

ΑΡΧΑΙΑ Γ/Γ = 27

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ



ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΙ

Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

002
ΚΛΣ
ΣΤ2Β
362

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ • ΑΘΗΝΑΙ 1971

ΣΤ'

89

ΣΧΒ

Ηρόδοτος

ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΙ
(ΕΚΛΟΓΑΙ)

Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ



ΔΩΡΕΑ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ



ΗΡΟΔΟΤΟΣ

ηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

Ηρ' 5205

Ηρ' 5205

ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΙ

(ΕΚΛΟΓΑΙ)

Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΛΛΑΣ



21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΟΥΛΗ

Ο. Ε. Δ. Β.

αριθ. αυτ. εισηγ.

2133

71

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1971

002
HPE
ET2B
362

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Βίος τοῦ Ἡροδότου.

Ὁ Ἡρόδοτος, υἱὸς τοῦ Λύξου καὶ τῆς Δρυοῦς, ἐγεννήθη περὶ τὸ 484 π.Χ. ἐν τῇ Ἀλικαρνασσῷ τῆς Καρίας, ἡ ὁποία ἦτο δωρική ἀποικία. Κατήγετο ἐξ ἐπιφανοῦς καὶ εὐπόρου οἰκογενείας.

Ὁ Ἡρόδοτος ἔτυχε λαμπρᾶς ἐκπαιδεύσεως. Ἐχων ὥς διδάσκαλον τὸν θεῖόν του ποιητὴν Πανύασιν, ἐδιδάχθη τὸν Ὅμηρον καὶ ἐμελέτησε τὰ ἔργα τῶν πρώτων Ἑλλήνων ἱστοριογράφων, τῶν καλουμένων λογογράφων, οἱ ὁποῖοι συνέγραφον γεωγραφικὰς περιηγήσεις ἢ ἱστορίας πόλεων ἢ γενῶν κατὰ τοὺς μύθους καὶ τὰς παραδόσεις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἐν τῇ Ἀλικαρνασσῷ τύραννος κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο ὁ Λύγδαμις, ἑγγονος τῆς βασιλείας Ἀρτεμισίας, ἡ ὁποία συνεπολέμησε μετὰ τοῦ Ξέρξου ἐν Σαλαμῖνι. Κατὰ τοῦ τυράννου τούτου ἐγένετο στάσις, τῆς ὁποίας μετέσχε καὶ ὁ Ἡρόδοτος· ἀλλ' ἡ στάσις ἀπέτυχε καὶ ὁ Ἡρόδοτος ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν τότε ἀκμάζουσαν νῆσον Σάμον. Βραδύτερον, πιθανῶς τὸ 454, ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ἀλικαρνασσὸν κατῴρθησε μὲν νὰ ἐκδιώξῃ τὸν τύραννον Λύγδαμιν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐξεργάγησαν νέαι στάσεις, ἐγκατέλιπε διὰ παντός τὴν πατρίδα του.

Ποῦ μετὰ τὴν ἀποδημίαν του ἀπῆλθεν ὁ Ἡρόδοτος δὲν γνωρίζομεν· εὐρίσκομεν ὅμως αὐτὸν τὸ 445 ἐν Ἀθήναις, ὅπου ἀνέγνωσε μέρος τῆς ἱστορίας του, διὰ τοῦ ὁποίου τοσοῦτον συνεκίνησε καὶ ἔτερψε τοὺς Ἀθηναίους, ὥστε ἔδωκαν εἰς αὐτὸν λαμπρὰν δωρεάν, 10 τάλαντα. Ἐν Ἀθήναις συνεδέθη διὰ φιλίας μετὰ τοῦ Περικλέους καὶ ἄλλων σπουδαίων ἀνδρῶν.

Ὅτε δὲ τὸ 444 οἱ Ἀθηναῖοι ἀπώκισαν ἐν τῇ Κάτῳ Ἰταλίᾳ τὴν πόλιν Θουρίους, μετέβη καὶ ὁ Ἡρόδοτος εἰς αὐτὴν καὶ ἐγκατεστάθη ἐκεῖ καὶ ἐγένετο ἡ πόλις αὕτη δευτέρα πατρίς του· διὰ τοῦτο καὶ Θούριος ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐκαλεῖτο.

Ὁ Ἡρόδοτος ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἱστοριῶν τῶν λογογράφων

ἡσθάνθη τοσοῦτον ἐνθουσιασμόν, ὥστε ἀπεφάσισε καὶ αὐτὸς νὰ συγγράψῃ τὴν ἱστορίαν τῶν πολέμων, τοὺς ὁποίους διεξήγαγον οἱ Ἕλληνες κατὰ τῶν Περσῶν. Θέλων δὲ νὰ γνωρίσῃ ἐξ ἰδίας αὐτοψίας τὰ πράγματα ἐπεχείρησε μακρὰς περιηγήσεις εἰς διαφόρους μεμακρυσμένας χώρας. Ἡ συγκοινωνία τότε ἦτο ἀτελεστάτη καὶ λίαν ἐπικίνδυνος· ἐν τούτοις μὲ μεγάλους κόπους καὶ κινδύνους ἐπεσκέφθη τὴν Μ. Ἀσίαν καὶ τὴν Αἴγυπτον μέχρι τῆς Ἐλεφαντίνης πόλεως· τὴν Λιβύην, τὴν Φοινίκην, τὴν Βαβυλωνίαν, τὴν Περσίαν καὶ τὰς ἑλληνικὰς ἀποικίας τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου· τὴν γειτονικὴν μὲ αὐτὰς Σκυθίαν καὶ τὴν Κολχίδα. Περιῆλθε πρὸς τούτοις ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ διέτριψεν εἰς πολλὰς αὐτῆς πόλεις· καθὼς καὶ τῆς κάτω Ἰταλίας καὶ Σικελίας.

Ποῦ καὶ πότε ἀπέθανεν ὁ Ἡρόδοτος εἶναι ἄγνωστον· κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀπέθανε τὸ 424 ἐν Θουρίοις.

2. Τὸ ἱστορικὸν ἔργον τοῦ Ἡροδότου.

Τὸ ἱστορικὸν ἔργον τοῦ Ἡροδότου, τὸ ὁποῖον ἐπόρισεν εἰς αὐτὸν τὸν τιμητικὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τῆς ἱστορίας, διηρέθη ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων εἰς ἑννέα βιβλία, ἕκαστον τῶν ὁποίων ὠνομάσθη μὲ τὸ ὄνομα μιᾶς τῶν ἑννέα Μουσῶν. Ἐν αὐτῷ περιέχεται πλοῦτος γνώσεων ἱστορικῶν, γεωγραφικῶν, φυσικῶν, ἀρχαιολογικῶν κλπ., ἀλλ' ἡ κυρία ἰδέα, περὶ τὴν ὁποίαν πλέκονται πᾶσαι αἱ ἄλλαι γνώσεις, εἶναι οἱ πόλεμοι τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων.

Τοῦ ἔργου του προτάσσει ὁ Ἡρόδοτος βραχεῖαν εἰσαγωγὴν (κεφ. 1 - 5), ἐν τῇ ὁποίᾳ δηλοῖ τὸν σκοπὸν τῆς ὑπ' αὐτοῦ συγγραφῆς τοῦ ἱστορικοῦ του ἔργου καθὼς καὶ τὰ αἷτια τῆς μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων ἐχθρας· ταῦτα ἂν καὶ ἀνάγει μέχρι τῶν μυθικῶν χρόνων, ἐν τούτοις ἀναφέρει, ὅτι πρώτη καὶ κυρία ἱστορικὴ ἀφορμὴ τῆς ἐχθρας ὑπῆρξεν ἡ ὑποταγὴ τῶν ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ ἑλληνικῶν πόλεων ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Λυδίας Κροίσου. Ἐκ τούτου λαβὼν ἀφορμὴν διηγεῖται ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ περὶ τῶν βασιλέων τῆς Λυδίας καὶ ἰδίως περὶ τοῦ Κροίσου, τὸν ὁποῖον ὑπέταξεν ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Κύρος. Κατόπιν ἱστορεῖ, πῶς τὸ περσικὸν κράτος προῆλθεν ἐκ τοῦ μηδικοῦ καὶ πῶς

ὁ Κῦρος βαθμηδὸν ἡῤῥησεν αὐτὸ μὲ τὴν ὑποδούλωσιν τῶν λαῶν τῆς Μ. Ἀσίας, ἔπειτα δὲ καὶ τοῦ μεγάλου καὶ πλουσίου κράτους τῶν Βαβυλωνίων. Ἐν τῷ μεταξύ δὲ καὶ ἐφ' ὅσον οἱ Πέρσαι ἔρχονται εἰς ἐπικοινωνίαν μὲ κάθε ἄλλο ἔθνος, γράφει τὰ τῆς ἱστορίας, τὰ τῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων αὐτοῦ.

Μετὰ τὸν Κῦρον μεταβαίνει εἰς τὸν υἱὸν καὶ διάδοχον αὐτοῦ Καμβύσην. Ἡ ἐκστρατεία τοῦ Καμβύσου κατὰ τῆς Αἰγύπτου διδὲ ἀφορμὴν εἰς τὸν Ἡρόδοτον νὰ περιγράψῃ ἔκτενῶς ἐν τῷ δ ε υ τ έ ρ ω βιβλίῳ τὴν χώραν ταύτην καὶ τοὺς κατοίκους αὐτῆς μὲ τὰ ἥθη, τὸν πολιτισμὸν καὶ τὰ μνημεῖα αὐτῶν.

Ἐν τῷ τ ρ ί τ ω βιβλίῳ ἐπανερχεται εἰς τὴν περσικὴν ἱστορίαν. Διηγείται ἐν αὐτῷ τὴν ὑποταγὴν τῆς Αἰγύπτου, Λιβύης, Κυρήνης, τὸν θάνατον τοῦ Καμβύσου, τὴν κυριαρχίαν τοῦ Ψευδοσμέρδιος, τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασιν τοῦ Δαρείου, τὴν ὑπὸ τούτου κοπιῶδη ὀργάνωσιν τοῦ κράτους, καὶ ἐνδιατρίβει ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ τυράννου τῆς Σάμου Πολυκράτους.

Ἐν τῷ τ ε τ ά ρ τ ω βιβλίῳ πραγματεύεται τὰ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Δαρείου ἐναντίον τῶν Σκυθῶν. Ἱστορῶν δὲ τὰ τῆς Σκυθίας παρενθέτει κατόπιν τὰ τῆς ἐκστρατείας τῶν Περσῶν εἰς τὴν Κυρηναϊκὴν χερσόνησον ἐν Ἀφρικῇ καὶ περιγράφει τὰ εἰς αὐτὸν γνωστὰ ἔθνη τῆς Λιβύης.

Ἀρχίζων ἔπειτα τὸ π έ μ π τ ο ν βιβλίον διηγείται τὰς κατακτήσεις τῶν Περσῶν εἰς τὴν Εὐρώπην (Θράκης Μακεδονίας) καὶ τὴν μεγάλην ἐπανάστασιν τῶν Ἰώνων. Τὴν ἐπανάστασιν αὐτὴν παρουσιάζει ὡς εἰσαγωγὴν καὶ ὡς ἀφετηρίαν τοῦ μεγάλου ἀγῶνος τῶν Περσῶν ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος.

Ἐν τῷ έ κ τ ω βιβλίῳ περιγράφει τὴν καταστολὴν τῆς ἐπανάστασεως τῶν Ἰώνων, τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἐκστρατείας τοῦ Μαρδονίου κατὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ἥτταν τοῦ Δάτιδος καὶ Ἀρταφέρνης ἐν Μαραθῶνι.

Ἐν τοῖς λοιποῖς βιβλίοις (ἐβδόμῳ ὀγδῶ καὶ ἐνάτῳ) ἱστορεῖ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Ξέρξου κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τῷ έ β δ ό μ ω βιβλίῳ περιγράφει κατὰ πρῶτον τὰ πρὸς τὸν πόλεμον συμβούλια καὶ τὰς μεγάλας προπαρασκευὰς τοῦ Ξέρξου· κατόπιν τὰ διάφορα ἔθνη, τὰ ὅποια συνῆθλον διὰ τὴν ἐκστρατείαν, τὴν καταγωγὴν των καὶ τοὺς ὅπλισμούς των· τελευταῖον τὴν διὰ τῆς

Μ. Ἀσίας, Θράκης, Μακεδονίας καὶ Θεσσαλίας πορεύαν τοῦ περσικοῦ στρατοῦ καὶ τὴν ἐν Θερμοπύλαις μάχην.

Ἐν τῷ ὁ γ δ ὁ ω βιβλίῳ ἀρχίζει ἀπὸ τῆς ναυμαχίας τοῦ Ἀρτεμισίου. Ἐπειτα διηγεῖται τὰς ἐν Ἑλλάδι δηώσεις τῶν Περσῶν, τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν καὶ τὴν φυγὴν τοῦ Ξέρξου.

Τέλος ἐν τῷ ἐ ν ἄ τ ω βιβλίῳ περιγράφει τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην, τὴν ἐν Μυκάλῃ καὶ ὅλα τὰ ἄλλα κατορθώματα τῶν Ἑλλήνων μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Σηστοῦ (478).

Τοιοῦτο εἶναι περιληπτικῶς τὸ περιεχόμενον τοῦ ἱστορικοῦ ἔργου τοῦ Ἡροδότου.

Ὁ Ἡρόδοτος, ἂν καὶ Δωριεὺς, ἔγραψε τὸ ἔργον του εἰς τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον καὶ ὄχι εἰς τὴν Δωρικὴν· εἰς τοῦτο ἠναγκάσθη, διότι οἱ πρὸ αὐτοῦ λογογράφοι, πάντες σχεδὸν Ἴωνες, εἶχον μεταχειρισθῇ τὴν ἰωνικὴν διάλεκτον ὥς γλῶσσαν τῶν συγγραφεῶν των.

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

Ε. Τσίπας, Πρόεδρος της Δημοκρατίας
Κ. Καραμανλής, Πρωθυπουργός
Α. Παπανδρέου, Υπουργός Εξωτερικών
Α. Κωνσταντίνου, Υπουργός Παιδείας
Α. Μανιάτης, Υπουργός Οικονομικών
Α. Καραντινός, Υπουργός Εργασίας
Α. Κωνσταντίνου, Υπουργός Υγείας
Α. Κωνσταντίνου, Υπουργός Αποικιστικής
Α. Κωνσταντίνου, Υπουργός Κοινωνικών
Α. Κωνσταντίνου, Υπουργός Πολιτισμού
Α. Κωνσταντίνου, Υπουργός Περιβάλλοντος
Α. Κωνσταντίνου, Υπουργός Μεταφορών
Α. Κωνσταντίνου, Υπουργός Ενέργειας
Α. Κωνσταντίνου, Υπουργός Επιστημών
Α. Κωνσταντίνου, Υπουργός Αθλητισμού
Α. Κωνσταντίνου, Υπουργός Τουρισμού
Α. Κωνσταντίνου, Υπουργός Βιομηχανίας
Α. Κωνσταντίνου, Υπουργός Μεταλλείων
Α. Κωνσταντίνου, Υπουργός Χημικών
Α. Κωνσταντίνου, Υπουργός Τεχνολογίας
Α. Κωνσταντίνου, Υπουργός Διαστήματος
Α. Κωνσταντίνου, Υπουργός Αεροπορίας
Α. Κωνσταντίνου, Υπουργός Ναυτιλίας
Α. Κωνσταντίνου, Υπουργός Στρατού
Α. Κωνσταντίνου, Υπουργός Αεροπορίας
Α. Κωνσταντίνου, Υπουργός Ναυτιλίας
Α. Κωνσταντίνου, Υπουργός Στρατού

ΚΕΙΜΕΝΟ

BIBAIION ΠΡΩΤΟΝ

Κ Λ Ε Ι Ω

1. Εἰσαγωγή: Σκοπὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου συγγραφῆς τοῦ ἱστορικοῦ τοῦ ἔργου.— Πρῶται ἀφορμαὶ τῆς μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων ἐχθρας.

(Κεφ. 1-5)

Ἡροδότου Ἀλικαρνησέος ἱστορίας ἀπόδεξις ἥδε, ὥς μή- 1
τε τὰ γενόμενα ἐξ ἀνθρώπων τῷ χρόνῳ ἐξίτηλα γένηται, μήτε
ἔργα μεγάλα τε καὶ θωμαστά, τὰ μὲν Ἕλλησι, τὰ δὲ βαρβά-
ροισι ἀποδεχθέντα, ἀκλεᾶ γένηται, τὰ τε ἄλλα καὶ δι' ἣν αἰ-
τίην ἐπολέμησαν ἀλλήλοισι.

Περσέων μὲν νυν οἱ λόγιοι Φοίνικας αἰτίους φασὶ γενέσθαι
τῆς διαφορῆς· τούτους γὰρ ἀπὸ τῆς Ἐρυθρῆς καλεομένης θα-
λάσσης ἀπικομένους ἐπὶ τήνδε τὴν θάλασσαν καὶ οἰκήσαντας
τοῦτον τὸν χῶρον, τὸν καὶ νῦν οἰκέουσι, αὐτίκα ναυτιλίῃσι μα-
κρῇσι ἐπιθέσθαι, ἀπαγινέοντας δὲ φορτία Αἰγύπτια τε καὶ
Ἀσσύρια τῇ τε ἄλλῃ ἐσαπικνέεσθαι καὶ δὴ καὶ ἐς Ἄργος· τὸ
δὲ Ἄργος τοῦτον τὸν χρόνον προεῖχε ἅπασι τῶν πολιῶν τῶν ἐν
τῇ νῦν Ἑλλάδι καλεομένῃ.

Ἀπικομένους δὲ τοὺς Φοίνικας ἐς δὴ τὸ Ἄργος τοῦτο δια-
τίθεσθαι τὸν φόρτον. Πέμπτη δὲ ἡ ἕκτη ἡμέρῃ, ἀπ' ἧς ἀπίκον-
το, ἐξεμπολημένων σφι σχεδὸν πάντων ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν θάλασ-
σαν γυναῖκας ἄλλας τε πολλὰς καὶ δὴ καὶ τοῦ βασιλέος θυγατέ-
ρα· τὸ δὲ οἱ οὐνομα εἶναι Ἰοῦν τὴν Ἰνάχου. Ταύτας στάσας
κατὰ πρῦμνην τῆς νεὸς ὠνέεσθαι τῶν φορτίων, τῶν σφι ἦν θυ-

μὸς μάλιστα, καὶ τοὺς Φοίνικας διακελευσαμένους ὀρμῆσαι ἐπ' αὐτάς. Τὰς μὲν δὴ πλεῦνας τῶν γυναικῶν ἀποφυγεῖν, τὴν δὲ Ἰοῦν σὺν ἄλλῃσι ἀρπασθῆναι· ἐσβαλομένους δὲ ἐς τὴν νέα οἴχεσθαι ἀποπλέοντας ἐπ' Αἴγυπτου.

- 2 Οὕτω μὲν ἐς Αἴγυπτον ἀπικέσθαι λέγουσι Πέρσαι καὶ τῶν ἀδικημάτων πρῶτον τοῦτο ἄρξαι· μετὰ δὲ ταῦτα Ἑλλήνων τινὰς (οὐ γὰρ ἔχουσι τοῦνομα ἀπηγγέσασθαι) φασὶ τῆς Φοινίκης ἐς Τύρον προσσχόντας ἀρπάσαι τοῦ βασιλέως τὴν θυγατέρα Εὐρώπην· εἶψαν δ' ἂν οὗτοι Κρήτες. Ταῦτα μὲν δὴ ἴσα π ὅς ἴσα σφι γενέσθαι· μετὰ δὲ ταῦτα Ἕλληνας αἰτίους τῆς δευτέρης ἀδικίης γενέσθαι. Καταπλώσαντας γὰρ μακρῇ νηϊ ἐς Αἴαν τε, τὴν Κολχίδα, καὶ ἐπὶ Φᾶσιν ποταμόν, ἐνθεῦτεν διαπρηξαμένους καὶ τᾶλλα, τῶν εἵνεκεν ἀπίκατο, ἀρπάσαι τοῦ βασιλέως τὴν θυγατέρα Μηδείην. Πέμψαντα δὲ τὸν Κόλχων βασιλέα ἐς τὴν Ἑλλάδα κήρυκα αἰτέειν τε δίκας τῆς ἀρπαγῆς καὶ ἀπαιτέειν τὴν θυγατέρα· τοὺς δὲ ὑποκρίνασθαι, ὥς οὐδὲ ἐκεῖνοι Ἰοῦς τῆς Ἀργείης ἔδοσαν σφι δίκας τῆς ἀρπαγῆς· οὐδὲ ὧν αὐτοὶ δώσειν ἐκείνοισι.
- 3 Δευτέρῃ δὲ λέγουσι γενεῇ μετὰ ταῦτα Ἀλέξανδρον, τὸν Πριάμου, ἀκηκοῦτα ταῦτα ἐθελῆσαι οἱ ἐκ τῆς Ἑλλάδος δι' ἀρπαγῆς γενέσθαι γυναῖκα, ἐπιστάμενον πάντως, ὅτι οὐ δώσει δίκας· οὐδὲ γὰρ ἐκείνους διδόναι. Οὕτω δὲ ἀρπάσαντος αὐτοῦ Ἑλένην τοῖσι Ἕλλησι δόξαι πρῶτον πέμψαντας ἀγγέλους ἀπαιτέειν τε Ἑλένην καὶ δίκας τῆς ἀρπαγῆς αἰτέειν. Τοὺς δέ, προῖσχομένων ταῦτα, προσφέρειν σφι Μηδείης τὴν ἀρπαγὴν, ὥς οὐ δόντες αὐτοὶ δίκας οὐδὲ ἐκδόντες ἀπαιτεόντων βουλοίατό σφι παρ' ἄλλων δίκας γίνεσθαι.
- 4 Μέχρι μὲν ὧν τούτου ἀρπαγὰς μούνας εἶναι παρ' ἀλλήλων, τὸ δὲ ἀπὸ τούτου Ἕλληνας δὴ μεγάλως αἰτίους γενέσθαι· προτέρους γὰρ ἄρξαι στρατεύεσθαι ἐς τὴν Ἀσίην ἢ σφέας ἐς τὴν Εὐρώπην.

Οὕτω μὲν Πέρσαι λέγουσι γενέσθαι, καὶ διὰ τὴν Ἰλίου 5
 ἄλωσιν εὐρίσκουσι σφίσι ἐοῦσαν τὴν ἀρχὴν τῆς ἔχθρης τῆς
 ἐς τοὺς Ἑλληνας. Ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τούτων οὐκ ἔρχομαι ἐρέων,
 ὡς οὕτω ἢ ἄλλως κως ταῦτα ἐγένετο, τὸν δὲ οἶδα αὐτὸς πρῶ-
 τον ὑπάρξαντα ἀδίκων ἔργων ἐς τοὺς Ἑλληνας, τοῦτον σιμῆ-
 νας προβήσομαι ἐς τὸ πρόσω τοῦ λόγου ὁμοίως σιμικρὰ καὶ
 μεγάλα ἄστεα ἀνθρώπων ἐπεξιῶν. Τὰ γὰρ τὸ πάλαι μεγάλα
 ἦν, τὰ πολλὰ αὐτῶν σιμικρὰ γέγονε· τὰ δὲ ἐπ' ἐμεῦ ἦν μεγά-
 λα, πρότερον ἦν σιμικρὰ. Τὴν ἀνθρωπότην ὦν ἐπιστάμενος
 εὐδαιμονίην οὐδαμὰ ἐν ταυτῷ μένουσαν ἐπιμνήσομαι ἀμφο-
 τέρων ὁμοίως.

2. Κροῖσος καὶ Σόλων.

(Κεφ. 6, 28 - 33)

Κροῖσος ἦν Λυδὸς μὲν γένος, παῖς δὲ Ἀλυάττειο, τύραν- 6
 νος δὲ ἐθνέων τῶν ἐντὸς Ἀλυσ ποταμοῦ, ὃς ῥέων ἀπὸ μεσαμ-
 βρίας μεταξὺ Συρίων τε καὶ Παφλαγόνων ἐξιῇ πρὸς βορέην
 ἄνεμον ἐς τὸν Εὐξείνιον καλεόμενον πόντον. Οὗτος ὁ Κροῖσος
 βαρβάρων πρῶτος, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, τοὺς μὲν κατεστρέ-
 ψατο Ἑλλήνων ἐς φόρου ἀπαγωγὴν, τοὺς δὲ φίλους προσ-
 ποιήσατο. Κατεστρέψατο μὲν Ἰωνάς τε καὶ Αἰολέας καὶ
 Δωριέας τοὺς ἐν τῇ Ἀσίῃ, φίλους δὲ προσεποιήσατο Λακε-
 δαιμονίους. Πρὸ δὲ τῆς Κροίσου ἀρχῆς πάντες Ἑλληνες ἦσαν
 ἐλεύθεροι.

Χρόνου δὲ ἐπιγινόμενου καὶ κατεστραμμένων σχεδὸν πάν- 28
 των τῶν ἐντὸς Ἀλυσ ποταμοῦ οἰκημένων (πλὴν γὰρ Κιλί-
 κων καὶ Λυκίων τοὺς ἄλλους πάντας ὑπ' ἐωυτῷ εἶχε κατα-
 στρεψάμενος ὁ Κροῖσος), ἀπικνέονται ἐς Σάρδις ἀκμαζού- 29
 σας πλούτῳ ἄλλοι τε οἱ πάντες ἐκ τῆς Ἑλλάδος σοφισταί,
 οἱ τοῦτον τὸν χρόνον ἐτύγχανον ἐόντες, ὡς ἕκαστος αὐτῶν
 ἀπικνέοιτο, καὶ δὴ καὶ Σόλων ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ὃς Ἀθηναί-

οἱσι νόμους κελεύσασι ποιήσας ἀπεδήμησε ἕτεα δέκα κατὰ θεωρίας πρόφασιν ἐκπλώσας, ἵνα δὴ μὴ τινα τῶν νόμων ἀναγκασθῇ λῦσαι, τῶν ἔθετο. Αὐτοὶ γὰρ οὐκ οἶοί τε ἦσαν αὐτὸ ποιῆσαι Ἀθηναῖοι· ὀρκίοισι γὰρ μεγάλοισι κατείχοντο δέκα ἕτεα χρήσεσθαι νόμοισι, τοὺς ἂν σφι Σόλων θῇται.

- 30 Αὐτῶν δὴ ὧν τούτων καὶ τῆς θεωρίας ἐκδημήσας ὁ Σόλων εἵνεκεν ἐς Αἴγυπτον ἀπῆκετο παρ' Ἀμασιν καὶ δὴ καὶ ἐς Σάρδεις παρὰ Κροῖσον. Ἀπικόμενος δὲ ἐξεκινίζετο ἐν τοῖσι βασιλεῖσιν ὑπὸ τοῦ Κροίσου· μετὰ δὲ ἡμέρῃ τρίτῃ ἢ τετάρτῃ κελεύσαντος Κροίσου τὸν Σόλωνα θεράποντες περιῆγον κατὰ τοὺς θησαυρούς, καὶ ἐπεδείκνυσαν πάντα ἑόντα μεγάλα τε καὶ ὀλβια. Θεησάμενον δὲ μιν τὰ πάντα καὶ σκεψάμενον, ὥς οἱ κατὰ καιρὸν ἦν, εἶρετο ὁ Κροῖσος τάδε· «Ξεῖνε Ἀθηναῖε, παρ' ἡμέας περὶ σέο λόγος ἀπῖκται πολλὸς καὶ σοφίης εἵνεκεν τῆς σῆς καὶ πλάνης, ὥς φιλοσοφῶν γῆν πολλὴν θεωρίας εἵνεκεν ἐπελήλυθας· νῦν ὧν ἕμερος ἐπειρέσθαι μοι ἐπῆλθε, εἴ τινα ἤδη πάντων εἶδες ὀλβιώτατον». Ὁ μὲν ἐλπίζων εἶναι ἀνθρώπων ὀλβιώτατος ταῦτα ἐπειρώτα.

Σόλων δὲ οὐδὲν ὑποθαπεύσας, ἀλλὰ τῷ ἑόντι χρυσάμενος λέγει· ὦ βασιλεῦ, Τέλλον Ἀθηναῖον». Ἀποθωμάσας δὲ Κροῖσος τὸ λεχθὲν εἶρετο ἐπιστρεφώς· «Κοίῃ δὴ κρίνεις Τέλλον εἶναι ὀλβιώτατον;» Ὁ δὲ εἶπε· «Τέλλῳ τοῦτο μὲν τῆς πόλιος εὖ ἡκούσης παῖδες ἦσαν καλοὶ τε κάγαθοί, καὶ σφι εἶδε ἅπανσι τέκνα ἐκγενόμενα καὶ πάντα παραμεινάντα· τοῦτο δὲ τοῦ βίου εὖ ἤκοντι, ὥς τὰ παρ' ἡμῖν, τελευτὴ τοῦ βίου λαμπροτάτῃ ἐπεγένετο· γενομένης γὰρ Ἀθηναίοισι μάχης πρὸς τοὺς ἀστυγείτονας ἐν Ἐλευσὶν βωθήσας καὶ τροπὴν ποιήσας τῶν πολεμίων ἀπέθανε κάλλιστα, καὶ μιν Ἀθηναῖοι δημοσίῃ τε ἔθαψαν αὐτοῦ, τῇ περ ἔπεσε, καὶ ἐτίμησαν μεγάλως».

- 31 Ὡς δὲ Σόλων τὰ κατὰ τὸν Τέλλον, πολλὰ τε καὶ ὀλ-

βια, εἶπας προετρέψατο τὸν Κροῖσον, ἐπειρώτα, τίνα δεύτερον μετ' ἐκείνων ἴδοι, δοκέων πάγχυ δευτερεῖα γῶν οἴσσεσθαι.

Ὁ δὲ εἶπε· «Κλέοβίν τε καὶ Βίτωνα. Τούτοισι γὰρ ἐοῦσι γένος Ἀργεῖοισι βίος τε ἀρκέων ὑπὴν καὶ πρὸς τούτῳ ῥώμῃ σώματος τοιήδε· ἀεθλοφόροι τε ἀμφοτέρω ὁμοίως ἦσαν, καὶ δὴ καὶ λέγεται ὅδε ὁ λόγος· ἐούσης ὁρτῆς τῇ Ἡρῇ τοῖσι Ἀργεῖοισι ἔδωκε πάντως τὴν μητέρα αὐτῶν ζεύγεϊ κομισθῆναι ἐς τὸ ἱρόν, οἱ δὲ σφι βόες ἐκ τοῦ ἀγροῦ οὐ παρεγίνοντο ἐν ὥρῃ· ἐκκληγιόμενοι δὲ τῇ ὥρῃ οἱ νεηνῖαι ὑποδύντες αὐτοὶ ὑπὸ τὴν ζεύγλην εἴλκον τὴν ἄμαξαν, ἐπὶ τῆς ἀμάξης δὲ σφι ὠχέετο ἡ μήτηρ, σταδίους δὲ πέντε καὶ τεσσεράκοντα διακομίσαντες ἀπίκοντο ἐς τὸ ἱρόν.

»Ταῦτα δὲ σφι ποιήσασι καὶ ὀφθεῖσι ὑπὸ τῆς πανηγύριος τελευτῇ τοῦ βίου ἀρίστη ἐπεγένετο, διέδεξέ τε ἐν τούτοις ὁ θεός, ὡς ἄμεινον εἶη ἀνθρώπῳ τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζῶειν. Ἀργεῖοι μὲν γὰρ περιστάντες ἐμακάριζον τῶν νεηνιέων τὴν ῥώμην, αἱ δὲ Ἀργεῖαι τὴν μητέρα αὐτῶν, οἷων τέκνων ἐκύρῃσεν. Ἡ δὲ μήτηρ περιχαρὴς ἐοῦσα τῷ τε ἔργῳ καὶ τῇ φήμῃ, σταῖσα ἀντίον τοῦ ἀγάλματος εὔχετο Κλέοβι τε καὶ Βίτωνι τοῖσι ἐωυτῆς τέκνοισι, οἳ μιν ἐτίμησαν μέγας, τὴν θεὸν δοῦναι, τὸ ἀνθρώπῳ τυχεῖν ἀριστόν ἐστι. Μετὰ ταύτην δὲ τὴν εὐχὴν ὡς ἔθυσάν τε καὶ εὐωχήθησαν, κατακοιμηθέντες ἐν αὐτῷ τῷ ἱερῷ οἱ νεηνῖαι οὐκέτι ἀνέστησαν, ἀλλ' ἐν τέλει τούτῳ ἔσχοντο. Ἀργεῖοι δὲ σφέων εἰκόνας ποιησάμενοι ἀνέθεσαν ἐς Δελφοὺς ὡς ἀνδρῶν ἀρίστων γενομένων».

Σόλων μὲν δὴ εὐδαιμονίης δευτερεῖα ἔνεμε τούτοις, Κροῖ- 32
σος δὲ σπερχθεὶς εἶπε· «ᾧ ξεῖνε Ἀθηναῖε, ἡ δὲ ἡμετέρη εὐδαιμονία οὕτω τοι ἀπέρριπται ἐς τὸ μηδέν, ὥστε οὐδὲ ἰδιωτέων ἀνδρῶν ἀξίους ἡμέας ἐποίησας;» Ὁ δὲ εἶπε· «ᾧ Κροῖσε, ἐπιστάμενόν με τὸ θεῖον πᾶν ἐόν φθονερόν τε καὶ ταραχῶδες ἐπειρωτᾶς ἀνθρωπῶν πρηγμάτων πέρι. Ἐν γὰρ τῷ μακρῷ χρόνῳ

πολλά μὲν ἔστι ἰδεῖν, τὰ μὴ τις ἐθέλει, πολλά δὲ καὶ παθεῖν. Ἐς γὰρ ἐβδομήκοντα ἔτεα οὖρον τῆς ζόης ἀνθρώπῳ προτίθημι. Ἀπασέων δὲ τῶν ἡμερέων τῶν ἐς τὰ ἐβδομήκοντα ἔτεα ἡ ἐτέρη τῇ ἐτέρῃ ἡμέρῃ τὸ παράπαν οὐδὲν ὅμοιον προσάγει πρῆγμα.

» Οὕτω ὦν, ὦ Κροῖσε, πᾶν ἔστι ἄνθρωπος συμφορῇ. Ἐμοὶ δὲ σὺ καὶ πλουτέειν μέγα φαίναται καὶ βασιλεὺς εἶναι πολλῶν ἀνθρώπων· ἐκεῖνο δέ, τὸ εἶρεό με, οὐ κῶ σε ἐγὼ λέγω, πρὶν ἂν τελευτήσαντα καλῶς τὸν αἰῶνα πύθωμαι. Οὐ γάρ τι ὁ μέγα πλούσιος μᾶλλον τοῦ ἐπ' ἡμέρην ἔχοντος ὀλβιώτερός ἐστι, εἰ μὴ οἱ τύχῃ ἐπίσποιτο πάντα καλὰ ἔχοντα τελευτῆσαι εὖ τὸν βίον. Σκοπέειν ὦν χρή παντὸς χρήματος τὴν τελευτήν, κῆ ἀποβήσεται· πολλοῖσι γὰρ δὴ ὑποδέξας ὄλβον ὁ θεὸς προρρίζους ἀνέτρεψε».

- 33 Ταῦτα λέγων τῷ Κροίσῳ οὐ κως ἐχαρίζετο· ὁ δὲ λόγου μιν ποιησάμενος οὐδενὸς ἀποπέμπεται, κάρτα δόξας ἀμαθέα εἶναι, ὃς τὰ παρεόντα ἀγαθὰ μετεῖς τὴν τελευτήν παντὸς χρηματός ὁρᾷν ἐκέλευε.

[Ὁ Κροῖσος διαβὰς τὸν Ἄλυν εἰσβάλλει εἰς τὴν Καππαδοκίαν, ἣ ὁποία ἀνῆκεν εἰς τοὺς Πέρσας. Τοῦτο μαθὼν ὁ Κῦρος, ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν, ἐπέρχεται κατὰ τοῦ Κροίσου· μετὰ πεισματώδη δὲ μάχην τῶν δύο ἀντιπάλων στρατευμάτων ἀναγκάζεται ὁ Κροῖσος νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὰς Σάρδεις.]

3. Κῦρος καὶ Κροῖσος.

(Κεφ. 86 - 88)

- 86 Οἱ δὲ Πέρσαι τὰς τε Σάρδεις ἔσχον καὶ αὐτὸν Κροῖσον ἐζώγρησαν, ἄρξαντα ἔτεα τεσσερεσκαίδεκα καὶ τεσσερεσκαίδεκα ἡμέρας πολιορκηθέντα, κατὰ τὸ χρηστήριόν τε καταπαύσαντα τὴν ἐωυτοῦ μεγάλην ἀρχήν. Λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ Πέρσαι ἤγαγον παρὰ Κῦρον. Ὁ δὲ συννήσας πυρὴν μεγάλην

ἀνεβίβασε ἐπ' αὐτὴν τὸν Κροῖσόν τε ἐν πέδησι δεδεμένον καὶ δις ἑπτὰ Λυδῶν παρ' αὐτὸν παῖδας, εἴτε δὴ ἐν νόφ' ἔχων ἀκροθίνια ταῦτα καταγιεῖν θεῶν ὅτεφ' δὴ, εἴτε καὶ εὐχὴν ἐπιτελέσαι θέλων, εἴτε καί, πυθόμενος τὸν Κροῖσον εἶναι θεοσεβέα, τοῦδε εἵνεκεν ἀνεβίβασε ἐπὶ τὴν πυρὴν βουλόμενος εἰδέναι, εἴ τίς μιν δαιμόνων ῥύσεται τοῦ μὴ ζῶντα κατακαυθῆναι.

Τὸν μὲν δὴ ποιεῖν ταῦτα· τῷ δὲ Κροίσῳ ἐστεῶτι ἐπὶ τῆς πυρῆς ἐσελθεῖν, καίπερ ἐν κακῷ ἐόντι τοσοῦτῳ, τὸ τοῦ Σόλωνος, ὡς οἱ εἶη σὺν θεῷ εἰρημένον, τὸ «μηδένα εἶναι τῶν ζώντων ὄλβιον». Ὡς δὲ ἄρα μιν προσστῆναι τοῦτο, ἀνενεικόμενον τε καὶ ἀνασπενάξαντα ἐκ πολλῆς ἡσυχίης ἐς τρεῖς οὐνομάσαι «Σόλων». Καὶ τὸν Κῦρον ἀκούσαντα κελεύσαι τοὺς ἑρμηνέας ἐπειρέσθαι τὸν Κροῖσον, τίνα τοῦτον ἐπικαλέοιτο, καὶ τοὺς προσελθόντας ἐπειρωτᾶν. Κροῖσον δὲ τέως μὲν σιγὴν ἔχειν εἰρωτώμενον, μετὰ δέ, ὡς ἠναγκάζετο, εἰπεῖν· «Τὸν ἂν ἐγὼ πᾶσι τυράννοισι προετίμησα μεγάλων χρημάτων ἐς λόγους ἐλθεῖν». Ὡς δὲ σφι ἄσημα ἔφραζε, πάλιν ἐπειρώτων τὰ λεγόμενα. Λιπαρέοντων δὲ αὐτῶν καὶ ὄχλον παρεχόντων ἔλεγε δὴ, ὡς ἦλθε ἀρχὴν ὁ Σόλων ἐὼν Ἀθηναῖος, καὶ θεησάμενος πάντα τὸν ἑωυτοῦ ὄλβον ἀποφλαυρίσειε, οἷα δὴ εἶπας, ὡς τε αὐτῷ πάντα ἀποβεβήκοι, τῇ περ ἐκεῖνος εἶπε, οὐδὲν τι μᾶλλον ἐς ἑωυτὸν λέγων ἢ ἐς ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον καὶ μάλιστα τοὺς παρὰ σφίσι αὐτοῖσι ὀλβίους δοκούντας εἶναι.

Τὸν μὲν Κροῖσον ταῦτα ἀπηγέεσθαι, τῆς δὲ πυρῆς ἤδη ἀμμένης καίεσθαι τὰ περιέσχατα. Καὶ τὸν Κῦρον ἀκούσαντα τῶν ἑρμηνέων, τὰ εἶπε Κροῖσος, μεταγνόντα τε καὶ ἐννόσαντα, ὅτι καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος ἐὼν ἄλλον ἄνθρωπον, γενόμενον ἑωυτοῦ εὐδαιμονίῃ οὐκ ἐλάσσω, ζῶντα πυρὶ διδοίη, πρὸς τε τούτοις δείσαντα τὴν τίσιν καὶ ἐπιλεξάμενον, ὡς οὐδὲν εἶη τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀσφαλέως ἔχον, κελεύειν σβεννύναι τὴν ταχίστην τὸ καίόμενον πῦρ καὶ καταβιβάζειν Κροῖσόν τε καὶ τοὺς μετὰ

Κροΐσου. Καὶ τοὺς πειρωμένους οὐ δύνασθαι ἔτι τοῦ πυρὸς ἐπικρατῆσαι.

- 87 Ἐνθαῦτα λέγεται ὑπὸ Λυδῶν Κροῖσον μαθόντα τὴν Κύρου μετὰγνωσιν, ὡς ὥρα πάντα μὲν ἄνδρα σβεννύντα τὸ πῦρ, δυναμένους δὲ οὐκέτι καταλαβεῖν, ἐπιβόσασθαι τὸν Ἀπόλλωνα ἐπικαλεόμενον, εἴ τί οἱ κεχαρισμένον ἐξ αὐτοῦ ἔδωρήθη, παραστήναι καὶ ῥύσασθαι μιν ἐκ τοῦ παρεόντος κακοῦ. Τὸν μὲν δακρύοντα ἐπικαλέεσθαι τὸν θεόν, ἐκ δὲ αἰθρίης τε καὶ νηνεμῆς συνδραμεῖν ἐξαπίνης νέφεα καὶ χειμῶνά τε καταρραγῆναι καὶ ὕσαι ὕδατι λαβροτάτῳ κατασβεσθῆναί τε τὴν πυρὴν. Οὕτω δὴ μαθόντα τὸν Κῦρον, ὡς εἶη ὁ Κροῖσος καὶ θεοφιλὴς καὶ ἀνὴρ ἀγαθός, καταβιβάσαντα αὐτὸν ἀπὸ τῆς πυρῆς εἰρέσθαι τάδε· «Κροῖσε, τίς σε ἀνθρώπων ἀνέγνωσε ἐπὶ γῆν τὴν ἐμὴν στρατευσάμενον πολέμιον ἀντὶ φίλου ἐμοὶ καταστήναι;» Ὁ δὲ εἶπε· «ὦ βασιλεῦ, ἐγὼ ταῦτα ἔπρηξα τῇ σῇ μὲν εὐδαιμονίῃ, τῇ ἐμευτοῦ δὲ κακοδαιμονίῃ· αἴτιος δὲ τούτων ἐγένετο ὁ Ἑλλήνων θεὸς ἐπαείρας ἐμὲ στρατεύεσθαι. Οὐδεὶς γὰρ οὕτω ἀνόητός ἐστι, ὅστις πόλεμον πρὸ εἰρήνης αἰρέεται· ἐν μὲν γὰρ τῇ οἱ παῖδες τοὺς πατέρας θάπτουσι, ἐν δὲ τῷ οἱ πατέρες τοὺς παῖδας. Ἀλλὰ ταῦτα δαίμονί μου φίλον ἦν οὕτω γενέσθαι».
- 88 Ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγε, Κῦρος δὲ αὐτὸν λύσας κάτισε τε ἐγγὺς ἑωυτοῦ καὶ κάρτα ἐν πολλῇ προμηθείῃ εἶχε, ἀπεθώμαζε τε ὀρέων καὶ αὐτὸς καὶ οἱ περὶ ἐκεῖνον ἑόντες πάντες.

4. Λυδικὰ ἔθιμα—Ἱδρυσις ἀποικίας ὑπὸ τῶν Λυδῶν εἰς τὴν Τυρρηνίαν (Ἑτρουρίαν).

(Κεφ. 93 - 94)

- 93 Θώματα ἡ Λυδίη ἐς συγγραφὴν οὐ μάλα ἔχει, οἷά γε καὶ ἄλλη χώρα, πάρεξ τοῦ ἐκ τοῦ Τρωίου καταφερομένου ψήγματος. Ἐν δὲ ἔργον πολλὸν μέγιστον παρέχεται χωρὶς τῶν τε Αἰγυπτίων ἔργων καὶ τῶν Βαβυλωνίων· ἔστι αὐτόθι

Ἀλυάττεω τοῦ Κροίσου πατρὸς σῆμα, τοῦ ἡ κρηπὶς μὲν ἐστὶ λίθων μεγάλων, τὸ δὲ ἄλλο χῶμα γῆς. 94

Λυδοὶ δὲ νόμοισι μὲν τοῖσι αὐτοῖσι χρέωνται, τοῖσι καὶ Ἕλληνες, πρῶτοι δὲ ἀνθρώπων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, νόμισμα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου κοφάμενοι ἐχρήσαντο, πρῶτοι δὲ καὶ κάπηλοι ἐγένοντο. Φασὶ δὲ αὐτοὶ Λυδοὶ καὶ τὰς παιγνίας τὰς νῦν σφίσι τε καὶ Ἕλλησι κατεστεώσας ἐωυτῶν ἐξεύρημα γενέσθαι. Ἀμα δὲ ταύτας τε ἐξευρεθῆναι παρὰ σφίσι λέγουσι καὶ Τυρσηνὴν ἀποικίσαι, ὧδε αὐτῶν λέγοντες.

Ἐπὶ βασιλέος Ἄττος τοῦ Μάνεω σιτοδείην ἰσχυρὴν ἀνὰ τὴν Λυδίην πᾶσαν γενέσθαι· καὶ τοὺς Λυδοὺς τέως μὲν διάγειν λιπαρέοντας, μετὰ δέ, ὥς οὐ παύεσθαι, ἄκεα δίξῃσθαι, ἄλλον δὲ ἄλλο ἐπιμηχανᾶσθαι αὐτῶν. Ἐξευρεθῆναι δὲ ὧν τότε καὶ τῶν κύβων καὶ τῶν ἀστραγάλων καὶ τῆς σφαίρης τὰς παιγνίας καὶ τῶν ἄλλων πασέων παιγνίων τὰ εἶδεα πλὴν πεσσῶν· τούτων γὰρ ὧν τὴν ἐξεύρεσιν οὐκ οἰκηεῦνται Λυδοί. Ποιέειν δὲ ὧδε πρὸς τὸν λιμὸν ἐξευρόντας· τὴν μὲν ἐτέρην τῶν ἡμερέων παίζειν πᾶσαν, ἵνα δὴ μὴ ζητέοιεν σιτία, τὴν δὲ ἐτέρην σιτέεσθαι παυομένους τῶν παιγνιέων. Τοιοῦτω τρόπῳ διάγειν ἐπ' ἕτεα δυὼν δέοντα εἴχοσι.

Ἐπεῖτε δὲ οὐκ ἀνιέναι τὸ κακόν, ἀλλ' ἔτι ἐπὶ μᾶλλον βιάζεσθαι, οὕτω δὲ τὸν βασιλέα αὐτῶν δύο μοίρας διελόντα Λυδῶν πάντων κληρῶσαι τὴν μὲν ἐπὶ μονῇ, τὴν δ' ἐπὶ ἐξόδῳ ἐκ τῆς χώρας, καὶ ἐπὶ μὲν τῇ μένειν αὐτοῦ λαγχανούσῃ τῶν μοιρέων ἐωυτὸν τὸν βασιλέα προστάσσειν, ἐπὶ δὲ τῇ ἀπαλλασσομένῃ τὸν ἐωυτοῦ παῖδα, τῷ οὖνομα εἶναι Τυρσηνόν. Λαχόντας δὲ αὐτῶν τοὺς ἐτέρους ἐξιέναι ἐκ τῆς χώρας καταβῆναι ἐς Σμύρνην καὶ μηχανήσασθαι πλοῖα, ἐς τὰ ἐσθεμένους τὰ πάντα, ὅσα σφι ἦν χρηστὰ ἐπιπλα, ἀποπλέειν κατὰ βίου τε καὶ γῆς ζήτησιν, ἐς ὃ ἔθνεα πολλὰ παραμειψαμένους ἀπικέσθαι ἐς Ὀμβρικούς, ἔνθα σφέας ἐνιδρύσασθαι πόλιας καὶ οἰκέειν τὸ μέχρι

τοῦδε. Ἀντὶ δὲ Λυδῶν μετονομασθῆναι αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ βασιλέως τοῦ παιδός, ὅς σφεας ἀνήγαγε· ἐπὶ τούτου τὴν ἐπωνυμίην ποιευμένους ὀνομασθῆναι Τυρσηνοὺς.

5. Περσικά ἔθιμα.

(Κεφ. 131 - 138, 140)

- 131 Πέρσας δὲ οἶδα νόμοισι τοῖσδε χρεωμένους· ἀγάλματα μὲν καὶ νηοὺς καὶ βωμοὺς οὐκ ἐν νόμῳ ποιευμένους ἰδρύεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖσι ποιεῦσι μωρίην ἐπιφέροντας, ὥς μὲν ἐμοὶ δοκέειν, ὅτι οὐκ ἀνθρωποφυέας ἐνόμισαν τοὺς Θεοὺς, κατὰ περ οἱ Ἕλληνες, εἶναι. Οἱ δὲ νομίζουσι Διὶ μὲν ἐπὶ τὰ ὑψηλότατα τῶν οὐρέων ἀναβαίνοντες θυσίας ἔρδειν, τὸν κύκλον πάντα τοῦ οὐρανοῦ Δία καλέοντες. Θύουσι δὲ ἡλίῳ τε καὶ σελήνῃ καὶ γῇ καὶ πυρὶ καὶ ὕδατι καὶ ἀνέμοισι. Τούτοις μὲν δὴ θύουσι μούνοισι ἀρχῇθεν, ἐπιμεμαθήκασι δὲ καὶ τῇ Οὐρανίῃ θύειν, παρὰ τε Ἀσσυρίων μαθόντες καὶ Ἀραβίων.
- 132 Θυσίῃ δὲ τοῖσι Πέρσῃσι περὶ τοὺς εἰρημένους θεοὺς ἦδε κατέστηκε. Οὔτε βωμοὺς ποιεῦνται οὔτε πῦρ ἀνακαίουσι μέλλοντες θύειν· οὐ σπονδῇ χρέωνται, οὐκὶ αὐλῶ, οὐ στέμμασι, οὐκὶ οὐλῇσι. Τῶν δὲ ὡς ἂν ἐκάστω τις θύειν θέλῃ, ἐς χῶρον καθαρὸν ἀγαγὼν τὸ κτῆνος καλέει τὸν θεόν, ἐστεφανωμένος τὸν τιήρην μυσίνῃ μάλιστα. Ἐωυτῷ μὲν δὴ τῷ θύοντι ἰδίῃ μούνῳ οὐ οἱ ἐγγίνεται ἀρᾶσθαι ἀγαθὰ, ὁ δὲ τοῖσι πᾶσι Πέρσῃσι κατεύχεται εὖ γίνεσθαι καὶ τῷ βασιλεῖ· ἐν γὰρ δὴ τοῖσι ἅπασι Πέρσῃσι καὶ αὐτὸς γίνεται. Ἐπεὰν δὲ διαμιστύλας κατὰ μέρεα τὸν ἱρήμιον ἐψήσῃ τὰ κρέα, ὑποπάσας ποίῃν ὡς ἀπαλωτάτην, μάλιστα δὲ τὸ τρίφυλλον, ἐπὶ ταύτης ἔθηκε ὦν πάντα τὰ κρέα. Διαθέντος δὲ αὐτοῦ, μάγος ἀνὴρ παρεστεῶς ἐπαεῖδει θεογονίην, οἷν δὲ ἐκεῖνοι λέγουσι εἶναι τὴν ἐπαοιδήν. ἄνευ γὰρ δὴ

μάγου οὐ σφι νόμος ἐστὶ θυσίας ποιέεσθαι. Ἐπισχὼν δὲ ὀλίγον χρόνον ἀποφέρεται ὁ θύσας τὰ κρέα καὶ χρᾶται, ὅ τι μιν λόγος αἰρέει.

133

Ἡμέρην δὲ ἀπασέων μάλιστα ἐκείνην τιμᾶν νομίζουσι, τῇ ἕκαστος ἐγένετο. Ἐν ταύτῃ δὲ πλέω δαῖτα τῶν ἄλλων διακίεῦσι προτίθεσθαι. ἐν τῇ οἱ εὐδαίμονες αὐτῶν βοῦν καὶ ἵππον καὶ κάμηλον καὶ ὄνον προτιθέαται ὅλους ὀπτούς ἐν καμίνοις, οἱ δὲ πένητες αὐτῶν τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων προτιθέαται. Σίτοισι δὲ ὀλίγοιςι χρέωνται, ἐπιφορήμασι δὲ πολλοῖσι καὶ οὐκ ἄλεσι. καὶ διὰ τοῦτο φασὶ Πέρσαι τοὺς Ἕλληνας σιτεομένους πεινῶντας παύεσθαι, ὅτι σφι ἀπὸ δείπνου παραφορέεσθαι οὐδὲν λόγου ἄξιον, εἰ δὲ τι παραφέροιτο ἐσθίωντας ἂν οὐ παύεσθαι. Οἶνω δὲ κάρτα προσκέαται, μεθυσκόμενοι δὲ ἐώθασιν βουλευέσθαι τὰ σπουδαιέστατα τῶν πρηγμάτων. Τὸ δ' ἂν ἄδη σφι βουλευομένοις, τοῦτο τῇ ὑστεραίῃ νήφουσι προτιθεῖ ὁ στέγαρχος, ἐν τοῦ ἂν ἐόντες βουλεύονται. καὶ ἦν μὲν ἄδη καὶ νήφουσι, χρέωνται αὐτῷ, ἦν δὲ μὴ ἄδη, μετιεῖσι. τὰ δ' ἂν νήφοντες προβουλεύσωνται, μεθυσκόμενοι ἐπιδιὰ γινώσκουσι.

Ἐντυγχάνοντες δ' ἀλλήλοισι ἐν τῇσι ὁδοῖσι, τῷδε ἂν τις 134 διαγνοῖη, εἰ ὅμοιοι εἰσὶ οἱ συντυγχάνοντες. ἀντὶ γὰρ τοῦ προσαγορεύειν ἀλλήλους φιλέουσι τοῖσι στόμασι. Ἦν δὲ ἥ οὔτερος ὑποδεέστερος ὀλίγω, τὰς παρειὰς φιλέονται. Ἦν δὲ πολλῷ ἥ οὔτερος ἀγεννέστερος, προσπίπτων προσκυνεῖ τὸν ἕτερον.

Τιμῶσι δὲ ἐκ πάντων τοὺς ἄγχιστα ἐωυτῶν οἰκέοντας 135 μετὰ γε ἐωυτούς, δεύτερα δὲ τοὺς δευτέρους, μετὰ δὲ κατὰ λόγον προβαίνοντες τιμῶσι. ἥκιστα δὲ τοὺς ἐωυτῶν ἑκαστάτω οἰκημένους ἐν τιμῇ ἄγονται, νομίζοντες ἐωυτούς εἶναι ἀνθρώπων μακρῷ τὰ πάντα ἀρίστους, τοὺς δὲ ἄλλους κατὰ λόγον τὸν λεγόμενον τῆς ἀρετῆς ἀντέχεσθαι, τοὺς δὲ ἑκαστάτω

οϊκέοντας ἀπὸ ἐωυτῶν κακίστους εἶναι. Ξεινικά δὲ νόμια Πέρσαι προσίενται ἀνδρῶν μάλιστα. Καὶ γὰρ δὴ τὴν Μηδικὴν ἐσθῆτα νομίσαντες τῆς ἐωυτῶν εἶναι καλλίῳ φορέουσι καὶ ἐς τοὺς πολέμους τοὺς Αἰγυπτίους θώρηκας.

- 136 Παιδεύουσι δὲ τοὺς παῖδας ἀπὸ πενταέτεος ἀρξάμενοι μέχρι εἰκοσαέτεος τρία μῶνα, ἱππεύειν καὶ τοξεύειν καὶ ἀληθίζεσθαι. Πρὶν δὲ ἢ πενταέτης γένηται, οὐκ ἀπικνέεται ἐς ὄψιν τῷ πατρί, ἀλλὰ παρὰ τῇσι γυναιξὶ δίαιταν ἔχει· τοῦδε δὲ εἵνεκα τοῦτο οὕτω ποιεῖται, ἵνα, ἢν ἀποθάνῃ τρεφόμενος, μηδε-
- 137 μίαν ἄσπην τῷ πατρί προσβάλῃ. Αἰνέω μὲν νῦν τοῦτον τὸν νόμον, αἰνέω δὲ καὶ τόνδε, τὸ μὴ μιῆς αἰτίης εἵνεκα μηδὲ αὐτὸν τὸν βασιλέα μηδένα ἀνήκεστον πάθος ἔρδειν· ἀλλὰ λογισάμενος, ἢν εὐρίσκη πλέω τε καὶ μέζω τὰ ἀδικήματα ἐόντα τῶν ὑπουργημάτων, οὕτω τῷ θυμῷ χρᾶται.

- 138 Ἄσπα δὲ σφι ποιεῖν οὐκ ἔξεστι, ταῦτα οὐδὲ λέγειν ἔξεστι. Αἴσχιστον δὲ αὐτοῖσι τὸ ψεύδεσθαι νενόμισται, δεύτερα δὲ τὸ ὀφείλειν χρέος, πολλῶν μὲν καὶ ἄλλων εἵνεκα, μάλιστα δὲ ἀναγκαίην φασὶ εἶναι τὸν ὀφείλοντα καὶ τι ψεῦδος λέγειν. Ἐς ποταμὸν δὲ οὔτε ἐμπτύουσι οὔτε χεῖρας ἐναπονίζονται οὔδὲ ἄλλον οὐδένα περιορῶσι, ἀλλὰ σέβονται τοὺς ποταμούς μάλιστα.

- 140 Ταῦτα μὲν ἀτρεκέως ἔχω περὶ αὐτῶν εἰδὼς εἰπεῖν. Τάδε μέντοι ὥς κρυπτόμενα λέγεται καὶ οὐ σαφηνέως περὶ τοῦ ἀποθανόντος ὥς οὐ πρότερον θάπτεται ἀνδρὸς Πέρσεω ὁ νέκυς, πρὶν ἂν ὑπ' ὄρνιθος ἢ κυνὸς ἐλκυσθῇ. Μάγους μὲν γὰρ ἀτρεκέως οἶδα ταῦτα ποιέοντας. ἐμφανέως γὰρ δὴ ποιεῦσι. Κατακηρώσαντες δὲ ὦν τὸν νέκυν Πέρσαι γῇ κρύπτουσι.

BIBAIION ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΥΤΕΡΠΗ

1. Ἐκστρατεία τοῦ Καμβύσου κατὰ τῆς Αἰγύπτου. — Ἀπό-
πειρα τοῦ Ψαμμήτιχου, ὅπως ἐξακριβώσῃ, τίνες
οἱ πρῶτοι τῶν ἀνθρώπων.

(Κεφ. 1 - 2)

Τελευτήσαντος δὲ Κύρου παρέλαβε τὴν βασιληίην Καμβύ- 1
σης, Κύρου ἐὼν παῖς καὶ Κασσανδάνης τῆς Φαρνάσπεω θυ-
γατρός, τῆς προαποθανούσης Κῦρος αὐτός τε μέγα πένθος
ἐποιήσατο καὶ τοῖσι ἄλλοισι προεῖπε πᾶσι, τῶν ἥρχε, πένθος
ποιέεσθαι. Ταύτης δὲ τῆς γυναικὸς ἐὼν παῖς καὶ Κύρου Καμ-
βύσης Ἴωνας μὲν καὶ Αἰολέας ὡς δούλους πατρῷους ἐνόμιζε,
ἐπὶ δὲ Αἴγυπτον ἐποιέετο στρατηλασίην, ἄλλους τε παραλα-
βών, τῶν ἥρχε, καὶ δὴ καὶ Ἑλλήνων, τῶν ἐπεκράτεε.

Οἱ δ' Αἰγύπτιοι, πρὶν μὲν ἢ Ψαμμήτιχον σφέων βασιλεῦ- 2
σαι, ἐνόμιζον ἑωυτοὺς πρῶτους γενέσθαι πάντων ἀνθρώπων.
Ἐπειδὴ δὲ Ψαμμήτιχος βασιλεύσας ἠθέλησε εἰδέναι, οὔτινες
γενοίατο πρῶτοι, ἀπὸ τούτου νομίζουσι Φρύγας προτέρους γε-
νέσθαι ἑωυτῶν, τῶν δὲ ἄλλων ἑωυτούς. Ψαμμήτιχος δέ, ὡς
οὐκ ἐδύνατο πυνθανόμενος πόρον οὐδένα τούτου ἀνευρεῖν,
ἐπιτεχνᾶται τοιόνδε. παιδία δύο νεογνὰ ἀνθρώπων τῶν ἐπιτυ-
χόντων διδοῖ ποιμένι τρέφειν ἐς τὰ ποίμνια ἐντειλάμενος μη-
δένα ἀντίον αὐτῶν μηδεμίαν φωνὴν ἰέναι, ἐν στέγῃ δὲ ἐρήμῃ
ἐπ' ἑωυτῶν κέεσθαι αὐτὰ καὶ τὴν ὥρην ἐπαγινέειν σφι αἶγας,
πλήσαντα δὲ τοῦ γάλακτος τᾶλλα διαπρήσσεσθαι. Ταῦτα δὲ

ἐποίεε τε καὶ ἐνετέλλετο ὁ Ψαμμήτιχος θέλων ἀκοῦσαι τῶν παιδίων, ἀπαλλαχθέντων τῶν ἀσήμων κνυζήματων, ἥντινα φωνὴν ῥήξουσι πρώτην. Τὰ περ ὧν καὶ ἐγένετο.

Ὡς γὰρ διέτης χρόνος ἐγεγόνεε ταῦτα τῷ ποιμένι πρήσσοντι, ἀνοίγοντι τὴν θύρην καὶ ἐσιόντι τὰ παιδία ἀμφοτέρω προσπίπτοντα βεκὸς ἐφώνεον ὀρέγοντα τὰς χεῖρας. Τὰ μὲν δὴ πρῶτα ἀκούσας ἡσυχος ἦν ὁ ποιμήν, ὥς δὲ πολλάκις φοιτέοντι καὶ ἐπιμελομένῳ πολλὸν ἦν τοῦτο τὸ ἔπος, οὕτω δὲ σημήνας τῷ δεσπότη ἤγαγε κελεύσαντος ἐς ὅψιν τὴν ἐκείνου. Ἀκούσας δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ψαμμήτιχος ἐπυνθάνετο, οἵτινες ἀνθρώπων βεκὸς τι καλέουσι, πυνθανόμενος δὲ εὗρισκε Φρύγας καλέοντας τὸν ἄρτον. Οὕτω καὶ τοιούτῳ πρήγματι σταθμησάμενοι Αἰγύπτιοι συνεχώρησαν τοὺς Φρύγας πρεσβυτέρους εἶναι ἐωυτῶν. Οὕτω μὲν γενέσθαι τῶν ἱρέων τοῦ Ἡφαίστου τοῦ ἐν Μέμφι ἤκουον. Ἕλληνες δὲ λέγουσι ἄλλα τε μάταια πολλὰ καὶ ὥς γυναικῶν τὰς γλώσσας ὁ Ψαμμήτιχος ἐκταμῶν τὴν δίαίταν οὕτω ἐποίησατο τῶν παιδίων παρὰ ταύτησι τῇσι γυναιξί.

2. Φύσις τοῦ ἐδάφους τῆς Αἰγύπτου.—Ἦθη καὶ ἔθιμα τῶν Αἰγυπτίων.

(Κεφ. 4 - 5, 10 - 12, 35 - 36, 78, 80)

- 4 Βασιλεῦσαι δὲ πρῶτον Αἰγύπτου ἄνθρωπον ἔλεγον Μῖνα. Ἐπὶ τούτου, πλὴν τοῦ Θηβαϊκοῦ νομοῦ, πᾶσαν Αἴγυπτον εἶναι ἕλος, καὶ αὐτῆς εἶναι οὐδὲν ὑπερέχον τῶν νῦν ἐνεργετικῆς τῆς Μοίριος ἐόντων, ἐς τὴν ἀνάπλους ἀπὸ θαλάσσης
- 5 ἑπτὰ ἡμερῶν ἐστὶ ἀνὰ τὸν ποταμόν. Καὶ εὖ μοι ἐδόκεον λέγειν περὶ τῆς χώρας. Δῆλα γὰρ τινι καὶ μὴ προακούσαντι, ἰδόντι δέ, ὅστις γε σύνεσιν ἔχει, ὅτι Αἴγυπτος, ἐς τὴν Ἕλληνας ναυτίλλονται, ἐστὶ Αἰγυπτίοισι ἐπικτητὸς τε γῆ καὶ δῶρον τοῦ ποταμοῦ, καὶ τὰ κατύπερθε ἔτι τῆς λίμνης ταύ-

της μέχρι τριῶν ἡμερέων πλόου ἔστι ἕτερον τοιοῦτο. Αἰγύπτου γὰρ φύσις ἐστὶ τῆς χώρας τοιήδε. προσπλέων, ἔτι καὶ ἡμέρης δρόμον ἀπέχων ἀπὸ γῆς, κατεῖς καταπειρητηρίην πηλὸν τε ἀνοίσεις καὶ ἐν ἑνδεκα ὀργυῖῃσι ἔσαι. Τοῦτο ἐπὶ τοσοῦτο δηλοῖ πρόχυσιν τῆς γῆς εὐῶσαν.

Ταύτης ὦν τῆς χώρας ἡ πολλή, κατὰ περ οἱ ἱρέες ἔλε- 10 γον, ἐδόκεε καὶ αὐτῷ μοι εἶναι ἐπὶκτητος Αἰγυπτίοισι. Τῶν γὰρ οὐρέων τῶν ὑπὲρ Μέμφιν πόλιν κειμένων τὸ μεταξὺ ἐφαίνετό μοι εἶναί κοτε κόλπος θαλάσσης, ὥσπερ τὰ τε περὶ Ἴλιον καὶ Τευθρανίην καὶ Ἐφεσόν τε καὶ Μαϊάνδρου πεδίον, ὥς γε εἶναι σμικρὰ ταῦτα μεγάλοισι συμβαλεῖν. Τῶν γὰρ ταῦτα τὰ χωρία προσχωσάντων ποταμῶν ἐνὶ τῶν στομάτων τοῦ Νεῖλου, ἑόντος πενταστόμου, οὐδεὶς πλήθεος πέρι ἄξιος συμβληθῆναι ἐστι.

Ἔστι δὲ τῆς Ἀραβίης χώρας, Αἰγύπτου δὲ οὐ πρόσω, 11 κόλπος θαλάσσης ἐσέχων ἐκ τῆς Ἐρυθρῆς καλεομένης θαλάσσης. Ἐτερον τοιοῦτον κόλπον καὶ τὴν Αἴγυπτον δοκέω γενέσθαι κου· καὶ ὁ μὲν ἐκ τῆς βορηίης θαλάσσης ἐσεῖχε ἐπ' Αἰθιοπίας, ὁ δὲ Ἀράβιος ἐκ τῆς νοτίας ἔφερε ἐπὶ Συρίας. Εἰ ὦν ἐθέλῃσει ἐκτρέψαι τὸ ῥέεθρον ὁ Νεῖλος ἐς τοῦτον τὸν Ἀράβιον κόλπον, τί μιν κωλύει ῥέοντος τούτου ἐκχωσθῆναι ἐντὸς γε δισμυρίων ἐτέων ; Ἐγὼ μὲν γὰρ ἔλπομαι γε καὶ μυρίων ἐντὸς χωσθῆναι ἄν. Κοῦ γε δὴ ἐν τῇ προαναισιμωμένῳ χρόνῳ πρότερον ἢ ἐμὲ γενέσθαι οὐκ ἂν χωσθεῖν κόλπος καὶ πολλῷ μέζων ἔτι τούτου ὑπὸ τοσοῦτου τε ποταμοῦ καὶ οὕτω ἐργατικοῦ ;

Τὰ περὶ Αἴγυπτον ὦν καὶ τοῖσι λέγουσι αὐτὰ πείθομαι 12 καὶ αὐτὸς οὕτω κάρτα δοκέω εἶναι, ἰδὼν τὴν τε Αἴγυπτον προκειμένην τῆς ἐχομένης γῆς κογχυλία τε φαινόμενα ἐπὶ τοῖσι οὔρεσι καὶ ἄλμην ἐπανθέουσιν, ὥστε καὶ πυραμίδας δηλέσθαι, καὶ ψάμμον μοῦνον Αἰγύπτου οὔρος τοῦτο τὸ ὑπὲρ Μέμ-

φιος ἔχον, πρὸς δὲ τῇ χώρῃ οὔτε τῇ Ἀραβίῃ προσούρω ἐούση τὴν Αἴγυπτον προσεικέλην οὔτε τῇ Λιβύῃ, οὐ μὲν οὐδὲ τῇ Συρίῃ (τῆς γὰρ Ἀραβίης τὰ παρὰ θάλασσαν Σύριοι νέμονται), ἀλλὰ μελάγγαιόν τε καὶ καταρρηγνυμένην ὥστε ἐοῦσαν ἰλὺν τε καὶ πρόχυσιν ἐξ Αἰθιοπίης κατενηνιγμένην ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ. Τὴν δὲ Λιβύην ἴδμεν ἐρυθροτέρην τε γῆν καὶ ὑποψαμμοτέρην, τὴν δὲ Ἀραβίην τε καὶ Συρίην ἀργιλωδεστέραν τε καὶ ὑπόπετρον ἐοῦσαν.

35 Ἐρχομαι δὲ περὶ Αἰγύπτου μηχανέων τὸν λόγον, ὅτι πλεῖστα θωμάσια ἔχει καὶ ἔργα λόγου μέζω παρέχεται πρὸς πᾶσαν χώραν. τούτων εἵνεκα πλέω περὶ αὐτῆς εἰρήσεται. Αἰγύπτιοι ἅμα τῷ οὐρανῷ τῷ κατὰ σφέας ἐόντι ἑτεροίῳ καὶ τῷ ποταμῷ φύσιν ἀλλοίην παρεχομένῳ ἢ οἱ ἄλλοι ποταμοί, τὰ πολλὰ πάντα ἔμπαιιν τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι ἐστήσαντο ἡθεὰ τε καὶ νόμους. Ἐν τοῖσι αἱ μὲν γυναῖκες ἀγοράζουσι καὶ καπηλεύουσι, οἱ δὲ ἄνδρες κατ' οἴκους ἐόντες ὑφαίνουσι. ὑφαίνουσι δὲ οἱ μὲν ἄλλοι ἄνω τὴν κρόκην ὠθέοντες, Αἰγύπτιοι δὲ κάτω. Τὰ ἄχθεα οἱ μὲν ἄνδρες ἐπὶ τῶν κεφαλέων φορέουσι, αἱ δὲ γυναῖκες ἐπὶ τῶν ὤμων.

36 Οἱ ἱρέες τῶν θεῶν τῇ μὲν ἄλλῃ κομῶσι, ἐν Αἰγύπτῳ δὲ ξυρέονται. Τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι νόμος ἅμα κήδεϊ κεκάρθαι τὰς κεφαλὰς, ἐς τοὺς μάλιστα ἰκνέεται, Αἰγύπτιοι δὲ ὑπὸ τοὺς θανάτους ἀνιεῖσι τὰς τρίχας αὔξεσθαι τὰς τε ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ τῷ γενεῖῳ, τέως ἐξυρήμενοι. Τοῖσι μὲν ἄλλοισι ἀνθρώποισι χωρὶς θηρίων ἡ δίαιτα ἀποκέκριται, Αἰγυπτίοισι δὲ ὁμοῦ θηρίοις ἡ δίαιτά ἐστι. Ἀπὸ πυρῶν καὶ κριθέων ὄλλοι ζῶουσι, Αἰγυπτίων δὲ τῷ ποιευμένῳ ἀπὸ τούτων τὴν ζόην ὄνειδος μεγιστόν ἐστι, ἀλλὰ ἀπὸ ὀλυρέων ποιεῦνται σιτία, τὰς ζειὰς μετεξέτεροι καλέουσι. Φυρῶσι τὸ μὲν σταῖς τοῖσι ποσί, τὸν δὲ πηλὸν τῇσι χερσί. Εἷματα τῶν μὲν ἀνδρῶν ἕκαστος ἔχει δύο, τῶν δὲ γυναικῶν ἐν ἐκάστη. Τῶν ἰστίων τοὺς κρίκους

καὶ τρύς κάλους οἱ μὲν ἄλλοι ἔξωθεν προσδέουσι, Αἰγύπτιοι δὲ ἔσωθεν. Γράμματα γράφουσι καὶ λογίζονται ψήφοις "Ἑλληνες μὲν ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν ἐπὶ τὰ δεξιὰ φέροντες τὴν χεῖρα, Αἰγύπτιοι δὲ ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἐπὶ τὰ ἀριστερά· καὶ ποιεῦντες ταῦτα αὐτοὶ μὲν φασὶ ἐπὶ δεξιὰ ποιέειν, "Ἕλληνας δὲ ἐπ' ἀριστερά. Διφασίοισι δὲ γράμματα χρέωνται καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ἱρά, τὰ δὲ δημοτικὰ καλέσται.

Ἐν δὲ τῇσι συνουσίῃσι τοῖσι εὐδαίμοσι αὐτῶν, ἐπεὰν ἀπὸ 78 δείπνου γένωνται, περιφέρει ἀνὴρ νεκρὸν ἐν σορῶ ξύλινον, μεμιμημένον ἕς τὰ μάλιστα καὶ γραφῇ καὶ ἔργῳ, μέγαθος ὅσον τε πηχυαῖον ἢ δίπηχυν. δεικνὺς δὲ ἐκάστῳ τῶν συμποτέων λέγει. «Ἐς τοῦτον ὀρέων πίνε τε καὶ τέρπευ. ἔσεαι γὰρ ἀποθανὼν τοιοῦτος».

Πατρίοισι δὲ χρεώμενοι νόμοις ἄλλον οὐδένα ἐπικτιῶν- 80 ται. Συμφέρονται δὲ τότε Ἑλλήνων μούνοισι Λακεδαιμονίοισι· οἱ νεώτεροι αὐτῶν τοῖσι πρεσβυτέροισι συντυγχάνοντες εἴχουσι τῆς ὁδοῦ καὶ ἐκτράπονται· καὶ ἐπιούσι ἐξ ἑδρης ὑπανιστέαται. Τόδε μέντοι ἄλλοις οὐδαμοῖσι συμφέρονται. ἀντὶ τοῦ προσαγορεύειν ἀλλήλους ἐν τῇσι ὁδοῖσι προσκυνέουσι κατιέντες μέχρι τοῦ γούνατος τὴν χεῖρα.

3. Ἀμασις

(Κεφ. 177 - 179)

Ἐπ' Ἀμάσιος βασιλέος λέγεται Αἴγυπτος μάλιστα δὴ 177 τότε εὐδαιμονῆσαι καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τῇ χώρῃ γινόμενα καὶ τὰ ἀπὸ τῆς χώρας τοῖσι ἀνθρώποισι, καὶ πόλις ἐν αὐτῇ γενέσθαι τὰς ἀπάσας τότε δισμυρίας τὰς οἰκεομένας. Νόμον τε Αἰγυπτίοισι τόνδε Ἀμασίς ἐστὶ ὁ καταστήσας, ἀποδεικνύναι ἕτεος ἐκάστου τῷ νομάρχῃ πάντα τινὰ Αἰγυπτίων, ὅθεν βιοῦται· μὴ δὲ ποιεῦντα ταῦτα μὴδὲ ἀποφαίνοντα δικαίην ζόην

ιθύνεσθαι θανάτῳ. Σόλων δὲ ὁ Ἀθηναῖος λαβὼν ἐξ Αἰγύπτου τοῦτον τὸν νόμον Ἀθηναίοισι ἔθετο· τῷ ἐκεῖνοι ἐς αἰὲ χρόνων-
ται, ἐόντι ἀμώμῳ νόμῳ.

- 178 Φιλέλλην δὲ γενόμενος ὁ Ἀμασις ἄλλα τε ἐς Ἑλλήνων μετεξετέρους ἀπεδέξατο, καὶ δὴ καὶ τοῖσι ἀπικνεομένοισι ἐς Αἴγυπτον ἔδωκε Ναύκρατιν πόλιν ἐνοικῆσαι. τοῖσι δὲ μὴ βουλομένοισι αὐτῶν οἰκέειν, αὐτοῦ δὲ ναυτιλλομένοισι ἔδωκε χώρους ἐνιδρύσασθαι βωμοὺς καὶ τεμένεα θεοῖσι. Τὸ μὲν νυν μέγιστον αὐτῶν τέμενος καὶ οὐνομαστότατον ἐὼν καὶ χρησιμώτατον, καλεόμενον δὲ Ἑλλήνιον, αἶδε πόλιές εἰσι αἱ ἰδρυμέναι κοινῇ, Ἰώνων μὲν Χίος καὶ Τέως καὶ Φώκαια καὶ Κλάζομεναί, Δωριέων δὲ Ῥόδος καὶ Κνίδος καὶ Ἀλικαρνησσοὺς καὶ Φάσηλις, Αἰολέων δὲ ἡ Μυτιληναίων μούνη. Τούτων μὲν ἐστὶ τοῦτο τὸ τέμενος, καὶ προστάτας τοῦ ἐμπορίου αὐταὶ αἱ πόλιές εἰσι αἱ παρέχουσαι ὅσαι δὲ ἄλλαι πόλεις μεταποιεῦνται, οὐδὲν σφι μετεὶδὼν μεταποιεῦνται. Χωρὶς δὲ Αἰγινῆται ἐπὶ ἐωυτῶν ἰδρύσαντο τέμενος Διός, καὶ ἄλλο Σάμιοι Ἥρης καὶ Μιλήσιοι Ἀπόλλωνος.

- 179 Ἦν δὲ τὸ παλαιὸν μούνη ἡ Ναύκρατις ἐμπόριον καὶ ἄλλο οὐδὲν Αἰγύπτου. Εἰ δέ τις ἐς τῶν τι ἄλλο στομάτων τοῦ Νείλου ἀπίκαιτο, χρῆν ὁμόσαι μὴ μὲν ἐκόντα ἐλθεῖν, ἀπομόσαντα δὲ τῇ νηὶ αὐτῇ πλέειν ἐς τὸ Κανωβικόν. ἢ εἰ μὴ γε οἶά τε εἴη πρὸς ἀνέμους ἀντίους πλέειν, τὰ φορτία ἔδεε περιάγειν ἐν βάρισι περὶ τὸ Δέλτα, μέχρι οὗ ἀπίκαιτο ἐς Ναύκρατιν. Οὕτω μὲν δὴ Ναύκρατις ἐτετίμητο. Κυρηναίοισι δὲ Ἀμασις φιλότητά τε καὶ συμμαχίην συνεθήκατο. Ἀνέθηκε δὲ καὶ ἀναθήματα ὁ Ἀμασις ἐς τὴν Ἑλλάδα.

[Ὁ Καμβύσης νικᾷ τὸν υἱὸν καὶ διάδοχον τοῦ Ἀμάρσιος Ψαμμήνιτον παρὰ τὸ Πηλούσιον—πόλιν τῆς Αἰγύπτου ἐν τῷ Δέλτα — καὶ ἀναγκάζει αὐτὸν ν' ἀποσυρθῇ μετὰ τοῦ στρατοῦ του εἰς τὴν Μέμφιν· πολιορκήσας δὲ αὐτὴν καὶ κυριεύσας συλλαμβάνει τὸν Ψαμμήνιτον αἰχμάλωτον.]

1. Καμβύσης καὶ Ψαμμήνιτος.

(Κεφ. 14-15)

Ἡμέρη δὲ δεκάτῃ, ἀπ' ἧς παρέλαβε τὸ τεῖχος τὸ ἐν Μέμφι 14
Καμβύσης, κατίσας ἐς τὸ προάστειον τὸν βασιλέα τῶν Αἰγυπτιῶν Ψαμμήνιτον, βασιλεύσαντα μῆνας ἕξ, τοῦτον κατίσας σὺν ἄλλοισι Αἰγυπτίοισι διεπειρᾶτο αὐτοῦ τῆς ψυχῆς ποιέων τοιάδε. στείλας αὐτοῦ τὴν θυγατέρα ἐσθῆτι δουληίῃ ἐξέπεμπε ἐπ' ὕδωρ ἔχουσαν ὕδρηιον, συνέπεμπε δὲ καὶ ἄλλας παρθένους ἀπολέξας ἀνδρῶν τῶν πρώτων, ὁμοίως ἐσταλμένας τῇ τοῦ βασιλέως. Ὡς δὲ βοῇ τε καὶ κλαυθμῷ παρήσαν αἱ παρθένοι παρὰ τοὺς πατέρας, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἀνεβῶν τε καὶ ἀντέκλαιον ὀρέοντες τὰ τέκνα κεκακωμένα, ὁ δὲ Ψαμμήνιτος προῖδων καὶ μαθὼν ἔκυψε ἐς τὴν γῆν.

Παρελθουσέων δὲ τῶν ὑδροφόρων, δεύτερα αὐτοῦ τὸν παῖδα ἔπεμπε μετ' ἄλλων Αἰγυπτίων δισχιλίων τὴν αὐτὴν ἡλικίην ἔχόντων, τοὺς τε αὐχένας κάλῳ δεδεμένους καὶ τὰ στόματα ἐγκεχαλινωμένους. Ἦγοντο δὲ ποινὴν τείσοντες Μυτιληναίων τοῖσι ἐν Μέμφι ἀπολομένοισι σὺν τῇ νηί· ταῦτα γὰρ ἐδίκασαν

οἱ βασιλῆιοι δικασταί, ὑπὲρ ἀνδρὸς ἐκάστου δέκα Αἰγυπτίων τῶν πρώτων ἀνταπόλλυσθαι. Ὁ δὲ ἰδὼν παρεζιόντας καὶ μαθὼν τὸν παῖδα ἀγόμενον ἐπὶ θάνατον, τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων τῶν περικατημένων αὐτὸν κλαιόντων καὶ δεινὰ ποιούντων, τωὐτὸ ἐποίησε, τὸ ἐπὶ τῇ θυγατρὶ.

Παρελθόντων δὲ καὶ τούτων, συνήνεικε ὥστε τῶν συμποτέων αὐτοῦ ἄνδρα ἀπηλικέστερον, ἐκπεπτωκότα ἐκ τῶν ἐόντων ἔχοντά τε οὐδέν, εἰ μὴ ὅσα πτωχός, καὶ προσαιτέοντα τὴν στρατιήν, παριέναι Ψαμμήνιτον τε τὸν Ἀμάσιος καὶ τοὺς ἐν τῷ προαστείῳ κατημένους τῶν Αἰγυπτίων. Ὁ δὲ Ψαμμήνιτος ὡς εἶδε, ἀνακλαύσας μέγα καὶ καλέσας ὀνομαστὶ τὸν ἐταῖρον ἐπλήξατο τὴν κεφαλὴν. Ἦσαν δ' ἄρα αὐτοῦ φύλακοι, οἱ τὸ ποιούμενον πᾶν ἐξ ἐκείνου ἐπ' ἐκάστη ἐξόδῳ Καμβύσῃ ἐσήμεινον.

Θωμάσας δὲ ὁ Καμβύσης τὰ ποιούμενα πέμψας ἄγγελον εἰρώτα αὐτὸν λέγων τάδε. «Δεσπότης σε Καμβύσης, Ψαμμήνιτε, εἰρωτᾷ, διότι δὴ τὴν μὲν θυγατέρα ὀρέων κεκακωμένην καὶ τὸν παῖδα ἐπὶ θάνατον στείχοντα. οὔτε ἀνέβωσας οὔτε ἀπέκλαυσας, τὸν δὲ πτωχὸν οὐδέν σοι προσήκοντα, ὡς ἄλλων πυνθάνεται, ἐτίμησας ; » Ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἐπειρώτα, ὁ δ' ἀμείβετο τοῖσδε. «ὦ παῖ Κύρου, τὰ μὲν οἰκίῃα ἦν μέζω κακὰ ἢ ὥστε ἀνακλαίειν, τὸ δὲ τοῦ ἐταίρου πένθος ἄξιον ἦν δακρύων, ὃς ἐκ πολλῶν τε καὶ εὐδαιμόνων ἐκπεσὼν ἐς πτωχήν ἀπῆκται ἐπὶ γήραος οὐδᾷ». Καὶ ταῦτα ὡς ἀπενειχθέντα ὑπὸ τούτου ἤκουσε, εὖ δοκέειν οἱ εἰρῇσθαι. Λέγεται δὲ ὑπ' Αἰγυπτίων δακρύειν μὲν Κροῖσον (ἐτετεύχεε γὰρ καὶ οὗτος ἐπισπόμενος Καμβύσῃ ἐπ' Αἴγυπτον), δακρύειν δὲ Περσέων τοὺς παρεόντας, αὐτῷ τε Καμβύσῃ ἐσελθεῖν οἶκτόν τινα καὶ αὐτίκα κελεύειν τὸν τε αὐτοῦ παῖδα ἐκ τῶν ἀπολλυμένων σφάζειν καὶ αὐτὸν ἐκ τοῦ προαστείου ἀναστήσαντας ἄγειν παρ' ἐωυτόν.

15 Τὸν μὲν δὴ παῖδα εὖρον οἱ μετιόντες οὐκέτι περιέοντα ἄλ-

λά πρῶτον κατακοπέντα, αὐτὸν δὲν Ψαμμήνιτον ἀναστήσαντες ἤγον παρὰ Καμβύσεα. ἐνθα τοῦ λοιποῦ διαιτᾶτο ἔχων οὐδὲν βίαιον.

2. Ὁ δακτύλιος τοῦ Πολυκράτους.

(Κεφ. 39 - 43.)

Καμβύσειω δὲ ἐπ' Αἴγυπτον στρατευομένου ἐποιήσαντο 39 καὶ Λακεδαιμόνιοι στρατηγὴν ἐπὶ Σάμον τε καὶ Πολυκράτεια τὸν Αἰάκεος, ὃς ἔσχε Σάμον ἐπαναστάς. Ἰσχωρ δὲ ξεινὴν Ἀμάσι, τῷ Αἰγύπτου βασιλεῖ, συνεθήκατο πέμπων τε δῶρα καὶ δεκόμενος ἄλλα παρ' ἐκείνου. Ἐν χρόνῳ δὲ ὀλίγῳ αὐτίκα τοῦ Πολυκράτεις τὰ πρήγματα ἠϋξετο καὶ ἦν βεβωμένα ἀνὰ τε τὴν Ἰωνίην καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα· ὅκου γὰρ ἰθύσειε στρατεύεσθαι, πάντα οἱ ἐχώρει εὐτυχέως. Ἐκτετο δὲ πεντηκοντέρους τε ἑκατὸν καὶ χιλίους τοξότας. Ἐφερε δὲ καὶ ἦγε πάντας, διακρίνων δὲ οὐδέν· τῷ γὰρ φίλῳ ἔφη χαριεῖσθαι μᾶλλον ἀποδιδούς, τὰ ἔλαβε, ἢ ἀρχὴν μηδὲ λαβών. Συχνὰς μὲν δὴ τῶν νήσων ἀραιρήκεε, πολλὰ δὲ καὶ τῆς ἡπείρου ἄστυα. Ἐν δὲ δὴ καὶ Λεσβίου πανστρατιῇ βοθέοντας Μιλησίοισι ναυμαχίῃ κρατήσας εἴλε, οἱ τὴν τάφρον περὶ τὸ τεῖχος τὸ ἐν Σάμῳ πᾶσαν δεδεμένοι ὥρυξαν.

Καὶ κως τὸν Ἀμασιν εὐτυχέων μεγάλως ὁ Πολυκράτης 40 οὐκ ἐλάνθανε, ἀλλὰ οἱ τοῦτ' ἦν ἐπιμελής. Πολλῶ δὲ ἔτι πλεονός οἱ εὐτυχίης γινομένης γράψας ἐς βιβλίον τάδε ἐπέστειλε ἐς Σάμον. «Ἀμασις Πολυκράτει ὧδε λέγει. Ἡδὺ μὲν πυνθάνεσθαι ἄνδρα φίλον καὶ ξεῖνον εὖ πρήσσοντα· ἐμοὶ δὲ αἰ σὰι μεγάλαι εὐτυχίαι οὐκ ἀρέσκουσι, ἐπισταμένῳ τὸ θεῖον ὥς ἔστι φθονερόν. Καὶ κως βούλομαι καὶ αὐτὸς καί, τῶν ἂν κήδωμαι, τὸ μὲν τι εὐτυχεῖν τῶν πρηγμάτων, τὸ δὲ προσπταῖεν, καὶ οὔτω διαφέρειν τὸν αἰῶνα ἐναλλάξ πρήσσων ἢ εὐτυχεῖν τὰ

πάντα. Οὐδένα γάρ κω λόγω οἶδα ἀκούσας, ὅστις ἐς τέλος οὐ κακῶς ἐτελεύτησε πρόρριζος, εὐτυχέων τὰ πάντα. Σὺ ὦν νῦν ἐμοὶ πειθόμενος ποιήσον πρὸς τὰς εὐτυχίας τοιάδε. φροντίσας, τὸ ἂν εὖρῃς ἐόν τοι πλείστου ἄξιον καὶ ἐπ' ᾧ σὺ ἀπολομένῳ μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀλγήσεις, τοῦτο ἀπόβαλε οὕτω, ὅπως μηκέτι ἤξει ἐς ἀνθρώπους. "Ἦν τε μὴ ἐναλλάξ ἤδη τῷπὸ τούτου αἱ εὐτυχίαι τοι τῇσι πάθῃσι προσπίπτωσι, τρόπῳ τῷ ἐξ ἐμεῦ ὑποκειμένῳ ἀκέο ».

- 41 Ταῦτα ἐπιλεξάμενος ὁ Πολυκράτης καὶ νόφ λαβὼν, ὥς οἱ εὖ ὑπετίθετο "Αμασις, ἐδίζητο, ἐπ' ᾧ ἂν μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀσθηεῖν ἀπολομένῳ τῶν κειμηλίων, διζήμενος δ' εὗρισκε τόδε. ἦν οἱ σφρηγίς, τὴν ἐφόρει, χρυσόδετος, σμαράγδου μὲν λίθου ἐοῦσα, ἔργον δὲ Θεοδώρου τοῦ Τηλεκλέος Σαμίου. Ἐπεὶ ὦν ταύτην οἱ ἐδόκεε ἀποβαλεῖν, ἐποίησε τοιάδε. πεντηκόντερον πληρώσας ἀνδρῶν ἐσέβη ἐς αὐτήν, μετὰ δὲ ἀναγαγεῖν ἐκέλευσε ἐς τὸ πέλαγος. ὥς δὲ ἀπὸ τῆς νήσου ἐκάς ἐγενετο, περιελόμενος τὴν σφρηγιῖδα πάντων ὀρεόντων τῶν συμπλῶν ρίπτει ἐς τὸ πέλαγος. Τοῦτο δὲ ποιήσας ἀπέπλεε, ἀπικόμενος δὲ ἐς τὰ οἰκία συμφορῇ ἐχρᾶτο.

- 42 Πέμπτη δὲ ἡ ἕκτη ἡμέρη ἀπὸ τούτων τάδε οἱ συνήνεκε γενέσθαι· ἀνὴρ ἀλιεὺς λαβὼν ἰχθὺν μέγαν τε καὶ καλὸν ἡξίου μιν Πολυκράτει δῶρον δοθῆναι· φέρων δὲ ἐπὶ τὰς θύρας Πολυκράτει ἔφη ἐθέλειν ἐλθεῖν ἐς ὄψιν, χωρήσαντος δὲ οἱ τούτου ἔλεγε διδούς τὸν ἰχθύν· «ᾧ βασιλεῦ, ἐγὼ τόνδε ἐλὼν οὐκ ἐδικαίωσα φέρειν ἐς ἀγορὴν, καίπερ γε ἐὼν ἀποχειροβίοςτος, ἀλλὰ μοι ἐδόκεε σεῦ τε εἶναι ἄξιος καὶ τῆς σῆς ἀρχῆς· σοὶ δὲ μιν φέρων δίδωμι». Ὁ δὲ ἡσθεὶς τοῖσι ἔπεσι ἀμείβεται τοῖσδε· «Κάρτα τε εὖ ἐποίησας, καὶ χάρις διπλόη τῶν τε λόγων καὶ τοῦ δώρου· καὶ σε ἐπὶ δεῖπνον καλέομεν». Ὁ μὲν δὲ ἀλιεὺς μέγα ποιούμενος ταῦτα ἦε ἐς τὰ οἰκία, τὸν δὲ ἰχθὺν τάμνοντες οἱ θεράποντες εὗρίσκουσι ἐν τῇ νηδίᾳ αὐτοῦ ἐνεοῦσαν τὴν Πολυ-

κράτεος σφρηγίδα. Ὡς δὲ εἶδόν τε καὶ ἔλαβον τάχιστα, ἔφερον κεχαρηκότες παρὰ τὸν Πολυκράτεα, διδόντες δὲ οἱ τὴν σφρηγίδα ἔλεγον, ὅτεω τρόπῳ εὐρέθη. Τὸν δὲ ὡς ἐσῆλθε θεῖον εἶναι τὸ πρήγμα, γράφει ἐς βιβλίον πάντα, τὰ ἐποίησε, καὶ οἷά μιν καταλελαβήκεε, γράψας δὲ ἐς Αἴγυπτον ἐπέστειλε.

Ἐπιλεξάμενος δὲ ὁ Ἀμασις τὸ βιβλίον τὸ παρὰ τοῦ Πολυ- 43
κράτεος ἤκον ἔμαθε, ὅτι ἐκκομίσαι τε ἀδύνατον εἶη ἀνθρώπῳ ἄνθρωπον ἐκ τοῦ μέλλοντος γίνεσθαι πρήγματος καὶ ὅτι οὐκ εὖ τελευτήσῃν μέλλοι Πολυκράτης εὐτυχέων τὰ πάντα, ὃς καί, τὰ ἀποβάλλει, εὐρίσκει. Πέμψας δὲ οἱ κήρυκα ἐς Σάμον διαλύεσθαι ἔφη τὴν ξεινίην. Τοῦδε δὲ εἵνεκεν ταῦτα ἐποίηε, ἵνα μὴ συντυχίης δεινῆς τε καὶ μεγάλης Πολυκράτεα καταλαβούσης αὐτὸς ἀλγήσειε τὴν ψυχὴν ὡς περὶ ξείνου ἀνδρός.

[Τὸ ἀπαίσιον προαἰσθημα τοῦ Ἀμάσιος ἐξεπληρώθη. Ὁ Πολυκράτης βραδύτερον -- τὸ 522 -- ἐπέστη σκληρὸν θάνατον· συλληθεὶς δολίως ὑπὸ τοῦ Πέρσου σατραπόου Ὀροίτου ἐφονεύθη ἀναγκασθεὶς ἐπὶ σταυροῦ.]



[Ὁ Ἀρισταγόρας, ὁ τύραννος τῆς Μιλήτου, παρακινήθεις ἀπὸ τὸν πενθερόν του Ἰστιαῖον ἐξεγείρει τὰς Ἰωνικὰς πόλεις εἰς ἐπανάστασιν κατὰ τῶν Περσῶν. Συγχρόνως δ' ἔρχεται εἰς τὴν Σπάρτην, διὰ τὴν ζητήσῃ βοήθειαν.]

1. Ὁ Ἀρισταγόρας εἰς τὴν Σπάρτην.

(Κεφ. 49 - 51)

49 Ἀπικνέεται ὧν ὁ Ἀρισταγόρης ὁ Μιλήτου τύραννος εἰς τὴν Σπάρτην Κλεομένεος ἔχοντος τὴν ἀρχήν· τῷ δὴ ἐς λόγους ἦε, ὥς Λακεδαιμόνιοι λέγουσι, ἔχων χάλκεον πῖνακα ἐν τῷ γῆς ἀπάσης περιόδος ἐνετέτμητο καὶ θάλασσά τε πᾶσα καὶ ποταμοὶ πάντες. Ἀπικνεόμενος δὲ ἐς λόγους ὁ Ἀρισταγόρης ἔλεγε πρὸς αὐτὸν τάδε·

«Κλέομενες, σπουδὴν μὲν τὴν ἐμὴν μὴ θωμάσης τῆς ἐνταῦθα ἀπίξις· τὰ γὰρ κατήκοντά ἐστι τοιαῦτα· Ἴωνων παῖδας δούλους εἶναι ἀντ' ἐλευθέρων ὄνειδος καὶ ἄλλος μέγιστον μὲν αὐτοῖσι ἡμῖν, ἔτι δὲ τῶν λοιπῶν ὑμῖν, ὅσῳ προέστατε τῆς Ἑλλάδος. Νῦν ὧν πρὸς θεῶν τῶν Ἑλληνίων ῥύσασθε Ἴωνας ἐκ δουλосύνης, ἄνδρας ὁμαίμονας. Εὐπετέως δὲ ὑμῖν ταῦτα οἶά τε χωρέειν ἐστί· οὔτε γὰρ οἱ βάρβαροι ἄλκιμοὶ εἰσι, ὑμεῖς τε τὰ ἐς τὸν πόλεμον ἐς τὰ μέγιστα ἀνήκετε ἀρετῆς πέρι. Ἡ τε μάχη αὐτῶν ἐστι τοιήδε, τόξα καὶ αἰχμὴ βραχέα· ἀναξυρίδας δὲ ἔχοντες ἔρχονται ἐς τὰς μάχας καὶ κυρβασίας ἐπὶ τῇσι κεφαλῇσι· οὕτω εὐπετέες χειρωθῆναί εἰσι.

»Ἔστι δὲ καὶ ἀγαθὰ τοῖσι τὴν ἡπειρον ἐκείνην νεμομένοισι ὅσα οὐδὲ τοῖσι συνάπασι ἄλλοισι, πρῶτον μὲν χρυσός, ἔπειτα δὲ ἄργυρος καὶ χαλκός καὶ ἐσθῆς ποικίλη καὶ ὑποζυγία τε καὶ ἀνδράποδα· τὰ θυμῷ βουλόμενοι αὐτοὶ ἂν ἔχοιτε. Κατοίκηνται δὲ ἀλλήλων ἐχόμενοι, ὥς ἐγὼ φράσω, Ἰώνων μὲν τῶνδε οἶδε Λυδοί, οἰκέοντές τε χώραν ἀγαθὴν καὶ πολυαργυρώτατοι ἐόντες». Δεικνὺς δὲ ἔλεγε ταῦτα ἐς τῆς γῆς τὴν περίοδον, τὴν ἐφέρετο ἐν τῷ πίνακι ἐντετμημένην. «Λυδῶν δέ», ἔφη λέγων ὁ Ἀρισταγόρης, «οἶδε ἔχονται Φρύγες οἱ πρὸς τὴν ἡῶ, πολυπρωβατώτατοι τε ἐόντες πάντων, τῶν ἐγὼ οἶδα, καὶ πολυκαρπώτατοι. Φρυγῶν δὲ ἔχονται Καππαδόκαι, τοὺς ἡμεῖς Συρίους καλέομεν· τούτοισι δὲ πρόσουροι Κίλικες, κατήκοντες ἐπὶ θάλασσαν τήνδε, ἐν τῇ ἦδε Κύπρος νῆσος κέεται· οἱ πεντακόσια τέλαντα βασιλεῖ τὸν ἐπέτειον φόρον ἐπιτελεύουσι. Κιλικῶν δὲ τῶνδε ἔχονται Ἀρμένιοι οἶδε, καὶ οὗτοι ἐόντες πολυπρόβατοι, Ἀρμενίων δὲ Ματιηνοὶ χώραν τήνδε ἔχοντες. Ἐχεται δὲ τούτων γῆ ἡδε Κισσίη, ἐν τῇ δὴ παρὰ ποταμὸν τόνδε Χοάσπην κείμενά ἐστι τὰ Σοῦσα ταῦτα, ἔνθα βασιλεὺς τε μέγας δίαιταν ποιέεται, καὶ τῶν χρημάτων οἱ θησαυροὶ ἐνθαῦτά εἰσι· ἐλόντες δὲ ταύτην τὴν πόλιν θαρσέοντες ἤδη τῷ Διὶ πλούτου πέρι ἐρίζετε.

»Ἀλλὰ περὶ μὲν χώρας ἄρα οὐ πολλῆς οὐδὲ οὕτω χρηστῆς καὶ οὖρων σμικρῶν χρεόν ἐστι ὑμέας μάχας ἀναβάλλεσθαι πρὸς τε Μεσσηνίους ἐόντας ἰσοπαλέας καὶ Ἀρκάδας τε καὶ Ἀργεῖους, τοῖσι οὔτε χρυσοῦ ἐχόμενόν ἐστι οὐδὲν οὔτε ἀργύρου, τῶν πέρι καὶ τινα ἐνάγει προθυμίη μαχόμενον ἀποθνήσκειν· παρέχον δὲ τῆς Ἀσίας πάσης ἄρχειν εὐπετέως, ἄλλο τι αἰρήσεσθε;»

Ἀρισταγόρης μὲν ταῦτα ἔλεξε, Κλεομένης δὲ ἀμείβετο 50 τοῖσδε· «ᾧ ξεῖνε Μιλήσιε, ἀναβάλλομαί τοι ἐς τρίτην ἡμέρην ὑποκρινέεσθαι». Τότε μὲν ἐς τοσοῦτο ἤλασαν· ἐπεῖτε δὲ ἡ κυρίη ἡμέρῃ ἐγένετο τῆς ὑποκρίσιος καὶ ἦλθον ἐς τὸ συγκείμενον,

εἶρετο ὁ Κλεομένης τὸν Ἀρισταγόρην, ὁκόσων ἡμερέων ἀπὸ θαλάσσης τῆς Ἰώνων ὁδὸς εἴη παρὰ βασιλέα. Ὁ δὲ Ἀρισταγόρης, τὰ ἄλλα ἐὼν σοφὸς καὶ διαβάλλων ἐκεῖνον εὖ, ἐν τούτῳ ἐσφάλη· χρεὸν γάρ μιν μὴ λέγειν τὸ ἐόν, βουλόμενόν γε Σπαρτιήτας ἐξαγαγεῖν ἐς τὴν Ἀσίην, λέγει δ' ὦν τριῶν μηνῶν φάς εἶναι τὴν ἄνοδον. Ὁ δὲ ὑπαρπάσας τὸν ἐπίλοιπον λόγον, τὸν ὁ Ἀρισταγόρης ὥρμητο λέγειν περὶ τῆς ὁδοῦ, εἶπε· «ᾧ ξεῖνε Μιλήσιε, ἀπαλλάσσεο ἐκ Σπάρτης πρὸ δύντος ἡλίου· οὐδένα γὰρ λόγον εὐεπέα λέγεις Λακεδαιμονίοισι, ἐθέλων σφέας ἀπὸ θαλάσσης τριῶν μηνῶν ὁδὸν ἀγαγεῖν».

- 51 Ὁ μὲν δὴ Κλεομένης ταῦτα εἶπας ἦιε ἐς τὰ οἰκία· ὁ δὲ Ἀρισταγόρης λαβὼν ἱκετηρίην ἦιε ἐς τοῦ Κλεομένεος, ἐσελθὼν δὲ ἔσω ἅτε ἱκετεύων ἐπακοῦσαι ἐκέλευε τὸν Κλεομένεα ἀποπέμψαντα τὸ παιδίον. προσεστήκει γὰρ δὴ τῷ Κλεομένει ἡ θυγάτηρ, τῇ οὐνομα ἦν Γοργώ· τοῦτο δὲ οἱ καὶ μῦνον τέκνον ἐτύγχανε ἐὼν ἐτέων ὀκτὼ ἢ ἐννέα ἡλικίην. Κλεομένης δὲ λέγειν μιν ἐκέλευε, τὰ βούλεται, μηδὲ ἐπισχεῖν τοῦ παιδίου εἵνεκα. Ἐνθαῦτα δὲ ὁ Ἀρισταγόρης ἤρχετο ἐκ δέκα ταλάντων ὑπισχνόμενος, ἣν οἱ ἐπιτελέσῃ, τῶν ἐδέετο. Ἀνανεύοντος δὲ τοῦ Κλεομένεος προέβαινε τοῖσι χρήμασι ὑπερβάλλων ὁ Ἀρισταγόρης, ἐς ὃ πεντήκοντά τε τάλαντα ὑπεδέδεκτο καὶ τὸ παιδίον ἠδ᾽ ἄξατο· «Πάτερ, διαφθερέει σε ὁ ξεῖνος, ἣν μὴ ἀποστάς ἴης». Ὁ τε δὴ Κλεομένης ἡσθεὶς τοῦ παιδίου τῇ παραινέσει ἦιε ἐς ἕτερον οἶκημα, καὶ ὁ Ἀρισταγόρης ἀπαλλάσσετο τὸ παράπαν ἐκ τῆς Σπάρτης, οὐδὲ οἱ ἐξεγένετο ἐπὶ πλέον ἔτι σημῆναι περὶ τῆς ἀνόδου τῆς παρὰ βασιλέα.

2. Ὁ Ἀρισταγόρας εἰς τὰς Ἀθήνας.—Ἐκστρατεία τῶν Ἰώνων κατὰ τῶν Σάρδεων καὶ πυρπόλησις αὐτῶν.

(Κεφ. 97, 99-103, 105)

- 97 Ἀπελαυνόμενος δὲ ὁ Ἀρισταγόρης ἐκ τῆς Σπάρτης ἦιε ἐς

τὰς Ἀθήνας· αὕτη γὰρ ἡ πόλις τῶν λοιπέων ἐδυνάστευε μέγιστον. Ἐπελθὼν δὲ ἐπὶ τὸν δῆμον ὁ Ἀρισταγόρης ταῦτ' ἔλεγε, τὰ καὶ ἐν τῇ Σπάρτῃ περὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ καὶ τοῦ πολέμου τοῦ Περσικοῦ, ὥς οὔτε ἀσπίδα οὔτε δόρυ νομίζουσι εὐπετέες τε χειρωθῆναι εἴησαν. Ταῦτά τε δὴ ἔλεγε, καὶ πρὸς τοῖσι τάδε, ὥς οἱ Μιλήσιοι τῶν Ἀθηναίων εἰσὶ ἄποικοι, καὶ οἰκὸς σφεας εἶη ῥύεσθαι δυναμένους μέγα. Καὶ οὐδέν, ὅ τι οὐκ ὑπίσχετο οἷα κάρτα δεόμενος, ἐς ὃ ἀνέπεισέ σφεας. Πολλοὺς γὰρ οἶκε εἶναι εὐπετέστερον διαβάλλειν ἢ ἓνα, εἰ Κλεομένεα μὲν τὸν Λακεδαιμόνιον μοῦνον οὐκ οἶός τε ἐγένετο διαβάλλειν, τρεῖς δὲ μυριάδας Ἀθηναίων ἐποίησε τοῦτο. Ἀθηναῖοι μὲν δὴ ἀναπεισθέντες ἐψηφίσαντο εἴκοσι νέας ἀποστεῖλαι βοηθοὺς Ἴωσι, στρατηγὸν ἀποδέξαντες αὐτῶν εἶναι Μελάνθιον, ἄνδρα τῶν ἀστῶν ἐόντα τὰ πάντα δόκιμον. Αὗται δὲ αἱ νέες ἀρχὴ κακῶν ἐγένοντο Ἑλλησί τε καὶ βαρβάροισι.

Ἀρισταγόρης δέ, ἐπειδὴ οἱ τε Ἀθηναῖοι ἀπίκοντο εἴκοσι 99 νηυσί, ἅμα ἀγόμενοι Ἐρετριέων πέντε τριήρεις, καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι παρήσαν, ἐποιέετο στρατήϊν ὁ Ἀρισταγόρης ἐς Σάρδις. Αὐτὸς μὲν δὴ οὐκ ἐστρατεύετο, ἀλλ' ἔμενε ἐν Μιλήτῳ, στρατηγούς δὲ ἄλλους ἀπέδεξε Μιλησίων εἶναι, τὸν ἑωυτοῦ τε ἀδελφεὸν Χαροπίνον καὶ τῶν ἄλλων ἀστῶν Ἑρμόφαντον.

Ἀπικόμενοι δὲ τῷ στόλῳ τούτῳ Ἴωνες ἐς Ἐφεσον πλοῖα 100 μὲν κατέλιπον ἐν Κορησσοῦ τῆς Ἐφεσίδης, αὐτοὶ δὲ ἀνέβαινον χειρὶ πολλῇ, ποιούμενοι Ἐφεσίους ἡγεμόνας. Πορευόμενοι δὲ παρὰ ποταμὸν Καῦστριον, ἐνθεῦτεν ἐπείτε ὑπερβάντες τὸν Τμῶλον ἀπίκοντο, αἰρέουσι Σάρδις οὐδενός σφι ἀντιωθέντος, χιρεύουσι δὲ χωρὶς τῆς ἀκροπόλιος τᾶλλα πάντα· τὴν δὲ ἀκρόπολιν ἐρρύετο αὐτὸς Ἀρταφέρνης ἔχων δύναμιν ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγην.

Τὸ δὲ μὴ λεηλατῆσαι ἐλόντας σφέας τὴν πόλιν ἔσχε τόδε. 101 Ἦσαν ἐν τῇσι Σάρδισι οἰκίαι αἱ μὲν πλεῦνες καλᾶμιναι, ὅσαι

δ' αὐτέων καὶ πλίνθιναι ἦσαν, καλάμου εἶχον τὰς ὀροφάς. Τοῦτων δὴ μίαν τῶν τις στρατιωτέων ὥς ἐνέπρησε, αὐτίκα ἀπ' οἰκίης ἐς οἰκίην ἰὸν τὸ πῦρ ἐπενέμενο τὸ ἄστρῳ πᾶν. Καιομένου δὲ τοῦ ἄστεος οἱ Λυδοὶ τε καὶ ὅσοι Περσέων ἐνῆσαν ἐν τῇ πόλει, ἀπολαμφθέντες πάντοθεν, ὥστε τὰ περιέσχατα νεμομένου τοῦ πυρός, καὶ οὐκ ἔχοντες ἐξήλυσιν ἐκ τοῦ ἄστεος, συνέρρεον ἐς τε τὴν ἀγορὴν καὶ ἐπὶ τὸν Πακτωλὸν ποταμὸν, ὅς σφι ψῆγμα χρυσοῦ καταφορέων ἐκ τοῦ Τρωῶλου διὰ μέσης τῆς ἀγορῆς ῥέει καὶ ἔπειτα ἐς τὸν Ἑρμῶν ποταμὸν ἐκδιδοῖ, ὁ δὲ ἐς θάλασσαν ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν Πακτωλὸν καὶ ἐς τὴν ἀγορὴν ἀθροιζόμενοι οἱ τε Λυδοὶ καὶ οἱ Πέρσαι ἠναγκάζοντο ἀμύνεσθαι. Οἱ δὲ Ἴωνες ὀρέοντες τοὺς μὲν τῶν πολεμίων ἀμυνομένους, τοὺς δὲ σὺν πλήθει πολλῶ προσφερομένους, ἐξανεχώρησαν δέισαντες πρὸς τὸ οὖρος τὸ Τρωῶλον καλεόμενον, ἐνθεῦτεν δὲ ὑπὸ νύκτα ἀπαλλάσσοντο ἐπὶ τὰς νέας.

- 102 Καὶ Σάρδιες μὲν ἐνεπρήσθησαν, ἐν δὲ αὐτῇσι καὶ ἱρὸν ἐπιχωρίης θεοῦ Κυβήβης, τὸ σκηπτόμενοι Πέρσαι ὕστερον ἀντενεπίμπρασαν τὰ ἐν Ἑλλήσι ἱρά. Τότε δὲ οἱ Πέρσαι οἱ ἐντὸς Ἄλυος ποταμοῦ νομοὺς ἔχοντες, προπυθανόμενοι ταῦτα συνηλίζοντο καὶ ἐβώθειν τοῖσι Λυδοῖσι. Καί κως ἐν μὲν Σάρδισι οὐκέτι ἐόντας τοὺς Ἴωνας εὐρίσκουσι, ἐπόμενοι δὲ κατὰ στίβον αἰρέουσι αὐτοὺς ἐν Ἑφέσῳ. Καὶ ἀντετάχθησαν μὲν οἱ Ἴωνες, συμβαλόντες δὲ πολλὸν ἐσσώθησαν. Καὶ πολλοὺς αὐτῶν οἱ Πέρσαι φονεύουσι ἄλλους τε οὐνομαστούς, ἐν δὲ δὴ καὶ Εὐαλκίδεα στρατηγέοντα Ἑρετριέων, στεφανηφόρους τε ἀγῶνας ἀναραιρηκότα καὶ ὑπὸ Σιμωνίδεω τοῦ Κηρίου πολλὰ αἰνεθέντα. Οἱ δὲ αὐτῶν ἀπέφυγον τὴν μάχην, ἐσκεδάσθησαν ἀνὰ τὰς πόλεις
- 103 Τότε μὲν δὴ οὕτω ἡγωνίσαντο· μετὰ δὲ Ἀθηναῖοι μὲν τὸ παράπαν ἀπολιπόντες τοὺς Ἴωνας ἐπικαλεομένου σφέας πολλὰ δι' ἀγγέλων Ἀρισταγόρῳ οὐκ ἔφασαν τιμωρήσειν σφι. Ἴωνες δὲ τῆς Ἀθηναίων συμμαχίης στερηθέντες, οὕτω γάρ σφι ὑπῆρ-

χε πεποιημένα ἐς Δαρεῖον, οὐδὲν δὴ ἔσπον τὸν πρὸς βασιλέα πόλεμον ἐσκευάζοντο. Πλώσαντες δὲ ἐς τὸν Ἑλλάσποντον Βυζάντιόν τε καὶ τὰς ἄλλας πόλεις πάσας τὰς ταύτῃ ὑπ' ἐωυτοῖσι ἐποιήσαντο, ἐκπλώσαντές τε ἔξω τὸν Ἑλλάσποντον Καρίας τὴν πολλὴν προσεκτήσαντο σφίσι σύμμαχον εἶναι· καὶ γὰρ ἡ Καῦνος πρότερον οὐ βουλομένη συμμαχεῖν, ὥς ἐνέπρησαν τὰς Σάρδεις, τότε σφι καὶ αὕτῃ προσεγένετο. Κύπριοι δὲ ἐθελονταί σφι πάντες προσεγένοντο πλὴν Ἀμαθουσίων.

Βασιλεῖ δὲ Δαρείῳ ὥς ἐξηγγέλθη Σάρδεις ἀλούσας ἐμπε- 105
 πρῆσθαι ὑπὸ τε Ἀθηναίων καὶ Ἰώνων, τὸν δὲ ἡγεμόνα γενέσθαι τῆς συλλογῆς, ὥστε ταῦτα συνυφανθῆναι, τὸν Μιλήσιον Ἀρισταγόρην, πρῶτα μὲν λέγεται αὐτόν, ὥς ἐπύθετο ταῦτα, Ἰώνων οὐδένα λόγον ποιησάμενον, εὖ εἰδότα, ὥς οὗτοί γε οὐ καταπροΐζονται ἀποστάντες, εἰρέσθαι, οἵτινες εἶεν οἱ Ἀθηναῖοι· μετὰ δὲ πυθόμενον αἰτῆσαι τὸ τόξον, λαβόντα δὲ καὶ ἐπιθέντα οἷστον ἄνω πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀπεῖναι, καὶ μιν ἐς τὸν ἡέρα βάλλοντα εἰπεῖν· «ὦ Ζεῦ, ἐκγενέσθαι μοι Ἀθηναίους τείσασθαι»· εἶπαντα δὲ ταῦτα προστάξαι ἐνὶ τῶν θεραπόντων δειπνου προκειμένου αὐτῷ ἐς τρεῖς ἐκάστοτε εἰπεῖν· «Δέσποτα, μέμνεο τῶν Ἀθηναίων».

BIBAIION EKTON

ΕΡΑΤΩ

1. "Αλωσις τῆς Μιλήτου καὶ τῶν ἄλλων Ἰωνικῶν πόλεων.—
Τέλος τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Ἰώνων.

(Κεφ. 6-7, 18, 20-21, 31-33, 42)

- 6 Συστραφέντες οἱ στρατηγοὶ τῶν Περσέων καὶ ἐν ποιήσαν-
τες στρατόπεδον ἤλαυνον ἐπὶ τὴν Μίλητον, τᾶλλα πολίσματα
7 περὶ ἐλάσσονος ποιησάμενοι. Ἰῶσι δὲ πυνθανομένοισι ταῦτα
ἔδοξε πεζὸν μὲν στρατὸν μὴ συλλέγειν ἀντίξουν Πέρσῃσι, ἄλ-
λὰ τὰ τείχεα ῥύεσθαι αὐτοὺς Μιλησίους, τὸ δὲ ναυτικὸν πλη-
ροῦν ὑπολειπομένους μηδεμίαν τῶν νεῶν, πληρῶσαντας δὲ συλ-
λέγεσθαι τὴν ταχίστην ἐς Λάδην προναυμαχῆσοντας Μιλήτου.
ἡ δὲ Λάδῃ ἐστὶ νῆσος σμικρὴ ἐπὶ τῇ πόλει τῇ Μιλησίων κειμένη.
- 18 Οἱ δὲ Πέρσαι ἐπεῖτε τῇ ναυμαχίῃ ἐνίκων τοὺς Ἰῶνας, τὴν
Μίλητον πολιορκέοντες ἐκ γῆς καὶ θαλάσσης, καὶ ὑπορύσσον-
τες τὰ τείχεα καὶ παντοίας μηχανὰς προσφέροντες, αἰρέουσι
κατ' ἄκρης ἕκτω ἔτει ἀπὸ τῆς ἀποστάσιος τῆς Ἀρισταγόρεω.
20 καὶ ἡνδραποδίσαντο τὴν πόλιν. Ἐνθεῦτεν οἱ ζωγρηθέντες τῶν
Μιλησίων ἤγοντο ἐς Σοῦσα. Βασιλεὺς δὲ σφεας Δαρεῖος κακὸν
οὐδὲν ἄλλο ποιήσας κατοίκησε ἐπὶ τῇ Ἐρυθρῇ καλεομένη θα-
λάσσῃ, ἐν Ἀμπῇ πόλει, παρ' ἣν Τίγρης ποταμὸς παραρρέων ἐς
21 θάλασσαν ἐξιεῖ. Ἀθηναῖοι δὲ δῆλον ἐποίησαν ὑπεραχθεσθέντες
τῇ Μιλήτου ἀλώσι τῇ τε ἄλλῃ πολλαχῇ, καὶ δὴ καὶ ποιήσαντι
Φρυνίχῳ δρᾶμα Μιλήτου ἄλωσιν καὶ διδάξαντι ἐς δάκρυά τε
ἔπεσε τὸ θέητρον, καὶ ἐζημίωσάν μιν ὥς ἀναμνήσαντα οἰκίῃα

κακὰ χιλίησι δραχμῇσι, καὶ ἐπέταζαν μηκέτι μηδένα χρᾶσθαι
τούτῳ τῷ δράματι.

Ὁ δὲ ναυτικὸς στρατὸς ὁ Περσέων χειμερίσας περὶ Μίλη- 31
τον, τῷ δευτέρῳ ἔτει ὡς ἀνέπλωσε, αἰρέει εὐπετέως τὰς νήσους
τὰς πρὸς τῇ ἡπείρῳ κειμένας, Χίον καὶ Λέσβον καὶ Τένεδον.
Αἴρεον δὲ καὶ τὰς ἐν τῇ ἡπείρῳ πόλιας τὰς Ἰάδας. Ταῦτά τε δὴ 32
ἐποίουν καὶ τὰς πόλιας ἐνεπίμπρασαν αὐτοῖσι τοῖσι ἱροῖσι.
Οὕτω δὴ τὸ τρίτον Ἴωνες κατεδουλώθησαν, πρῶτον μὲν ὑπὸ
Λυδῶν, δις δὲ ἐπεξῆς τότε ὑπὸ Περσέων.

Ἀπὸ δὲ Ἰωνίης ἀπαλλασσόμενος ὁ ναυτικὸς στρατὸς τὰ 33
ἐπ' ἀριστερὰ ἐσπλέοντι τοῦ Ἑλλησπόντου αἴρεε πάντα· τὰ γὰρ
ἐπὶ δεξιὰ αὐτοῖσι τοῖσι Πέρσῃσι ὑποχείρια ἦν γεγονότα κατ'
ἡπειρον. Εἰσὶ δὲ αἱ ἐν τῇ Εὐρώπῃ χώραι τοῦ Ἑλλησπόντου,
αἶδε, Χερσονήσός τε, ἐν τῇ πόλις συγχαὶ ἔνεισι, καὶ Πέρινθος
καὶ τὰ τεῖχεα τὰ ἐπὶ Θρηίκης καὶ Σηλυμβρίῃ τε καὶ Βυζάντιον.

Μετὰ δὲ Ἀρταφέρνης, ὁ Σαρδίων ὑπαρχος, μεταπεμψάμε 42
νος ἀγγέλους ἐκ τῶν πόλιων συνθήκας σφίσι αὐτοῖσι τοὺς Ἴω-
νας ἡνάγκασε ποιέεσθαι, ἵνα δωσίδικοι εἶεν καὶ μὴ ἀλλήλους
φέροιέν τε καὶ ἄγοιεν. Ταῦτά τε ἡνάγκασε ποιέειν καὶ τὰς χώ-
ρας σφέων μετρήσας κατὰ παρασάγγας, τοὺς κλέουσι οἱ Πέρ-
σαι τὰ τριήκοντα στάδια, κατὰ δὴ τούτους μετρήσας φόρους
ἔταξε ἐκάστοισι, οἳ κατὰ χώραν διατελέουσι ἔχοντες ἐκ τούτου
τοῦ χρόνου αἰεὶ ἔτι καὶ ἐς ἐμέ, ὡς ἐτάχθησαν ἐξ Ἀρταφέρ-
νεος· ἐτάχθησαν δὲ σχεδὸν κατὰ ταῦτά, τὰ καὶ πρότερον εἶχον.
Καὶ σφι ταῦτα μὲν εἰρηναιᾶ ἦν.

2. Ἐκστρατεία τοῦ Μαρδονίου κατὰ τῆς Ἑλλάδος (492).

(Κεφ. 43-45)

Ἄμα δὲ τῷ ἔαρι, τῶν ἄλλων καταλελυμένων στρατηγῶν, 43
ἐκ βασιλέος, Μαρδόνιος ὁ Γωβρύεω κατέβαινε ἐπὶ θάλασσαν,
στρατὸν πολλὸν μὲν κάρτα πεζὸν ἄμα ἀγόμενος, πολλὸν δὲ ναυ-

τικόν. Ἄγων δὲ τὸν στρατὸν τοῦτον ὁ Μαρδόνιος, ἐπεῖτε ἐγένετο ἐν τῇ Κιλικίᾳ, αὐτὸς μὲν ἐπιβάς ἐπὶ νεὸς ἐκομίζετο ἅμα τῇσι ἄλλῃσι νηυσί, στρατιὴν δὲ τὴν πεζὴν ἄλλοι ἡγεμόνες ἤγον ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον. Ὡς δὲ παραπλέων τὴν Ἀσίην ἀπίκετο ὁ Μαρδόνιος ἐς τὴν Ἰωνίην, ἐνθαῦτα τοὺς τυράννους τῶν Ἰώνων καταπαύσας πάντας δημοκρατίας κατίστη ἐς τὰς πόλεις. Ταῦτα δὲ ποιήσας ἡπείγετο ἐς τὸν Ἑλλήσποντον. Ὡς δὲ συνελέχθη μὲν χρῆμα πολλὸν νεῶν, συνελέχθη δὲ καὶ πεζὸς στρατὸς πολλός, διαβάντες τῇσι νηυσὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἐπορεύοντο διὰ τῆς Εὐρώπης, ἐπορεύοντο δὲ ἐπὶ τε Ἐρέτριαν καὶ Ἀθήνας.

44 Αὗται μὲν ὧν σφι πρόσχημα ἦσαν τοῦ στόλου· ἀτὰρ ἐν νόῳ ἔχοντες ὅσας ἂν πλείστας δύναιντο καταστρέφειν τῶν Ἑλληνίδων πολιῶν, τοῦτο μὲν δὴ τῇσι νηυσὶ Θασίους οὐδὲ χεῖρας ἀνταειραμένους κατεστρέψαντο, τοῦτο δὲ τῷ πεζῷ Μακεδόνας πρὸς τοῖσι ὑπάρχουσι δούλους προσεκτήσαντο· τὰ γὰρ ἐντὸς Μακεδόνων ἔθνεα πάντα σφι ἤδη ἦν ὑποχείρια γεγονότα. Ἐκ μὲν δὴ Θάσου διαβαλόντες πέρην ὑπὸ τὴν ἡπειρον ἐκομίζοντο μέχρι Ἀκάνθου, ἐκ δὲ Ἀκάνθου ὁρμώμενοι τὸν Ἄθων περιέβαλλον. Ἐπιπεσὼν δὲ σφι περιπλέουσι βορέης ἄνεμος μέγας τε καὶ ἄπορος κάρτα τρηχέως περιέσπε πλήθει πολλὰς τῶν νεῶν ἐκβάλλων πρὸς τὸν Ἄθων. Λέγεται γὰρ κατὰ τριηκοσίας μὲν τῶν νεῶν τὰς διαφθαρείσας εἶναι, ὑπὲρ δὲ δύο μυριάδας ἀνθρώπων· ὥστε γὰρ θηριωδεστάτης ἐούσης τῆς θαλάσσης ταύτης τῆς περὶ τὸν Ἄθων, οἱ μὲν ὑπὸ τῶν θηρίων διεφθείροντο ἀρπαζόμενοι, οἱ δὲ πρὸς τὰς πέτρας ἀρασσόμενοι· οἳ δὲ αὐτῶν νέειν οὐκ ἠπιστέατο, καὶ κατὰ τοῦτο διεφθείροντο, οἱ δὲ ῥίγει.

45 Ὁ μὲν δὴ ναυτικὸς στρατὸς οὕτω ἔπρησσε, Μαρδονίῳ δὲ καὶ τῷ πεζῷ στρατοπεδευομένῳ ἐν Μακεδονίᾳ νυκτὸς Βρύγοι Θρήικες ἐπεχείρησαν· καὶ σφῶν πολλοὺς φονεύουσι οἱ Βρύγοι Μαρδόνιον δὲ αὐτὸν τρωματίζουσι. Οὐ μέντοι οὐδὲ αὐτοὶ δου-

λοσύνην διέφυγον πρὸς Περσέων· οὐ γὰρ δὴ πρότερον ἀπανεστή ἐκ τῶν χωρέων τούτων Μαρδόνιος, πρὶν ἢ σφεας ὑποχειρίους ἐποιήσατο. Τούτους μέντοι καταστρεφάμενος ἀπῆγε τὴν στρατιὴν ὀπίσω, ἅτε τῷ πεζῷ τε προσπταίσας πρὸς τοὺς Βρύγους καὶ τῷ ναυτικῷ μεγάλως περὶ τὸν Ἄθων. Οὗτος μὲν νυν ὁ στόλος αἰσχυρῶς ἀγωνισάμενος ἀπαλλάχθη ἐς τὴν Ἀσίην.

3. Ἐκστρατεία τοῦ Δάτιδος καὶ Ἀρταφέρνης κατὰ τῆς Ἑλλάδος.

(Κεφ. 94 - 97, 100 - 103, 105 - 117, 119 - 120)

α') Πλοῦς τοῦ περσικοῦ στόλου διὰ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου Πελάγους.—
Ἄλωσις τῆς Ἐρετρίας.

(Κεφ. 94 - 97, 100 - 101)

Δευτέρῳ δὲ ἔτει τούτων ὁ Δαρεῖος Μαρδόνιον μὲν φλαύ- 94
ρως πρήξαντα τῷ στόλῳ παραλύει τῆς στρατηγίης, ἄλλους δὲ
στρατηγοὺς ἀποδέξας ἀπέστειλε ἐπὶ τε Ἐρέτριαν καὶ Ἀθήνας,
Δᾶτίν τε, ἐόντα Μῆδον γένος, καὶ Ἀρταφέρνηα, τὸν Ἀρταφέρνηος
παῖδα, ἀδελφιδέον ἑωυτοῦ· ἐντειλάμενος δὲ ἀπέπεμπε
ἐξανδραποδίσαντας Ἀθήνας καὶ Ἐρέτριαν ἀγαγεῖν ἑωυτῷ ἐς
ὄψιν τὰ ἀνδράποδα.

Ὡς δὲ οἱ στρατηγοὶ οὗτοι οἱ ἀποδεχθέντες πορευόμενοι 95
παρὰ βασιλέος ἀπίκοντο τῆς Κιλικίης ἐς τὸ Ἀλήιον πεδίον,
ἅμα ἀγόμενοι πεζὸν στρατὸν πολλόν τε καὶ εὖ ἐσκευασμένον,
ἐνθαῦτα στρατοπεδευόμενοισι ἐπῆλθε μὲν ὁ ναυτικὸς πᾶς στρα-
τὸς ὁ ἐπιταχθεὶς ἐκάστοισι, παρεγένοντο δὲ καὶ αἱ ἵππαγωγοὶ
νέες, τὰς τῷ προτέρῳ ἔτει προεῖπε τοῖσι ἑωυτοῦ δασμοφόροι-
σι Δαρεῖος ἐτοιμάζειν. Ἐσβαλόμενοι δὲ τοὺς ἵππους ἐς ταύτας
καὶ τὸν πεζὸν στρατὸν ἐσβιβάσαντες ἐς τὰς νέας, ἔπλεον ἐξακο-
σίησι τριήρεσι ἐς τὴν Ἰωνίην. Ἐνθεῦτεν δὲ οὐ παρὰ τὴν ἡπει-
ρον εἶχον τὰς νέας ἰθὺ τοῦ τε Ἑλλησπόντου καὶ τῆς Θωρηίκης,

ἀλλ' ἐκ Σάμου ὀρμώμενοι παρά τε Ἰκάριον καὶ διὰ νήσων τὸν πλόον ἐποιεῦντο, ὥς μὲν ἐμοὶ δοκέειν, δέισαντες μάλιστα τὸν περίπλοον τοῦ Ἄθω, ὅτι τρίτῳ πρότερον ἔτει ποιεῦμενοι ταύτη τὴν κοιμίδην μεγάλως προσέπταισαν· πρὸς δὲ καὶ ἡ Νάξος σφέας ἠνάγκαζε πρότερον οὐκ ἀλοῦσα.

96 Ἐπεὶ δὲ ἐκ τοῦ Ἰκαρίου πελάγεος προσφερόμενοι προσέμειξαν τῇ Νάξῳ (ἐπὶ ταύτην γὰρ δὴ πρώτην ἐπεῖχον στρατεῦσθαι οἱ Πέρσαι μεμνημένοι τῶν πρότερον), οἱ Νάξιοι πρὸς τὰ οὖρεα οἴχοντο φεύγοντες οὐδὲ ὑπέμειναν. Οἱ δὲ Πέρσαι ἀνδραποδισάμενοι, τοὺς κατέλαβον αὐτῶν, ἐνέπρησαν καὶ τὰ ἱρὰ καὶ τὴν πόλιν. Ταῦτα δὲ ποιήσαντες ἐπὶ τὰς ἄλλας νήσους ἀνήγοντο.

97 Ἐν ᾧ δὲ οὗτοι ταῦτα ἐποίουν, οἱ Δῆλιοι ἐκλιπόντες καὶ αὐτοὶ τὴν Δῆλον οἴχοντο φεύγοντες ἐς Τήνον. Τῆς δὲ στρατιῆς καταπλεούσης ὁ Δᾶτις προπλώσας οὐκ ἔα τὰς νέας πρὸς τὴν νῆσον προσορμίζεσθαι, ἀλλὰ πέρην ἐν τῇ Ῥηναίῃ· αὐτὸς δὲ πυθόμενος, ἵνα ἦσαν οἱ Δῆλιοι, πέμπων κήρυκα ἡγόρευέ σφι τάδε· «Ἄνδρες ἱεοί, τί φεύγοντες οἴχεσθε οὐκ ἐπιτήδεα καταγνόντες κατ' ἐμεῦ; Ἐγὼ γὰρ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τοσοῦτό γε φρονέω καὶ μοι ἐκ βασιλέος ὧδε ἐπέσταλται, ἐν τῇ χώρῃ οἱ δύο θεοὶ ἐγένοντο, ταύτην μηδὲν σίνεσθαι, μήτε αὐτὴν τὴν χώραν μήτε τοὺς οἰκητορας αὐτῆς. Νῦν ὦν καὶ ἅπιτε ἐπὶ τὰ ὑμέτερα αὐτῶν καὶ τὴν νῆσον νέμεσθε». Ταῦτα μὲν ἐπεκηρυκεύσατο τοῖσι Δηλίοισι, μετὰ δὲ λιβανωτοῦ τριηκόσια τάλαντα κατανήσας ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ἐθυμίσε.

100 Δᾶτις μὲν δὴ ταῦτα ποιήσας ἔπλεε ἅμα τῷ στρατῷ ἐπὶ τὴν Ἐρέτριαν πρῶτα, ἅμα ἀγόμενος καὶ Ἴωνας καὶ Αἰολέας. Ἐρετριέες δὲ πυνθανόμενοι τὴν στρατιὴν τὴν Περσικὴν ἐπὶ σφέας ἐπιπλέουσιν Ἀθηναίων ἐδεήθησαν σφίσι βοηθοὺς γενέσθαι. Ἀθηναῖοι δὲ οὐκ ἀπείπαντο τὴν ἐπικουρίην, ἀλλὰ τοὺς τετραχισχιλίους τοὺς κληρουχέοντας τῶν ἱπποβοτέων Χαλκιδέων τὴν χώραν, τούτους σφι διδοῦσι τιμωροῦς. Τῶν δὲ Ἐρε-

τρίεων ἦν ἄρα οὐδὲν ὑγιὲς βούλευμα, οἳ μετεπέμποντο μὲν Ἀθηναίους, ἐφρόνεον δὲ διφασίας ἰδέας· οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ἔβουλεύοντο ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν ἐς τὰ ἄκρα τῆς Εὐβοίης, ἄλλοι δὲ αὐτῶν ἴδια κέρδεα προσδεχόμενοι παρὰ τοῦ Πέρσεω οἴσεσθαι προδοσίην ἐσκευάζοντο. Μαθὼν δὲ τούτων ἐκάτερα, ὥς εἶχε, Αἰσχίνης ὁ Νόθωνος, ἐὼν τῶν Ἑρετρίεων τὰ πρῶτα, φράζει τοῖσι ἤκουσι τῶν Ἀθηναίων πάντα τὰ παρεόντα σφι πρήγματα, προσεδέετό τε ἀπαλλάσσεσθαι σφεας ἐς τὴν σφετέρην, ἵνα μὴ προσαπόλωνται. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ταῦτα Αἰσχίνη συμβουλευσάντι πείθονται.

Καὶ οὗτοι μὲν διαβάντες ἐς Ὠρωπὸν ἔσωζον σφέας αὐτοῦς· 101 οἱ δὲ Πέρσαι πλέοντες κατέσχον τὰς νέας τῆς Ἑρετρικῆς χώρας κατὰ Ταμύνας καὶ Χοιρέας καὶ Αἰγίλια, κατασχόντες δὲ ἐς ταῦτα τὰ χωρία αὐτίκα ἵππους τε ἐξεβάλλοντο καὶ παρεσκευάζοντο ὥς προσοισόμενοι τοῖσι ἐχθροῖσι. Οἱ δὲ Ἑρετρίεες ἐπεξελθεῖν μὲν καὶ μαχέσασθαι οὐκ ἐποιεῦντο βουλήν· εἴ κως δὲ διαφυλάξειαν τὰ τεῖχεα, τούτου σφι πέρι ἔμελε, ἐπεῖτε ἐνίκα μὴ ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν. Προσβολῆς δὲ γινομένης καρτερῆς πρὸς τὸ τεῖχος ἐπὶ ἑξ μὲν ἡμέρας ἐπιπτον πολλοὶ ἀμφοτέρων· τῇ δὲ ἐβδόμῃ Εὐφορβός τε ὁ Ἀλκιμάχου καὶ Φύλαγρος ὁ Κυνέω, ἄνδρες τῶν ἀστῶν δόκιμοι, προδιδούσι τοῖσι Πέρσῃσι. Οἱ δὲ ἐσθλόντες ἐς τὴν πόλιν τοῦτο μὲν τὰ ἱρὰ συλήσαντες ἐνέπρησαν, ἀποτινύμενοι τῶν ἐν Σάρδισι κατακαυθέντων ἱρῶν, τοῦτο δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἡνδραποδίσαντο κατὰ τὰς Δαρείου ἐντολάς.

β') Ἀπόβασις τῶν Περσῶν εἰς τὴν Ἀττικὴν.—
Προπαρασκευαί τῶν Ἀθηναίων πρὸς μάχην.— Μιλιτιάδης

(Κεφ. 102 - 103 105 - 109)

Χειρωσάμενοι δὲ τὴν Ἑρέτριαν καὶ ἐπισχόντες ὀλίγας 102 ἡμέρας ἔπλεον ἐς γῆν τὴν Ἀττικὴν κατεπείγοντές τε πολλὸν καὶ δοκέοντες ταῦτά τοὺς Ἀθηναίους ποιήσειν, τὰ καὶ τοὺς

- Ἐρετριέας ἐποίησαν. Καὶ ἦν γὰρ ὁ Μαραθῶν ἐπιτηδεότατον χωρίον τῆς Ἀττικῆς ἐνιππεῦσαι καὶ ἀγχοτάτω τῆς Ἐρετρίας, 103 ἐς τοῦτό σφι κατηγγέετο Ἰππίης ὁ Πεισιστράτου. Ἀθηναῖοι δέ, ὥς ἐπύθοντο ταῦτα, ἐβώθεον καὶ αὐτοὶ ἐς τὸν Μαραθῶνα. Ἦγον δέ σφας στρατηγοὶ δέκα, τῶν ὁ δέκατος ἦν Μιλτιάδης, τοῦ τὸν πατέρα Κίμωνα τὸν Στησαγόρεω κατέλαβε φυγεῖν ἐξ Ἀθηνέων Πεισίστρατον τὸν Ἰπποκράτεος. Οὗτος δὲ ὁ Μιλτιάδης ἦκων ἐκ τῆς Χερσονήσου ἐστρατήγεε Ἀθηναίων.
- 105 Καὶ πρῶτα μὲν ἔόντες ἔτι ἐν τῷ ἄστεϊ οἱ στρατηγοὶ ἀποπέμπουσι ἐς Σπάρτην κήρυκα Φειδιππίδην, Ἀθηναῖον μὲν ἄνδρα, ἄλλως δὲ ἡμεροδρόμον τε καὶ τοῦτο μελετῶντα. Τότε δὲ πεμφθεὶς ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ὁ Φειδιππίδης οὗτος δευτεραῖος ἐκ τοῦ Ἀθηναίων ἄστεος ἦν ἐν Σπάρτῃ, ἀπικόμενος δὲ ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας ἔλεγε· «ὦ Λακεδαιμόνιοι, Ἀθηναῖοι ὑμῶν δέονται σφίσι βοθῆσαι καὶ μὴ περιδεῖν πόλιν ἀρχαιοτάτην ἐν τοῖσι Ἑλλήσι δουλοσύνη περιπεσοῦσαν πρὸς ἀνδρῶν βαρβάρων· καὶ γὰρ νῦν Ἐρέτριά τε ἡνδραπόδισται καὶ πόλι λογίμῃ ἢ Ἑλλάς γέγονε ἀσθενεστέρα».
- 106 Ὁ μὲν δὲ σφι τὰ ἐντεταλμένα ἀπήγγελλε, τοῖσι δὲ ἕαδε μὲν βοθέειν Ἀθηναίοισι, ἀδύνατα δὲ σφι ἦν τὸ παραυτίκα ποιεῖν ταῦτα οὐ βουλομένοισι λύειν τὸν νόμον· ἦν γὰρ ἱσταμένου τοῦ μηνὸς εἰνάτη, εἰνάτη δὲ οὐκ ἐξελεύσεσθαι ἔφασαν μὴ 107 οὐ πλήρης ἐόντος τοῦ κύκλου. Οὗτοι μὲν νυν τὴν πανσέληνον ἔμενον, τοῖσι δὲ βαρβάροισι κατηγγέετο Ἰππίης ὁ Πεισιστράτου ἐς τὸν Μαραθῶνα. Ἀθηναίοισι δὲ τεταγμένοισι ἐν τεμένει Ἠρακλέος ἐπῆλθον βοθέοντες Πλαταιέες πανδημεῖ· καὶ γὰρ καὶ ἐδεδώκεσαν σφέας αὐτοὺς τοῖσι Ἀθηναίοισι οἱ Πλαταιέες, καὶ πόνους ὑπὲρ αὐτῶν οἱ Ἀθηναῖοι συχνοὺς ἤδη ἀναραιρέατο.
- 108 Τοῖσι δὲ Ἀθηναίων στρατηγοῖσι ἐγίνοντο δίχα αἱ γνώμαι τῶν μὲν οὐκ ἑόντων συμβαλεῖν (ὀλίγους γὰρ εἶναι) στρατιῇ τῇ Μήδων, τῶν δὲ καὶ Μιλτιάδεω κελευόντων. Ὡς δὲ δίχα τε ἐγί-

νοντο καὶ ἐνίκᾳ ἢ χεῖρων τῶν γνωμέων, ἐνθαῦτα, ἣν γὰρ ἐνδέκατος ψηφιδοφόρος ὁ τῷ κυάμφ λαχὼν Ἀθηναίων πολεμαρχεῖν (τὸ παλαιὸν γὰρ Ἀθηναῖοι ὁμόψηφον τὸν πολέμαρχον ἐποιεῦντο τοῖσι στρατηγοῖσι) — ἣν δὲ τότε πολέμαρχος Καλλίμαχος Ἀφιδναῖος —, πρὸς τοῦτον ἐλθὼν Μιλτιάδης ἔλεγε τάδε·

«Ὑπὸ σοὶ νῦν, Καλλίμαχε, ἐστὶ ἢ καταδουλώσαι Ἀθήνας ἢ 109 ἐλευθέρας ποιήσαντα μνημόσυνον λιπέσθαι ἐς τὸν ἅπαντα ἀνθρώπων βίον, οἷον οὐδὲ Ἀρμόδιός τε καὶ Ἀριστογείτων. Νῦν γὰρ δὴ, ἐξ οὗ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι, ἐς κίνδυνον ἤκουσι μέγιστον, καὶ ἣν μὲν γε ὑποκύψωσι τοῖσι Μήδοισι, δέδεκται, τὰ πείσονται παραδεδομένοι Ἰππῆι, ἣν δὲ περιγένηται αὕτη ἢ πόλις, οἷα τέ ἐστι πρώτη τῶν Ἑλληνίδων πολιῶν γενέσθαι. Κῶς ὦν δὴ ταῦτα οἷά τέ ἐστι γενέσθαι, καὶ κῶς ἐς σέ τοι τούτων ἀνήκει τῶν πρηγμάτων τὸ κύρος ἔχειν, νῦν ἔρχομαι φράσων. Ἡμέων τῶν στρατηγῶν ἐόντων δέκα δίχα γίνονται αἱ γνώμαι, τῶν μὲν κελεύόντων συμβάλλειν, τῶν δὲ οὐ. Ἦν μὲν νυν μὴ συμβάλωμεν, ἔλπομαί τινα στάσιν μεγάλην διασείσειν ἐμπεσοῦσαν τὰ Ἀθηναίων φρονήματα, ὥστε μηδίσαι· ἣν δὲ συμβάλωμεν, πρὶν τι καὶ σαθρὸν Ἀθηναίων μετεξετέροισι ἐγγενέσθαι, θεῶν τὰ ἴσα νεμόντων οἷοί τέ εἰμεν περιγενέσθαι τῇ συμβολῇ. Ταῦτα ὦν πάντα ἐς σέ νῦν τείνει καὶ ἐκ σέο ἤρτηται· ἣν γὰρ σὺ γνώμη τῇ ἐμῇ προσθῇ, ἐστὶ τοι πατρὶς τε ἐλευθέρη καὶ πόλις πρώτη τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι· ἣν δὲ τὴν τῶν ἀποσπευδόντων τὴν συμβολὴν ἔλῃ, ὑπάρξει τοι, τῶν ἐγὼ κατέλεξα ἀγαθῶν, τὰ ἐναντία».

Ταῦτα λέγων ὁ Μιλτιάδης προσκτᾶται τὸν Καλλίμαχον· προσγενομένης δὲ τοῦ πολεμάρχου τῆς γνώμης ἐκεκύρωτο συμβάλλειν.

γ') Ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη (490)

(Κεφ. 110 - 117, 119 - 120)

Μετὰ δὲ οἱ στρατηγοί, τῶν ἢ γνώμη ἔφερε συμβάλλειν, ὥς 110

- ἐκάστου αὐτῶν ἐγένετο πρυτανήν τῆς ἡμέρης, Μιλτιάδῃ παρε-
 δίδοσαν· ὁ δὲ δεκόμενος οὔτι καὶ συμβολὴν ἐποιέετο, πρὶν γε δὴ
- 111 αὐτοῦ πρυτανήν ἐγένετο. Ὡς δὲ ἐς ἐκεῖνον περιῆλθε, ἐνθαῦτα
 δὴ ἐτάσσοντο ὧδε οἱ Ἀθηναῖοι ὡς συμβαλέοντες· τοῦ μὲν δε-
 ξιοῦ κέρεος ἡγέετο ὁ πολέμαρχος Καλλίμαχος· ὁ γὰρ νόμος
 τότε εἶχε οὕτω τοῖσι Ἀθηναίοισι, τὸν πολέμαρχον ἔχειν κέρας
 τὸ δεξιόν. Ἠγεομένου δὲ τούτου ἐξεδέκοντο, ὡς ἡριθμέοντο,
 αἱ φυλαὶ ἐχόμεναι ἀλλήλων· τελευταῖοι δὲ ἐτάσσοντο ἔχοντες
 τὸ εὐώνυμον κέρας Πλαταιέες. Ἀπὸ ταύτης δὲ τῆς μάχης, θυ-
 σίας Ἀθηναίων ἀναγόντων ἐς τὰς πανηγύριος τὰς ἐν τῇσι πεν-
 τετηρίσι γινομένης, κατεύχεται ὁ κῆρυξ ὁ Ἀθηναῖος ἅμα τε
 Ἀθηναίοισι λέγων γίνεσθαι τὰ ἀγαθὰ καὶ Πλαταιεῦσι. Τότε δὲ
 τασσομένων τῶν Ἀθηναίων ἐν Μαραθῶνι ἐγένετο τοιόνδε τι·
 τὸ στρατόπεδον ἐξισούμενον τῷ Μηδικῷ στρατοπέδῳ, τὸ μὲν
 αὐτοῦ μέσον ἐγένετο ἐπὶ τάξις ὀλίγας, καὶ ταύτῃ ἦν ἀσθενέστα-
 τον τὸ στρατόπεδον, τὸ δὲ κέρας ἐκάτερον ἔρρωτο πλήθει.
- 112 Ὡς δὲ σφι διετέτακτο καὶ τὰ σφάγια ἐγένετο καλὰ, ἐν-
 θαῦτα, ὡς ἀπείθησαν οἱ Ἀθηναῖοι, δρόμῳ ἵεντο ἐς τοὺς βαρβά-
 ρους. Ἦσαν δὲ στᾶδιοι οὐκ ἐλάσσονες τὸ μεταίχμιον αὐτῶν ἢ
 οἰκῶ. Οἱ δὲ Πέρσαι ὀρέοντες δρόμῳ ἐπιόντας παρεσκευάζοντο
 ὡς δεξόμενοι, μανίην τε τοῖσι Ἀθηναίοισι ἐπέφερον καὶ πάγχυ
 ὀλεθρίην, ὀρέοντες αὐτοὺς ὀλίγους, καὶ τούτους δρόμῳ ἐπειγο-
 μένους οὔτε ἵππου ὑπαρχούσης σφι οὔτε τοξευμάτων. Ταῦτα
 μὲν νυν οἱ βάρβαροι κατείκαζον· Ἀθηναῖοι δέ, ἐπεῖτε ἀθρόοι
 προσέμειξαν τοῖσι βαρβάροισι, ἐμάχοντο ἀξίως λόγου. Πρῶ-
 τοι μὲν γὰρ Ἑλλήνων πάντων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, δρόμῳ ἐς
 πολέμιους ἐχρήσαντο, πρῶτοι δὲ ἀνέσχοντο ἐσθῆτά τε Μηδι-
 κὴν ὀρέοντες καὶ ἄνδρας τοὺς ταύτην ἐσθημένους· τέως δὲ ἦν
 τοῖσι Ἑλλήσι καὶ τὸ οὖνομα τὸ Μήδων φόβος ἀκοῦσαι.
- 113 Μυχομένων δὲ ἐν τῷ Μαραθῶνι χρόνος ἐγένετο πολλός.
 Καὶ τὸ μὲν μέσον τοῦ στρατοπέδου ἐνίκων οἱ βάρβαροι, τῇ

Πέρσαι τε αὐτοὶ καὶ Σάκαι ἐτετάχατο· κατὰ τοῦτο μὲν δὴ ἐνίκων οἱ βάρβαροι καὶ ῥήξαντες ἐδίωκον ἐς τὴν μεσόγαιαν, τὸ δὲ κέρας ἐκάτερον ἐνίκων Ἀθηναῖοι τε καὶ Πλαταιεῖς. Νικῶντες δὲ τὸ μὲν τετραμμένον τῶν βαρβάρων φεύγειν ἔων, τοῖσι δὲ τὸ μέσον ῥήξαι αὐτῶν συναγαγόντες τὰ κέρα ἐμάχοντο, καὶ ἐνίκων Ἀθηναῖοι. Φεύγουσι δὲ τοῖσι Πέρσῃσι εἶποντο κόπτοντες ἐς ὃ ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἀπίκοντο· ἀπικόμενοι δὲ πῦρ τε αἵτεον καὶ ἐπελαμβάνοντο τῶν νεῶν. Καὶ τοῦτο μὲν ἐν τούτῳ τῷ πό- 114 νῳ ὁ πολέμαρχος διαφθείρεται, ἀνὴρ γενόμενος ἀγαθός, ἀπὸ δ' ἔθανε τῶν στρατηγῶν Στησίλεως ὁ Θρασύλεω· τοῦτο δὲ Κυνέγειρος ὁ Εὐφορίωνος ἐνθαῦτα ἐπιλαβόμενος τῶν ἀφλάστων νεός, τὴν χεῖρα ἀποκοπεῖς πελέκει πίπτει, τοῦτο δὲ ἄλλοι Ἀθηναίων πολλοὶ τε καὶ οὐνομαστοί.

Ἑπτὰ μὲν δὴ τῶν νεῶν ἐπεκράτησαν τρόπῳ τοιούτῳ Ἀθη- 115 ναῖοι· τῇσι δὲ λοιπῇσι οἱ βάρβαροι ἐξανακρουσάμενοι καὶ ἀναλαμβάνοντες ἐκ τῆς νήσου, ἐν τῇ ἔλιπον τὰ ἐξ Ἑρετρίης ἀνδράποδα, περιέπλεον Σούνιον, βουλόμενοι φθῆναι τοὺς Ἀθηναίους ἀπικόμενοι εἰς τὸ ἄστυ. Αἰτίην δὲ ἔσχε ἐν Ἀθηναίοισι ἐξ Ἀλκμεωνιδέων μηχανῆς αὐτοὺς ταῦτα ἐπινοηθῆναι· τούτους γὰρ συνθεμένους τοῖσι Πέρσῃσι ἀναδέξαι ἀσπίδα ἐοῦσι ἤδη ἐν τῇσι νηυσί. Οὗτοι μὲν δὴ περιέπλεον Σούνιον· Ἀθηναῖοι δέ, ὥς πο- 116 δῶν εἶχον, ἐβώθεον ἐς τὸ ἄστυ, καὶ ἐφθησάν τε ἀπικόμενοι, πρὶν ἢ τοὺς βαρβάρους ἤκειν, καὶ ἐστρατοπεδεύσαντο ἀπιγμένοι ἐξ Ἡρακλείου τοῦ ἐν Μαραθῶνι ἐν ἄλλῳ Ἡρακλείῳ τῷ ἐν Κυνοσάργει. Οἱ δὲ βάρβαροι τῇσι νηυσὶ ὑπεραιωρηθέντες Φαλήρου (τοῦτο γὰρ ἦν ἐπίνειον τότε τῶν Ἀθηναίων) ὑπὲρ τούτου ἀνακωχεύσαντες τὰς νέας ἀπέπλεον ὀπίσω ἐς τὴν Ἀσίην. Ἐν ταύτῃ τῇ ἐν Μαραθῶνι μάχῃ ἀπέθανον τῶν βαρ- 117 βάρων κατὰ ἐξακισχιλίους καὶ τετρακοσίους ἄνδρας, Ἀθηναίων δὲ ἑκατὸν καὶ ἐνενήκοντα καὶ δύο.

Τοὺς δὲ τῶν Ἑρετριέων ἡνδραποδισμένους Δᾶτις τε καὶ 119

Ἄρταφέρνης, ὡς προσέσχον ἐς τὴν Ἀσίην πλέοντες, ἀνήγαγον ἐς Σοῦσα. Βασιλεὺς δὲ Δαρεῖος, πρὶν μὲν αἰχμαλώτους γενέσθαι τοὺς Ἑρετριάς ἐνεῖχέ σφι δεινὸν χόλον, οἷα ἀρξάντων ἀδικίης προτέρων τῶν Ἑρετριέων· ἐπεῖτε δὲ εἶδε σφας ἀπαχθέντας παρ' ἑωυτὸν καὶ ὑποχειρίους ἑωυτῷ ἐόντας, ἐποίησε κακὸν ἄλλο οὐδέν, ἀλλὰ σφας τῆς Κισσίας χώρας κατοίκησε ἐν σταθμῷ ἑωυτοῦ, τῷ οὐνομά ἐστι Ἀρδέρικκα, ἀπὸ Σούσων δέκα καὶ διηκοσίους σταδίους ἀπέχοντι. Ἐνθαῦτα τοὺς Ἑρετριάς κατοίκησε βασιλεὺς, οἳ καὶ μέχρι ἐμέο εἶχον τὴν χώραν ταύτην, φυλάσσοντες τὴν ἀρχαίην γλῶσσαν. Τὰ μὲν δὴ περὶ Ἑρετριάς ἔσχε οὕτω.

- 120 Λακεδαιμονίων δὲ ἦκον ἐς τὰς Ἀθήνας δισχίλιοι μετὰ τὴν πανσέληνον, ἔχοντες σπουδὴν πολλὴν καταλαβεῖν οὕτω, ὥστε τριταῖοι ἐκ Σπάρτης ἐγένοντο ἐν τῇ Ἀττικῇ. Ὑστεροὶ δὲ ἀπικόμενοι τῆς συμβολῆς ἰμείροντο ὅμως θεήσασθαι τοὺς Μήδους· ἐλθόντες δὲ ἐς τὸν Μαραθῶνα ἐθεήσαντο. Μετὰ δὲ αἰνέοντες Ἀθηναίους καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ἀπαλλάσσοντο ὀπίσω.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

Π Ο Λ Υ Μ Ν Ι Α

[Ὁ Δαρειὸς μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην ἤρχισε νὰ παρασκευάζεται εἰς νέαν ἐκστρατείαν κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁμοῦς ἀπέθανε καὶ διεδέχθη αὐτὸν ὁ υἱὸς του Ξέρξης. Οὗτος ἀποφασίζει αὐτοπροσώπως νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν τρίτην κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐκστρατείαν. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐπὶ τέσσαρα ἔτη προητοιμάσθῃ, ἀνεχώρησε τὸ 480 ἀπὸ τὰς Σάρδεεις μὲ ὅλον τὸν στρατὸν του διευθυνόμενος πρὸς τὸν Ἑλλησπόντον, ὅπου εἶχε συναθροισθῇ καὶ ὅλος ὁ στόλος.]

Ὁ περσικὸς στρατὸς διαβὰς τὸν Ἑλλησπόντον μετὰ πορείαν ὀλίγων ἡμερῶν συνηθροίσθη εἰς τὸν Δορίσκον, μεγάλην παραθαλάσσιον πεδιάδα τῆς Θράκης, ὅπου πλεύσας ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου εἶχε φθάσει καὶ ὁ στόλος. Ἐδῶ ὁ Ξέρξης παρατάσσει καὶ ἀριθμεῖ τὸν στρατὸν του καὶ τὸ μὲν πλῆθος τοῦ περσικοῦ στρατοῦ εὐρέθῃ ἐν ἑκατομμύριον ἑπτακόσια χιλιάδες, καὶ τοῦ ἱππικοῦ ὀγδοήκοντα χιλιάδες, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν πολεμικῶν πλοίων ἔφθασεν εἰς χίλια διακόσια ἑπτὰ, καὶ τῶν φορηγῶν καὶ ἱππαγωγῶν εἰς τρεῖς χιλιάδας.]

1. Ὁ Ξέρξης ἐπιθεωρεῖ ἐν Δορίσκῳ τὸν περσικὸν καὶ ναυτικὸν στρατὸν. — Διάλογος Ξέρξου καὶ Δημαράτου.

(Κεφ. 100 - 105)

Ξέρξης δέ, ἐπεὶ ἡριθμήθη τε καὶ διετάχθη ὁ στρατός, ἔπε- 100
θύμησε αὐτὸς σφεας διεξελάσας θεήσασθαι. Μετὰ δὲ ἐποίησε τοῦτο, καὶ διεξελεύων ἐπὶ ἄρματος παρὰ ἔθνος ἐν ἑκαστον ἐπυνθάνετο. καὶ ἀπέγραφον οἱ γραμματισταί, ἕως ἕξ ἑσχάτων ἕς ἑσχατα ἀπίκετο καὶ τῆς ἵππου καὶ τοῦ πεζοῦ. Ὡς δὲ ταῦτά οἱ ἐπεποίητο, τῶν νεῶν κατελκυσθεισέων ἕς θάλασσαν, ἐναυῦτα ὁ Ξέρξης μετεκβάς ἐκ τοῦ ἄρματος ἕς νέαν Σιδωνίην

ἵζετο ὑπὸ σκηνῇ χρυσῇ καὶ παρέπλεε παρὰ τὰς πύργους τῶν νεῶν, ἐπειρωτῶν τε ἐκάστας ὁμοίως καὶ τὸν πεζὸν καὶ ἀπογραφόμενος. Τὰς δὲ νέας οἱ ναύαρχοι ἀναγαγόντες ὅσον τε τέσσερα πλέθρα ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀνεκώχουν, τὰς πύργους ἐς γῆν τρέψαντες πάντες μετωπηδὸν καὶ ἐξοπλίσαντες τοὺς ἐπιβάτας ὥς ἐς πόλεμον. Ὁ δ' ἐντὸς τῶν προρέων πλέων ἐθήετο καὶ τοῦ αἰγιαλοῦ.

- 101 Ὡς δὲ καὶ ταύτας διεξέπλωσε καὶ ἐξέβη ἐκ τῆς νεός, μετεπέμψατο Δημάρητον τὸν Ἀρίστωνος συστρατευόμενον αὐτῷ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καλέσας δ' αὐτὸν εἶρετο τάδε· «Δημάρητε, νῦν μοι σε ἡδὺ ἐστὶ εἰρέσθαι, τὰ θέλω. Σὺ εἶς Ἕλληνα τε καί, ὥς ἐγὼ πυνθάνομαι σεῦ τε καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τῶν ἐμοὶ ἐς λόγους ἀπικνεομένων, πόλιος οὐτ' ἐλαχίστης οὐτ' ἀσθενεστάτης. Νῦν ὦν μοι τόδε φράσον, εἰ Ἕλληνες ὑπομενέουσι χεῖρας ἐμοὶ ἀνταειρόμενοι. Οὐ γάρ, ὥς ἐγὼ δοκέω, οὐδ' εἰ πάντες Ἕλληνες καὶ οἱ λοιποὶ οἱ πρὸς ἐσπέρης οἰκέοντος ἀνθρώποι συλλεχθείησαν, οὐκ ἀξιομαχοὶ εἰσι ἐμὲ ἐπιόντα ὑπομεῖναι, μὴ ἐόντες ἄρθριοι. Θέλω μέντοι καὶ τὸ ἀπὸ σεῦ, ὁκοῦν τι λέγεις περὶ αὐτῶν, πυθέσθαι». Ὁ μὲν ταῦτα εἰρώτα, ὁ δὲ ὑπολαβὼν ἔφη· «Βασιλεῦ, κότερα ἀληθεῖα χρήσωμαι πρὸς σέ ἢ ἡδονῇ;». Ὁ δὲ μιν ἀληθεῖα χρήσασθαι ἐκέλευε, φᾶς οὐδὲν οἱ ἀηδέστερον ἔσεσθαι ἢ πρότερον ἦν.

- 102 Ὡς δὲ ταῦτα ἤκουσε Δημάρητος, ἔλεγε τάδε· «Βασιλεῦ, ἐπειδὴ ἀληθεῖα χρήσασθαι πάντως με κελεύεις ταῦτα λέγοντα, τὰ μὴ ψευδόμενός τις ὕστερον ὑπὸ σεῦ ἀλώσεται, ἴσθι, ὅτι τῇ Ἑλλάδι πενίη μὲν αἰεὶ κοτε σύντροφός ἐστι, ἀρετὴ δὲ ἑπακτός ἐστι, ἀπὸ τε σοφίης κατεργασμένη καὶ νόμου ἰσχυροῦ· τῇ διαχρεωμένη ἢ Ἑλλάς τήν τε πενίην ἀπαμύνεται καὶ τὴν δεσποσύνην. Αἰνέω μὲν νυν πάντας Ἕλληνας τοὺς περὶ ἐκείνους τοὺς Δωρικοὺς χώρους οἰκημένους, ἔρχομαι δὲ λέξων οὐ περὶ πάντων τούσδε τοὺς λόγους, ἀλλὰ περὶ Λακεδαιμονίων μόνων,

πρῶτα μὲν ὅτι οὐκ ἔστι ὅπως κοτὲ σοὺς δέζονται λόγους δουλ-
 σύνην φέροντας τῇ Ἑλλάδι, αὗτις δὲ ὡς ἀντιώσσονται τοι ἐς μά-
 χην, καὶ ἦν οἱ ἄλλοι Ἕλληνες πάντες τὰ σὰ φρονέωσι. Ἀρι-
 θμοῦ δὲ περί μὴ πύθῃ, ὅσοι τινὲς ἐόντες ταῦτα ποιεῖν οἰοί τε
 εἰσι· ἦν τε γὰρ τύχῳσι ἐξεστρατευμένοι χίλιοι, οὗτοι μαχήσον-
 ται τοι, ἦν τε ἐλάσσονες τούτων, ἦν τε καὶ πλεῦνες ».

Ταῦτα ἀκούσας Ξέρξης γελάσας ἔφη· « Δημάρητε, οἷον 103
 ἐφθέγγαιο ἔπος, ἄνδρας χιλίους στρατιῇ τοσῆδε μαχήσεσθαι.
 Κῶς ἂν δυνάιαιο χίλιοι ἢ καὶ μύριοι ἢ καὶ πεντακισμύριοι,
 ἐόντες γε ἐλεύθεροι πάντες ὁμοίως καὶ μὴ ὑπ' ἐνὸς ἀρχόμενοι,
 στρατῷ τοσῶδε ἀντιστῆναι; Ἐπεὶ τοι πλεῦνες περὶ ἓνα ἕκα-
 στον γινόμεθα ἢ χίλιοι, ἐόντων ἐκείνων πέντε χιλιάδων. Ὑπὸ
 μὲν γὰρ ἐνὸς ἀρχόμενοι κατὰ τρόπον τὸν ἡμέτερον γενοίαιτ' ἂν,
 δειμαίνοντες τοῦτον, καὶ παρὰ τὴν ἐωυτῶν φύσιν ἀμείνονες,
 καὶ ἴοιεν ἀναγκαζόμενοι μάστιγι ἐς πλεῦνας ἐλάσσονες ἐόντες·
 ἀνειμένους δὲ ἐς τὸ ἐλεύθερον οὐκ ἂν ποιεοῖεν τούτων οὐδέτερα.
 Δοκέω δὲ ἔγωγε καὶ ἀνισωθέντας πλήθει χαλεπῶς ἂν Ἕλλη-
 νας Πέρσῃσι μούνουσι μάχεσθαι ».

Πρὸς ταῦτα Δημάρητος λέγει· « ὦ βασιλεῦ, ἀρχῆθεν ἡπι- 104
 στάμην, ὅτι ἀληθεῖν χρώμενος οὐ φίλα τοι ἐρέω. Σὺ δὲ ἐπεὶ
 ἠνάγκασας λέγειν τῶν λόγων τοὺς ἀληθεστάτους, ἔλεγον τὰ κα-
 τήκοντα Σπαρτιήτησι. Καίτοι ὡς ἐγὼ τυγχάνω τὰ νῦν τάδε
 ἐστοργῶς ἐκείνους, αὐτὸς μάλιστα ἐξεπίστεται, οἷ με τιμὴν τε
 καὶ γέρεα ἀπελόμενοι πατρώια ἄπολιν τε καὶ φυγάδα πεποιή-
 κασι, πατὴρ δὲ σὸς ὑποδεξάμενος βίον τέ μοι καὶ οἶκον ἔδωκε.
 Οὐκ ὦν οἰκὸς ἔστι ἄνδρα τὸν σῶφρονα εὖνοιαν φαινομένην διω-
 θέεσθαι, ἀλλὰ στέργειν μάλιστα. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι κατὰ μὲν
 ἓνα μαχόμενοι οὐδαμῶν εἰσι κακίονες ἀνδρῶν, ἀλέες δὲ ἄριστοι
 ἀνδρῶν ἀπάντων. Ἐλεύθεροι γὰρ ἐόντες οὐ πάντα ἐλεύθεροί
 εἰσι· ἔπεστι γὰρ σφι δεσπότης νόμος, τὸν ὑποδειμαίνουσι πολ-
 λῶ ἔτι μᾶλλον ἢ οἱ σοὶ σέ. Ποιεῦσι γῶν, τὰ ἂν ἐκεῖνος ἀνώγη·

ἀνώγει δὲ τωὐτὸ αἰεὶ, οὐκ ἔῶν φεύγειν οὐδὲν πλῆθος ἀνθρώπων ἐκ μάχης, ἀλλὰ μένοντας ἐν τῇ τάξει ἐπικρατέειν ἢ ἀπολλυσθαι. Σοὶ δὲ εἰ φαίνομαι ταῦτα λέγων φλυηρέειν, τᾶλλα σιγᾶν θέλω τὸ λοιπὸν· νῦν δὲ ἀναγκασθεὶς ἔλεξα. Γένοιτο μέντοι κατὰ νόον τοι, βασιλεῦ».

- 105 Ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἀμείψατο, Ξέρξης δὲ ἐς γέλωτά τε ἔτρεψε καὶ οὐκ ἐποίησατο ὀργὴν οὐδεμίαν, ἀλλ' ἠπίως αὐτὸν ἀπεπέμψατο.

[Ὁ Ἄπο τὸν Δορίσκον ὁ Ξέρξης ἐξακολουθεῖ τὴν διὰ τῆς Θωράκης πρὸς τὴν Μακεδονίαν πορείαν. Οἱ Ἕλληνες κατανοήσαντες τὸν ἐπικρεμάμενον κατὰ τῆς Ἑλλάδος κίνδυνον συνήλθον εἰς σύνοδον ἐν τῷ Ἰσθμῷ τῆς Κορίνθου· ἐδῶ ἀποφασίζεται 1) νὰ καταληφθῇ διὰ στρατοῦ τὸ στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν, ἵνα ἐμποδισθῇ ἡ πρὸς τὰ πρόσω πορεία τοῦ Ξέρξου, ὁ ὁποῖος ἐν τῷ μεταξὺ εἶχεν εἰσβάλει διὰ τῆς Θεσσαλίας εἰς τὴν Μαλίδαν χώραν, καὶ 2) νὰ πλεύσῃ ὁλος ὁ ἑλληνικὸς στόλος εἰς τὸ Ἀρτεμίσιον, ἵνα ἀντιταχθῇ κατὰ τοῦ περσικοῦ.]

2. Ἡ ἐν Θερμοπύλαις μάχη (480).

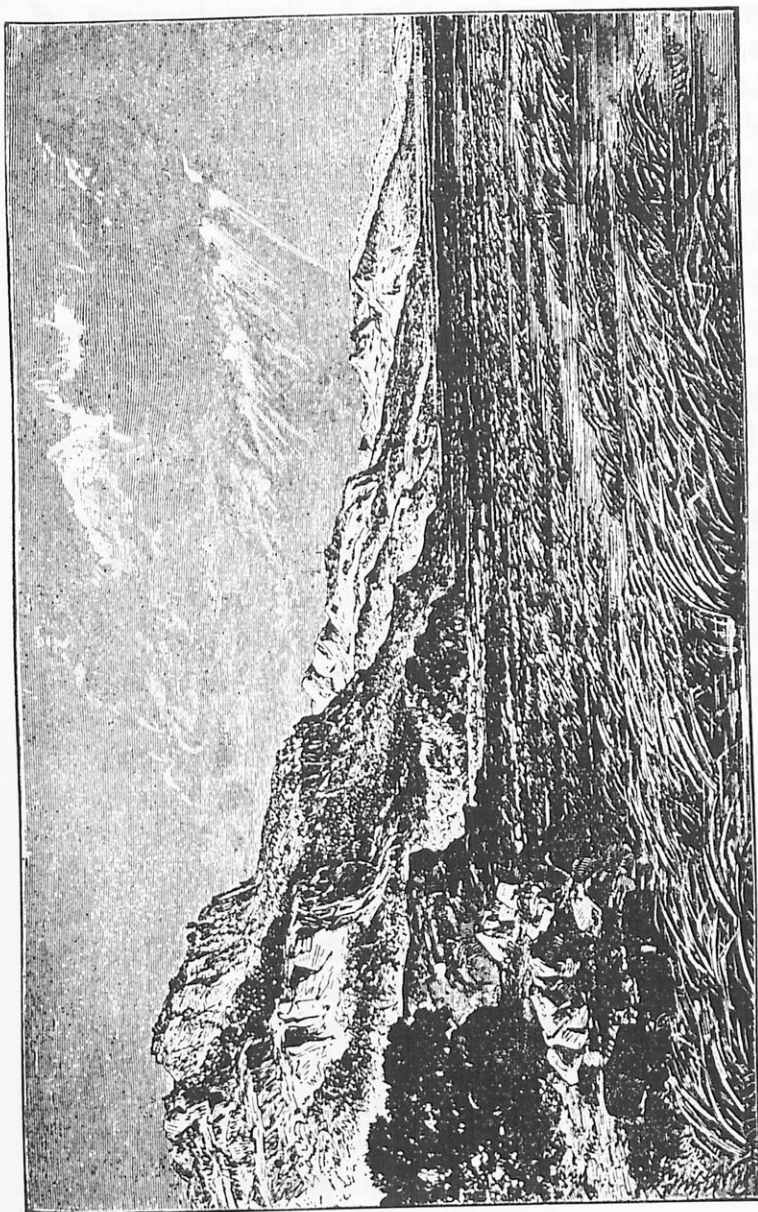
(Κεφ. 201 - 213, 215 - 228)

α') Τὰ πρὸ τῆς μάχης.

(Κεφ. 201 - 209)

- 201 Βασιλεὺς μὲν δὴ Ξέρξης ἐστρατοπεδεύετο τῆς Μηλίδος ἐν τῇ Τρηχινίῃ, οἱ δὲ Ἕλληνες ἐν τῇ διόδῳ· καλέεσται δὲ ὁ χῶρος οὗτος ὑπὸ μὲν τῶν πλεόνων Ἑλλήνων Θερμοπύλαι, ὑπὸ δὲ τῶν ἐπιχωρίων καὶ περιοίκων Πύλαι. Ἐστρατοπεδεύοντο μὲν νυν ἑκάτεροι ἐν τούτοισι τοῖσι χωρίοισι, ἐπεκράτεε δὲ ὁ μὲν τῶν πρὸς βορέην ἄνεμον ἐχόντων πάντων μέχρι Τρηχῖνος, οἱ δὲ τῶν πρὸς νότον καὶ μεσαμβρίην φερόντων ἐπὶ ταύτης τῆς ἡπείρου.

- 202 Ἦσαν δὲ οἷδε Ἑλλήνων οἱ ὑπομένοντες τὸν Πέρσην ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ· Σπαρτιητέων τε τριηκόσιοι ὀπλῖται καὶ



Τεγεετέων καὶ Μαντινέων χίλιοι, ἡμίσεες ἑκατέρων, ἐξ Ὀρχομενοῦ τε τῆς Ἀρκαδίας εἴκοσι καὶ ἑκατὸν καὶ ἐκ τῆς λοιπῆς Ἀρκαδίας χίλιοι· τοσοῦτοι μὲν Ἀρκαδῶν, ἀπὸ δὲ Κορίνθου τετρακόσιοι καὶ ἀπὸ Φλειούντος διηκόσιοι καὶ Μυκηναίων ὀγδῶκοντα. Οὗτοι μὲν ἀπὸ Πελοποννήσου παρήσαν, ἀπὸ δὲ Βοιωτῶν Θεσπιέων τε ἑπτακόσιοι καὶ Θηβαίων τε-
 203 τρακόσιοι. Πρὸς τούτοις ἐπὶ κλητοὶ ἐγένοντο Λοκροὶ τε οἱ Ὀπούντιοι πανστρατιῇ καὶ Φωκέων χίλιοι. Αὐτοὶ γὰρ σφεας οἱ Ἕλληνες ἐπεκαλέσαντο λέγοντες δι' ἀγγέλων, ὥς αὐτοὶ μὲν ἦκοιεν πρόδρομοι τῶν ἄλλων, οἱ δὲ λοιποὶ τῶν συμμάχων προσδόκιμοι πᾶσαν εἷεν ἡμέρην, ἢ θάλασσά τε σφι εἴη ἐν φυλακῇ ὑπ' Ἀθηναίων τε φρουρομένη καὶ Αἰγινητέων καὶ τῶν ἐς τὸν ναυτικὸν στρατὸν ταχθέντων, καὶ σφι εἴη δεινὸν οὐδέν· οὐ γὰρ θεὸν εἶναι τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλ' ἄνθρωπον· εἶναι δὲ θνητὸν οὐδένα οὐδὲ ἔσεσθαι, τῷ κακὸν ἐξ ἀρχῆς γινόμενῳ οὐ συνεμείχθη, τοῖσι δὲ μεγίστοις αὐτῶν μέγιστα· ὀφείλειν ὦν καὶ τὸν ἐπελαύοντα, ὥς ἐόντα θνητὸν, ἀπὸ τῆς δόξης πεσεῖν. Οἱ δὲ ταῦτα πυκθανόμενοι ἐβώθεον ἐς τὴν Τρηχίνα.
 204 Τούτοις ἦσαν μὲν νυν καὶ ἄλλοι στρατηγοὶ κατὰ πόλιν ἑκάστων, ὁ δὲ θαυμάζόμενος μάλιστα καὶ παντὸς τοῦ στρατεύματος ἡγεόμενος Λακεδαιμόνιος ἦν Λεωνίδης ὁ Ἀναξανδρίδew
 205 κτησάμενος τὴν βασιλείην ἐν Σπάρτῃ ἐξ ἀπροσδοκίτου. Οὗτος ὁ Λεωνίδης τότε ἦγε ἐς Θερμοπύλας ἐπιλεξάμενος ἄνδρας τε τοὺς κατεστεῶτας τριηκοσίους καὶ τοῖσι ἐτύγχανον παῖδες ἐόντες. Παραλαβὼν δὲ ἀπύκετο καὶ Θηβαίων, τοὺς ἐς τὸν ἀριθμὸν λογισάμενος εἶπον, τῶν ἐστρατήγεε Λεοντιάδης ὁ Εὐρυμάχου. Τοῦδε δὲ εἵνεκεν τούτους σπουδὴν ἐποιήσατο Λεωνίδης μούρους Ἑλλήνων παραλαβεῖν, ὅτι σφέων μεγάλως κατηγόρητο μηδίζειν· παρεκάλεε ὦν ἐς τὸν πόλεμον θέλων εἰδέναι, εἴτε συμπέμψουσι εἴτε καὶ ἀπερέουσιν ἐκ τοῦ ἐμφανέος τὴν Ἑλλήνων συμμαχίην. Οἱ δὲ ἄλλα φρονέοντες ἔπεμπον.

Τούτους μὲν τοὺς ἀμφὶ Λεωνίδην πρῶτους ἀπέπεμψαν 206
 Σπαρτιῆται, ἵνα τούτους ὀρέοντες οἱ ἄλλοι σύμμαχοι στρα-
 τεύωνται μηδὲ καὶ οὗτοι μηδίσωσι, ἣν αὐτοὺς πυνθάνονται
 ὑπερβαλλομένους· μετὰ δέ, Κάρνεια γάρ σφι ἦν ἐμποδῶν, ἔ-
 μελλον ὀρτάσαντες καὶ φυλακὰς λιπόντες ἐν τῇ Σπάρτῃ κατὰ
 τάχος βωθέειν πανδημεί. Ὡς δὲ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν συμμάχων
 ἐνένωντο καὶ αὐτοὶ ἕτερα τοιαῦτα ποιήσιν· ἦν γὰρ κατὰ τῷ-
 τὸ Ὀλυμπιάς τούτοις τοῖσι πρήγμασι συμπεσοῦσα· οὐκ ὦν
 δοκέοντες κατὰ τάχος οὕτω διακριθῆσθαι τὸν ἐν Θερμο-
 πύλῃσι πόλεμον ἔπεμπον τοὺς προδρόμους.

Οὗτοι μὲν δὴ οὕτω διενένωντο ποιήσιν· οἱ δὲ ἐν Θερμο- 207
 πύλῃσι Ἕλληνες, ἐπειδὴ πέλας ἐγένετο τῆς ἐσβολῆς ὁ Πέρ-
 σης, καταρρωδέοντες ἐβουλευόντο περὶ ἀπαλλαγῆς. Τοῖσι μὲν
 νυν ἄλλοις Πελοποννησίοις ἐδόκεε ἐλθοῦσι ἐς Πελοπόννη-
 σον τὸν Ἰσθμὸν ἔχειν ἐν φυλακῇ· Λεωνίδης δέ, Φωκέων καὶ
 Λοκρῶν περισπερχθέντων τῇ γνώμῃ ταύτῃ, αὐτοῦ τε μένειν
 ἐψηφίζετο πέμπειν τε ἀγγέλους ἐς τὰς πόλεις κελεύοντάς σφι
 ἐπιβωθέειν, ὡς ἐόντων αὐτῶν ὀλίγων στρατὸν τὸν Μήδων
 ἀλέξασθαι.

Ταῦτα βουλευομένων σφέων ἔπεμπε Ξέρξης κατάσκο- 208
 πον ἱππέα ιδέσθαι, ὁκόσοι εἰσὶ καὶ ὅ τι ποιέοιεν· ἀκηκόεε γὰρ
 ἔτι ἐὼν ἐν Θεσσαλίῃ, ὡς ἀλυσμένη εἶη ταύτῃ στρατιῇ ὀλίγη,
 καὶ τοὺς ἡγεμόνας, ὡς εἶησαν Λακεδαιμόνιοι τε καὶ Λεωνί-
 δης, ἐὼν γένος Ἡρακλείδης. Ὡς δὲ προσήλασε ὁ ἱππεὺς πρὸς
 τὸ στρατόπεδον, ἐθηεῖτό τε καὶ κατώρα πᾶν μὲν οὐ τὸ στρα-
 τόπεδον· τοὺς γὰρ ἔσω τεταγμένους τοῦ τείχεος, τὸ ἀνορθώ-
 σαντες εἶχον ἐν φυλακῇ, οὐκ οἶά τε ἦν κατιδέσθαι· ὁ δὲ τοὺς
 ἔξω ἐμάνθανε, τοῖσι πρὸ τοῦ τείχεος τὰ ὄπλα ἐκέετο. Ἐτυχον
 δὲ τοῦτον τὸν χρόνον Λακεδαιμόνιοι ἔξω τεταγμένοι. Τοὺς μὲν
 δὴ ὥρα γυμναζομένους τῶν ἀνδρῶν, τοὺς δὲ τὰς κόμας κτε-
 νιζομένους. Ταῦτα δὴ θεύμενος ἐθώμαζε καὶ τὸ πλῆθος ἐ-

μάνθανε. Μαθὼν δὲ πάντα ἀτρεκέως ἀπήλαυνε ὀπίσω κατ' ἡσυχίην· οὔτε γάρ τις ἐδίωκε ἀλογίης τε ἐκύρησε πολλῆς· ἀπελθὼν τε ἔλεγε πρὸς Ξέρξην, τὰ περ ὁπώπее πάντα.

- 209 Ἀκούων δὲ Ξέρξης οὐκ εἶχε συμβαλέσθαι τὸ ἐόν, ὅτι παρεσκευάζοντο ὡς ἀπολεόμενοι τε καὶ ἀπολέοντες κατὰ δύναμιν· ἀλλ' αὐτῷ γελοῖα γὰρ ἐφαίνοντο ποιέειν, μετεπέμψατο Δημάρητον τὸν Ἀρίστωνος ἐόντα ἐν τῷ στρατοπέδῳ. Ἀπικόμενον δὲ μιν εἰρώτα Ξέρξης ἕκαστα τούτων, θέλων μαθεῖν τὸ ποιούμενον πρὸς τῶν Λακεδαιμονίων. Ὁ δὲ εἶπε· «Ἦκουσας μὲν μευ καὶ πρότερον, εὔτε ὠρμέομεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, περὶ τῶν ἀνδρῶν τούτων· ἀκούσας δὲ γέλωτά με ἔθου λέγοντα, τῇ περ ὥρων ἐκβησόμενα τὰ πρήγματα ταῦτα· ἐμοὶ γὰρ τὴν ἀληθείην ἀσκέειν ἀντία σεῦ, ὦ βασιλεῦ, ἀγὼν μέγιστός ἐστι. Ἄκουσον δὲ καὶ νῦν. Οἱ ἄνδρες οὗτοι ἀπίκονται μαχησόμενοι ἡμῖν περὶ τῆς ἐσόδου, καὶ ταῦτα παρασκευάζονται. Νόμος γάρ σφι οὕτω ἔχων ἐστί· ἐπεὰν μέλλωσι κινδυνεύειν τῇ ψυχῇ, τότε τὰς κεφαλὰς κοσμέονται. Ἐπίστασο δὲ ὅτι, εἰ τούτους τε καὶ τὸ ὑπομένον ἐν Σπάρτῃ καταστρέψαι, ἐστι οὐδὲν ἄλλο ἔθνος ἀνθρώπων, τό σέ, βασιλεῦ, ὑπομενέει χεῖρας ἀνταειρόμενον· νῦν γὰρ πρὸς βασιλήϊν τε καὶ πόλιν καλλίστην τῶν ἐν Ἑλληνισι προσφέρειαι καὶ ἄνδρας ἀρίστους». Κάρτα τε δὴ ἄπιστα Ξέρξῃ ἐφαίνετο τὰ λεγόμενα εἶναι καὶ δεύτερα ἐπειρώτα, ὅντινα τρόπον τοσοῦτοι ἐόντες τῇ ἐωυτοῦ στρατιῇ μαχήσονται. Ὁ δὲ εἶπε· «ὦ βασιλεῦ, ἐμοὶ χρᾶσθαι ὡς ἀνδρὶ ψεύστη, ἣν μὴ ταῦτά τοι ταύτῃ ἐκβῆ, τῇ ἐγὼ λέγω». Ταῦτα λέγων οὐκ ἔπειθε τὸν Ξέρξην.

β') Διήμερος μάχη ἐν τῷ στενωφ.

(Κεφ. 210 - 212)

- 210 Ξέρξης τέσσερας μὲν δὴ παρεξῆκε ἡμέρας, ἐλπίζων αἰεὶ σφεας ἀποδρῆσεσθαι· πέμπτῃ δέ, ὡς οὐκ ἀπαλλάσσοντο,

ἀλλὰ οἱ ἐφαίνοντο ἀναιδείῃ τε καὶ ἀβουλίῃ διαχρεώμενοι μένειν, πέμπει ἐπ' αὐτοὺς Μήδους τε καὶ Κισσίους θυμωθεῖς, ἐντειλάμενός σφεας ζωγρήσαντας ἄγειν ἐς ὄψιν τὴν ἐωυτοῦ. Ὡς δ' ἐσέπεσον φερόμενοι ἐς τοὺς Ἑλληνας οἱ Μῆδοι, ἔπιπτον πολλοί, ἄλλοι δ' ἐπεσῆσαν, καὶ οὐκ ἀπήλαινον καίπερ megάλως προσπταίνοντες. Δῆλον δ' ἐποίεον παντὶ τεῷ καὶ οὐκ ἥκιστα αὐτῷ βασιλεῖ, ὅτι πολλοὶ μὲν ἄνθρωποι εἶεν, ὀλίγοι δὲ ἄνδρες. Ἐγίνετο δὲ ἡ συμβολὴ δι' ἡμέρης.

Ἐπεῖτε δὲ οἱ Μῆδοι τρηχέως περιείποντο, ἐνθαῦτα οὗτοι 211 μὲν ὑπεξήσαν, οἱ δὲ Πέρσαι ἐκδεξάμενοι ἐπήσαν, τοὺς ἀθανάτους ἐκάλεε βασιλεύς, τῶν ἤρχε Ὑδάρνης, ὥς δὴ οὗτοί γε εὐπετέως κατεργασόμενοι. Ὡς δὲ καὶ οὗτοι συνέμισγον τοῖσι Ἑλλησι, οὐδὲν πλέον ἐφέροντο τῆς στρατιῆς τῆς Μηδικῆς, ἀλλὰ τὰ αὐτά, ἅτε ἐν στεινοπόρῳ τε χώρῳ μαχόμενοι καὶ δούρασι βραχυτέροιςιν χρεώμενοι ἥπερ οἱ Ἕλληνες, καὶ οὐκ ἔχοντες πλήθει χρῆσασθαι. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐμάχοντο ἀξίως λόγου, ἄλλα τε ἀποδεικνύμενοι ἐν οὐκ ἐπισταμένοισι μάχεσθαι ἐξεπιστάμενοι καί, ὅπως ἐντρέψειαν τὰ νῶτα, ἀλέες φεύγεσκον δῆθεν· οἱ δὲ βάρβαροι ὀρέοντες φεύγοντας βοῇ τε καὶ πατάγῳ ἐπήσαν· οἱ δ' ἂν καταλαμβανόμενοι ὑπέστρεφον ἀντίοι εἶναι τοῖσι βαρβάροις, μεταστρεφόμενοι δὲ κατέβαλλον πλήθει ἀναριθμήτους τῶν Περσέων· ἔπιπτον δὲ καὶ αὐτῶν τῶν Σπαρτιητέων ἐνθαῦτα ὀλίγοι. Ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἐδυνέατο παραλαβεῖν οἱ Πέρσαι τῆς ἐσόδου πειρώμενοι καὶ κατὰ τέλεα καὶ παντοίως προσβάλλοντες, ἀπήλαινον ὑπίσω.

Ἐν ταύτῃσι τῇσι προσόδοις τῆς μάχης λέγεται βασιλέα 212 θηέμενον τρεῖς ἀναδραμεῖν ἐκ τοῦ θρόνου, δείσαντα περὶ τῇ στρατιῇ. Τότε μὲν οὕτω ἡγωνίσαντο, τῇ δὲ ὑστεραίῃ οἱ βάρβαροι οὐδὲν ἄμεινον ἀέθλεον· ἅτε γὰρ ὀλίγων ἐόντων, ἐλπίσαντές σφεας κατατετρωματίσθαι τε καὶ οὐκ οἷους τε ἔσεσθαι ἔτι χειράς ἀνταείρασθαι συνέβαλλον. Οἱ δὲ Ἕλληνες κατὰ

τάξεις τε καὶ κατὰ ἔθνεα κεκοσμημένοι ἦσαν, καὶ ἐν μέρει ἕκαστοι ἐμάχοντο πλὴν Φωκέων· οὗτοι δὲ ἐς τὸ οὖρος ἐτάχθησαν φυλάζοντες τὴν ἀτραπὸν. Ὡς δὲ οὐδὲν εὕρισκον ἀλλοιότερον οἱ Πέρσαι, ἢ τῇ προτεραίῃ ἐνώρων, ἀπήλανον.

γ') Προδοσία τοῦ Ἐπιάλτου.

(Κεφ. 213, 215 - 218)

- 213 Ἀπορέοντος δὲ βασιλέως, ὅ τι χρῆσθαι τῷ παρεόντι πρήγματι, Ἐπιάλτης ὁ Εὐρυδήμου, ἀνὴρ Μηλιεύς, ἤλθε οἱ ἐς λόγους· ὃς μέγα τι παρὰ βασιλέως δοκέων οἴσεσθαι ἔφρασε τε τὴν ἀτραπὸν τὴν διὰ τοῦ οὖρος φέρουσιν ἐς Θερμοπύλας καὶ διέφθειρε τοὺς ταύτῃ ὑπομείναντας Ἑλλήνων. Ὑστερον δὲ δείσας Λακεδαιμονίους ἔφυγε ἐς Θεσσαλίην, καὶ οἱ φυγόντι ὑπὸ τῶν Πυλαγόρων τῶν ἐς τὴν Πυλαίην συλλεγομένων ἀργύριον ἐπεκηρύχθη. Χρόνῳ δὲ ὕστερον (κατῆλθε γὰρ ἐς Ἀντικύρην) ἀπέθανε ὑπὸ Ἀθηνάδεω, ἀνδρὸς Τρηχινίου.
- 215 Ξέρξης δέ, ἐπεὶ οἱ ἤρесе, τὰ ὑπέσχετο Ἐπιάλτης κατεργάσεσθαι, αὐτίκα περιχαρὲς γενόμενος ἔπεμπε Ὑδάρνεα καὶ τῶν ἐστρατήγεε Ὑδάρνης· ὠρμέατο δὲ περὶ λύχων ἀφὰς ἐκ τοῦ στρατοπέδου. Τὴν δὲ ἀτραπὸν ταύτην ἐξεῦρον μὲν οἱ ἐπιχώριοι Μηλιέες, ἐξευρόντες δὲ Θεσσαλοῖσι κατηγγήσαντο ἐπὶ Φωκέας τότε, ὅτε οἱ Φωκέες φράζαντες τείχει τὴν ἐσβολὴν ἦσαν ἐν σκέπη τοῦ πολέμου· ἐκ τούτου δὲ κατεδέδεκτο ἐοῦσα οὐδὲν χρηστὴ Μηλιεῦσι.
- 216 Ἐχει δὲ ἡ ἀτραπὸς αὕτη· ἄρχεται μὲν ἀπὸ τοῦ Ἀσωποῦ ποταμοῦ τοῦ διὰ τῆς διασφάγος ῥέοντος, οὖνομα δὲ τῷ οὐρεὶ τούτῳ καὶ τῇ ἀτραπῷ τούτῳ κέεται, Ἀνόπαια· τείνει δὲ ἡ Ἀνόπαια αὕτη κατὰ ῥάχιν τοῦ οὖρος, λήγει δὲ κατὰ Ἀλπηνὸν πόλιν, πρῶτην ἐοῦσαν τῶν Λοκρίδων πρὸς τῶν Μηλιέων. Κατὰ ταύτην δὲ τὴν ἀτραπὸν οἱ Πέρσαι, τὸν Ἀσωπὸν
- 217 διαβάντες ἐπορεύοντο πᾶσαν τὴν νύκτα, ἐν δεξιῇ μὲν ἔχον-

τες οὔρεα τὰ Οἰταίων, ἐν ἀριστερῇ δὲ τὰ Τρηχινίων. Ἡὼς τε δὴ διέφαινε, καὶ οἳ ἐγένοντο ἐπ' ἀκρωτηρίῳ τοῦ οὔρεος. Κατὰ δὲ τοῦτο τοῦ οὔρεος ἐφύλασσον, ὥς καὶ πρότερόν μοι δεδήλωται, Φωκέων χίλιοι ὀπλῦται, ῥυόμενοί τε τὴν σφετέρην χώραν καὶ φρουρέοντες τὴν ἀτραπὸν. Ἡ μὲν γὰρ κάτω ἐσβολὴ ἐφυλάσσετο ὑπὸ τῶν εἴρηται· τὴν δὲ διὰ τοῦ οὔρεος ἀτραπὸν ἐθελονταὶ Φωκέες ὑποδεξάμενοι Λεωνίδῃ ἐφύλασσον.

Ἐμαθον δὲ σφας οἱ Φωκέες ὧδε ἀναβεβηκότας· ἀναβαί- 218
νοντες γὰρ ἐλάνθανον οἱ Πέρσαι τὸ οὔρος πᾶν ἐὼν δρυῶν ἐπιπλεον. Ἦν μὲν δὴ νηγεμίη, ψόφου δὲ γινόμενου πολλοῦ, ὥς οἰκὸς ἦν φύλλων ὑποκεχυμένων ὑπὸ τοῖσι ποσί, ἀνά τε ἔδραμον οἱ Φωκέες καὶ ἐνέδυνον τὰ ὅπλα, καὶ αὐτίκα οἱ βάρβαροι παρῆσαν. Ὡς δὲ εἶδον ἄνδρας ἐνδυομένους ὅπλα, ἐν θώματι ἐγένοντο· ἐλπόμενοι γὰρ οὐδὲν σφι φανήσεσθαι, ἀντίξουν ἐνεκύρησαν στρατῷ. Ἐνθαῦτα Ὑδάρνης καταρρωδήσας, μὴ οἱ Φωκέες ἔωσι Λακεδαιμόνιοι, εἶρετο Ἐπιάλτην, ὁποδαπὸς εἴη ὁ στρατός· πυθόμενος δὲ ἀτρεκέως διέτασσε τοὺς Πέρσας ὥς ἐς μάχην. Οἱ δὲ Φωκέες, ὥς ἐβάλλοντο τοῖσι τοξεύμασι πολλοῖσί τε καὶ πυκνοῖσι, οἷχοντο φεύγοντες ἐπὶ τοῦ οὔρεος τὸν κόρυμβον ἐπιστάμενοι, ὥς ἐπὶ σφέας ὠρμήθησαν ἀρχήν, καὶ παρεσκευάδατο ὥς ἀπολεόμενοι. Οὗτοι μὲν δὴ ταῦτα ἐφρόνεον, οἱ δὲ ἀμφὶ Ἐπιάλτην καὶ Ὑδάρνεα Πέρσαι Φωκέων μὲν οὐδένα λόγον ἐποιεῦντο, οἱ δὲ κατέβαινον τὸ οὔρος κατὰ τάχος.

δ') Ἡ ὑπὸ τοῦ Λεωνίδου ἀποπομπὴ τῶν συμμάχων.

(Κεφ. 219 - 222)

Τοῖσι δὲ ἐν Θερμοπύλῃσι ἐοῦσι Ἑλλήνων πρῶτον μὲν ὁ 219
μάντις Μεγιστίνης ἐσιδὼν ἐς τὰ ἱρὰ ἔφρασε τὸν μέλλοντα ἔσεσθαι ἅμα ἡοῖ σφι θάνατον. Ἐπὶ δὲ καὶ αὐτόμολοι ἦσαν οἱ ἐξ-

αγγείλαντες τῶν Περσέων τὴν περίοδον. Οὗτοι μὲν ἔτι νυκτὸς ἐσήμηναν, τρίτοι δὲ οἱ ἡμεροσκόποι καταδραμόντες ἀπὸ τῶν ἄκρων ἤδη διαφαινούσης ἡμέρης. Ἐνθαῦτα ἐβουλευόντο οἱ Ἕλληνες καὶ σφέων ἐσχίζοντο αἱ γνώμαι· οἱ μὲν γὰρ οὐκ ἔων τὴν τάξιν ἐκλιπεῖν, οἱ δὲ ἀντέτεινον. Μετὰ δὲ τοῦτο διακριθέντες οἱ μὲν ἀπαλλάσσοντο καὶ διασκεδασθέντες κατὰ πόλιν ἕκαστοι ἐτράποντο, οἱ δὲ αὐτῶν ἅμα Λεωνίδῃ μένειν αὐτοῦ παρεσκευάδατο.

- 220 Λέγεται δὲ καί, ὥς αὐτὸς σφεας ἀπέπεμψε Λεωνίδης, μὴ ἀπόλωνται, κηδόμενος· αὐτῷ δὲ καὶ Σπαρτιητέων τοῖσι παραιοῖσι οὐκ ἔχειν εὐπρεπέως ἐκλιπεῖν τὴν τάξιν, ἐς τὴν ἦλθον φυλάζοντες ἀρχήν. Ταύτῃ καὶ μᾶλλον τῇ γνώμῃ πλεῖστός εἰμι, Λεωνίδην, ἐπεῖτε ἤσθετο τοὺς συμμάχους ἐόντας ἀπροθύμους καὶ οὐκ ἐθέλοντας συνδιακινδυνεύειν, κελεῦσαί σφεας ἀπαλλάσσεσθαι, αὐτῷ δὲ ἀπιέναι οὐ καλῶς ἔχειν. Μένοντι δὲ αὐτοῦ κλέος μέγα ἐλείπετο, καὶ ἡ Σπάρτης εὐδαιμονίῃ οὐκ ἐξηλείφετο. Ἐκέχρηστο γὰρ ὑπὸ τῆς Πυθίης τοῖσι Σπαρτιητέσι χρεωμένοισι περὶ τοῦ πολέμου τούτου αὐτίκα κατ' ἀρχὰς ἐγειρομένου, ἢ Λακεδαίμονα ἀνάστατον γενέσθαι ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἢ τὸν βασιλέα σφέων ἀπολέσθαι. Ταῦτά τε δὴ ἐπιλεγόμενον Λεωνίδην καὶ βουλόμενον κλέος καταθέσθαι μούνων Σπαρτιητέων, ἀποπέμψαι τοὺς συμμάχους δοκέω μᾶλλον ἢ γνώμῃ διενειχθέντας οὕτω ἀκόσμως οἴχεσθαι τοὺς οἰχομένους.

- 221 Μαρτύριον δέ μοι καὶ τότε οὐκ ἐλάχιστον τούτου πέοι γέγονε, ὅτι καὶ τὸν μάντιν, ὃς εἶπετο τῇ στρατιῇ ταύτῃ, Μεγιστίην τὸν Ἀκαρνήνα, λεγόμενον εἶναι τὰ ἀνέκαθεν ἀπὸ Μελάμποδος, τοῦτον τὸν εἶπαντα ἐκ τῶν ἱρώων τὰ μέλλοντά σφι ἐκβαίνειν, φανερός ἐστι Λεωνίδης ἀποπέμπων, ἵνα μὴ συναπόληται σφι. Ὁ δὲ ἀποπεμπόμενος αὐτὸς μὲν οὐκ ἀπέ-

λιπε, τὸν δὲ παῖδα συστρατευόμενον, ἔοντα οἷ μουνογενέα, ἀπέπεμψε.

Οἱ μὲν νυν σύμμαχοι ἀποπεμπόμενοι οἷχοντό τε ἀπιόν- 222
τες καὶ ἐπέιθοντο Λεωνίδῃ, Θεσπιέες δὲ καὶ Θηβαῖοι κατέ-
μειναν μοῦνοι παρὰ Λακεδαιμονίοισι. Τούτων δὲ Θηβαῖοι μὲν
ἀέκοντες ἔμενον καὶ οὐ βουλόμενοι (κατεῖχε γὰρ σφεας Λεω-
νίδης ἐν ὁμήρων λόγῳ ποιεύμενος), Θεσπιέες δὲ ἐκόντες μά-
λιστα, οἷ οὐκ ἔφασαν ἀπολιπόντες Λεωνίδην καὶ τοὺς μετ'
αὐτοῦ ἀπαλλάξεσθαι, ἀλλὰ καταμείναντες συναπέθανον. Ἐ-
στρατήγεε δὲ αὐτῶν Δημόφιλος Διαδρόμεω.

ε') Ὁ ὕστατος ἀγών. — Τιμητικὰ ἐπιγράμματα εἰς τοὺς πεσόντας.

(Κεφ. 223 - 228)

Ξέρξης δέ, ἐπεὶ ἡλίου ἀνατείλαντος σπονδὰς ἐποιήσατο, 223
ἐπισχὼν χρόνον ἐς ἀγορῆς κου μάλιστα πληθώρην πρόσοδον
ἐποιέετο· καὶ γὰρ ἐπέσταλτο ἐξ Ἑπιάλτεω οὕτω· ἀπὸ γὰρ
τοῦ οὐρεος ἡ κατάβασις συντομωτέρη τὲ ἐστι καὶ βραχύτερος
ὁ χῶρος πολλόν, ἥπερ ἡ περίοδος τε καὶ ἀνάβασις. Οἷ τε δὴ
βάρβαροι οἱ ἀμφὶ Ξέρξην προσήισαν, καὶ οἱ ἀμφὶ Λεωνίδην
Ἕλληνες, ὡς τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἔξοδον ποιεύμενοι, ἥδη πολλῷ
μᾶλλον ἢ κατ' ἀρχὰς ἐπεξήισαν ἐς τὸ εὐρύτερον τοῦ αὐχένος.
Τὸ μὲν γὰρ ἔρυμα τοῦ τείχεος φυλάσσοντες ἀνὰ τὰς προτέρας
ἡμέρας ὑπεξιώντες ἐς τὰ στεινόπορα ἐμάχοντο. Τότε δὲ συμ-
μίσγοντες ἔξω τῶν στεινῶν ἐπιπτον πλήθει πολλοὶ τῶν βαρ-
βάρων· ὕπισθε γὰρ οἱ ἡγεμόνες τῶν τελέων ἔχοντες μάστι-
γας ἐρράπιζον πάντα ἄνδρα, αἰεὶ ἐς τὸ πρόσω ἐποτρύνοντες.
Πολλοὶ μὲν δὴ ἐσέπιπτον αὐτῶν ἐς τὴν θάλασσαν καὶ διεφθεί-
ροντο, πολλῷ δ' ἔτι πλεῦνες κατεπατέοντο ζωοὶ ὑπ' ἀλλή-
λων· ἦν δὲ λόγος οὐδεὶς τοῦ ἀπολλυμένου. Λακεδαιμόνιοι δὲ
ἅτε ἐπιστάμενοι τὸν μέλλοντα σφίσι ἔσεσθαι θάνατον ἐκ τῶν
περιόντων τὸ οὖρος, ἀπεδείκνυντο, ῥώμης ὅσον εἶχον μέγι-

στον, ἐς τοὺς βαρβάρους παραχρεώμενοί τε καὶ ἀτέοντες. Δούρατα μὲν νυν τοῖσι πλέοσι αὐτῶν τηνικαῦτα ἤδη ἐτύγχανε κατεηγότα, οἱ δὲ τοῖσι Ξίφεσι διεργάζοντο τοὺς Πέρσας.

224 Καὶ Λεωνίδης τε ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ πίπτει ἀνὴρ γενόμενος ἄριστος, καὶ ἕτεροι μετ' αὐτοῦ οὐνομαστοὶ Σπαρτιητέων, τῶν ἐγὼ ὡς ἀνδρῶν ἀξίων γενομένων ἐπυθόμην τὰ οὐνόματα, ἐπυθόμην δὲ καὶ ἀπάντων τῶν τριηκοσίων. Καὶ δὴ καὶ Περσέων πίπτουσι ἐνθαῦτα ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ οὐνομαστοί, ἐν δὲ δὴ καὶ Δαρείου δύο παῖδες, Ἀβροκόμης τε καὶ Ὑπεράνθης.

225 Ξέρξεω τε δὴ δύο ἀδελφοὶ ἐνθαῦτα πίπτουσι μαχόμενοι καὶ ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ τοῦ Λεωνίδεω Περσέων τε καὶ Λακεδαιμονίων ὠθισμὸς ἐγένετο πολλός, ἐς ὃ τοῦτον τε ἀρετῇ οἱ Ἕλληγες ὑπεξεΐρυσαν καὶ ἐτρέψαντο τοὺς ἐναντίους τετράκις. Τοῦτο δὲ συνεστήκεε, μέχρι οὗ οἱ σὺν Ἐπιάλτῃ παρεγένοντο. Ὡς δὲ τούτους ἤκειν ἐπύθοντο οἱ Ἕλληγες, ἐνθεῦτεν ἤδη ἑτεροιοῦτο τὸ νεῖκος· ἐς τε γὰρ τὸ στεῖνον τῆς ὁδοῦ ἀνεχώρεον ὀπίσω, καὶ παραμειψάμενοι τὸ τεῖχος ἐλθόντες ἔζοντο ἐπὶ τὸν κολωνὸν πάντες ἀλέες οἱ ἄλλοι πλὴν Θηβαίων. Ὁ δὲ κολωνός ἐστι ἐν τῇ ἐσόδῳ, ὅκου νῦν ὁ λίθινος λέων ἔστηκε ἐπὶ Λεωνίδῃ. Ἐν τούτῳ σφέας τῷ χώρῳ ἀλεξομένους μαχαίρησι τοῖσι αὐτῶν ἐτύγχανον ἔτι περιεοῦσαι, καὶ χερσὶ καὶ στόμασι κατέχωσαν οἱ βάρβαροι βάλλοντες, οἱ μὲν ἐξ ἐναντίας ἐπισπόμενοι καὶ τὸ ἔρυμα τοῦ τεύχεος συγχώσαντες, οἱ δὲ περιελθόντες πάντοθεν περισταδόν.

226 Λακεδαιμονίων δὲ καὶ Θεσπιέων τοιούτων γενομένων, ὅμως λέγεται ἄριστος ἀνὴρ γενέσθαι Σπαρτιήτης Διηνέκης· τὸν τότε φασὶ εἶπαι τὸ ἔπος, πρὶν ἢ συμμεῖξαι σφεας τοῖσι Μήδοισι, πυθόμενον πρὸς τευ τῶν Τρηχινίων, ὡς, ἐπεὰν οἱ βάρβαροι ἀπιέωσι τὰ τοξεύματα, τὸν ἥλιον ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ὀϊστῶν ἀποκρύπτουσι· τοσοῦτο πλήθος αὐτῶν εἶναι· τὸν δέ, οὐκ ἐκπλαγέντα τούτοις, εἶπαι, ἐν ἀλογίῃ ποιεύμενον τὸ

Μήδων πλῆθος, ὥς πάντα σφι ἀγαθὰ ὁ Τρηχίνιος ξεῖνος ἀγγέλλοι, εἰ ἀποκρυπτόντων τῶν Μήδων τὸν ἥλιον ὑπὸ σκιῇ ἔσοιτο πρὸς αὐτοὺς ἡ μάχη καὶ οὐκ ἐν ἡλίῳ. Ταῦτα μὲν καὶ ἄλλα τοιουτότροπα ἔπεά φασι Διηνέκεα τὸν Λακεδαιμόνιον λιπέσθαι μνημόσυνα. Μετὰ δὲ τοῦτον ἀριστεῦσαι λέγονται 227 Λακεδαιμόνιοι δύο ἀδελφεοί, Ἀλφεός τε καὶ Μάρων, Ὀρσιφάντου παῖδες. Θεσπιέων δὲ εὐδοκίμεε μάλιστα, τῷ οὐνομα ἦν Διθύραμβος Ἀρματίδεω.

Θαφθεῖσι δὲ σφι αὐτοῦ ταύτῃ, τῇ περ ἔπεσον, καὶ τοῖσι 228 πρότερον τελευτήσασι, ἣ τοὺς ὑπὸ Λεωνίδεω ἀποπεμφθέντας οἴχεσθαι, ἐπιγέγραπται γράμματα λέγοντα τάδε·

*Μυριάσιν ποτὲ τῇδε τριηκοσίαις ἐμάχοντο
ἐκ Πελοποννάσου χιλιάδες τέτορες.*

Ταῦτα μὲν δὴ τοῖσι πᾶσι ἐπιγέγραπται, τοῖσι δὲ Σπαρτιήτησι ἰδίῃ·

*ᾧ ξεῖν', ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῇδε
κείμεθα τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι.*

Λακεδαιμονίοισι μὲν δὴ τοῦτο, τῷ δὲ μάντι τόδε·

*Μῆμα τόδε κλεινοῖο Μεγιστία, δν ποτε Μῆδοι
Σπερχειὸν ποταμὸν κτεῖναν ἀμειψάμενοι,
μάντιος, δς τότε κῆρας ἐπερχομένας σάφα εἰδώς
οὐκ ἔτλη Σπάρτης ἡγεμόνας προλιπεῖν.*

Ἐπιγράμμασι μὲν νυν καὶ στήλῃσι, ἔξω ἢ τὸ τοῦ μάντιος ἐπιγράμμα, Ἀμφικτύονές εἰσὶ σφεας οἱ ἐπικοσμήσαντες· τὸ δὲ τοῦ μάντιος Μεγιστίεω Σιμωνίδης ὁ Λεωπρέπεός ἐστι κατὰ ξεινίην ὁ ἐπιγράφας.

BIBAIION OΓΔOON

O T P A N I A

(Μετὰ τὴν μάχην τῶν Θερμοπυλῶν ὁ πεζὸς στρατὸς τῶν Περσῶν ἐκχυθεὶς εἰς τὴν στερεὰν Ἑλλάδα ἐρημώνει τὴν Φωκίδα, καίει τὰς Θεσπιάς καὶ Πλαταιάς καὶ προχωρεῖ εἰς τὴν Ἀττικὴν)

1. Κατάπλους τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου εἰς τὴν Σαλαμῖνα. — Ἑκκένωσις τῶν Ἀθηνῶν.

(Κεφ. 40 - 42)

40 Ὁ δὲ Ἑλλήνων ναυτικὸς στρατὸς ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου Ἀθηναίων δεηθέντων εἰς Σαλαμῖνα κατίσχει τὰς νέας. Τῶνδε δὲ εἵνεκεν προσεδεήθησαν αὐτῶν σχεῖν πρὸς Σαλαμῖνα Ἀθηναῖοι, ἵνα αὐτοὶ παῖδάς τε καὶ γυναῖκας ὑπεξαγάγωνται ἐκ τῆς Ἀττικῆς, πρὸς δὲ καὶ βουλευσῶνται, τὸ ποιητέον αὐτοῖσι ἔσται. Ἐπὶ γὰρ τοῖσι κατήκουσι πρήγμασι βουλὴν ἔμελλον ποιήσεσθαι ὡς ἐψευσμένοι γνώμης. Δοκέοντος γὰρ εὐρήσειν Πελοποννησίους πανδημεὶ ἐν τῇ Βοιωτίῃ ὑποκατημένους τὸν βάρβαρον, τῶν μὲν εὖρον οὐδὲν ἔόν, οἱ δὲ ἐπυνθάνοντο τὸν Ἰσθμὸν αὐτοὺς τειχέοντας, τὴν Πελοπόννησον περὶ πλείστου τε ποιευμένους περιεῖναι καὶ ταύτην ἔχοντας ἐν φυλακῇ, τὰ ἄλλα δὲ ἀπιέναι. Ταῦτα πυνθανόμενοι οὕτω δὴ προσεδεήθησάν σφεων σχεῖν πρὸς τὴν Σαλαμῖνα.

41 Οἱ μὲν δὴ ἄλλοι κατέσχον εἰς τὴν Σαλαμῖνα, Ἀθηναῖοι δὲ εἰς τὴν ἑωυτῶν. Μετὰ δὲ τὴν ἀπιξιν κήρυγμα ἐποιήσαντο, Ἀθηναίων τῇ τις δύναται σώζειν τέκνα τε καὶ τοὺς οἰκέτας. Ἐνθαῦτα οἱ μὲν πλείστοι εἰς Τροιζῆνα ἀπέστειλαν, οἱ δὲ εἰς Ἱγίαν, οἱ δὲ εἰς Σαλαμῖνα. Ἔσπευσαν δὲ ταῦτα ὑπεκθέ-

σθαι, τῷ χρηστηρίῳ τε βουλόμενοι ὑπηρετέειν καὶ δὴ καὶ τοῦδε εἵνεκεν οὐκ ἥκιστα· λέγουσι Ἀθηναῖοι ὄφιν μέγαν φύλακα τῆς ἀκροπόλιος ἐνδiciaτᾶσθαι ἐν τῷ ἱρῷ. Λέγουσί τε ταῦτα καὶ δὴ καὶ ὡς ἐόντι ἐπιμήνια ἐπιτελέουσι προτιθέντες· τὰ δ' ἐπιμήνια μελιτόεσσά ἐστι. Αὕτη δ' ἡ μελιτόεσσα ἐν τῷ πρόσθε αἰεὶ χρόνῳ ἀναισιμουμένη τότε ἦν ἄψαυστος. Σημηνάσης δὲ ταῦτα τῆς ἱρείης μᾶλλον τι οἱ Ἀθηναῖοι καὶ προθυμότερον ἐξέλιπον τὴν πόλιν ὡς καὶ τῆς θεοῦ ἀπολελοιπυίης τὴν ἀκρόπολιν. Ὡς δέ σφι πάντα ὑπεξεκέετο, ἐπλεον ἐς τὸ στρατόπεδον.

Ἐπεὶ δὲ οἱ ἀπ' Ἀρτεμισίου ἐς Σαλαμῖνα κατέσχον τὰς 42 νέας, συνέρρεε καὶ ὁ λοιπὸς πυνθανόμενος ὁ τῶν Ἑλλήνων ναυτικὸς στρατὸς ἐκ Τροιζῆνος· ἐς γὰρ Πώγωνα, τὸν Τροιζηνίων λιμένα, προεῖρητο συλλέγεσθαι. Ναύαρχος μὲν νυν ἐπὶν αὐτός, ὅσπερ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ, Εὐρυβιάδης Εὐρυκλείδew, ἀνὴρ Σπαρτιήτης, οὐ μέντοι γένεός γε τοῦ βασιλεῖος ἐών. Νέας δὲ πολλῷ πλείστας τε καὶ ἄριστα πλεούσας παρείχοντο Ἀθηναῖοι ὀγδῶκοντα καὶ ἑκατόν. Ἀριθμὸς δὲ ἐγένετο ὁ πᾶς τῶν νεῶν, πάρεξ τῶν πεντηκοντέρων, τριηκόσiai καὶ ἐβδομήκοντα καὶ ὀκτώ.

2. Πολεμικὸν συμβούλιον τῶν Ἑλλήνων. — Οἱ Πέρσαι εἰς τὴν Ἀττικὴν. — Ἀλωσις τῶν Ἀθηνῶν καὶ πυρπόλησις τῆς Ἀκροπόλεως αὐτῶν.

(Κεφ. 49-55)

Ὡς δὲ ἐς τὴν Σαλαμῖνα συνῆλθον οἱ στρατηγοὶ ἀπὸ τῶν 49 πολίων, ἐβουλευόντο προθέντος Εὐρυβιάδew γνώμην ἀποφαίνεσθαι τὸν βουλούμενον, ὅκου δοκέοι ἐπιτηδεότατον εἶναι ναυμαχίην ποιέεσθαι, τῶν αὐτοὶ χωρέων ἐγκρατέες εἰσί· ἡ γὰρ Ἀττικὴ ἀπεῖτο ἤδη, τῶν δὲ λοιπέων πέρι προστίθεε. Αἱ γνώ-

μαι δὲ τῶν λεγόντων αἱ πλεῖσται συνεξέπιπτον πρὸς τὸν Ἴσθμὸν πλώσαντας ναυμαχέειν πρὸ τῆς Πελοποννήσου, ἐπιλέγοντες τὸν λόγον τόνδε, ὥς, ἣν νικηθέωσι τῇ ναυμαχίῃ, ἐν Σαλαμῖνι μὲν ἐόντες πολιορκήσονται ἐν νήσῳ, ἵνα σφι τιμωρή οὐδεμία ἐπιφανήσεται, πρὸς δὲ τῷ Ἴσθμῳ ἐς τοὺς ἑωυτῶν ἐξοίσονται.

50 Ταῦτα τῶν ἀπὸ Πελοποννήσου στρατηγῶν ἐπιλεγόμενων ἐληλύθεε ἀνὴρ Ἀθηναῖος ἀγγέλλων ἦκειν τὸν βάρβαρον ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ πᾶσαν αὐτὴν πυρπολέεσθαι. Ὁ γὰρ διὰ Βοιωτῶν τραπόμενος στρατὸς ἅμα Ξέρξῃ, ἐμπρήσας Θεσπιέων τὴν πόλιν, αὐτῶν ἐκλελοιπότων ἐς Πελοπόννησον, καὶ τὴν Πλαταιέων ὡσαύτως, ἦκέ τε ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ πάντα ἐκεῖνα ἐδήριον. Ἐνέπρησε δὲ Θεσπειάν τε καὶ Πλάταιαν πυθόμενος Θηβαίων, ὅτι οὐκ ἐμήδιζον. Ἀπὸ δὲ τῆς διαβάσιος τοῦ Ἑλλησπόντου, ἔνθεν πορεύεσθαι ἤρξαντο οἱ βάρβαροι, ἕνα αὐτοῦ διατρίψαντες μῆνα, ἐν τῷ διέβαινον ἐς τὴν Εὐρώπην, ἐν τρισὶ ἐτέροισι μῆσιν ἐγένοντο ἐν τῇ Ἀττικῇ, Καλλιὰδεω ἄρχοντος Ἀθηναίοισι.

51 Καὶ αἰρέουσι ἔρημον τὸ ἄστυ, καὶ τινες ὀλίγους εὐρίσκουσι τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ ἱρῷ ἐόντας, ταμίας τε τοῦ ἱεροῦ καὶ πένητας ἀνθρώπους, οἳ φραζάμενοι τὴν ἀκρόπολιν θύρησί τε καὶ ξύλοισι ἡμύνοντο τοὺς ἐπιόντας, ἅμα μὲν ὑπ' ἀσθενείας βίου οὐκ ἐκχωρήσαντες ἐς Σαλαμῖνα, πρὸς δὲ αὐτοὶ δοκέοντες ἐξευρηκέναι τὸ μαντήιον, τὸ ἡ Πυθίη σφι ἔχρησε, τὸ ξύλινον τεῖχος ἀνάλωτον ἔσεσθαι· αὐτὸ δὲ τοῦτο εἶναι τὸ κρησφύγετον κατὰ τὸ μαντήιον καὶ οὐ τὰς νέας.

52 Οἱ Πέρσαι ἰζόμενοι ἐπὶ τὸν καταντίον τῆς ἀκροπόλιος ὄχθον, τὸν Ἀθηναῖοι καλέουσι Ἀρήιον πάγον, ἐπολιόρκεον τρόπον τοιόνδε· ὅπως στυππεῖον περὶ τοὺς οἰστοὺς περιθέντες ἄψειαν, ἐτόξευον ἐς τὸ φράγμα. Ἐνθαῦτα Ἀθηναίων οἱ πολιορκεόμενοι ὁμῶς ἡμύνοντο, καίπερ ἐς τὸ ἔσχατον κακοῦ

ἀπιγμένοι καὶ τοῦ φράγματος προδεδωκότας. Οὐδὲ λόγου τῶν Πεισιστρατιδῶν προσφερόντων περὶ ὁμολογίης ἐνεδέκοντο, ἀμυνόμενοι δὲ ἄλλα τε ἀντεμηχανῶντο καὶ δὴ καὶ προσιόντων τῶν βαρβάρων πρὸς τὰς πύλας ὁλοιτρόχους ἀπίεσαν, ὥστε Ξέρξην ἐπὶ χρόνον συχνὸν ἀπορίησι ἐνέχεσθαι οὐ δυνάμενόν σφεας ἐλεῖν.

Χρόνῳ δ' ἐκ τῶν ἀπόρων ἐφάνη δὴ τις ἔξοδος τοῖσι βαρ- 53
βάροισι· ἔδεε γὰρ κατὰ τὸ θεοπρόπιον πᾶσαν τὴν Ἀττικὴν τὴν ἐν τῇ ἡπείρῳ γενέσθαι ὑπὸ Πέρσῃσι. Ἐμπροσθε ὦν πρὸ τῆς ἀκροπόλεως, ὅπισθε δὲ τῶν πυλέων καὶ τῆς ἀνόδου, τῇ δὴ οὔτε τις ἐφύλασσε οὔτ' ἂν ἤλπισε, μὴ κοτέ τις κατὰ ταῦτα ἀναβαίη ἀνθρώπων, ταύτῃ ἀνέβησάν τινες κατὰ τὸ ἱρὸν τῆς Κέκροπος θυγατρὸς Ἀγλαύρου, καίπερ ἀποκρήνου ἐόντος τοῦ χώρου. Ὡς δὲ εἶδον αὐτοὺς ἀναβεβηκότας οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν, οἱ μὲν ἔρριπτον ἐσωτοὺς κατὰ τοῦ τείχεος κάτω καὶ διεφθείροντο, οἱ δὲ ἐς τὸ μέγαρον κατέφευγον. Τῶν δὲ Περσέων οἱ ἀναβεβηκότες πρῶτον μὲν ἐτράποντο πρὸς τὰς πύλας, ταύτας δὲ ἀνοίξαντες τοὺς ἱκέτας ἐφόνεον· ἐπεὶ δὲ σφι πάντες κατέστρωντο, τὸ ἱρὸν συλῆσαντες ἐνέπρησαν πᾶσαν τὴν ἀκρόπολιν.

Σχῶν δὲ παντελέως τὰς Ἀθήνας Ξέρξης ἀπέπεμψε ἐς 54
Σοῦσα ἄγγελον ἱππέα Ἀρταβάνῳ ἀγγελέοντα τὴν πάρεοῦσάν σφι εὐπρηξίην. Ἀπὸ δὲ τῆς πέμψιος τοῦ κήρυκος δευτέρῃ ἡμέρῃ συγκαλέσας Ἀθηναίων τοὺς φυγάδας, ἐσωτῶ δὲ ἐπομένους, ἐκέλευε τρόπῳ τῷ σφετέρῳ θῆναι τὰ ἱρὰ ἀναβάντας ἐς τὴν ἀκρόπολιν, εἴτε δὴ ὦν ὅψιν τινὰ ἰδὼν ἐνυπνίου ἐνέτέλλετο ταῦτα, εἴτε καὶ ἐνθυμῖόν οἱ ἐγένετο ἐμπρήσαντι τὸ ἱρὸν. Οἱ δὲ φυγάδες τῶν Ἀθηναίων ἐποίησαν τὰ ἐντεταλμένα.

Τοῦ δὲ εἵνεκεν τούτων ἐπεμνήσθην, φράσω. Ἔστι ἐν τῇ 55
ἀκροπόλει ταύτῃ Ἐρεχθεὸς τοῦ γηγενέος λεγομένου εἶναι νηός, ἐν τῷ ἐλαίῃ τε καὶ θάλασσα ἐνι, τὰ λόγος παρ' Ἀθηναίων

Ποσειδέωνά τε καὶ Ἀθηναίην ἐρίσαντας περὶ τῆς χώρας μαρ-
τύρια θέσθαι. Ταύτην ὦν τὴν ἐλαίην ἅμα τῷ ἄλλῳ ἱρῷ κατέ-
λαβε ἐμπρησθῆναι ὑπὸ τῶν βαρβάρων· δευτέρῃ δὲ ἡμέρῃ ἀπὸ
τῆς ἐμπρήσιος Ἀθηναίων οἱ θύειν ὑπὸ βασιλέος κελευόμενοι
ὡς ἀνέβησαν ἐς τὸ ἱρόν, ὥρων βλαστὸν ἐκ τοῦ στελέχεος ὅσον
τε πηχυαῖον ἀναδεδραμηκότα. Οὗτοι μὲν νυν ταῦτα ἔφρασαν.

3. Νέον πολεμικὸν συμβούλιον τῶν Ἑλλήνων.

(Κεφ. 56 - 64)

- 56 Οἱ δὲ ἐν Σαλαμῖνι Ἕλληνες ὥς σφι ἐξηγγέλθη, ὡς ἔσχε
τὰ περὶ τὴν Ἀθηναίων ἀκρόπολιν, ἐς τοσοῦτον θόρυβον ἀπί-
κοντο, ὥστε ἔνιοι τῶν στρατηγῶν οὐδὲ κυρωθῆναι ἔμενον τὸ
προκείμενον πρῆγμα, ἀλλ' ἔς τε τὰς νέας ἐσέπιπτον καὶ ἰστία
αἰείροντο ὡς ἀποθευσόμενοι· τοῖσί τε ὑπολειπομένοισι αὐτῶν
ἐκυρώθη πρὸ τοῦ Ἰσθμοῦ ναυμαχέειν. Νῦν τε ἐγένετο, καὶ οἱ
διαλυθέντες ἐκ τοῦ συνεδρίου ἐσέβαινον ἐς τὰς νέας.
- 57 Ἐνταῦθα δὲ Θεμιστοκλέα ἀπικόμενον ἐπὶ τὴν νέα εἶρετο
Μνησίφιλος, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ὃ τι σφι εἶη βεβουλευμένον.
Πυθόμενος δὲ πρὸς αὐτοῦ, ὡς εἶη δεδογμένον ἀνάγειν τὰς νέ-
ας πρὸς τὸν Ἰσθμὸν καὶ πρὸ τῆς Πελοποννήσου ναυμαχέειν,
εἶπε· «Οὐ τοι ἄρα, ἦν ἀπαείρωσι τὰς νέας ἀπὸ Σαλαμῖνος,
περὶ οὐδεμιῆς ἔτι πατρίδος ναυμαχήσεις· κατὰ γὰρ πόλεις
ἔκαστοι τρέφονται, καὶ οὔτε σφέας Εὐρυβιάδης κατέχειν δυ-
νήσεται οὔτε τις ἀνθρώπων ἄλλος, ὥστε μὴ οὐ διασκεδασθῆ-
ναι τὴν στρατιήν· ἀπολέσται τε ἡ Ἑλλάς ἀβουλήσι. Ἀλλ' εἴ
τις ἐστί μηχανή, ἔθι καὶ πειρῷ διαχέαι τὰ βεβουλευμένα, ἦν
κως δύνῃ ἀναγκῶσαι Εὐρυβιάδην μεταβουλεύσασθαι, ὥστε
αὐτοῦ μένειν».
- 58 Κάρτα τε τῷ Θεμιστοκλεῖ ἤρεσε ἡ ὑπόθηκη, καὶ οὐδὲν
πρὸς ταῦτα ἀμειψάμενος ἦγε ἐπὶ τὴν νέα τὴν Εὐρυβιάδεω. Ἀ-

πικόμενος δὲ ἔφη ἐθέλειν οἱ κοινόν τι πρῆγμα συμμεῖξαι. Ὁ δ' αὐτὸν ἐς τὴν νέα ἐκέλευε ἐσβάντα λέγειν, εἴ τι θέλει. Ἐνθαῦτα ὁ Θεμιστοκλῆς παριζόμενός οἱ καταλέγει ἐκεῖνά τε πάντα, τὰ ἤκουσε Μνησιφίλου, ἑωυτοῦ ποιεύμενος, καὶ ἄλλα πολλὰ προστιθείς, ἐς ὃ ἀνέγνωσε χρηρίζων ἕκ τε τῆς νεὸς ἐκβῆναι συλλέξει τε τοὺς στρατηγούς ἐς τὸ συνέδριον.

Ὡς δὲ ἄρα συνελέχθησαν, πρὶν ἢ τὸν Εὐρυβιάδην προθεῖ- 59 ναι τὸν λόγον, τῶν εἵνεκεν συνήγαγε τοὺς στρατηγούς, πολλὸς ἦν ὁ Θεμιστοκλῆς ἐν τοῖσι λόγοισι οἷα κάρτα δέχμενος. Λέγοντος δὲ αὐτοῦ ὁ Κορίνθιος στρατηγὸς Ἀδείμαντος ὁ Ὠκύτου εἶπε· «ὦ Θεμιστόκλεες, ἐν τοῖσι ἀγῶσι οἱ προεξανιστάμενοι ῥαπίζονται». Ὁ δὲ ἀπολύμενος ἔφη· «Οἱ δὲ γε ἐγκαταλειπόμενοι οὐ στεφανοῦνται».

Τότε μὲν ἡπίως πρὸς τὸν Κορίνθιον ἀμείψατο, πρὸς δὲ 60 τὸν Εὐρυβιάδην ἔλεγε ἐκείνων μὲν οὐκέτι οὐδὲν τῶν πρότερον λεχθέντων, ὥς, ἐπεὶ ἀπαείρωσι ἀπὸ Σαλαμῖνος, διαδρῆσονται· παρεόντων γὰρ τῶν συμμάχων οὐκ ἔφερε οἱ κόσμον οὐδένα κατηγορεῖν· ὁ δὲ ἄλλου λόγου εἶχετο, λέγων τάδε

α) «Ἐν σοὶ νῦν ἐστὶ σῶσαι τὴν Ἑλλάδα, ἣν ἐμοὶ πείθῃ, ναυμαχίην αὐτοῦ μένων ποιέεσθαι, μὴδὲ πειθόμενος τούτων τοῖσι λόγοισι ἀναζεύξης πρὸς τὸν Ἰσθμὸν τὰς νέας. Ἀντίθες γὰρ ἑκάτερον ἀκούσας. Πρὸς μὲν τῷ Ἰσθμῷ συμβάλλων ἐν πελάγει ἀναπεπτάμενῳ ναυμαχήσεις, τὸ ἥκιστα ἡμῖν σύμφορόν ἐστι νέας ἔχουσι βαρυτέρας καὶ ἀριθμὸν ἐλάσσονας· τοῦτο δὲ ἀπολέεις Σαλαμῖνά τε καὶ Μέγαρα καὶ Αἴγιναν, ἥνπερ καὶ τὰ ἄλλα εὐτυχήσωμεν. Ἀμα γὰρ τῷ ναυτικῷ αὐτῶν ἔψεται καὶ ὁ πεζὸς στρατός, καὶ οὕτω σφέας αὐτὸς ἄξεις ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον, κινδυνεύσεις τε ἀπάσῃ, τῇ Ἑλλάδι.

β) » Ἦν δέ, τὰ ἐγὼ λέγω, ποιήσης, τοσάδε ἐν αὐτοῖσι χρηστά εὐρήσεις· πρῶτα μὲν ἐν στείνῳ συμβάλλοντες νηυσὶ ὀλίγησι πρὸς πολλάς, ἣν τὰ οἰκότα ἐκ τοῦ πολέμου ἐκβαίνη,

πολλὸν κρατήσομεν· τὸ γὰρ ἐν στενωπῷ ναυμαχέειν πρὸς ἡμέρων ἐστί, ἐν εὐρυχωρίῃ δὲ πρὸς ἐκείνων. Αὐτίς δὲ Σαλαμίς περιγίνεται, ἐς τὴν ἡμῖν ὑπεκκέεται τέκνα τε καὶ γυναῖκες. Καὶ μὲν καὶ τότε ἐν αὐτοῖσι ἔνεστι, τοῦ καὶ περιέχεσθε μάλιστα· ὁμοίως αὐτοῦ τε μένων προναυμαχήσεις Πελοποννήσου καὶ πρὸς τῷ Ἰσθμῷ, οὐδὲ σφεας, εἴπερ εὖ φρονέεις, ἄξεις ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον.

γ) »Ἦν δέ γε καί, τὰ ἐγὼ ἐλπίζω, γένηται καὶ νικήσωμεν τῇσι νηυσί, οὔτε ὑμῖν ἐς τὸν Ἰσθμὸν παρέσονται οἱ βάρβαροι οὔτε προβήσονται ἑκαστέρῳ τῆς Ἀττικῆς, ἀπίασί τε οὐδενὶ κόσμῳ, Μεγάροισι τε κερδανόμεν περιεοῦσι καὶ Αἰγίγῃ καὶ Σαλαμῖνι, ἐν τῇ ἡμῖν καὶ λόγιόν ἐστι τῶν ἐχθρῶν κατύπερθε γενέσθαι. Οἰκότα μὲν νυν βουλευομένοισι ἀνθρώποισι ὥς τὸ ἐπίπαν ἐθέλει εὖ γίνεσθαι· μὴ δὲ οἰκότα βουλευομένοισι οὐκ ἐθέλει οὐδὲ ὁ θεὸς προσχωρέειν πρὸς τὰς ἀνθρωπίας γνώμας ».

- 61 Ταῦτα λέγοντος Θεμιστοκλέος αὐτίς ὁ Κορίνθιος Ἀδείμαντος ἐπεφέρετο, σιγᾶν τε κελεύων, τῷ μὴ ἔστι πατρίς, καὶ Εὐρυβιάδην οὐκ ἔδῳ ἐπιψηφίζειν ἀπόλι ἀνδρί· πόλιν γὰρ τὸν Θεμιστοκλέα παρεχόμενον οὕτω ἐκέλευε γνώμας συμβάλλεσθαι. Ταῦτα δὲ οἱ προέφερε, ὅτι ἡλώκεσάν τε καὶ κατεῖχοντο Ἀθῆναι. Τότε δὴ ὁ Θεμιστοκλέης κεινόν τε καὶ τοὺς Κορινθίους πολλὰ τε καὶ κακὰ ἔλεγε, ἑωυτοῖσί τε ἐδήλου λόγῳ, ὥς εἶη καὶ πόλις καὶ γῆ μέζων ἥπερ ἐκείνοισι, ἔστ' ἂν διηκόσαι νέες σφι ἔωσι πεπληρωμέναι· οὐδαμῶς γὰρ Ἑλλήνων αὐτοὺς ἐπιόντας ἀποκρούσεσθαι.

- 62 Σημαίνων δὲ ταῦτα τῷ λόγῳ διέβαινε ἐς Εὐρυβιάδην, λέγων μᾶλλον ἐπεστραμμένα· « Σὺ εἰ μενέεις αὐτοῦ καὶ μένων ἔσσαι ἀνὴρ ἀγαθός, καλῶς ἔχει· εἰ δὲ μή, ἀνατρέψεις τὴν Ἑλλάδα· τὸ πᾶν γὰρ ἡμῖν τοῦ πολέμου φέρουσι αἱ νέες. Ἀλλ' ἐμοὶ πείθεο. Εἰ δὲ ταῦτα μὴ ποιήσεις, ἡμεῖς μὲν, ὥς ἔχομεν,

ἀναλαβόντες τοὺς οἰκέτας κομιεύμεθα ἐς Σῆριν τὴν ἐν Ἰταλίῃ, ἥπερ ἡμετέρη τέ ἐστι ἐκ τοῦ παλαιοῦ ἔτι, καὶ τὰ λόγια λέγει ὑπ' ἡμέων αὐτὴν δεῖν κτισθῆναι· ὑμεῖς δὲ συμμάχων τοιῶνδε μουνωθέντες μεμνήσεσθε τῶν ἐμῶν λόγων».

Ταῦτα δὲ Θεμιστοκλέος λέγοντος ἀνεδιδάσκετο Εὐρυβιά- 63
δης· δοκέειν δέ μοι, ἄρρωδῆσας μάλιστα τοὺς Ἀθηναίους ἀνε-
διδάσκετο, μὴ σφέας ἀπολίπωσι, ἣν πρὸς τὸν Ἴσθμὸν ἀνάγῃ
τὰς νέας· ἀπολιπόντων γὰρ Ἀθηναίων οὐκέτι ἐγίνοντο ἀξιό-
μαχοι οἱ λοιποί. Ταύτην δὲ αἰρέεται τὴν γνώμην, αὐτοῦ μέ-
νοντας διανυμαχέειν. Οὕτω μὲν οἱ περὶ Σαλαμῖνα ἔπεσι 64
ἄκροβολισάμενοι, ἐπίτε Εὐρυβιάδῃ ἔδοξε, αὐτοῦ παρεσκευ-
άζοντο ὡς ναυμαχήσοντες. Ἡμέρη τε ἐγίνετο καὶ ἅμα τῷ
ἡλίῳ ἀνιόντι σεισμὸς ἐγένετο ἐν τε τῇ γῇ καὶ τῇ θαλάσῃ. Ἐ-
δοξε δὲ σφι εὐχασθαι τοῖσι θεοῖσι καὶ ἐπικαλέσασθαι τοὺς
Αἰακίδας συμμάχους. Ὡς δέ σφι ἔδοξε, καὶ ἐποίηεν ταῦτα·
εὐχάμενοι γὰρ πᾶσι τοῖσι θεοῖσι αὐτόθεν μὲν ἐκ Σαλαμῖνος
Αἶαντά τε καὶ Τελαμῶνα ἐπεκαλέοντο, ἐπὶ δὲ Αἰακὸν καὶ
τοὺς ἄλλους Αἰακίδας νέα ἀπέστελλον ἐς Αἴγινα.

[Ὁ περσικὸς στόλος ἀκολουθῶν τὰ ἔχρη τοῦ ἐλληνικοῦ φθάνει εἰς
τὴν παραλίαν τῆς Ἀττικῆς καὶ ἀγκυροβολεῖ εἰς Φάληρον· ἐκεῖ κατα-
βαίνει ὁ Ξέρξης καὶ συγκαλέσας εἰς συνέδριον τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ στό-
λου ἐρωτᾷ αὐτοὺς διὰ τοῦ Μαρδονίου ἂν ἐγκρίνουν τὴν συγκρότησιν
ναυμαχίας. Ὁ Ξέρξης ἀκολουθῶν τὴν γνώμην τῶν περισσοτέρων ἀπο-
φασίζει νὰ ναυμαχήσῃ].

4. Ὁ περσικὸς στόλος πλέει εἰς τὴν Σαλαμῖνα, ὁ δὲ πεζὸς
στρατὸς πορεύεται κατὰ τῆς Πελοποννήσου.—

Ὁχύρωσις τοῦ Ἴσθμοῦ.

(Κεφ. 70 - 72)

Ἐπειδὴ δὲ παρήγγειλε ἀναπλέειν, ἀνῆγον τὰς νέας ἐπὶ 70
τὴν Σαλαμῖνα, καὶ παρεκρίθησαν διαταχθέντες κατ' ἡσυ-

χίην. Τότε μὲν νυν οὐκ ἐξέχρησέ σφι ἡ ἡμέρη ναυμαχίην ποιήσασθαι (νύξ γὰρ ἐπεγένετο), οἱ δὲ παρεσκευάζοντο ἐς τὴν ὑστεραίην. Τοὺς δὲ Ἑλλήνας εἶχε δέος τε καὶ ἀρρωδίη, οὐκ ἥκιστα δὲ τοὺς ἀπὸ Πελοποννήσου. Ἀρρώδεον δέ, ὅτι οἱ αὐτοὶ μὲν ἐν Σαλαμῖνι κατήμενοι ὑπὲρ γῆς τῆς Ἀθηναίων ναυμαχέειν μέλλοιεν, νικηθέντες τε ἐν νήσῳ ἀπολαμφθέντες πολιορκήσονται, ἀπέντες τὴν ἐωυτῶν ἀφύλακτον.

- 71 Τῶν δὲ βαρβάρων ὁ πεζὸς ὑπὸ τὴν παρεοῦσαν νύκτα ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον· καίτοι τὰ δυνατὰ πάντα ἐμμηχάνητο, ὥπως κατ' ἡπειρον μὴ ἐσβάλοιν οἱ βάρβαροι. Ὡς γὰρ ἐπύθοντο τάχιστα Πελοποννήσιοι τοὺς ἀμφὶ Λεωνίδην ἐν Θερμοπύλῃσι τετελευτηκέναι, συνδραμόντες ἐκ τῶν πολιῶν ἐς τὸν Ἴσθμὸν ἔζοντο, καὶ σφι ἐπὶ στρατηγὸς Κλεόμβροτος ὁ Ἀναξανδρίδew, Λεωνίδew δὲ ἀδελφεός. Ἰζόμενοι δὲ ἐν τῷ Ἴσθμῳ καὶ συγχώσαντες τὴν Σκειρωνίδα ὁδόν, μετὰ τοῦτο, ὥς σφι ἔδοξε βουλευομένοισι, οἰκοδόμουν διὰ τοῦ Ἴσθμοῦ τεῖχος. Ἄτε δὴ ἐουσέων μυριάδων πολλέων καὶ παντὸς ἀνδρὸς ἐργαζομένου ἦνετο τὸ ἔργον· καὶ γὰρ λίθοι καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ φορμοὶ ψάμμου πλήρεις ἐσφερορέοντο, καὶ ἐλίνυον οὐδένα χρόνον οἱ βωθήσαντες ἐργαζόμενοι, οὔτε νυκτὸς οὔτε ἡμέρης.

- 72 Οἱ δὲ βωθήσαντες ἐς τὸν Ἴσθμὸν πανδημεὶ οἷδε ἦσαν Ἑλλήνων· Λακεδαιμόνιοί τε καὶ Ἀρκάδες πάντες καὶ Ἡλεῖοι καὶ Κορίνθιοι καὶ Σικυώνιοι καὶ Ἐπιδαῦριοι καὶ Φλειάσιοι καὶ Τροιζήνιοι καὶ Ἑρμιονέες. Οὗτοι μὲν ἦσαν οἱ βωθήσαντες καὶ ὑπεραρρωδέοντες τῇ Ἑλλάδι κινδυνευούσῃ· τοῖσι δὲ ἄλλοισι Πελοποννησίοισι ἔμελε οὐδέν. Ὀλύμπια δὲ καὶ Κάρνεια παροιχάκεε ἤδη.

5. Ὁ Θεμιστοκλῆς διὰ τεχνάσματος ἀναγκάζει τοὺς
Ἕλληνας νὰ ναυμαχήσουν ἐν Σαλαμῖνι.

Οἱ μὲν δὴ ἐν τῷ Ἰσθμῷ τοιοῦτω πόνῳ συνέστασαν, ἅτε 74
τὸν περὶ τοῦ παντὸς ἤδη δρόμον θέοντες καὶ τῇσι νηυσὶ οὐκ
ἐλπίζοντες ἐλλάμψεσθαι· οἱ δὲ ἐν Σαλαμῖνι ὁμῶς ταῦτα πυν-
θανόμενοι ἀρρώδεον, οὐκ οὕτω περὶ σφίσι αὐτοῖσι δειμαί-
νοντες, ὡς περὶ τῇ Πελοποννήσῳ. Τέως μὲν δὴ αὐτῶν ἀνὴρ
ἀνδρὶ παραστάς σιγῇ λόγον ἐποιέετο, θῶμα ποιούμενοι τὴν
Εὐρυβιάδεω ἀβουλίην· τέλος δὲ ἐξεργάγῃ ἐς τὸ μέσον. Σύλ-
λογός τε δὴ ἐγένετο, καὶ πολλὰ ἐλέγετο περὶ τῶν αὐτῶν, οἱ
μὲν, ὡς ἐς τὴν Πελοπόννησον χρεὸν εἶη ἀποπλέειν καὶ περὶ
ἐκείνης κινδυνεύειν, μηδὲ πρὸ χώρας δοριαλώτου μένον-
τας μάχεσθαι, Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Αἰγινῆται καὶ Μεγαρέες
αὐτοῦ μένοντας ἀμύνεσθαι.

Ἐνταῦθα Θεμιστοκλῆς, ὡς ἐσσοῦτο τῇ γνώμῃ ὑπὸ τῶν 75
Πελοποννησίων, λαθὼν ἐξέρχεται ἐκ τοῦ συνεδρίου, ἐξελθὼν
δὲ πέμπει ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ Μήδων ἄνδρα πλοίῳ ἐντειλά-
μενος, τὰ λέγειν χρεόν, τῷ οὐνομα μὲν ἦν Σίικιννος, οἰκέτης δὲ
καὶ παιδαγωγὸς ἦν τῶν Θεμιστοκλέος παίδων· τὸν δὴ ὕστερον
τούτων τῶν πρηγμάτων Θεμιστοκλῆς Θεσπία τε ἐποίησε,
ὡς ἐπεδέκοντο οἱ Θεσπῖες πολιήτας, καὶ χρήμασι ὄλβιον. Ὅς
τότε πλοίῳ ἀπικόμενος ἔλεγε πρὸς τοὺς στρατηγούς τῶν βαρ-
βάρων τάδε· «Ἐπεμψέ με στρατηγὸς ὁ Ἀθηναίων λάθρη τῶν
ἄλλων Ἑλλήνων (τυγχάνει γὰρ φρονέων τὰ βασιλέος καὶ βου-
λόμενος μᾶλλον τὰ ὑμέτερα κατ'ὑπερθε γίνεσθαι ἢ τὰ τῶν Ἑλ-
λῆνων πρήγματα) φράσοντα, ὅτι οἱ Ἕλληνες δρησμον βουλευ-
ονται καταρρωδηρότεες, καὶ νῦν παρέχει κάλλιστον ὑμέας ἔργον
ἀπάντων ἐξεργάσασθαι, ἣν μὴ περιίδητε διαδράντας αὐτούς.
Οὔτε γὰρ ἀλλήλοισι ὁμοφρονέουσι οὐτ' ἔτι ἀντιστήσονται
ὑμῖν, πρὸς ἐωυτούς τε σφέας ὄψεσθε ναυμαχέοντας τοὺς τὰ

ὕμέτερα φρονέοντας καὶ τοὺς μή». Ὁ μὲν ταῦτά σφι σημήνας ἐμποδὼν ἀπαλλάσσετο.

76 Τοῖσι δὲ πιστὰ ἐγένετο τὰ ἀγγελθέντα, τοῦτο μὲν ἐς τὴν νησίδα τὴν Ψυττάλειαν, μεταξὺ Σαλαμῖνός τε κειμένην καὶ τῆς ἡπείρου, πολλοὺς τῶν Περσέων ἀπεβίβασαν· τοῦτο δέ, ἐπειδὴ ἐγίνοντο μέσαι νύκτες, ἀνῆγον μὲν τὸ ἀπ' ἐσπέρης κέρας κυκλούμενοι πρὸς τὴν Σαλαμῖνα, ἀνῆγον δὲ οἱ ἀμφὶ τὴν Κέον τε καὶ τὴν Κυνόσουραν τεταγμένοι, κατεῖχόν τε μέχρι Μουνιχίης πάντα τὸν πορθμὸν τῇσι νηυσί. Τῶνδε δὲ εἵνεκεν ἀνῆγον τὰς νέας, ἵνα δὴ τοῖσι Ἑλλήσι μηδὲ φυγεῖν ἐξῆ, ἀλλ' ἀπολαμφθέντες ἐν τῇ Σαλαμῖνι δοῖεν τίσιν τῶν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ἀγωνισμάτων. Ἐς δὲ τὴν νησίδα τὴν Ψυττάλειαν καλεομένην ἀπεβίβασον τῶν Περσέων τῶνδε εἵνεκεν, ὥς, ἐπεὰν γίνηται ναυμαχίη, ἐνταῦθα μάλιστα ἐξοισομένων τῶν τε ἀνδρῶν καὶ τῶν ναυηγίων (ἐν γὰρ δὴ πόρῳ τῆς ναυμαχίης τῆς μελλούσης ἔσεσθαι ἐκέετο ἡ νῆσος), ἵνα τοὺς μὲν περιποιέωσι, τοὺς δὲ διαφθείρῳσι. Ἐποίευν δὲ σιγῇ ταῦτα, ὥς μὴ πυνθανοῖατο οἱ ἐναντίοι. Οἱ μὲν δὴ ταῦτα τῆς νυκτὸς οὐδὲν ἀποκοιμηθέντες παραρτέοντο.

78 Τῶν δὲ ἐν Σαλαμῖνι στρατηγῶν ἐγένετο ὠθισμὸς λόγων πολλός. Ἦδεσαν δὲ οὐκῶ, ὅτι σφέας περιεκυκλοῦντο τῇσι νηυσὶ οἱ βάρβαροι, ἀλλ' ὥσπερ τῆς ἡμέρης ὥρων αὐτοὺς τετα-
79 γμένους, ἐδόκεον κατὰ χώραν εἶναι. Συνεστηκότων δὲ τῶν στρατηγῶν ἐξ Αἰγίνης διέβη Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου, ἀνὴρ Ἀθηναῖος μὲν, ἐξωστραχισμένος δὲ ὑπὸ τοῦ δήμου, τὸν ἐγὼ νενόμικα, πυνθανόμενος αὐτοῦ τὸν τρόπον, ἄριστον ἄνδρα γενέσθαι ἐν Ἀθῇνῃσι καὶ δικαιοτάτον. Οὗτος ὠνὴρ στὰς ἐπὶ τὸ συνέδριον ἐξεκαλέετο Θεμιστοκλέα, ἐόντα μὲν ἐωυτῷ οὐ φίλον, ἐχθρὸν δὲ τὰ μάλιστα· ὑπὸ δὲ μεγάλῃος τῶν παρεόντων κακῶν λήθην ἐκείνων ποιούμενος ἐξεκαλέετο, θέλων αὐτῷ συμμεῖξαι. Προακηκόεε δέ, ὅτι σπεύδοιεν οἱ ἀπὸ Πελοποννήσου ἀνάγειν τὰς νέας πρὸς τὸν Ἰσθμόν. Ὡς δὲ ἐξῆλθέ οἱ Θεμι-

στοκλῆς, ἔλεγε Ἀριστείδης τάδε. «Ἡμέας στασιάζειν χρεόν ἐστι ἐν τε τῷ ἄλλῳ καιρῷ καὶ δὴ καὶ ἐν τῷδε περὶ τοῦ ὀκότε-
ρος ἡμέων πλέω ἀγαθὰ τὴν πατρίδα ἐργάσεται. Λέγω δέ τοι,
ὅτι ἴσον ἐστὶ πολλά τε καὶ ὀλίγα λέγειν περὶ ἀποπλόου τοῦ
ἐνθεῦτεν Πελοποννησίοισι. Ἐγὼ γὰρ αὐτόπτης τοι λέγω γε-
νόμενος, ὅτι νῦν οὐδ', ἣν θέλωσι, Κορίνθιοί τε καὶ αὐτὸς Εὐ-
ρυβιάδης οἷοί τε ἔσονται ἐκπλῶσαι· περιεχόμεθα γὰρ ὑπὸ τῶν
πολεμίων κύκλῳ. Ἄλλ' ἐσελθὼν σφι ταῦτα σήμενον».

Ὁ δ' ἀμείβετο τοῖσδε. «Κάρτα τε χρηστὰ διακελεύεαι καὶ 80
εὖ ἡγγεिलाs. τὰ γὰρ ἐγὼ ἐδεόμην γενέσθαι, αὐτὸς αὐτόπτης
γενόμενος ἦκεις. Ἴσθι γὰρ ἐξ ἐμέο τὰ ποιούμενα ὑπὸ Μήδων.
Ἔδεε γάρ, ὅτε οὐκ ἐκόντες ἠθέλον ἐς μάχην κατίστασθαι οἱ
Ἕλληνες, ἀέκοντας παραστήσασθαι. Σὺ δέ, ἐπείπερ ἦκεις χρη-
στὰ ἀπαγγέλλων, αὐτὸς σφι ἡγγεilon. Ἦν γὰρ ἐγὼ αὐτὰ
λέγω, δόξω πλάσας λέγειν καὶ οὐ πείσω ὥς οὐ ποιούντων τῶν
βαρβάρων ταῦτα. Ἀλλά σφι σήμενον αὐτὸς παρελθὼν, ὥς
ἔχει. Ἐπεὰν δὲ σημήνης, ἣν μὲν πείθονται, ταῦτα δὴ τὰ κάλ-
λιστα· ἣν δὲ αὐτοῖσι μὴ πιστὰ γένηται, ὅμοιον ἡμῖν ἔσται· οὐ
γὰρ ἔτι διαδρήσονται, εἴπερ περιεχόμεθα πανταχόθεν, ὥς σὺ
λέγεις». Ταῦτα ἔλεγε παρελθὼν ὁ Ἀριστείδης, φάμενος ἐξ 81
Αἰγίνης τε ἦκειν καὶ μόγις ἐκπλῶσαι λαθὼν τοὺς ἐπορμέον-
τας· περιέχεσθαι γὰρ πᾶν τὸ στρατόπεδον τὸ Ἑλληνικὸν ὑπὸ
τῶν νεῶν τῶν Ξέρξεω· παραρτέεσθαι τε συνεβούλευε ὥς ἀλεξη-
σομένους. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα εἰπας μετεστήκεε, τῶν δὲ αὐτὶς
ἐγίνετο λόγων ἀμφισβασίη· οἱ γὰρ πλεῖνες τῶν στρατηγῶν
οὐκ ἐπείθοντο τὰ ἐσαγγελθέντα.

Ἀπιστεόντων δὲ τούτων ἦκε τριήρης ἀνδρῶν Τηνίων αὐ- 82
τομολέουσα, τῆς ἦρχε ἀνὴρ Παναίτιος ὁ Σωσιμένεος, ἥπερ δὴ
ἔφερε τὴν ἀληθείην πᾶσαν. Διὰ δὲ τοῦτο τὸ ἔργον ἐνεγράφησαν
Τήνιοι ἐν Δελφοῖσι ἐς τὸν τρίποδα ἐν τοῖσι τὸν βάρβαρον κα-
τελοῦσι.

Ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία (480).

(Κεφ. 83 - 93, 95 - 96)

- 83 Τοῖσι δὲ Ἑλλήσι ὥς πιστὰ δὴ τὰ λεγόμενα ἦν τῶν Τη-
νίων ῥήματα, παρεσκευάζοντο ὥς ναυμαχήσοντες. Ἡὼς τε δὴ
διέφαινε, καὶ οἱ σύλλογον τῶν ἐπιβατέων ποιησάμενοι, προη-
γόρευε εὖ ἔχοντα μὲν ἐκ πάντων Θεμιστοκλέης. Τὰ δὲ ἔπεα ἦν
πάντα τὰ κρέσσω τοῖσι ἔσσοσι ἀντιτιθέμενα, ὅσα δὴ ἐν ἀνθρώ-
που φύσι καὶ καταστάσι ἐγγίνεται· παραινέσας δὲ τούτων τὰ
κρέσσω αἰρέεσθαι καὶ καταπλέξας τὴν ῥῆσιν, ἐσβαίνειν ἐκέ-
λευε ἐς τὰς νέας. Καὶ οὗτοι μὲν δὴ ἐσέβαινον, καὶ ἦκε ἡ ἀπ’
Αἰγίνης τριήρης, ἣ κατὰ τοὺς Αἰακίδας ἀπεδῆμψε.
- 84 Ἐνθαῦτα ἀνῆγον τὰς νέας ἀπάσας οἱ Ἕλληνες. Ἀναγομέ-
νοισι δὲ σφι αὐτίκα ἐπεκέατο οἱ βάρβαροι. Οἱ μὲν δὲ ἄλλοι Ἕλ-
ληνες πρύμνην ἀνεκρούοντο καὶ ὤκελλον τὰς νέας, Ἀμεινίης
δὲ Παλληνεύς, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ἐξαναχθεὶς νηὶ ἐμβάλλει. Συμ-
πλακείσης δὲ τῆς νεὸς καὶ οὐ δυναμένων ἀπαλλαχῆναι, οὕτω
δὴ οἱ ἄλλοι Ἀμεινίῃ βωθέοντες συνέμισγον. Ἀθηναῖοι μὲν
οὕτω λέγουσι τῆς ναυμαχίης γενέσθαι τὴν ἀρχήν, Αἰγινῆται
δὲ τὴν κατὰ τοὺς Αἰακίδας ἀποδημήσασαν ἐς Αἶγιναν, ταύτην
εἶναι τὴν ἄρξασαν. Λέγεται δὲ καὶ τάδε, ὥς σφι φάσμα γυναι-
κὸς ἐφάνη, φανεῖσαν δὲ διακελεύεσθαι, ὥστε καὶ ἅπαν ἀκοῦ-
σαι τὸ τῶν Ἑλλήνων στρατόπεδον, ὄνειδίσασαν πρότερον τάδε·
« ὦ δαιμόνιοι, μέχρι κόσου ἔτι πρύμνην ἀνακρούσεσθε ; »
- 85 Κατὰ μὲν δὴ Ἀθηναίους ἐτετάχατο Φοίνικες (οὗτοι γὰρ
εἶχον τὸ πρὸς Ἐλευσῖνός τε καὶ ἐσπέρης κέρας), κατὰ δὲ Λα-
κεδαιμονίους Ἴωνες· οὗτοι δ’ εἶχον τὸ πρὸς τὴν ἡῶ τε καὶ τὸν
Πειραιέα. Ἐθελοκάκειον μέντοι αὐτῶν κατὰ τὰς Θεμιστοκλέος
ἐντολὰς ὀλίγοι, οἱ δὲ πλεῖνες οὔ. Ἐχω μὲν νυν συχνῶν οὐνό-
ματα τριηράρχων καταλέξει τῶν νέας Ἑλληνίδας ἐλόντων,
χρήσομαι δὲ αὐτοῖσι οὐδὲν πλὴν Θεομήστορός τε τοῦ Ἀνδρο-

δάμαντος καὶ Φυλάκου τοῦ Ἰστιαίου, Σαμίων ἀμφοτέρων. Τοῦδε δὲ εἵνεκεν μέμνηται τούτων μούνων, ὅτι Θεομήστωρ μὲν διὰ τοῦτο τὸ ἔργον Σάμου ἐτυράννευσε καταστησάντων τῶν Περσέων, Φύλακος δὲ εὐεργέτης βασιλέος ἀνεγράφη καὶ χώρα οἱ ἐδωρήθη πολλή.

Περὶ μὲν νυν τούτους οὕτω εἶχε· τὸ δὲ πλῆθος τῶν νεῶν 86 ἐν τῇ Σαλαμῖνι ἐκεραΐζετο, αἱ μὲν ὑπ' Ἀθηναίων διαφθειρόμεναι, αἱ δὲ ὑπ' Αἰγινήτων. Ἄτε γάρ τῶν μὲν Ἑλλήνων σὺν κόσμῳ ναυμαχεόντων κατὰ τάξιν, τῶν δὲ βαρβάρων οὔτε τεταγμένων ἔτι οὔτε σὺν νόῳ ποιεόντων οὐδέν, ἔμελλε τοιοῦτό σφι συνοίσεσθαι, οἷόν περ ἀπέβη. Καίτοι ἦσαν γε καὶ ἐγένοντο ταύτην τὴν ἡμέρην μακροῦ ἀμείνονες αὐτοὶ ἐωυτῶν, πᾶς τις προθυμεόμενος καὶ δειμαίνων Ξέρξην, ἐδόκεε τε ἕκαστος ἐωυτὸν θεήσασθαι βασιλέα.

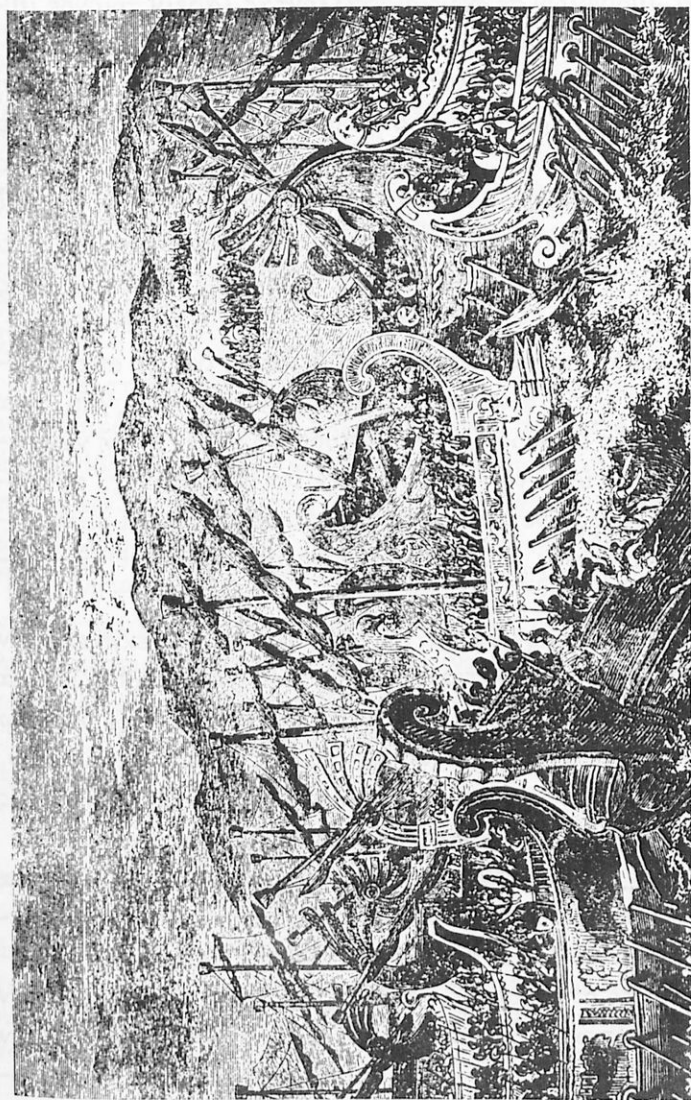
Κατὰ μὲν δὴ τοὺς ἄλλους οὐκ ἔχω εἰπεῖν ἀτρεκέως, ὥς 87 ἕκαστοι τῶν βαρβάρων ἢ τῶν Ἑλλήνων ἡγωνίζοντο· ἡ κατὰ δὲ Ἀρτεμισίην τάδε ἐγένετο, ἀπ' ὧν εὐδοκίμησε μᾶλλον ἔτι παρὰ βασιλεῦ. Ἐπειδὴ γὰρ ἐς θόρυβον πολλὸν ἀπίκετο τὰ βασιλέος πρήγματα, ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἡ νηὺς ἡ Ἀρτεμισίης ἐδιδώκετο ὑπὸ νεὸς Ἀττικῆς· καὶ ἡ οὐκ ἔχουσα διαφυγεῖν (ἐμπροσθε γὰρ αὐτῆς ἦσαν ἄλλαι νέες φίλιαι, ἡ δὲ αὐτῆς πρὸς τῶν πολεμίων μάλιστα ἐτύγχανε ἐοῦσα) ἐβουλεύσατο τόδε ποιῆσαι, τὸ καὶ συνήνεκε ποιησάσῃ· διωκομένη γὰρ ὑπὸ τῆς Ἀττικῆς φέρουσα ἐνέβαλε νηὶ φιλήν ἀνδρῶν τε Καλυνδέων καὶ αὐτοῦ ἐπιπλέοντος τοῦ Καλυνδέων βασιλέος Δαμασιθύμου. Εἰ μὲν καὶ τι νεῖκος πρὸς αὐτὸν ἐγεγόνεε ἔτι περὶ Ἑλλήσποντον ἐόντων, οὐ μέντοι ἔγωγε ἔχω εἰπεῖν, οὔτε εἰ ἐκ προνοίης αὐτὰ ἐποίησε, οὔτε εἰ συνεκύρησε ἡ τῶν Καλυνδέων κατὰ τύχην παραπεσοῦσα νηὺς. Ὡς δὲ ἐνέβαλέ τε καὶ κατέδυσε, εὐτυχίῃ χρησαμένη διπλόα ἐωυτὴν ἀγαθὰ ἐργάσατο· ὅ τε γὰρ τῆς Ἀττικῆς νεὸς τριήραρχος, ὥς εἶδε μιν ἐμβάλλουσιν νηὶ ἀνδρῶν

βαρβάρων, νομίσας τὴν νέα τὴν Ἀρτεμισίης ἢ Ἑλληνίδα εἶναι ἢ αὐτομολέειν ἐκ τῶν βαρβάρων καὶ αὐτοῖσι ἀμύνειν, ἀποστρέψας πρὸς ἄλλας ἐτράπετο.

- 38 Τοῦτο μὲν τοιοῦτο αὐτῇ συνήνεκε γενέσθαι, διαφυγεῖν τε καὶ μὴ ἀπολέσθαι· τοῦτο δὲ συνέβη, ὥστε κακὸν ἐργασαμένην ἀπὸ τούτου αὐτὴν μάλιστα εὐδοκιμῆσαι παρὰ Ξέρξῃ. Λέγεται γὰρ βασιλέα θεούμενον μαθεῖν τὴν νέα ἐμβαλοῦσαν καὶ δὴ τινα εἶπαι τῶν παρεόντων· « Δέσποτα, ὄρᾳς Ἀρτεμισίην, ὡς εὖ ἀγωνίζεται καὶ νέα τῶν πολεμίων κατέδυσσε ; » καὶ τὸν ἐπειρέσθαι, εἰ ἀληθῶς ἐστὶ Ἀρτεμισίης τὸ ἔργον, καὶ τοὺς φάναι, σαφέως τὸ ἐπίσημον τῆς νεὸς ἐπισταμένους· τὴν δὲ διαφθαρεῖσαν ἡπιστάετο εἶναι πολεμίνην. Τὰ τε γὰρ ἄλλα, ὡς εἴρηται, αὐτῇ συνήνεκε ἐς εὐτυχίην γενόμενα καὶ τὸ τῶν ἐν τῇ Καλυνδικῇ νηὶ μηδένᾳ ἀποσωθέντα κατήγορον γενέσθαι. Ξέρξῃ δὲ εἶπαι λέγεται πρὸς τὰ φραζόμενα· « Οἱ μὲν ἄνδρες γεγόνασί μοι γυναῖκες, αἱ δὲ γυναῖκες ἄνδρες ». Ταῦτα μὲν Ξέρξῃ φασὶ εἶπαι.

- 89 Ἐν δὲ τῷ πόνῳ τούτῳ ἀπὸ μὲν ἔθανε ὁ στρατηγὸς Ἀριαβίγνης ὁ Δαρείου, Ξέρξῃ ἐὼν ἀδελφεός, ἀπὸ δὲ ἄλλοι πολλοὶ τε καὶ οὐνομαστοὶ Περσέων καὶ Μήδων καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων, ὀλίγοι δὲ τινες καὶ Ἑλλήνων· ἅτε γὰρ νέειν ἐπιστάμενοι, τοῖσι αἱ νέες διεφθείροντο, καὶ οἳ μὴ ἐν χειρῶν νόμῳ ἀπώλυντο, ἐς τὴν Σαλαμῖνα διένεον. Τῶν δὲ βαρβάρων οἱ πολλοὶ ἐν τῇ θαλάσῃ διεφθάρησαν, νέειν οὐκ ἐπιστάμενοι. Ἐπεὶ δὲ αἱ πρῶται ἐς φυγὴν ἐτράποντο, ἐνθαῦτα αἱ πλεῖσται διεφθείροντο. Οἱ γὰρ ὕπισθε τεταγμένοι, ἐς τὸ πρόσθε τῇσι νηυσὶ παριέναι πειρώμενοι ὡς ἀποδεξόμενοί τι καὶ αὐτοὶ ἔργον βασιλείῃ, τῇσι σφετέρῃσι νηυσὶ φευγούσῃσι περιέπιπτον.

- 90 Ἐγένετο δὲ καὶ τότε ἐν τῷ θορύβῳ τούτῳ· τῶν τινες Φοινίκων, τῶν αἱ νέες διεφθάρησαν, ἐλθόντες παρὰ βασιλέα διέβαλλον τοὺς Ἰωνας, ὡς δι' ἐκείνους ἀπολοίατο αἱ νέες, ὡς προδόν-



Ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία.

των. Συνήνεικε ὦν οὕτω, ὥστε Ἰώνων τε τοὺς στρατηγούς μὴ ἀπολέσθαι, Φοινίκων τε τοὺς διαβάλλοντας λαβεῖν τοιόνδε μισθόν· ἔτι τούτων ταῦτα λεγόντων ἐνέβαλε νηὶ Ἀττικῇ Σαμοθρηκικὴ νηῦς. Ἡ τε δὴ Ἀττικὴ κατεδύετο, καὶ ἐπιφερομένη Αἰγιναίῃ νηὺς κατέδυσε τῶν Σαμοθρηκικῶν τὴν νέα. Ἄτε δὲ ἐόντες ἀκοντισταὶ οἱ Σαμοθρήικες τοὺς ἐπιβάτας ἀπὸ τῆς καταδυσάσης νεὸς βάλλοντες ἀπήραξαν καὶ ἐπέβησάν τε καὶ ἔσχον αὐτήν. Ταῦτα γενόμενα τοὺς Ἰῶνας ἐρρύσατο· ὡς γὰρ εἶδὲ σφεας Ξέρξης ἔργον μέγα ἐργασαμένους, ἐτράπετο πρὸς τοὺς Φοινίκας οἷα ὑπερλυπεόμενός τε καὶ πάντας αἰτιώμενος, καὶ σφρων ἐκέλευσε τὰς κεφαλὰς ἀποταμεῖν, ἵνα μὴ αὐτοὶ κακοὶ γενόμενοι τοὺς ἀμείνονας διαβάλλωσι. Ὅπως γὰρ τινα ἴδοι Ξέρξης τῶν ἑωυτοῦ ἔργον τι ἀποδεικνύμενον ἐν τῇ ναυμαχίῃ, κατήμενός ὑπὸ τῷ οὐρεῖ τῷ ἀντίον Σαλαμῖνος, τὸ καλέεται Αἰγάλεως, ἀνεπυνθάνετο τὸν ποιήσαντα, καὶ οἱ γραμματισταὶ ἀνέγραφον πατρόθεν τὸν τριήραρχον καὶ τὴν πόλιν.

- 91 Τῶν δὲ βαρβάρων ἐς φυγὴν τραπομένων καὶ ἐκπλεόντων πρὸς τὸ Φάληρον Αἰγινῆται ὑποστάντες ἐν τῷ πορθμῷ ἔργα ἀπεδέξαντο λόγου ἄξια. Οἱ μὲν γὰρ Ἀθηναῖοι ἐν τῷ θορύβῳ ἐκεράϊζον τὰς τε ἀντισταμένας καὶ τὰς φευγούσας τῶν νεῶν, οἱ δὲ Αἰγινῆται τὰς ἐκπλεούσας· ὅπως δὲ τινες τοὺς Ἀθηναίους διαφύγοιεν, φερόμενοι ἐσέπιπτον ἐς τοὺς Αἰγινήτας.
- 92 Ἐνθαῦτα συνεκύρεον νέες ἥ τε Θεμιστοκλέος διώκουσα νέα καὶ ἡ Πολυκρίτου τοῦ Κριοῦ, ἀνδρὸς Αἰγινήτεω, νηὶ ἐμβαλοῦσα Σιδωνίῃ. Ὡς δὲ ἐσεῖδε τὴν νέαν τὴν Ἀττικὴν ὁ Πολύκριτος, ἔγνω τὸ σημήιον ἰδὼν τῆς στρατηγίδος, καὶ βώσας τὸν Θεμιστοκλέα ἐπεκερτόμησε ἐς τῶν Αἰγινητέων τὸν μηδισμὸν ὀνειδίζων. Ταῦτα μὲν νυν τῇ νηὶ ἐμβαλὼν ὁ Πολύκριτος ἀπέριψε ἐς Θεμιστοκλέα· οἱ δὲ βάρβαροι, τῶν αἱ νέες περιεγένοντο, φεύγοντες ἀπίκοντο ἐς Φάληρον ὑπὸ τὸν πεζὸν στρατόν.

Ἐν δὲ τῇ ναυμαχίῃ ταύτῃ ἤκουσαν Ἑλλήνων ἄριστα Αἰγι- 93
 νῆται, ἐπὶ δὲ Ἀθηναῖοι, ἀνδρῶν δὲ Πολύκριτός τε ὁ Αἰγινήτης
 καὶ Ἀθηναῖοι Εὐμένης τε ὁ Ἀναγυράσιος καὶ Ἀμεινίης Παλ-
 ληνεύς, ὃς καὶ Ἀρτεμισίην ἐπεδίωξε. Εἰ μὲν νυν ἔμαθε, ὅτι ἐν
 ταύτῃ πλέοι Ἀρτεμισίη, οὐκ ἂν ἐπαύσατο πρότερον, ἢ εἰλέ μιν
 ἢ καὶ αὐτὸς ἦλω. Τοῖσι γὰρ Ἀθηναίων τριηράρχοισι παρεκε-
 κέλευστο, πρὸς δὲ καὶ ἄεθλον ἐκέετο μύριαι δραχμαί, ὃς ἂν μιν
 ζώῃν ἔλῃ· δεινὸν γάρ τι ἐποιεῦντο γυναῖκα ἐπὶ τὰς Ἀθήνας
 στρατεύεσθαι. Αὕτη μὲν δὴ, ὥς πρότερον εἴρηται, διέφυγε·
 ἦσαν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι, τῶν αἱ νέες περιεγεγόνεσαν, ἐν τῷ Φα-
 λήρῳ.

Ἀριστείδης δὲ ὁ Λυσιμάχου, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, τοῦ καὶ ὀλί- 95
 γω τι πρότερον τούτων ἐπεμνήσθην ὥς ἀνδρὸς ἀρίστου, οὗτος
 ἐν τῷ θορόβῳ τούτῳ τῷ περὶ Σαλαμῖνα γενομένῳ τάδε ἐποίησε·
 παραλαβὼν πολλοὺς τῶν ὀπλιτέων, οἱ παρετετάχατο παρὰ τὴν
 ἀκτὴν τῆς Σαλαμινίης χώρας, γένος ἐόντες Ἀθηναῖοι, ἐς τὴν
 Ψυττάλειαν νῆσον ἀπέβησε ἄγων, οἳ τοὺς Πέρσας τοὺς ἐν τῇ
 νησίδι ταύτῃ κατεφόνευσαν πάντας. Ὡς δὲ ἡ ναυμαχία διελέ- 96
 λυτο, κατειρύσαντες ἐς τὴν Σαλαμῖνα οἱ Ἕλληνες τῶν ναυηγί-
 ων, ὅσα ταύτῃ ἐτύγχανε ἔτι ἐόντα, ἔτοιμοι ἦσαν ἐς ἄλλην ναυ-
 μαχίην, ἐλπίζοντες τῇσι περιεούσησι νηυσὶ ἔτι χρῆσεσθαι
 βασιλέα.

[Ὁ Ξέρξης μετὰ τὴν ἦταν τοῦ στόλου του ἀποφασίζει νὰ ἐπιστρέ-
 ψῃ εἰς τὴν Ἀσίαν· ἀφίκει ὁμοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸν γαμβρὸν του Μαρ-
 δόνιον μὲ ἰσχυρὸν στρατόν, διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν πόλεμον. Ὁ Μαρ-
 δόνιος ἐπέρασε τὸν χειμῶνα εἰς τὴν Θεσσαλίαν ἀπὸ ἐκεῖ, πρὶν ἀρχίσῃ
 τὰς ἐχθροπραξίας, στέλλει εἰς τὰς Ἀθήνας τὸν βασιλέα τῆς Μακεδο-
 νίας Ἀλέξανδρον, διὰ νὰ πείσῃ τοὺς Ἀθηναίους νὰ συμμαχήσουν μὲ
 τοὺς Πέρσας].

7. Ὁ Ἀλέξανδρος καὶ Λακεδαιμόνιοι πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθήνας.— Λόγοι τούτων καὶ ἀπαντήσεις τῶν Ἀθηναίων.

(Κεφ. 140 - 144)

140 Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἀπῖκετο εἰς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθεὶς ὑπὸ Μαρδονίου, ἔλεγε τάδε.

α) « Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Μαρδόνιος τάδε λέγει· ἐμοὶ ἀγγελίη ἦκει παρὰ βασιλέως λέγουσα οὕτω· Ἀθηναίοισι τὰς ἀμαρτάδας τὰς ἐξ ἐκείνων εἰς ἐμὲ γενομένας πάσας μετήμι. Νῦν τε ὧδε, Μαρδόνιε, ποίεε. Τοῦτο μὲν τὴν γῆν σφι ἀπόδος, τοῦτο δὲ ἄλλην πρὸς ταύτῃ ἐλέσθων αὐτοί, ἥντινα ἂν ἐθέλωσι, ἐόντες αὐτόνομοι. Ἰρά τε πάντα σφι, ἣν δὴ βούλωνται γε ἐμοὶ ὁμολογέειν, ἀνόρθωσον, ὅσα ἐγὼ ἐνέπρησα.

» Τούτων δὲ ἀπιγμένων ἀναγκαιῶς ἔχει μοι ποιέειν ταῦτα, ἣν μὴ τὸ ὑμέτερον ἀντίον γένηται. Λέγω δὲ ὑμῖν τάδε νῦν· τί μαίνεσθε πόλεμον βασιλεῖ ἀνταειρόμενοι; Οὐτε γὰρ ἂν ὑπερβάλαισθε, οὔτε οἰοί τέ ἐστε ἀντέχειν τὸν πάντα χρόνον. Εἶδετε μὲν γὰρ τῆς Ξέρξεω στρατηλασίης τὸ πλῆθος καὶ τὰ ἔργα, πυνθάνεσθε δὲ καὶ τὴν νῦν παρ' ἐμοὶ ἐοῦσαν δύναμιν, ὥστε καὶ ἣν ἡμέας ὑπερβάλησθε καὶ νικήσητε, τοῦπερ ὑμῖν οὐδεμία ἐλπίς, εἴπερ εὖ φρονέετε, ἄλλη παρέσται πολλὰ πλησίη. Μὴ ὦν βούλεσθε παρισούμενοι βασιλεῖ στέρεσθαι μὲν τῆς χώρας, θέειν δὲ αἰεὶ περὶ ὑμέων αὐτῶν, ἀλλὰ καταλύσασθε. Παρέχει δὲ ὑμῖν κάλλιστα καταλύσασθαι, βασιλέως ταύτῃ ὠρμημένου. Ἔστε ἐλεύθεροι, ἡμῖν ὁμαιχιμῆν συνθέμενοι ἄνευ τε δόλου καὶ ἀπάτης.

β) » Μαρδόνιος μὲν ταῦτα, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐνετείλατό μοι εἰπεῖν πρὸς ὑμέας. Ἐγὼ δὲ περὶ μὲν εὐνοίης τῆς πρὸς ὑμέας ἐούσης ἐξ ἐμεῦ οὐδὲν λέξω (οὐ γὰρ ἄν-νῦν πρῶτον ἐκμάθοιτε), προσχρητίζω δὲ ὑμέων πείθεσθαι Μαρδονίῳ. Ἐνορέω γὰρ ὑμῖν οὐκ οἰοίσι τε ἐσομένοισι τὸν πάντα χρόνον πολεμέειν Ξέρξῃ.

Εἰ γὰρ ἐνὼρων τοῦτο ἐν ὑμῖν, οὐκ ἂν κοτε ἐς ὑμέας ἦλθον ἔχων λόγους τούσδε· καὶ γὰρ δύναμις ὑπὲρ ἄνθρωπον ἡ βασιλέος ἐστὶ καὶ χεὶρ ὑπερμήκης. Ἦν ὦν μὴ αὐτίκα ὁμολογήσητε μεγάλα προτεινόντων, ἐπ' οἷσι ὁμολογέειν ἐθέλουσι, δειμαίνω ὑπὲρ ὑμέων ἐν τρίβῳ τε μάλιστα οἰκημένων τῶν συμμάχων πάντων, αἰεὶ τε φθειρομένων μούνων, ἐξαίρετόν τι μεταίχμιον τὴν γῆν ἐκτεμνέων. Ἀλλὰ πείθεσθε· πολλοῦ γὰρ ὑμῖν ἄξια ταῦτα, εἰ βασιλεύς γε ὁ μέγας μούνουσι ὑμῖν Ἑλλήνων τὰς ἀμαρτάδας ἀπειεῖς ἐθέλει φίλος γενέσθαι». Ἀλέξανδρος μὲν ταῦτα ἔλεξε.

Λακεδαιμόνιοι δὲ πυθόμενοι ἤκειν Ἀλέξανδρον ἐς Ἀθή- 141
νας ἐς ὁμολογίην ἄξοντα τῷ βαρβάρῳ Ἀθηναίους, ἀναμνησθέντες τῶν λογίων, ὥς σφεας χρεόν ἐστι ἅμα τοῖσι ἄλλοις Δωριεῦσι ἐκπίπτειν ἐκ Πελοποννήσου ὑπὸ Μήδων τε καὶ Ἀθηναίων, κάρτα τε ἔδεισαν, μὴ ὁμολογήσωσι τῷ Πέρσῃ Ἀθηναῖοι, αὐτίκα τέ σφι ἔδοξε πέμπειν ἀγγέλους. Καὶ δὴ συνέπιπτε, ὥστε ὁμοῦ σφέων γίνεσθαι τὴν κατάστασιν. Ἐπανέμεινάν γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι διατρίβοντες, εὖ ἐπιστάμενοι, ὅτι ἔμελλον Λακεδαιμόνιοι πεύσεσθαι ἤκοντα παρὰ τοῦ βαρβάρου ἄγγελον ἐπ' ὁμολογίῃ, πυθόμενοί τε πέμψειν κατὰ τάχος ἀγγέλους. Ἐπίτηδες ὦν ἐποίησαν, ἐνδεικνύμενοι τοῖσι Λακεδαιμονίοις τὴν ἐσωτῶν γνώμην.

Ὡς δὲ ἐπαύσατο λέγων Ἀλέξανδρος, διαδεξάμενοι ἔλεγον 142
οἱ ἀπὸ Σπάρτης ἄγγελοι. «Ἡμέας δὲ ἐπεμψαν Λακεδαιμόνιοι δεησομένους ὑμέων μήτε νεώτερον ποιέειν μηδὲν κατὰ τὴν Ἑλλάδα μήτε λόγους ἐνδέκεσθαι παρὰ τοῦ βαρβάρου. Οὔτε γὰρ δίκαιον οὐδαμῶς, οὔτε κόσμον φέρον οὔτε γε ἄλλοις Ἑλλήνων οὐδαμοῖσι, ὑμῖν δὲ δὴ καὶ διὰ πάντων ἡκιστα πολλῶν εἵνεκεν· ἡγεῖρατε γὰρ τόνδε τὸν πόλεμον ὑμεῖς οὐδὲν ἡμέων βουλομένων, καὶ περὶ τῆς ὑμετέρης ἀρχῆς ὁ ἀγὼν ἐγένετο· νῦν δὲ φέρει καὶ ἐς πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα. Ἄλλως τε τούτων ἀπάν-

των αἰτίους γενέσθαι δουλασύνης τοῖσι Ἑλλήσι Ἀθηναίους οὐδαμῶς ἀνασχετόν, οἵτινες αἰεὶ καὶ τὸ πάλαι φαίνεσθε πολλοὺς ἐλευθερώσαντες ἀνθρώπων.

» Πιεζομένοισι μέντοι ὑμῖν συναχθόμεθα, καὶ ὅτι καρπῶν ἐστερήθητε διζῶν ἤδη, καὶ ὅτι οἰκοφθόρησθε χρόνον ἤδη πολλόν. Ἀντὶ τούτων δὲ ὑμῖν Λακεδαιμόνιοί τε καὶ οἱ σύμμαχοι ἐπαγγέλλονται γυναῖκάς τε καὶ τὰ ἐς πόλεμον ἄχρηστα οἰκετέων ἐχόμενα πάντα ἐπιθρέψειν, ἔστ' ἂν ὁ πόλεμος ὅδε συνεστήκη. Μηδὲ ὑμέας Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν ἀναγνώσῃ, λεήνας τὸν Μαρδονίου λόγον. Τούτῳ μὲν γὰρ ταῦτα ποιητέα ἐστὶ· τύραννος γὰρ ἐὼν τυράννῳ συγκατεργάζεται· ὑμῖν δὲ γε οὐ ποιητέα, εἴπερ εὖ τυγχάνετε φρονέοντες, ἐπισταμένοισι, ὥς βαρβάροις ἐστι οὔτε πιστὸν οὔτε ἀληθὲς οὐδέν ». Ταῦτα ἔλεξαν οἱ ἄγγελοι.

- 143 Ἀθηναῖοι δὲ πρὸς μὲν Ἀλέξανδρον ὑπεκρίναντο τάδε· « Καὶ αὐτοὶ τοῦτό γε ἐπιστάμεθα, ὅτι πολλαπλησίη ἐστὶ τῷ Μήδῳ δύναμις ἥπερ ἡμῖν, ὥστε οὐδὲν δεῖ τοῦτό γε ὀνειδίζειν. Ἀλλ' ὅμως ἐλευθερίας γλιχόμενοι ἀμυνέμεθα οὕτω, ὅπως ἂν καὶ δυνώμεθα. Ὁμολογῆσαι δὲ τῷ βαρβάρῳ μήτε σὺ ἡμέας πειρῶ ἀναπείθειν οὔτε ἡμεῖς πεισόμεθα. Νῦν δὲ ἀπάγγελτε Μαρδονίῳ, ὥς Ἀθηναῖοι λέγουσι, ἔστ' ἂν ὁ ἥλιος τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἴῃ, τῇ καὶ νῦν ἔρχεται, μήκοτε ὁμολογήσειν ἡμέας Ξέρξῃ· ἀλλὰ θεοῖσι τε συμμάχοισι πίσυνοί μιν ἐπέξιμεν ἀμυνόμενοι καὶ τοῖσι ἥρωσι, τῶν ἐκεῖνος οὐδεμίαν ὅπιν ἔχων ἐνέπρησε τοὺς τε οἴκους καὶ τὰ ἀγάλματα. Σὺ τε τοῦ λοιποῦ λόγους ἔχων τοιούσδε μὴ ἐπιφαίνεο Ἀθηναίοισι, μηδὲ δοκέων χρηστὰ ὑπουργεῖν ἀθέμιτα ἔρδειν παραίνεε. Οὐ γὰρ σε βουλόμεθα οὐδὲν ἄχαρι πρὸς Ἀθηναίων παθεῖν, ἐόντα πρόξεινόν τε καὶ φίλον ».

- 144 Πρὸς μὲν Ἀλέξανδρον ταῦτα ὑπεκρίναντο, πρὸς δὲ τοὺς ἀπὸ Σπάρτης ἀγγέλους τάδε. « Τὸ μὲν δεῖσαι Λακεδαιμονίους, μὴ ὁμολογήσωμεν τῷ βαρβάρῳ, κάρτα ἀνθρωπότηον ἦν. Ἀτὰρ

αἰσχροῦς γε οἶκατε ἐξεπιστάμενοι τὸ Ἀθηναίων φρόνημα ἀρρωδῆσαι, ὅτι οὔτε χρυσός ἐστι γῆς οὐδαμῶθι τοσοῦτος οὔτε χώρα κάλλει καὶ ἀρετῇ μέγα ὑπερφέρουσα, τὰ ἡμεῖς δεξάμενοι ἐθέλοισμεν ἂν μηδίσαντες καταδουλώσαι τὴν Ἑλλάδα. Πολλὰ τε γὰρ καὶ μεγάλα ἐστὶ τὰ διακωλύοντα ταῦτα μὴ ποιέειν, μηδ' ἦν ἐθέλωμεν· πρῶτα μὲν καὶ μέγιστα τῶν θεῶν τὰ ἀγάλματα καὶ τὰ οἰκήματα ἐμπεπρησμένα τε καὶ συγκεχωσμένα, τοῖσι ἡμέας ἀναγκαίως ἔχει τιμωρεῖν ἐς τὰ μέγιστα μᾶλλον ἢ περ ὁμολογέειν τῷ ταῦτα ἐργασαμένῳ, αὐτὶς δὲ τὸ Ἑλληνικὸν ἔδον ὁμαιμὸν τε καὶ ὁμόγλωσσον, καὶ θεῶν ἰδρύματά τε κοινὰ καὶ θυσίαι ἡθεὰ τε ὁμότροπα, τῶν προδότας γενέσθαι Ἀθηναίους οὐκ ἂν εὖ ἔχοι. Ἐπίστασθέ τε οὕτω, εἰ μὴ πρότερον ἐτυγχάνετε ἐπιστάμενοι, ἔστ' ἂν καὶ εἷς περιῇ Ἀθηναίων, μηδαμὰ ὁμολογήσαντας ἡμέας Ξέρξῃ.

» Ὑμέων μέντοι ἀγάμεθα τὴν πρόνοιαν τὴν πρὸς ἡμέας ἐοῦσαν, ὅτι προείδετε ἡμέων οἰκοφθορημένων οὕτω, ὥστε ἐπιθρέψαι ἐθέλῃν ἡμέων τοὺς οἰκέτας. Καὶ ὑμῖν μὲν ἡ χάρις ἐκπεπλήρωται, ἡμεῖς μέντοι λιπαρήσομεν οὕτω, ὅπως ἂν ἔχωμεν, οὐδὲν λυπέοντες ὑμέας.

» Νῦν δέ, ὡς οὕτω ἐχόντων, στρατιὴν ὡς τάχιστα ἐκπέμπετε. Ὡς γὰρ ἡμεῖς εἰκάζομεν, οὐκ ἐκὰς χρόνου παρέσται ὁ βάρβαρος ἐσβαλὼν ἐς τὴν ἡμετέραν, ἀλλ' ἐπεὰν τάχιστα πύθῃται τὴν ἀγγελίην, ὅτι οὐδὲν ποιήσομεν, τῶν ἐκεῖνος ἡμέων προσεδέετο. Πρὶν ὧν παρεῖναι ἐς τὴν Ἀττικὴν, ἡμέας καιρὸς ἐστὶ προβωθῆσαι ἐς τὴν Βοιωτίην». Ταῦτα ὑποκρινάμενων Ἀθηναίων οἱ ἀπὸ Σπάρτης ἄγγελοι ἀπαλλάσσοντο ἐς Σπάρτην.

ΜΕΡΟΣ Β΄

I. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ II. ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΚΕΡΑΤΟΣ Β.
ΤΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ
ΤΗΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ

Ι. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

ΑΙ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΤΗΣ ΙΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Α'. ΦΩΝΗΕΝΤΑ

Ἀνταλλαγή φωνηέντων.

α') Παρ' Ἡροδότῳ ὑπάρχει ἡ ἀντὶ τῶν παρ' Ἀττικοῖς $\bar{\alpha}$ καὶ $\bar{\alpha}$ καὶ ἀντιστρόφως: σοφίη, θεήσομαι, ἡήρ, πρήσσω, Θρηῖξ, τριηκόσιοι, πέρην, νηός, νηῦς, νηυσί.— πρῶρη, ἀληθείη.—μεσαβρίη.—α ἀντὶ ο ὑπάρχει ἐν τοῖς ἄρρωδιά, ἄρρωδέω.

β') ε ἀντὶ α καὶ ει καὶ ἀντιστρόφως: τέσσερες.—κρέσσων, μέζων, ἔργω, ἐδέχθην, δεδέχθαι (τοῦ ῥ. δείκνυμι), ἔωθα, (εἰς τὰ θηλυκὰ τῶν εἰς υς ἐπιθέτων) θήλεα, ταχέα.—τράπω, τάμνω.—κεινός, ξεῖνος, στεινός, εἰρωτάω, εἵνεκεν, εἰρύω, εἰρέσθαι.

γ') ω ἀντὶ αυ, ου, οη: τρῶμα, θῶμα, θωμάζω.—ῶν, γῶν (= οὔν, γοῦν).—ὀγδώκοντα, ἔβωσα, βωθέω.—ωυ ἀντὶ αυ: ἔμεωυτοῦ, σεωυτοῦ, ἐωυτοῦ.

δ') ου ἀντὶ ο: μοῦνος (=μόνος), νοῦσος, οὔρος (=ὄρος), οὔνομα, οὔνομάζω.

Συναίρεσις.

Ἡ συναίρεσις παραλείπεται συχνάκις παρ' Ἡροδότῳ καὶ ἐν τῇ κλίσει καὶ ἐν τῇ ῥίξει: πλόος, χρύσεος, βασιλεί, βασιλέες, ρίγει, γένεος, ἀληθέα, Θεμιστοκλῆς.—μενέομεν, ἀποβαλέεις, φαίνεαι, πείθεο, φανέωσι, ποιέω, ποιέεις, ποίειε.—ἔαρ, οἶστός, δηιῶν, ῥηίδιος, βασιληίη, ἀνθρωπήιος, οἰκινή, ἀνδρήιος, ἄεθλος κλπ.

Χασμωδία, ἔκθλιψις, κρᾶσις.

Ἡ χασμωδία εἶναι συνηθεστάτη· ὅθεν

1) ἑλλείπει

α') τὸ εὐφωνικὸν ν.

β') τὸ ς ἐν τοῖς ἄχρι, μέχρι, οὕτω.

2) τὸ οὐ εὐρίσκεται πρὸ φωνηέντος καὶ ἄνευ τοῦ κ.

Ἡ δ' ἔκθλιψις καὶ ἡ κρᾶσις εἶναι σπανία παρ' Ἡροδότῃ· ἰδιάζουσα παρ' αὐτῷ εἶναι ἡ κρᾶσις τοῦ ο - α εἰς ω· ὠνῆρ, ωύτός, τωυτό.

Β'. ΣΥΜΦΩΝΑ

α') Ἀντὶ π ὑπάρχει κ εἰς ὅλα τὰ ἀντωνυμικὰ ἐπίθετα καὶ ἐπὶ ῥήματα τὰ σχηματιζόμενα ἐκ θέματος πο: κοῖος, δοκοῖος, κόσοι, κότερος, κῆ, κότε, κοῦ, ὅκως κτλ.—ἄλλα ὀποδαπός.

β') Ἀντὶ χ ὑπάρχει κ: δέκομαι, οὐκί.

γ') Ἀντὶ σ ὑπάρχει δ: ὁδμή, ἴδμεν.

δ') Ἀντὶ θ ὑπάρχει τ: ἐν τῷ αὐτίς.

ε') Μετάθεσις τοῦ δασέος γίνεται ἐν τοῖς: ἐνθεῦτεν (=ἐντεῦθεν), ἐνθαῦτα (=ἐνταῦθα), κιθῶν (=χιτών).

ς') Τὰ ψιλὰ πρὸ δασυνομένου φωνήεντος δὲν τρέπονται εἰς δασέα οὔτε ἐν τῷ μέσῳ οὔτε ἐν τέλει λέξεως: ἐπεξῆς, αὐτημερόν, ἀπινέομαι, ἀπῆκε, μετήμι.—ἀπ' οὖ, μετ' οὖ, οὐκ ἕτερος.

Ὁ δυνικός ἀριθμός ἑλλείπει καὶ ἐν τοῖς ὀνόμασι καὶ ἐν τοῖς ὀήμασι.

Γ'. ΚΛΙΣΕΙΣ

Πρώτη κλίσις.

α') Ἡ ἐνικὴ γενικ. τῶν εἰς -ης λήγει εἰς -εω τῶν εἰς -εης εἰς -εω: Πέρσης, γενικ. Πέρσεω, Ξέρξης-Ξέρξεω, πολίτης-πολιτή-τεω.—βορέης, γενικ. βορέω, Ἑρμῆς - Ἑρμέω.

β') Ἡ ἐνικὴ αἰτ. πολλῶν κυρίων ὀνομάτων εἰς -ης λήγει ἄλλοτε μὲν εἰς -ην: Ξέρξην, Λεωνίδην, ἄλλοτε δὲ εἰς -εα: Ξέρξεα, Λεωνίδα.

γ') Ἡ γενικ. πληθ. λήγει εἰς -έων: γνωμέων, πολιητέων, λοιπέων, πολλέων, αὐτέων, εουσέων.

Ἐξαίρεσις: Ἐξαιροῦνται τὰ θηλυκὰ τῶν βαρυτόνων ἐπιθέτων, μετοχῶν καὶ ἀντωνυμιῶν εἰς -ος, -η, -ον, τῶν ὁποίων ἡ γενικ. πληθ. εἶναι ὁμοία τῇ τῶν ἀρσενικῶν: ἄλλων, φίλων, ἐκείνων, ἀλίσκομένων, τούτων.

δ') 'Η δοτκ. πληθ. λήγει εἰς -ησι (-ῃσι): γνώμησι, τιμῇσι, λοιπῇσι, αὐτῇσι.

Δευτέρα κλίσις.

'Η δοτκ. πληθ. εἰς -οισι (-οῖσι): λόγοισι, θεοῖσι.

Τὰ οὐσιαστικά καὶ τὰ ἐπίθετα εἰς -οος, -εος δὲν συναιροῦνται: πλόος, ἀπλόος, διπλόος, διπλόη, χρύσεος, χρυσή, ὅστέον.

Σημ. Κατὰ τὴν δευτέραν Ἀττικὴν κλίσιν ὀλίγα ὀνόματα κλίνονται:

α) Τὰ κύρια ὀνόματα τὰ καταλήγοντα εἰς -λεως. Μενέλεως, Χαρίλεως, Ἀρκεσίλεως, Θρασύλεως, β') τὰ Μίνως, Ἀθως, Ἀμφιάρεως. Ἀντὶ δὲ τῶν λεώς, νεώς κάλως, λαγώς μεταχειρίζεται ὁ Ἱερ. τοὺς Ἰωνικοὺς τύπους: ληός, νηός, κάλος, λαγός· καὶ ἀντὶ τῶν ἐπιθέτων πλέως, ἱλεως, ἀξιόχρεως τοὺς Ἰωνικοὺς τύπους πλέος, η, ον, -ἱλεος, ον, -ἀξιόχρεος, ον.

Τρίτη κλίσις.

α') Τὰ κύρια ὀνόματα εἰς -κλέης κλίνονται οὕτω: Θεμιστο-κλέης, -κλέος, -κλεί, -κλέα, -κλεες.

β') Τὰ εἰς -ις λήγοντα ὀνόματα κλίνονται οὕτω: πόλις, πόλιος, πόλι, πόλιν· πόλιες, πολίων, πόλισι, πόλις ἢ πόλιας.

γ') Τὰ οὐσιαστικά εἰς -εὺς κλίνονται οὕτω: βασιλεύς, βασι-λέος, βασιλεί, βασιλέα, βασιλεῦ· -έες, -έων, -εῦσι, -έας.

δ') Τὸ κέρας κλίνεται οὕτω: κέρας, κέρεος κέρεϊ, κέρεα, κερέων.

ε') Τὸ νηῦς (=ἀττ. ναῦς) κλίνεται οὕτω: νηῦς, νεός, νηί, νέα· νέες, νεῶν, νηυσί, νέας.

Ἐπίθετα, παραθετικά, ἀριθμητικά.

α') Ἀντὶ τοῦ πολὺς ὑπάρχει πολλάκις πολλός· τὸ δὲ οὐδέτερον εἶναι πολλὸν καὶ πολύ.

β') Ἐπίθετα εἰς -εος καὶ -ηιος (=ἀττ. -εῖος) διατηροῦν ἐν τοῖς παραθετικοῖς τὸ ο καὶ προηγουμένης βραχείας συλλαβῆς: ἐπιτη-δεότερος, -ότατος (διότι = ἀττ. ἐπιτηδείωτατος), ἀνδρηιότερος, οἰκηιότερος (διότι τὸ ηι θεωρητέον ὡς δίφθογγος).

γ') Τὸ ταχύς συγκριτικὸν ταχύτερος καὶ θάσσων· ὑπερθ. τάχιστος.

δ') Τὸ πολλός ἐν τῇ ὀνομ. τοῦ συγκριτ. ἔχει πλέων, πλεον καὶ

πλεῦν, ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις πτώσεσι: πλέονι, πλέονα (πλέω), πλεόνων, πλέοσι, ἀλλὰ καὶ: πλεῦνος, πλεῦνα, πλεῦνες, πλεύνων, πλεῦνας.

ε') Τὸ ἀριθμ. δύο ἄλλοτε μὲν εἶναι ἄκλιτον, ἄλλοτε δὲ κλίνεται: δύο, δυῶν, δυοῖσι, δύο.

Ἀντὶ τοῦ δώδεκα λέγει ὁ Ἡρ. δωδέκα, ἀντὶ τοῦ τέσσαρες, τέσσερες, ὡσαύτως τεσσσερεσκαίδεκα.

Ἀντωνυμίας.

α') Ἀντὶ τῆς γενικ. ἐμοῦ, σοῦ, ἀπαντοῦν οἱ τύποι ἐμέο ἢ ἐμεῦ, σέο ἢ σεῦ.

Ἡ δοτκ. τῆς προσωπικῆς ἀντων. τοῦ β' προσ. ἀπαντᾷ σοὶ ὀρθονοούμενη καὶ τοι ἐγκλιτική. Ἡ αἰτ. τοῦ γ' προσ. ἀπαντᾷ μιν (ἐγκλιτική) ἀντὶ αὐτόν, αὐτήν καὶ ἑαυτόν, ἑαυτήν, ἡ δὲ δοτκ. πληθ. σφίσι ἀντὶ ἑαυτοῖς, ἑαυταῖς, καὶ σφι (ἐγκλ.) ἀντὶ αὐτοῖς, αὐταῖς. Ἐκτὸς τούτου ὁ Ἡρ. ἔχει καὶ οὐδ. πληθ. σφέα=αὐτά.

β') Τῶν ἀναφορικῶν ἀντων. σχηματίζονται, πλὴν τῶν ὀνομαστικῶν ὅς, ἡ, οἷ, αἷ, ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσι τύποι ἀπὸ τ ἀρχόμενοι: τοῦ, τῆς, τῶν, τά.

Μετὰ τὰς προθέσεις ὅμως ἐκθλιβομένης κεῖνται οἱ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενοι τύποι: ἀντ' ὧν, ἀπ' οὗ, μετ' ἧς κτλ.

Ὡσαύτως ἐν χρονικαῖς ἐκφράσεσιν οὐδέποτε ἀπαντοῦν οἱ ἀπὸ τ ἀρχόμενοι τύποι: ἐν ᾧ, ἐξ οὗ, ἐς ὃ, ἕως οὗ.

γ') Ἡ ὅστις σχηματίζει τοὺς ἐξῆς τύπους: ἐν τῇ γενικ. τοῦ ἐνικοῦ ὅτεω, ἐν τῇ δοτκ. ὅτεω· ἐν τῇ πληθυντ. γενικ. ὅτεων, δοτκ. ὀτέοισι· οὐδ. πληθ. ἄσσα.

δ') Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία τίς ἔχει γενικ. τεῦ, δοτκ. τέω καὶ τίνι· πληθ. τέων, δοτκ. τέοισι· τοὺς αὐτοὺς τύπους (ἀλλ' ἐγκλιτικούς) ἔχει καὶ ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία.

Δ' ΡΗΜΑΤΑ

Αὔξεις

α') Οἱ παρατατικοὶ εἰς -σκον καὶ -σκόμην τῶν θαμιστικῶν ῥημάτων δὲν λαμβάνουν αὔξισιν οὔτε συλλαβικὴν οὔτε χρονικὴν: φεύ-

γεσκον, ἄγεσκον, ποιέεσκον, ὀδυρέσκετο· καὶ ἐν τῷ ὑπερσυντλ. ἐλλείπει πολλάκις ἢ συλλαβική αὔξησις: **δέδοκτο, καταλέλειπτο.**

Τὰ ῥήματα βούλομαι, δύναμαι καὶ μέλλω ἔχουν ε.

β') Ἡ χρονική αὔξησις παρὰ τισι ῥήμασιν ἐλλείπει πάντοτε, ὡς ἀγινέω, ἀμείβομαι κ.ἄλ., ἰδίως παρὰ πᾶσι τοῖς ἀπὸ αἰ, αὐ, εἰ, εὐ καὶ οἱ ἀρχομένοις ῥήμασι.

γ') Ὁ παρκατακτικὸς τοῦ ὀρέω (=ὀράω) ἀπαντᾷ ὥρων.

Καταλήξεις.

α') Μένουσιν ἀσυναίρετοι αἱ καταλήξεις -αο, -εαι, -εο (ἢ τελευταία συναίρεται μόνον εἰς-εὐ): **ἐργάσαο, οἷχεαι, ἐγένεο.** Ὡσαύτως ἡ -εω ἐν τῇ ὑποτακτικῇ τοῦ παθ. ἀορίστου (**αἰρεθέω, αἰρεθέμεν**) καὶ τοῦ ἀορ. β' ἐνεργ. (**θέω, θέωμεν** κτλ.)· ὁμοίως ἡ -εω καὶ -εομεν ἐν τῷ μέλλοντι τῶν ὑγρολήκτων ῥημάτων (**σημανέω, σημανέομεν**).

β') Ὁ ἐνεργ. ὑπερσυντ. ἔχει τὰς καταλήξεις -εα, -εας, -εε, -εατε: **ἑώθεα, ἑώθεας, ἑώθεε, ἑωθέατε.**

γ') Ἀντὶ τῶν καταλήξεων -νται καὶ -ντο ἀπαντοῦν -αται καὶ -ατο 1) ἐν τῷ παθ. παρκατ. καὶ ὑπερσυντ. (**ἀπύκατο = ἀφιγμένοι ἦσαν**), **ἐτετάχατο, τετύφαται, ἐσκευάδαται, δεδέχαται**· 2) ἐν τῇ ὀριστικῇ τοῦ παθ. ἐνεστώτος καὶ παρκατ. τῶν εἰς- μι ῥημάτων (**τιθέαται, ἰστέαται, δυνέαται, ἐδεικνύατο, ἐκέατο**)· 3) ἐν τῇ εὐκτικῇ (**γενοίατο, ἀγοίατο, τεισαίατο**).

Συννηρημένα.

α') Τὰ εἰς -εω μένουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀσυναίρετα: **καλέω, καλέεις, καλέης, καλέοιμι, κάλεε, καλέειν** κτλ. Ἀλλὰ καὶ **δεῖ, δεῖν**, παρκατ. ὁμοίως **ἔδεε**.

Πολλάκις τὸ -εο συναίρεται εἰς -εὐ: **ποιεῦσι, ποιεύμενος, ἐποιεῦντο.**

Ἡ κατάληξις τῆς προστακτικῆς -εοο βραχύνεται εἰς -εο: **ἡγέο, λυπέο, ποιέο** καὶ ἡ -εεαι εἰς -εαι: **φροβέαι.**

β') Τὰ εἰς -αω συναίρεται ὡς ἐν τῇ ἀπτικῇ διαλέκτῳ εἰς τινα ὁμοίως ῥήματα εἰς -αω τὸ α πρὸ ἐπομένου ο ἐξασθενοῦται εἰς ε: **ὀρέω, ὀρέων, φοιτέω, εἰρωτέω, ὀρέομεν** κτλ. Εἰς τὸ χράσμαι τὸ

-αω πανταχοῦ γίνεται -εω (χρέωνται, χρεώμενος), τὸ δὲ -αε, -αη, τούναντίον εἰς ᾱ (χρᾶται, χρᾶσθαι). Ἀλλὰ χρεὼν ἀντὶ χρεῶν.

γ') Καὶ τὰ εἰς -οω συναιροῦνται ὡς ἐν τῇ Ἀττικῇ, διαφέρουν μόνον ὅτι ἀντὶ τοῦ -ου ἔχουν καὶ -ευ (ἐδικαίεω, ἀξιεύμεν, ἀξιεύσι).

Ῥήματα εἰς -μι.

Τὰ εἰς -μι ῥήματα ἔχουν τύπους τινὰς κατ' ἀναλογίαν τῶν εἰς -αω, -εω, -οω, καὶ -υω: τιθεῖ, ἐξεῖ, ὑποθέοιτο, διδοῖ, ἐδείκνυε. Τὸ γ' πληθ. πρόσ. τοῦ τίθημι ἀπαντᾷ τιθεῖσι, ὁ παρατκ. ἐτίθεα, ἐτίθεις, ἐτίθει.

Τοῦ εἰμί τὸ β' ἐν. πρόσ. εἶναι εἷς, τὸ α' πληθ. εἰμέν· ἡ ὑποτακτ. ἔω, ἦς, ἥ καὶ ἔωσι, ἡ μτχ. ἔών, ἐοῦσα, ἐόν· ὁ παρατκ. ἔα καὶ ἔατε, πολλάκις ἔσκε, ἔσκον καὶ ἦν.

Τὸ εἶμι σχηματίζει τὸν παρατκ. ἦια, ἦιε καὶ ἦισαν· οὕτω καὶ τὰ σύνθετα.

Ἀνώμαλά τινα ῥήματα παρ' Ἡροδότῳ.

1. αἰρέω, παρακμ. ἀραίρηκα, ἀραίρημαι.
2. εἶπα, ἀπαρέμφ. εἶπαι, μτχ. εἶπας· εἶπασθαι. Παθ. ἄορ. α' εἰρέθην, μτχ. ῥηθείς· μέλλ. παθ. εἰρήσεται (ἀντὶ ῥηθήσεται).
3. ἴημι, ἐκ τοῦ ἀπίημι: ἀπίεσαν, ἀπειμένος, ἀπεῖτο, ἀπεῖθ· ἐκ τοῦ ἀνίημι: ἀνειμένος· ἐκ τοῦ μετήμι: μεμετιμένος, μετείθην.
4. λαγχάνω, μέλλ. λάξομαι, παρακμ. β' λέλογχα.
5. λαμβάνω, μέλλ. λάμφομαι, παρακμ. λελάβηκα, λέλαμμαι (διαλελαμμένος), ἐλάμφθην.
6. οἶδα, οἶδας, οἶδε, ἴδμεν (καὶ οἶδαμεν), ἴστε, οἶδασι (καὶ ἴσασι). Ὑποτ. εἰδέω, εὐκτ. εἰδείην, παρτκ. ἦδεα, ἦδεε-ἦδέατε, ἦδεσαν. Μέλλ. εἰδήσω.
7. οἶκα, (ἄττ. εἰοικα), οἶκε, οἶκασι, οἰκῶς, οἰκός.
8. ὁράω, ὅπωπα, ὁπώπειν. Παρτκ. ὦρων.
9. φέρω, ἦνεικα, ἐνεῖκαι, ἦνειακμήν, ἐνήνειγμαι, ἦνείχθην (ἐνειχθείς).

II. ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΒΙΒΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Κεφ. 1. ιστορίη=ἀττικῶς ἱστορία, ἔρευνα.—ἀπόδεξις=ἀττ ἀπόδειξις ἐκθεσις· Ἡροδότου ἱστορίας ἀπόδεξις ἦδε. (δηλ. ἐστὶ ὁ Ἡρόδοτος ἐκθέτει ἐδῶ τὰς ἐρεῦνας του.—ὥς, τελκ.—τὰ γενόμενα ἐξ=τὰ ποιηθέντα ὑπό.—ἐξίτηλος γίνομαι λησμονοῦμαι.—θαυμαστά=ἀττ. θαυμαστά.—Ἑλλησι-βαρβάροισι, δοτ. ποιητικοῦ αἰτίου εἰς τὸ ἀποδεχθέντα (=ἀττ. ἀποδειχθέντα) πραχθέντα.—ἀκλεῆς γίνομαι παραμένω ἄδοξος, δὲν ἐξυμνοῦμαι.—δι' ἣν αἰτίην=τὴν αἰτίην, δι' ἣν. τὰ τε ἄλλα καὶ τὴν αἰτίην, αἰτ. τῆς ἀναφορᾶς=καὶ ὥς πρὸς τὰ ἄλλα καὶ ὥς πρὸς τὴν αἰτίαν.

νυν=ἀττ. τοῖνυν.—διαφορὰ διένεξις, ἔχθρα.—ἐπὶ τήνδε τὴν θ., δηλ. τὴν Μεσόγειον θάλασσαν.—τόν =ἀττ. ὄν.—ναυτιλίῃ τὸ ταξιδεύειν μὲ πλοῖα, θαλασσοπλοῖα.—ἐπιθέσθαι, ἐκ τοῦ φασί· ἐπιτίθεμαί τινι ἐπιδίδομαι εἰς τι, ἐπιχειρῶ τι.—ἀπαγινέω ἐξάγω, μετακομίζω.—φορτία ἐμπορεύματα.—τῇ ἄλλῃ ἀλλαχοῦ, εἰς ἄλλα μέρη.—καὶ δὴ καὶ καὶ προσέτι.—ἅπασι εἰς ὅλα, καθ' ὅλα.—πολίων=ἀττ. πόλεων.

διατίθεσθαι, τὸ ἀπρμφ. τοῦτο—καθὼς καὶ τὰ ἐπόμενα—ἐκ τοῦ φασί· διατίθεμαι ἐκθέτω πρὸς πώλησιν, πωλῶ.—ὁ φόρτος=τὰ φορτία.—ἐξεμπόλημαι (=ἀττ. ἐξημπόλημαι) πθκ. πρkm. τοῦ ἐξεμπολῶ πωλῶ ἐντελῶς, ξεπουλῶ.—σφι (=ἀττ. σφίσι), δτκ. τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου.—οἱ=αὐτῇ.—Ἰοῦν=ἀττ. Ἰώ.—τῶν=ἀττ. ὦν.—θυμὸς μοί ἐστὶ τινος ἐπιθυμῶ τι, μοῦ ἀρέσει τι.—διακελεύονται ἐνθαρρύνει ὁ εἷς τὸν ἄλλον.—πλεῦνες=ἀττ. πλέονες.—ἐσβαλομένους ἀφοῦ ἐβαλαν (οἱ Φοίνικες αὐτὰς) μέσα.—νέα=ἀττ. ναῦν.—ἐπ' Αἰγύπτου πρὸς (κατὰ) τὴν Αἴγυπτον.

Κεφ. 2. ἄρχω τινὸς κάμνω ἀρχήν τινος.—οὐκ ἔχω (μετ'

ἀπρμφ.) δὲν ἡξεύρω νά.—**φασί**, οἱ Πέρσαι.—**προσέχω** προσεγγίζω εἰς τινα τόπον, ἀράζω.—**καταπλώσαντας**=ἄττ. **καταπλεύσαντας**.—**μακραὶ νῆες** ἐκαλοῦντο τὰ πολεμικὰ πλοῖα, ἐν ἀντιθέσει πρὸ τὰς **στρογγύλας ναῦς** (τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα).—**Αἶα**, τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Κολχίδος, χώρας τῆς Μ. Ἀσίας κατὰ τὰ ἀνατολικά παραλία τοῦ Εὐξείνου Πόντου.—**Φᾶσις ποταμός** ὁ σημερινὸς **Ῥιὸν ἐν Καυκάσῳ**.—**ἐνθεῦτεν**=ἄττ. **ἐντεῦθεν**.—**εἵνεκεν**=ἄττ. **ἐνεκεν** ἢ **ἐνεκα**.—**ἀπίκατο**=ἄττ. **ἀφιγμένοι** ἦσαν.—**τᾶλλα**, δηλ. τὴν ἀρπαγὴν τοῦ χρυσομάλλου δέρατος.—**δίκη** (ἢ **δίκαι**) ἱκανοποίησις.—**ὑποκρίνομαι**=ἄττ. **ἀποκρίνομαι**.—**ῶν**=ἄττ. **οὖν**.

Κεφ. 3. **δευτέρῃ γενεῇ**, τρεῖς γενεαὶ ἀποτελοῦν ἑκατὸν ἔτη.—**Ἀλέξανδρος**, τιμητικὸν ὄνομα τοῦ Πάριδος.—**ἐπίσταμαι**, παρ' Ἡροδότῃ πολλάκις: νομίζω, φρονῶ.—**τοὺς δέ**, δηλ. **τοὺς Τρῶας**.—**προῖσχομένων**, δηλ. **αὐτῶν**, **τῶν ἀγγέλων** **προῖσχομαι** προβάλλω, ἰσχυρίζομαι.—**προφέρω** τι ὡς ἀναφέρω τι καὶ λέγω ὅτι.—**ἐκδόντες**, δηλ. **τὴν Μήδειαν** ἐκδίδωμι παραδίδω.—**ἀπαιτεόντων**, δηλ. **τῶν Κόλχων**.—**βουλοῖατο**=ἄττ. **βούλοιντο**.

Κεφ. 4. **εἶναι**, ἐκ τοῦ λέγουσι (Πέρσαι).—**αἰτίους**, δηλ. τῆς διαφορῆς.—**σφέας**, δηλ. **τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας**.

Κεφ. 5. **ἐοῦσαν**=ἄττ. **οὔσαν**.—**ἐρέων**=ἄττ. **ἐρῶν**.—**κως**=ἄττ. **πως**.—**ὑπάρχω** (μετὰ γνκ.) **κάμνω** ἀρχὴν τινος, ἀρχίζω τι.—**προβαίνω** ἐς τὸ πρόσω τοῦ λόγου **προχωρῶ** εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τῆς διηγήσεώς μου.—**ἐπεξέρχομαι** τι ἐξετάζω τι ἐν λεπτομερείᾳ διηγοῦμαι περὶ τινος.—**ἐπ'** ἐμεῦ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μου.—**οὐδαμὰ οὐδόλως**, **οὐδέποτε**.—**μένω ἐν τωὐτῷ** (=ἐν τῷ αὐτῷ) **διαμένω** εἰς τὴν ἰδίαν κατὰστασιν.—**ἐπιμνησκόμαι** (μετὰ γνκ.) **κάμνω** μνησθῆναι τινός.

Κεφ. 6. **Ἀλυάττεω**, ὁ Ἀλυάττης ἐβασίλευσε τῶν Λυδῶν ἀπὸ τοῦ 617 - 560 π.Χ.—**ἐντὸς Ἀλυος** ἐντεῦθεν τοῦ Ἀλυος (ὅταν παρατηρῇ τις ἐκ τῆς Ἰωνίας): **ἐπομένως**: πρὸς Δ τοῦ Ἀλυος.—**ἐξιεῖ**=ἄττ. **ἐξίησι** ἐκβάλλει.—**τῶν**, καθ' ἑλξιν ἀντί: **τοὺς**=ἄττ. **οὓς**.—**ἴδμεν**=ἄττ. **ἴσμεν** (τοῦ οἶδα). **καταστρέφομαι** ὑποτάσσω.—

ἀπαγωγή πληρωμή· ἐς φόρου ἀπαγωγὴν ὥστε νὰ πληρώνουν φόρον.—προσποιοῦμαι καθιστῶ, κάμνω.

Κεφ. 28 - 29. ἐπιγίνομαι, ἐπὶ χρόνον: παρέρχομαι.—οἰκῆμαι (πθτκ. πρκμ.)=οἰκῶ.—ὕπ' ἐωυτῷ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του.—σοφιστῆς σοφός.—ὥς ἕκαστος αὐτῶν ἀπικνέοιτο, νὰ συναφθῇ μὲ τὸ ἀπικνέομαι (ιστρκ. ἐνεστώς): ἤλθον, ὅποτεδῆποτε καὶ δι' οἰανδῆποτε αἰτίαν ἕκαστος ἐξ αὐτῶν ἤρχετο· κατ' ἐννοιαν: ἤλθον κατὰ διαφορούς ἐποχὰς καὶ διὰ διαφορούς αἰτίας.—κατὰ πρόφασιν θεωρήσης μὲ τὴν πρόφασιν νὰ ἴδῃ (ἐπισκεφθῇ) διαφορούς τόπους.—ἵνα δὴ πράγματι ὅμως ἴνα.—τῶν, καθ' ἑλξιν ἀντί: τοῦς.—(τὸ) ὄρκιον ὄρκος.

Κεφ. 30. ὦν=ἀττ. οὖν.—Ἀμασιν, βασιλέα τῆς Λιγύπτου (570 - 526).—τὰ βασίλεια τὰ ἀνάκτορα.—μετὰ δὲ (ἐπιρρ.) μετὰ δὲ ταῦτα.—ὄλβιος, ἐπὶ προσ.: εὐδαίμων, εὐτυχής· ἐπὶ πραγμ. κατ' οὐδ. γένος ἐν τῷ πληθ.: ὄλβια πρόξενα εὐδαίμονίας.—μιν=αὐτόν.—σκεψάμενον, τοῦ σκοπῶ παρατηρῶ.—ὥς, αἰτλγκ.—οἱ=αὐτῷ.—κατὰ καιρόν ἐστι εἶναι εὐκαιρία.—εἴρετο = ἀττ. ἤρετο. — λόγος φήμη.—πολλός = ἀττ. πολὺς.—πλάνη περιπλάνησις, περιήγησις.—φιλοσοφῶ ἐπιδιδώκω τὴν κτῆσιν γνώσεων: ἐπιθυμῶ νὰ πλουτίσω τὰς γνώσεις μου.—ἐπέρχομαι γῆν πολλὴν ἐπισκέπτομαι πολλὰ μέρη.—ἴμερος ἐπιθυμία.—ἐπειρέσθαι = ἐρέσθαι.

ὕποθωπεύω κολακεύω.—τὸ ἐὸν (=ἀττ. τὸ ὄν) ἡ ἀλήθεια.—ἀποθauμάζω τι ἐκπλήττομαι διὰ τι.—ἐπιστρεφῶς=ἀττ. ἐπιστρεφῶς μὲ ζωηρότητα.—κοίη=ἀττ. ποίᾳ (ὡς ἐπιρρ.) πῶς.—τοῦτο μέν. . . τοῦτο δὲ ἀφ' ἐνός μέν... ἀφ' ἐτέρου δέ.—εὐ ἤκω εἶμαι καλά, ἀκμάζω.—ἐκγίνομαι (μετὰ δτκ.) γεννῶμαι εἰς τινα.—εὐ ἤκω τοῦ βίου (=τοῦ βιότου, τῶν χρημάτων) καλῶς ἔχω ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν, ἔχω σημαντικὴν περιουσίαν, εὐπορῶ.—ὥς τὰ παρ' ἡμῖν (δηλ. ἐστι) σχετικῶς πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν κατ' ἐννοιαν: τοῦλάχιστον κατὰ τὴν ἰδικὴν μας ἀντίληψιν.—πρὸς τοὺς ἀστυγ., πιθανῶς τοὺς Μεγαρεῖς.—κάλλιστα ἐνδόξως.—αὐτοῦ, τῇ (=ἀττ. ῆ) ἐκεῖ, ὅπου.

Κεφ. 31. εἶπας=ἀττ. εἰπών.—προετρέψατο τὸν Κ., δηλ. εἴρωτᾶν.—ἐπειρώτα, ὑποκμ.: ὁ Κροῖσος.—πάγχυ = ἀττ. πάνυ

πάντως, χωρὶς ἄλλο.—**δευτερεῖα** φέρω λαμβάνω τὴν δευτέραν θέσιν (τῆς εὐδαιμονίας).—**γῶν**=ἄττ. **γοῦν** τοῦλάχιστον.

βίος=**βίος** (κεφ. 30).—**ὑπὴν**=**ὑπῆρχε**.—**ἀεθλοφόρος** ὁ ἀποκομίζων τὸ βραβεῖον, νικητῆς (εἰς ἀγῶνα).—**δῶρη**=ἄττ. **ἐορτή**.—**ζευγος** ἄμαξα συρομένη ὑπὸ δύο βοῶν.—**ἱρόν**=ἄττ. **ιερόν**.—**ἐν ὥρῃ ἐγκαίρως**.—**ἐκκλήομαι** ἐμποδίζομαι· **ἐκκληιόμενοι τῇ ὥρῃ** (δηλ. τοῦ ἐπισχεῖν) ἐπειδὴ δὲν εἶχον πλέον καιρὸν νὰ περιμένουν.—**ζεῦγλη** τὸ καμπύλον μέρος τοῦ ζυγοῦ, εἰς τὸ ὅποιον ἐμβαίνει ὁ τράχηλος τοῦ ζώου.—**σφι** ὑπ' αὐτῶν.—**διακομίζω** μεταφέρω.

διέδεξε=ἄττ. **διέδειξε**· **διαδείκνυμι** δεικνύω φανερά.—**ἐν τοῦτοις** διὰ τούτων· διὰ τούτου, τὸ ὅποιον συνέβη εἰς αὐτούς.—**ζῶειν**=ἄττ. **ζῆν**.—**μακαρίζω** τινός τι **μακαρίζω** τινὰ διὰ τι.—**οἶων τέκνων**=ὅτι τοιούτων τέκνων.—**ἐκύρησε**, τοῦ **κυρέω** τυγχάνω.—**φήμη** ἐπαινετικοὶ λόγοι.—**ἀντίον ἀπέναντι**.—**μιν** αὐτήν. — **ἐν τέλει** τούτῳ (δηλ. τοῦ βίου) ἔσχοντο προσεκολλήθησαν (ἐμμεῖναν) εἰς τοῦτο τὸ τέλος τῆς ζωῆς των· εὗρον τοῦτο τὸ τέλος τῆς ζωῆς των.

Κεφ. 32. **σπερχθεῖς** ὀργισθεῖς τοῦ σπέρχομαι.—**τοι**=ἄττ. **σοι** (δτκ. τοῦ ποιητκ. αἰτίου).—**ἀπορρίπτω** ἐς τὸ μηδὲν θεωρῶ ὡς μηδαμινὸν πρᾶγμα, περιφρονῶ.—**ποιῶ** τινὰ **ἄξιόν** τινος θεωρῶ τινὰ ἄξιον νὰ συγκριθῇ μέ τινα.—**ταραχώδης** ἀγαπῶν νὰ ταραττῇ.—**οὔρος**=ἄττ. **ὄρος** ὄριον.—**ζόη**=ἄττ. **ζωή**.—**προτίθημι** θέτω.—**ἡ ἐτέρη τῇ, ἐτέρῃ ἢ μία** τὴν ἄλλην.—**τὸ παράπαν** παντελῶς· συχνὰ μετ' ἀρνήσεως· **τὸ παράπαν οὐδὲν οὐδόλως**.

πᾶν ἐστὶ ἄνθρωπος συμφορῇ ἐξ ὁλοκλήρου ὁ ἄνθρωπος εἶναι τύχη (παίγνιον τῆς τύχης): **πᾶν** ὅ,τι εἶναι, ἔχει καὶ πράττει ὁ ἄνθρωπος, ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς τύχης.—**μέγα** (ἐπίρρ.) πολὺ, ὑπερβολικά.—**ἐκεῖνο, τὸ εἰρέο** (=ἄττ. ἥρου) **με**=τὸ ὄλβιον εἶναι.—**οὐκ**=ἄττ. **οὐπω**.—**αἰὼν βίος**.—**οὐ...τι οὐδόλως**.—**ὁ ἐπ' ἡμέρην** ἔχων ὁ ἔχων τὸ καθημερινόν του.—**εἰ μὴ οἱ** (=αὐτῷ) **ἡ τύχη ἐπίσποιτο** ἐκτὸς ἐὰν ᾔθελεν ἔχει τὴν τύχην (χυρ.: ᾔθελε τὸν παρακολουθῇ ἡ τύχη).—**τελευτῶ εὖ τὸν βίον** τελειώνω καλὰ τὴν ζωὴν μου.—**χρῆμα** πρᾶγμα.—**κῆ**=ἄττ. **πῆ** πῶς.—**ὑποδείκνυμι** ὄλβον δεικνύω μικράν τινα ἀκτῖνα εὐτυχίας.—**πρόρριζος** ἐκ τῆς ρίζης, καθ' ὁλοκληρίαν.

Κεφ. 33. οὐ κως (=ἀττ. οὐ πως) κατ' οὐδένα τρόπον, οὐδό-
λως.—χαρίζομαι τινι λέγω εὐάρεστον εἰς τινα, εὐχαριστῶ τινα.—
οὐδενός λόγου ποιουμαι τινα θεωρῶ τινα ἀνάξιον λόγου, περι-
φρονῶ τινα.—ἀποπέμπομαι ἀπομακρύνω ἀπὸ πλησίον μου.—κάρτα
λίαν, πολύ.—ἀμαθής ἀνόητος.—μετεῖς (=ἀττ. μεθείς,) τοῦ με-
θίημι ἀφήνω κατὰ μέρος, παραβλέπω.

Κεφ. 86. ἔσχον κατέλαβον, ἐκυρίευσαν (548).—ἄρξαντα ἔτεα τ.,
δηλ. ἀπὸ τοῦ 560 - 546 π.Χ.—χρηστήριον χρησμός· εἰς τὸν Κροῖ-
σον πρὸ τῆς ἐκστρατείας του κατὰ τοῦ Κύρου εἶχε δοθῇ ἀπὸ τὸ μαν-
τεῖον τῶν Δελφῶν ὁ ἐξῆς διαφορούμενος χρησμός· ἦν στρατεύηται
ἐπὶ Πέρσας, μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει.—καταπαύω καταλύω.—
συννήσας, τοῦ συννέω συσσωρεύω.—πυρὴ ξύλα διὰ πυράν,—πέ-
δαι δεσμά.—ἀκροθίνια (κτγρμ.) ὡς ἀπαρχάς τῶν λαφύρων.—ταῦτα,
καθ' ἑλξιν ἀντί· τούτους (δηλ. τοὺς 14 Λυδοὺς καὶ τὸν Κροῖσον).—
καταγίζω (=ἀττ. καθαγίζω) ἀφιερώνω.—ὅτεω=ἀττ. ὅτω· ὅ-
στις δὴ ἓνας οἰοσθήποτε.—ἐπιτελῶ εὐχὴν ἐκπληρῶ τάξιμον.—
δαίμων θεός.—ρύομαι τινά τινος λυτρώνω, σφύζω τινά ἀπὸ τι.
ἐσέρχεται τινί τι ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν τινος κατιτί.—οἱ ὑπ' αὐτοῦ
(τοῦ Σόλ.).—σὴν θεῶ κατὰ θείαν ἐμπνευσιν.—ἄρα λοιπόν.—προ-
σίσταται τινά τι = ἐσέρχεται τινί τι.—ὥς -μιν προσσῆναι,
ἐν πλαγίῳ λόγῳ κεῖται οὐχὶ σπανίως παρ' Ἡροδότῳ μετὰ χρονικὸν
σύνδεσμον ἀπαρέμφατον· καθὼς τοῦ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν.—ἀνενει-
κάμενον = ἀττ. ἀνενεγκάμενον· ἀναφέρομαι βαθεῖα ἀναπνέω.—
ἐκ, ἐδῶ κεῖται χρονκ.: ὕστερα ἀπὸ.—τίνα τοῦτον=τίς οὗτος εἶη,
ὄν.—καὶ τοὺς=καὶ τούτους.—τέως ἐπὶ τινα χρόνον.—μετὰ δέ,
βλ. κεφ. 30.—ὥς, αἰτλγκ.—τὸν ἄν... ἐλθεῖν=(τοῦτον ἐπικα-
λέομαι), τὸν (=ὄν) πᾶσι τυράννοισι ἐς λόγους ἐλθεῖν προε-
τίμησα ἄν μεγάλων χρημάτων ἐκείνον, τοῦ ὁποίου μίαν συνδιάλε-
ξιν μὲ ὅλους τοὺς βασιλεῖς ἤθελον θεωρήσει ὑπερτέραν πολλῶν χρη-
μάτων.—ἄσημος ἀσαφής, ἀκατανόητος.—τὰ λεγόμενα τί ἐσήμε-
νον οἱ λόγοι του.—λιπαρῶ ἐπιμόνως, παρακαλῶ.—ὄχλος ἐνόχλη-
σις.—ἀρχὴν (ἐπίρρ.) κάποτε.—ἀποφλαυρίζω ἐξευτελίζω, περι-
φρονῶ.—οἶα δὴ εἶπας=εἶπας οἶα δὴ εἶπεν ἀφοῦ εἶπεν, ὅ,τι εἶπεν
(δηλ.; βλ. κεφ. 32).—ὥς τε=καὶ ὥς· ἐκ τοῦ ἔλεγε.—τῇ (= ἀττ.
ῆ) ὅπως, καθώς.—οὐδέν τι οὐδόλως.—ἐς ἐωυτὸν ἀναφορικῶς πρὸς

αὐτὸν (δηλ. τὸν Κροῖσον).—λέγων, ὁ Σόλων.—παρὰ σφίσι αὐτοῖσι κατὰ τὴν κρίσιν των.

ἁμμένης (= ἄττ. ἡμμένης), παθτικ. πρκμ. μτχ. τοῦ ἄπτω. — τὰ περιέσχата τὰ πέριξ κάτω μέρος. — μεταγινώσκω μεταβάλλω γνώμην, μετανοῶ. — ἐννῶσαντα = ἄττ. ἐννοήσαντα· ἐννοῶ σκέπτομαι. — τίσις τιμωρία, ἐκδίκησις (τῶν θεῶν). — ἐπιλέγομαι ἀναλογίζομαι. — ἔστι ἀσφαλέως ἔχον = ἀσφαλέως ἔχει = ἀσφαλές ἐστι. — τὴν ταχίστην (ὁδόν) τάχιστα. — καὶ τοὺς π. = καὶ τούτους π.

Κεφ. 87. ὥρα = ἄττ. ἐώρα. — καταλαμβάνω «σταματῶ», ἐμποδίζω. — ἐπιβῶσασθαι (= ἄττ. ἐπιβοήσασθαι), τοῦ ἐπιβοῶ. — κεχαρισμένος εὐάρεστος, εὐπρόσδεκτος. — τὸν μὲν = τοῦτον μὲν. — ἐκ, χρονικῶς· πρβλ. κεφ. 86 «ἐκ πολλῆς ἡσυχίης». — συντρέχω συναθροίζω, συσσωρεύομαι. — ἑξαπίνης ἑξαφνα. — καταρρήγνυται χειμῶν γίνεται μεγάλη κακοκαιρία. — λάβρος ὀρμητικός. — ὕει ὕδατι πίπτει βροχή. — ἀνέγνωσα (ἀόρ. ἀ' τοῦ ἀναγινώσκω) ἔπεισα. — αἴτιος ὁ Ἑλλ. θεός, ὑπαινίσσεται τὸν χρησμὸν, περὶ τοῦ ὁποίου βλ. κεφ. 86. — ἐπαείρας = ἄττ. ἐπάρας· ἐπαίρω παρακινῶ, προτρέπω. — κου = που ἴσως.

Κεφ. 88. κάτισε = ἄττ. καθίσε (τοῦ καθίζω). — ἐν πολλῇ προμηθίῃ ἔχω τινὰ ἐν μεγάλῃ ὑπολήψει ἔχω τινά, σέβομαι, ἐκτιμῶ τινά.

Κεφ. 93. θώματα (= θαύματα) ἀξιοθαύμαστα πράγματα. — οὐ μάλα οὐδαμῶς, οὐδόλως. — πάρεξ (μετὰ γνκ.) ἐκτός, πλὴν, ἐξαίρεσει τινός. — Τμῶλος ὄρος ἐν Λυδίᾳ. — καταφέρομαι φέρομαι πρὸς τὰ κάτω. — πῆγμα (χρυσοῦ) κόνις χρυσοῦ. — πολλὸν = ἄττ. πολὺ. — παρέχομαι ἔχω. — χωρίς = πάρεξ. — Ἀλυάττεω, βλ. κεφ. 6. — σῆμα τάφος, μνημεῖον. — κρηπίς βάσις, θεμέλιον. — τὸ ἄλλο τὸ λοιπὸν μέρος.

Κεφ. 94. νόμος συνήθεια, ἔθιμον. — χρέωνται = ἄττ. χρῶνται. — τῶν ἴδμεν, βλ. κεφ. 6. — κάπηλος μικρέμπορος, μεταπράτης. — παίγνια παιγνιδίον. — κατεστεώσας (= ἄττ. καθεστῶσας) συνήθεις, ἐν χρήσει. — ἐξεύρημα ἐφεύρεσις. — Τυρσηνία = Τυρρη-

νία· αὕτη — καλουμένη καὶ Ἑτρουρία — χώρα κατὰ τὰ δυτικὰ τῆς μέσης Ἰταλίας ἀνταποκρινομένη περίπου πρὸς τὴν σημερινὴν Τοσκάνην.

Μάνεω, ὁ Μάνης καὶ ὁ Ἄτυς μυθικοὶ βασιλεῖς τῶν Λυδῶν. — **τέως**, βλ. κεφ. 86 (ἐν σελ. 227). — **διάγω λιπαρῶν** ζῶ με ὑπομονήν, ὑπομένω. — **ὥς οὐ παύεσθαι** ἀφοῦ δὲν ἔπαυεν· περὶ τοῦ ἀπρμφ. μετὰ τὸν σύνδεσμον ὥς βλ. κεφ. 86 « ὥς - μιν προσστήναι ». — **ἄκος, εὖς (τὸ)** θεραπεία. — **δίζηναι** ζητῶ. — **ἐπιμηχανῶμαι** μηχανῶμαι. ἐπινοῶ σχέδια ἐναντίον τινός. — **εἶδεα** = ἄττ. εἶδη. — **πεσσὸς** ψῆφος ὠρειδῆς, στρογγύλου ἢ ὄλλου σχήματος (κν. πέτρα, βόλι, πούλι). — **οἰκηιῦνται** = ἄττ. οἰκειοῦνται· οἰκειοῦμαι οἰκειοποιοῦμαι. — **ἡ μὲν ἐτέρη... ἡ δὲ ἐτέρη** ἡ μὲν μία... ἡ δὲ ἄλλη. — **σιτία** τροφαί. — **δυῶν** (= ἄττ. δυοῖν) δέοντα πλὴν δύο.

ἐπεῖτε (= ἄττ. ἐπεὶ) δὲ οὐκ ἀνίεναι - ἀλλ' ... βιάζεσθαι, βλ. ἀνωτέρω « ὥς οὐ παύεσθαι ». — **ἀνίημι** μετριάζω, παύω. — **βιάζομαι** στενοχωρῶ, πιέζω. — **διαιρῶ** δύο μοίρας Λυδῶν πάντων χωρίζω ὅλους τοὺς Λυδοὺς εἰς δύο μοίρας (μέρος). — **ἐπὶ μονῇ** διὰ νὰ μένη (ἐν Λυδίᾳ). — **ἐπὶ τῇ λαγχανούσῃ τῶν μοιρέων** = ἐπὶ ταύτῃ τῶν μοιρέων, ἣ ἐλάγχανε. — **ἡ μοῖρα λαγχάνει** μένειν πίπτει ὁ κλῆρος εἰς τὴν μοῖραν νὰ μένη. — **προστάσσω** ἐμαυτὸν ἐπὶ τινι τάσσω τὸν ἑαυτὸν μου νὰ εἶναι ἀρχηγός (ἐπὶ) τινος. — **ἐπὶ δὲ τῇ...** = ἐπὶ δὲ τῇ λαγχανούσῃ τῶν μοιρέων ἀπαλλάσσεσθαι τὸν βασιλέα προστάσσειν τὸν ἑαυτοῦ παῖδα· ἀπαλλάσσομαι ἀναχωρῶ. — **ἐξιέναι**, ἐκ τοῦ λαχόντας. — **μηχανῶμαι** κατασκευάζω. — **χρηστός** χρήσιμος. — **ἐπιπλα** σκεύη. — **κατὰ ζήτησιν** διὰ νὰ ζητήσουν. — **βίος** πόρος ζωῆς. — **ἐς δ' ἕως** ὅτου. — **παραμείβομαι** παραπλέω. — **Ὀμβρικοὶ ἢ Ὀμβροὶ** λαὸς τῆς Ἰταλίας κατὰ τὰ βόρεια τοῦ Ἀπεννίνου ὄρους. — **τὸ μέχρι τοῦδε** μέχρι σήμερον. — **ἐπὶ τοῦ παιδός** ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ. — **ἀνάγω** φέρω (διὰ θαλάσσης εἰς τινὰ τόπον). — **ποιεῦμαι τὴν ἐπωνυμίαν** λαμβάνω τὸ ὄνομα.

Κεφ. 131. ἐν νόμῳ ποιεῦμαι θεωρῶ (ὥς) νόμιμον, συνηθίζω. — **νηοὺς** = ἄττ. ναοὺς. — **μωρίην ἐπιφέρω** τινὶ ἀποδίδω μωρίαν εἰς τινὰ, θεωρῶ τινὰ μωρόν. — **ὥς μὲν (= γε)** ἐμοὶ δοκέειν, τὸ ἀπαρέμφ. ἀπολύτως· καθὼς ἐγὼ τουλάχιστον νομίζω. — **ἀνθρωποφυῆς** ἀνθρωπόμορφος. — **κατὰ περ** = ἄττ. καθ' ἅπερ ἀκριβῶς ὥς (ὅπως). — **νομίζω** ἔχω τὴν συνήθειαν. — **ἔρδω** πράττω· **ἔρδω** θυσίας προσ-

φέρω θυσίας. — **Δία**, ὑπὸ τὸν Δία ἐννοεῖ ὁ Ἡροδ. τὸν ὑπέρτατον θεὸν τοῦ φωτὸς παρὰ τοῖς Πέρσαις Ἀχουρα Μασδά. — **ἡλίω**, δηλ. τῷ Μίθρᾳ. — **ἐπιμανθάνω** μανθάνω μετὰ ταῦτα. — **Οὐρανίη**, ἐπώνυμον τῆς Ἀφροδίτης· τὸ περσικὸν ὄνομα τῆς θεᾶς ἦτο Ἀναίτις.

Κεφ. 132. ἦδε κατέστηκε εἶναι τοιαύτη, γίνεται ὡς ἐξῆς. — **ἀνακαίουσι** ἀνάπτουν (δηλ. ἐπὶ τῶν βωμῶν). — **οὐ σπονδῇ... οὐ λῆσι**, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς Ἕλληνας. — **στέμματα** στέφανοι. — **ὄλαι** χονδροαλεσμένοι κριθαί (διὰ τῶν ὁποίων ἐπασπαλίζετο — παρ' Ἑλλήσιν — ἡ κεφαλὴ τοῦ θύματος πρὸ τῆς θυσίας). — **τῶν δέ... = ὡς ἂν** (= ὅταν) **θέλῃ** τις θύειν ἐκάστω τούτων (τῶν θεῶν). — **καλῶ** ἐπικαλοῦμαι. — **ὁ τιήρης** = **ὁ τιάρας** ἢ **ἡ τιάρα** (κάλυμμα τῆς κεφαλῆς φερόμενον παρὰ τῶν ἀρχαίων Περσῶν εἰς ἐπισήμους ἰδίᾳ περιστάσεις. — **ἐστεφανωμένος τὸν τιήρην** μυρσ. μ., κατὰ ταῦτα παρὰ Πέρσας μόνον ὁ θυσιάζων ἔφερε στέφανον καὶ τοῦτον ὄχι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς γυμνῆς. — ὡς ἐφέρετο παρ' Ἑλλήσιν —, ἀλλὰ περὶ τὴν τιάραν. — **οὐ οἱ = οὐκ οἱ** (= αὐτῷ). — **ἐγγίνεται** (ἀπρὸς.) ἐπιτρέπεται. — **ἐωυτῷ... ἰδίῃ** = ἀρᾶσθαι ἀγαθὰ ἰδίῃ ἐωυτῷ μούνῳ· **ἀρῶ** — **μαι** εὐχομαι. — **ὁ δέ = ἀλλά**. — **γίνομαι** ἐν περιέχομαι (περιλαμβάνομαι) εἰς. — **ἐπεὰν = ἄττ. ἐπὶ**. — **διαμιστύλλω** κατὰ μέρος κόπτω εἰς τεμάχια. — **ἱρήιον** = ἄττ. **ἱερεῖον**. — **ἔψω** βράζω. — **ὑποπάσσω** πᾶσσω (σκορπίζω, στρώνω) ὑποκάτω. — **ποίη** = ἄττ. **πόα** χλόη, χόρτον. — **ἄπαλός** τρυφερός. — **τρίφυλλον**, τὸ νῦν λεγόμενον «**τριφύλλι**». — **ἔθηκε** (γνωμικ. ἀόρ.) **ὦν**, ὁ Ἡρόδ. πολλάκις συνδέει τὸν γνωμικὸν ἀόρ. μετὰ τοῦ **ὦν** (= **οὖν**), ὅταν θέλῃ νὰ δηλώσῃ τὴν ἐνέργειαν ὡς ταχέως ἐπακολουθοῦσαν· ἔπειτα θέτει. — **διατίθημι** διευθετῶ. — **μάγος**, οὕτω παρὰ τοῖς Πέρσαις ἐκαλεῖτο ὁ ἱερεὺς. — **ἐπαεῖδω** (= ἄττ. **ἐπάδω**) ψάλλω. — **ἐπαιοδῇ** (= ἄττ. **ἐπωδῇ**) ὕμνος, προσευχή. — **οἶην.. τὴν ἐπαιοδῆν**, κατ' ἐννοιαν· ὅπως ὀνομάζουσιν ἐκεῖνοι τὸν ὕμνον (αὐτὸν)· ἐν τούτῳ τῷ ὕμνῳ, δηλ. τῇ **θεογονίᾳ**, ἐρίνετο ἐπίκλησις ὅλων τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν πνευμάτων. — **ἐπέχω** περιμένω. — **ἀποφέρομαι** λαμβάνω μαζί μου. — **χρᾶται** (αὐτοῖς) **ὅτι μιν λόγος αἰρεεῖ** μεταχειρίζεται αὐτὰς εἰς ὅ,τι θέλει (κυρ. : εἰς ὅ,τι τὸν πείσῃ εἰς οἰοσθήποτε λόγος).

Κεφ. 133. τῇ (= ἄττ. ἧ), δτκ. χρονκ. — **πλέω** = ἄττ. **πλείω**.

—δαίς, δαιτός φαγητόν, γεῦμα. — τῶν ἄλλων = ἡ ἐν τῇσι ἄλλῃσι ἡμέρησι. — δικαῖω κρίνω δίκαιον. — εὐδαίμων πλούσιος. — προτιθέσθαι = ἀττ. προτίθενται. — ὅλος ὁλόκληρος, ἀκέραιος. — ὀπτὸς ψητός. — τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων τὰ μικρὰ ζῶα, δηλ. πρόβατα καὶ αἰγες (κν.: γιδοπρόβατα). — σῖτος (ἐν τῷ πληθ.: τὰ σῖτα) τροφή, φαγητόν. — ἐπιφορήματα πρόσθετα ἐδέσματα, τραγήματα μετὰ τὸ δεῖπνον (γλυκύσματα, καρύδια, ἀμύγδαλα, σῦκα κ.τ.τ.). — ἀλῆς εἰς ἐν ὅλον ἡθροισμένος, διὰ μιᾶς ἐν τῷ πληθ. ἀλέα (οὐδ.) = ὅλα διὰ μιᾶς. — σιτεομένους πεινῶντας παύεσθαι ὅτι τρώγοντες (φαγητὰ) παύουσιν μόνον νὰ πεινοῦν (δὲν χορταίνουσιν). — ἀπὸ δεῖπνου μετὰ τὸ δεῖπνον. — παραφορῶ = παραφέρω φέρω καὶ θέτω ἐμπρός τινος, παραθέτω. — ἐσθίοντας... = οὐκ ἂν παύεσθαι ἐσθίοντας. — κάρτα, βλ. κεφ. 33. — προσκέαται = πρόσκεινται· πρόσκειμαι οἶνῳ εἶμαι ἐκδοτος εἰς τὸν οἶνον. — ἄδη, ἀόρ. τοῦ ἀνδάνω ἀρέσκω. — νήφω εἶμαι νηφάλιος, δὲν ἔχω πῖει οἶνον. — προτιθεῖ = ἀττ. προτίθησι. — στέγαρχος οἰκοδεσπότης. — ἐν τοῦ = οὗ ἐν τῷ οἴκῳ. — μετιεῖσι = ἀττ. μεθιᾶσι· μεθήμι ἀφήνω κατὰ μέρος, ἀπορρίπτω. — προβουλεύομαι συζητῶ, συσκέπτομαι. — ἐπιδιαγινώσκω ἐκ νέου κρίνω, ἐξετάζω.

Κεφ. 134. διαγινώσκω τινὶ διακρίνω ἀπὸ τι. — ὅμοιοι τῆς αὐτῆς (κοινωνικῆς) θέσεως ἢ τάξεως. — προσαγορεύω χαίρειζω. — οὐτερος = ὁ ἕτερος. — ἀγεννής ὁ ἐκ ταπεινῆς καταγωγῆς.

Κεφ. 135. ἐκ πάντων ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους. — ἄγχι πλησίον. — τοὺς δευτέρους, δηλ. τοὺς γείτονας τῶν πλησιέστατα οἰκούντων. — κατὰ λόγον κατ' ἀναλογίαν (τῆς ἀποστάσεώς των). — προβαίνω προχωρῶ. — οἰκῆμαι, βλ. κεφ. 28. — ἐκαστάτω, ἐπίρρ. ὑπερθκ. τοῦ ἐκάς μακράν. — μακρῶ = πολύ. — ἀντέχομαι τῆς ἀρετῆς μετέχω τῆς ἀρετῆς. — νόμια = νόμιμα (ἔθιμα). — προσίεμαι (παρὰ) δέχομαι. — ἀνδρῶν μάλιστα = ἐκ πάντων.

Κεφ. 136 - 137. ἀπὸ πενταέτεος (δηλ. παιδός), κατ' ἔννοιαν: ἀπὸ τοῦ πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας. — ἀληθίζομαι = ἀληθεύω λέγω τὴν ἀλήθειαν. — δίαίταν ἔχει = διαιτᾶται. — ἄση, κυρ.: κόρος ἀηδία· ἐδῶ: λύπη. — προσβάλλω προσενῶ. — νυν = τοίνυν. — νόμος συνήθεια. — ἔρδω τινὰ ἀνήκεστον πάθος πράττω εἰς τινα

πρᾶξιν, ἡ ὁποία εἶναι ἀνεπανόρθωτος βλάβη : φονεύω τινά.— ὑπούργημα ὑπηρεσία, ἐκδούλευσις.

Κεφ. 138. ἄσσα = ἅτινα. — νενόμισμαι θεωροῦμαι. — ἀναγκαίη = ἀνάγκη. — ἐναπονίζω (μέσ. ἐναπονίζομαι) τι ἀπονίπτω, ἐκπλύνω τι μέσα εἰς τι. — περιορῶ ἐπιτρέπω, ἀνέχομαι.

Κεφ. 140. ἀτρεκέως μετὰ βεβαιότητος.— ὡς κρυπτόμενα ὡς μυστικά.— σαφηνέως = σαφῶς. — νέκυς = νεκρός. — ὄρνις ὄρνις. — ἔλκω σπαράσσω. — κατακρηρῶ (- ὦω) περικαλύπτω (περιαλείφω) με κηρόν.— δὲ ὦν ἐν πάσῃ περιπτώσει.

BIBAION ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Κεφ. 1. τῆς = ἀττ. ἧς. — προεῖπε, ἀόρ. β' τοῦ προαγορεύω δημοσία παραγγέλλω, διατάσσω.— νομίζω ὡς θεωρῶ ὡς.— στρατηλασίη = στρατεία.— ἐπικρατῶ τινος εἶμαι κύριός τινος.

Κεφ. 2. Ψαμμήτιχος ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 663 - 609 π.Χ.— γενοῖατο = ἀττ. γένοιντο. — ἀπὸ τούτου (τοῦ χρόνου) ἀπὸ τότε, ἔκτοτε. — πόρον τούτου ἀνευρεῖν ν' ἀνεύρη μέσον, διὰ τὰ μάθη τοῦτο (δηλ. τίνες ἦσαν οἱ πρῶτοι τῶν ἀνθρώπων). — ἐπιτεχνῶμαι τι μηχανῶμαι, ἐπινοῶ τι. — ὁ ἐπιτυχὼν ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, τὸν ὅποιον ἀπαντᾷ τις: ὁ τυχών.— ἀντίον (μετὰ γενκ.) ἐνώπιόν τινος. — ἴημι ἢ ῥήγνυμι φωνήν ἐκβάλλω φωνήν. — στέγη τόπος κεκαλυμμένος διὰ στέγης, δωμάτιον.— ἐπ' ἐωυτῶν καθ' ἑαυτά, μόνα.— τὴν ὥρην κατὰ τὸν ὀρισμένον χρόνον.— ἐπαγινέειν, ὑποκλ.: τὸν ποιμένα· ἐπαγινέω κομίζω.— πλήσαντα, ὑποκμ. τὸν ποιμένα· τοῦ πίμπλημι.— τᾶλλα διαπρήσσεσθαι τὰς ἑτέρας τοῦ ἐργασίας. — ἄσματος ἀναρθρος, ἀκατάληπτος.— κινύζημα φωνή, κλαυθμυρισμός (νηπίου).

ὀρέγω ἐκτείνω.— ἡσυχος ἦν δὲν εἶπε τίποτε. — πολλὸν (= ἀττ. πολὺ) συχνάκις ἐπαναλαμβανόμενον. — ἔπος λέξις. — σημαίνω φανερώνω. — ἐς ὄψιν ἐνώπιον. — πρῆγμα, ἐδῶ: ἀπόπειρα, δοκιμή.—

σταθμῶμαί τινι συμπεραίνω ἀπό τι. — συγχωρῶ συναινῶ, παραδέχομαι. — γενέσθαι ὅτι ἔγινε τὸ πρᾶγμα. — **ιρέων** = ἄττ. **ιερέων**. — **τοῦ Ἑφαιστου**, οἱ Ἑλλ. πρὸς τὸν Ἑφαιστον ἐταύτιζον τὸν θεὸν τῶν Αἰγυπτίων **Φθά**. — **μάταιος** ἀπερίσκεπτος, ἀνόητος. — **ἐκτάμνω** (= ἄττ. **ἐκτέμνω**) ἀποκόπτω. — **ποιεῦμαι τὴν δίαιταν τῶν παιδίων** διατάσσω νὰ ζῶν τὰ παιδία.

Κεφ. 4 - 5. ἔλεγον, οἱ Αἰγύπτιοι ἱερεῖς. — **Μιν ἡ Μήνης** ἐβασίλευσε περὶ τὸ 3400 π.Χ. πρὸ τοῦ Μήνη ἐβασίλευον θεοί. — **νομοῦ**, ὅλη ἡ Αἴγ. ἦτο διηρημένη εἰς νομούς, οἱ ὅποιοι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὠρίζοντο διὰ διωρύγων. **Θηβαϊκὸς νομὸς** = ἡ ἄνω Αἰγύπτος. — **ὑπερέχον** ἐστὶ εἶναι ὑπὲρ τὸ ὕδωρ. — **ἐνερθε** κάτωθεν. — **Μοῖρις** (- **ιος** καὶ - **ιδος**) **λίμνη**, βλ. **χάρτ.** τῆς Αἰγύπτου (ἐν τέλει τοῦ βιβλ. πίν. IV). — **ἀνὰ τὸν ποταμὸν** διὰ τοῦ ποταμοῦ (δηλ. τοῦ Νείλου). — **δῆλα** = **δηλόν** (ἐστὶ). — **Αἴγυπτος**, ἐδῶ: τὸ μέρος τῆς Αἰγύπτου νοεῖται τὸ Δέλτα τοῦ Νείλου. — **ναυτίλλομαι** ταξιδεύω διὰ θαλάσσης. — **ἐπίκτητος γῆ** νεωστὶ κτηθεῖσα γῆ, γῆ δηλ. ἥτις ἦτο πρότερον ὑπὸ τὸ ὕδωρ. — **καὶ τὰ κατύπερθε** ἔτι ἀκώμη καὶ ἡ χώρα ἡ ὑπεράνω. — **ἕτερον τοιοῦτο παρόμοιόν τι** (δηλ. **ἐπίκτητος γῆ καὶ δῶρον τοῦ Νείλου**). — **χώρα** ἔδαφος. — **ἡμέρης δρόμος** ὅσον δύναται τις νὰ τρέξῃ ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας (περὶ τὰ 1300 στάδια). — **κατεῖς** (= ἄττ. **καθεῖς**) ἂν ρίψῃς τοῦ **καθίημι**. — **καταπειρητηρὴ ὄργανον** ναυτικόν, μὲ τὸ ὅποιον τὸ βάθος τῆς θαλάσσης εὐρίσκουν καὶ μετροῦν βυθίζοντες αὐτό, δηλ. ἡ βολίς. — **ἀνοίσεις, μέλλ.** τοῦ **ἀναφέρω** φέρω ἐπάνω, ἐκβάλλω. — **ἐν ἑνδεκα ὀργυίῃσι** εἰς βάθος ἑνδεκα ὀργυιῶν ἡ **ὀργυιά** = 2 μέτρα (περίπου). — **πρόχυσις τῆς γῆς** ἡ γῆ ἡ σχηματισθεῖσα ἐκ προσχώσεως. — **ἐπὶ τοσοῦτό ἐστι** ἕως τὸσον ἐκτείνεται.

Κεφ. 10. **κατὰ περ**, βλ. I, 131 (σελ. 229). — **Ἴλιον** πόλις τῆς Τρωϊκῆς χώρας, μεταξὺ τῶν δύο ποταμῶν Σιμόεντος καὶ Σκαμάνδρου. — **Τευθρανία** πόλις τῆς Μυσίας παρὰ τὸν Κάϊχον ποταμὸν. — **Ἐφεσος** πόλις τῆς Ἰωνίας παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Καῦστρου ποταμοῦ. — **Μαϊάνδρου πεδίων** ἡ παρὰ τὸν Μαϊάνδρον — ποταμὸν τῆς Μ. Ἀσίας — **πεδιάς**. — **ὡς εἶναι ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν**. — **συμβάλλω** παραβάλλω, συγκρίνω. — **οἱ προσχώσαντες ποταμοὶ ταῦτα τὰ**

χ. οἱ ποταμοί, οἱ ὅποιοι ἐσχημάτισαν τοὺς τόπους αὐτοὺς διὰ τῆς καταθέσεως ἱλύος, νοοῦνται οἱ ποταμοὶ Σιμόεις (Σκάμανδρος), Κάϊκος, Κάϋστρος, Μαϊάνδρος. — **πλήθεος πέρι** ὡς πρὸς τὴν ἀφθονίαν τῶν ὑδάτων.

Κεφ. 11. τῆς Ἀραβίης **χ. κόλπος**, ἐννοεῖται ὁ Ἀραβικὸς κόλπος (ὁ κόλπος τοῦ Σουέζ)· βλ. χάρτ. τῆς Αἰγύπτου. — **πρόσω μακράν.** — **ἐσέχω** ἐκτείνομαι. — **ἕτερος τοιοῦτος**, βλ. κεφ. 5 « ἕτερον τοιοῦτο ». — **δοκέω** κου ὑποθέτω. — **γενέσθαι** ὅτι ὑπῆρξε κάποτε. — **ὁ μὲν**, δηλ. ὁ Αἰγυπτιακὸς κόλπος. — **ἐκ τῆς βορηίης θ.**, δηλ. τῆς Μεσογείου. — **ἐκ τῆς νοτίης**, δηλ. τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. — **φέρω ἐπὶ εἰσχωρῶ** εἰς. — **μιν αὐτὸν** (δηλ. τὸν Ἀραβικὸν κόλπον). — **τούτου**, δηλ. τοῦ Νείλου. — **(ἐκ) χώννυμαι** πληροῦμαι διὰ τῆς ἱλύος ποταμοῦ, ἀποχερσοῦμαι. — **ἔλπομαι** νομίζω, ὑποθέτω. — **κοῦ γε δὴ** πῶς λοιπόν. — **προαναισιμῶ** προαναλίσκω· **προαναισιμωμένος χρόνος** παρελθὼν χρόνος. — **τούτου**, δηλ. τοῦ Αἰγυπτιακοῦ. — **ἐργατικοῦ**, καλεῖ ὁ Ἡρόδ. τὸν Νεῖλον ἐργατικὸν ἕνεκα τῆς ἐπενεργείας του πρὸς καρποφορίαν καὶ κατοίκησιν τῆς Αἰγύπτου.

Κεφ. 12. τὰ περὶ Αἴγυπτον ὡς πρὸς ὅσα ἀνέφερα περὶ τῆς Αἴγ. — **ἡ Αἴγυπτος** πρόκειται τῆς ἐχομένης γῆς ἡ Αἴγ. ἐξέχει πρὸς Β. περισσότερον ἢ ἡ γειτονικὴ τῆς γῆς (δηλ. ἡ Λιβύη). — **ἄλμη ἄρμη**, ἄλας. — **ἐπανθεῖ** ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας (αὐτῶν, τῶν ὁρέων) ἀναβλαστάνει ὡς ἄνθος, ἀναφαίνεται. — **δηλέομαι** βλάπτω. — **πρὸς δὲ** πρὸς τούτοις δέ. — **τῇ χώρῃ** ὡς πρὸς τὴν γῆν, ὡς πρὸς τὸ ἔδαφος. — **πρόσουρος** γειτονικός. — **προσεῖκελος** κάπως ὅμοιος. — **οὐ μὲν** (= μὴν) οὐδὲ οὐδὲ βέβαια. — **νέμομαι** κατοικῶ. — **μελάγγαιος** καὶ **καταρρηγνυμένη** ἔχουσα ἔδαφος μέλαν καὶ εὐκόλως διαρρηγνυόμενον (ἔχον χαράδρας καὶ ῥήγματα). — **ὥστε** ἐοῦσαν (= ἄτε οὔσαν) ἱλὺν ἀκριβῶς διότι αὐτὸ (τὸ ἔδαφος) εἶναι λάσπη, ἔχει σχηματισθῇ ἀπὸ λάσπην. — **πρόχυσις** χῶματα. — **κατενηνειγμένην**, τοῦ **καταφέρομαι** (βλ. I, 93). — **ὑποψαμμοτέρη** κάπως ἀμμοδῆς. — **ἀργιλωδεστέρη** μᾶλλον ἀργιλώδης (λευκὴ καὶ καθαρὰ). — **ὑπόπετρος** ὀλίγον πετρώδης.

Κεφ. 35. **θωμάσια** = **θώματα** (βλ. I, 93). — **παρέχομαι** δεικνύω. — **πρὸς ἐν** συγκρίσει πρὸς. — **εἰρήσεται** = **ῥηθήσεται**. — **ἅμα τῷ**

οὐρανῷ... ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὁ οὐρανός, καθὼς ὁ οὐρανός...—έτεροῖος διαφορετικός. — τὰ πολλὰ πάντα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅλως. — ἔμπαλιν τινι τὸ ἐναντίον πρὸς τινα, διαφορετικὰ ἀπὸ τινα. — ἴσταμαι καθιστῶ.— νόμος ἔθιμον. — ἐν τοῖσι παρ' αὐτοῖς (δηλ. τοῖς Αἰγυπτίοις). — ἀγοράζω εἶμαι ἐν τῇ ἀγορᾷ. — καπηλεύω κάμνω μικρεμπόριον, λιανοπουλῶ.— κρόκη ὑφάδιον. — ἄχθος βάρος, φορτίον. — φορῶ φέρω.

Κεφ. 36. τῇ ἄλλῃ (χώρῃ) εἰς ἄλλα μέρη, ἀλλαχοῦ.— κομῶ ἀφῆνω τὴν κόμην μακράν. — ἅμα κήδεϊ ἐν πένθει, ὅταν πενθοῦν. — κέκαρμαι τὴν κεφαλὴν κουρεύομαι. — ἰκνέεται (κεκάρθαι) ἀρμόζει (εἶναι πρέπον) νὰ κουρεύωνται. — ὑπὸ τοὺς θανάτους ὅταν ἀποθάνῃ τις (ἐκ τῶν συγγενῶν). — ἀνίημι ἀφῆνω. — τέως ἕως τότε. — τοῖς ἄλλοις ἢ δίαίτα ἀποκέκριται χωρὶς οἱ ἄλλοι ζοῦν ὅλως χωριστά. — θηρία τὰ (κατοικίδια) ζῶα. — πυρὸς σῖτος. — ὦλλοι=οἱ ἄλλοι. — ποιεῦμαι τὴν ζόην ζῶ.—σιτία ἄρτος.—τάς=ἄς.—ζειαί εἶδος σιτηροῦ, πιθ. τὸ ἄ σ π ρ ο σ ῖ τ ι. — μετεξέτεροι=ἐνιοι.—φυρῶ ζυμώνω. — τὸ σταῖς (γυν. σταιτός) ζύμη. — εἶμα ἔνδυμα.—ἔχει φορεῖ.—κάλος (=ἀττ. κάλως) σχοινίον πρὸς ἀνελκυσιν ἢ καθέλκυσιν τῶν ἱστίων. — ψήφοις λογιζομαι ἀριθμῶ διὰ λιθαρίων. — διφάσιος διπλοῦς. — ἱρά, ἐννοοῦνται τὰ ἱερογλυφικὰ γράμματα (τὰ ὁποῖα μετεχειρίζοντο οἱ ἱερεῖς) ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ δημοτικά, τὰ ὁποῖα μετεχειρίζετο ὁ λαός.

Κεφ. 78. συνουσία συναναστροφή, συμπόσιον. — εὐδαίμων πλούσιος. — ἀπὸ δεῖπνου γίνομαι τελειώνω τὸ δεῖπνον. — (ἡ) σορὸς θήκη, φέρετρον. — μεμιμημένον, πρkm. ἐν πθtk. σημασίᾳ τοῦ μιμοῦμαι. — ἐς τὰ μάλιστα κατὰ τὸ πλεῖστον : κατὰ τὸ δυνατόν.—γραφῇ καὶ ἔργῳ διὰ τῆς ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς. — ὅσον τε (=ἀττ. ὅσον) περίπου.

Κεφ. 80. ἐπικτῶμαι κτῶμαι πρὸς τούτοις, ἀποδέχομαι. — συμφέρομαι τινι συμφωνῶ μέ τινα. — τόδε, αἶτ. τοῦ κατὰ τι. — εἶκω τινὶ τῆς ὁδοῦ ἀποσύρομαι ἐκ τῆς ὁδοῦ πρὸς τινος. — ἐκτράπομαι τρέπομαι ἔξω τῆς πορείας μου, πρὸς ἄλλο μέρος. — τοῖς πρεσβυτέροις ἐξ ἔδρης ὑπανίσταμαι σηκώνομαι ἐκ τῆς θέσεώς μου καὶ παρχωρῶ αὐτὴν εἰς τοὺς πρεσβυτέρους. — ἄλλοισι οὐδαμοῖσι=οὐ-

δενὶ ἄλλῳ (λαῶ τῶν Ἑλλ.). — **προσαγορεύω**, βλ. I, 134 (σελ. 231). — **καθήμι** καταβιβάζω.

Κεφ. 177. τότε, ὁ Ἄμασις ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 570 - 526 π.Χ. — καὶ τὰ καὶ ὡς πρὸς τὰ. — **ποταμοῦ**, δηλ. τοῦ Νείλου. — **πᾶς τις** ἕκαστος. — **βιοῦμαι** πορίζομαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν. — **ἀποφαίνω δικαίην ζόην** ἀποδεικνύω (φέρω ἐνδείξεις) ὅτι ζῶ δικαίως (νομίμως). — **ἰθύνομαι** (= ἀττ. εὐθύνομαι), ἐδῶ: τιμωροῦμαι.

Κεφ. 178. μετεξέτεροι, βλ. κεφ. 36. — **ἀποδεύνομαι** κάμνω. — **ναυτίλλομαι**, βλ. κεφ. 5. — **τέμενος χρησιμώτατον** ἱερὸν πολὺ συλχναζόμενον. — **Φάσηλις** ἀρχαία πόλις ἐπὶ τῶν ὁρίων τῆς Λυκίας καὶ Παμφυλίας. — **προστάται** ἐπιμεληταί. — **μεταποιεῦνται**, δηλ. τοῦ τέμενος· **μεταποιοῦμαι** ἰδιοποιοῦμαι, οἰκιοποιοῦμαι. — **οὐδέν σφι** (Θηλ.) **μέτεστι** οὐδὲν δικαίωμα ἔχουν αὐταί (αἱ πόλεις). — **ἐπὶ ἐωυτῶν** δι' ἑαυτοῦς.

Κεφ. 179. ἐμπόριον πόλις ἐμπορικὴ. — **μέν** = **μὴν** βεβαίως. — **ἀπόμνυμι** ὀρκίζομαι ὅτι δὲν ἔπραξά τι, ἄρνοῦμαι δι' ὅρκου. — **ἐς τὸ Κανωβικὸν (στόμα)** εἰς τὸ στόμιον τοῦ Κανωβικοῦ βραχίονος τοῦ Νείλου. — **οἷά τέ ἐστι** = **οἷόν τέ ἐστι**. — **πρὸς ἀντίους** δι' ἐναντίους. — **βᾶρις, -ιδος** (Ἰων. -ιος) μικρὸν ποταμόπλοιον. — **Κυρηναῖοι** κάτοικοι τῆς Κυρήνης, ἀρχαίας ἐλληνικῆς πόλεως τῆς βορείου Ἀφρικῆς. — **φιλότητα συντίθεμαί τινι** συνάπτω (κάμνω) φιλίαν μέ τινα.

BIBAIION TRITON

Κεφ. 14. **τεῖχος** φρούριον. — **διαπειρῶμαί τινος** δοκιμάζω τι. — **ψυχὴ** γενναιότης ψυχῆς, γενναιοψυχία. — **στέλλω** ἐνδύω. — **ὕδρεϊον** στόμνα. — **ἀπολέγω** ἐκλέγω. — **παρέρχομαι** **παρά** **τινα** διέρχομαι, περὶ πλησίον (ἐμπροσθέν) τινος. — **ἀντικλαίω** κλαίω ἀκούων ἄλλον κλαίοντα. — **κακῶ (-ώ)** ταπεινῶν, ἐξευτελίζω. — **προορῶ** βλέπω ἐμπρός μου. — **μανθάνω** ἐδῶ: ἀναγνωρίζω.

δεύτερα (ἐπίρρ.) δεύτερον, μετὰ ταῦτα. — **τὰ στόματα ἐγκεχαλινωμένοι** ἔχοντες χαλινὸν εἰς τὸ στόμα. — **τίνω** ποινὴν τινι πλη-

ρώνω ποινήν, λαμβάνω τὰ ἀντίποινα, ἀντιτιμωροῦμαι διὰ τινα. — **τοῖσι ἀπολομ.**, ὁ Καμβύσης μετὰ τὴν ἤτταν τῶν Αἰγυπτίων παρὰ τὸ Πηλοῦσιον καὶ τὴν καταφυγὴν των εἰς τὴν Μέμφιν εἶχε στείλει εἰς αὐτὴν Μυτιληναίαν ναῦν με κήρυκα Πέρσην, διὰ νὰ προτείνῃ εἰς τοὺς Αἰγυπτίους νὰ παραδοθοῦν με συνθήκας· οἱ Αἰγύπτιοι ὅμως, ὅτε εἶδον τὴν ναῦν, ἐπελθόντες καὶ αὐτὴν κατέστρεψαν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ ἄνδρας, 200 τὸν ἀριθμόν, ἐφόνευσαν. — **δεινὰ ποιῶ** «τὸ παίρνω βαρεῖά», ἀγανακτῶ.

συνήνεικε = ἄττ. **συνήνεγκε**· συμφέρει ὥστε (μετ' ἀπρμφ.) συμβαίνει νά. — **ἀπῆλιξ** (ἄττ. = **ἀφῆλιξ**) ὁ ὑπερβάς τὴν μέσσην ἡλικίαν κλίνων πρὸς τὸ γῆρας. **ἀπηλικέστερος** ἀρκετὰ ἡλικιωμένος. — **ἐκπίπτω** ἐκ τινος χάνω τι. — **τὰ ἐόντα** ἡ περιουσία. — **προσαιτῶ** τινα ζητῶ με παρακλήσεις ἐλεημοσύνην παρὰ τινος. — **πλήττομαι τὴν κεφαλὴν** κτυπῶ τὴν κεφαλὴν μου. — **ἄρα βέβαια**, φυσικά. — **ἐπ' ἐκάστη ἐξόδῳ** εἰς κάθε πέρασμα.

διότι δὴ διατὶ ἄραγε. — **στείχω** βαδίζω. — **ἀνέβωσας** = ἄττ. **ἀνεβόσας**. — **προσῆκω** τινὶ συγγενεύω, ἔχω συγγένειαν με τινά. — **οἰκεῖα** κακὰ οἰκογενειακὰ μου δυστυχία. — **πένθος** δυστυχία. — **πολλά τε καὶ εὐδαίμονα** (ἐν διὰ δυοῖν) πολλὰ πλούτη, μεγάλη περιουσία. — **ἐπὶ γήραος οὐδῶ** εἰς τὰ ἔσχατα τοῦ γήρατος. — **ἀποφέρω** ἀναφέρω. — **εὖ**, εἰς τὸ εἰρῆσθαι. — **ἐτετεύχεε** = ἄττ. **ἐτετυχῆκει**. — **ἐφέπομαι** τινὶ ἀκολουθῶ τινα. — **οἱ ἀπολλύμενοι** οἱ καταδικασμένοι εἰς θάνατον.

Κεφ. 15. οἱ μετιόντες οἱ μεταβάντες (διὰ νὰ φέρουν αὐτόν). — **περιεὼν ζῶν**. — **ἔχων** πάσχων.

Κεφ. 39. **ἐπαναστὰς** κατὰ τῆς ὀλιγαρχίας τῶν εὐγενῶν τὸ 532 π.Χ. — **ἰσχω**, δηλ. τὴν Σάμον **ἰσχω** ἔχω ὑπὸ τὴν κατοχὴν μου. — **τὰ πρήγματα** ἡ δύναμις. — **βεβωμένος** (= ἄττ. **βεβοημένος**) εἰμὶ γίνομαι περιβόητος. διαφημίζομαι. — **ἰθύω** στρατεύεσθαι ἐπιχειρῶ ἐκστρατεῖαν. — **ἐκτῆτο** = ἄττ. **ἐκέκτῆτο**. — **πεντηκόντερος** (νηῦς) πλοῖον με 50 κουπιά. — **διακρίνων οὐδένα** χωρὶς νὰ κάμῃ διάκρισιν (μεταξὺ φίλων καὶ ἐχθρῶν): ὁμοίως. — **χαρίζομαι** τινὶ κάμνω χάριν εἰς τινα, ὑποχρεῶνω τινά. — **ἀρχὴν μηδὲ οὐδόλως**, καθόλου δέν.

ἀραιρήκεε = ἀττ. ἡρήκει. — ἐν δὲ δὴ μεταξύ δὲ αὐτῶν. — δεδε-
μένοι ὡς αἰχμάλωτοι.

Κεφ. 40. κως, κυρίως: κάπως· ἐδῶ: φυσικά. — ἐπιμελὲς ἀν-
τικείμενον φροντίδος. — βιβλίον ἐπιστολή. — ἐπιστέλλω στέλλω. —
βούλομαι, ἐπομένου τοῦ ἦ = μάλλον βούλομαι προτιμῶ. — τῶν
ἂν κήδωμαι = τούτους, ὧν ἂν κήδωμαι. — προσπταίω ἀποτυγ-
χάνω, δυστυχῶ. — διαφέρω τὸν αἰῶνα περνῶ τὴν ζωὴν μου. — ἐν-
αλλάξ πρήσων = τοτὲ μὲν εὖ, τοτὲ δὲ κακῶς πρήσων. — εὖ-
τυχῶ τὰ πάντα εὐτυχῶ εἰς ὅλα, εὐτυχῶ διαρκῶς. — λόγῳ (= ἀκοῇ)
οἶδα ἀκούσας γνωρίζω ἐξ ἀκοῆς. — πρόρριζος, βλ. I, 32· πρόρρι-
ζος κακῶς κάκιστα. — φροντίζω σκέπτομαι. — ἀλγῶ θλίβομαι, λυ-
ποῦμαι. — ἀποβάλλω τι ῥίπτω, κάμνω νὰ χαθῇ τι. — ὅκως μηκέτι
ἤξει ὥστε νὰ μὴ φανῇ πλέον. — τῷπὸ τούτου = τὸ ἀπὸ τούτου
εἰς τὸ ἐξῆς. — προσπίπτει τί τινι συμβαίνει τι εἰς τινα. — πάθη πάθη-
μα, δυστυχία, — ὑπόκειμαι (πθτκ.) ὑποδεικνύομαι, ὑποδηλοῦμαι. —
ἀκέο (= ἀκέο), πρστκ. τοῦ ἀκέομαι (τὰς εὐτυχίας) θεραπεύω
(ἐξοικονομῶ) τὰς εὐτυχίας.

Κεφ. 41. ἐπιλέγομαι ἀναγινώσκω. — νόψ λαμβάνω λαμβάνω
διὰ τοῦ νοῦ, ἐννοῶ. — ὑποτίθεμαι συμβουλεύω. — δίζημαι ἀναζητῶ. —
ἀσάομαι (ἄση), κυρ.: αἰσθάνομαι ἀηδία· ἐδῶ = ἀλγῶ. — σφρη-
γίς, ἐδῶ: σφραγιδόλιθος· κατωτέρω (περιελόμενος καὶ ἐν κεφ. 42):
δακτυλίδιον (μετὰ σφραγιδολίθου). — Θεόδωρος καλλιτέχνης, διαπρέ-
φας εἰς διαφόρους κλάδους τῆς τέχνης· ἤκμασε κατὰ τὸν στ' π.Χ. αἰ-
ῶνα. — περιαιροῦμαι τὴν σφρ. ἀφαιρῶ, βγάλω τὸ δακτυλίδι μου.
— τὰ οἰκία ἢ οἰκία. — συμφορῇ ἐχρᾶτο, δηλ. τῇ ἀπολομένῃ
σφρηγίδι· συμφορᾷ χρῶμαί τινι θεωρῶ τι ὡς συμφοράν, λυποῦ-
μαι διὰ τι.

Κεφ. 42. συμφέρει συμβαίνει. — ἀξιῶ κρίνω καλόν. — θύραι
ἀνάκτορα. — Πολυκράτει, εἰς τό: ἐλθεῖν ἐς ὅψιν· ἔρχομαί τινι
ἐς ὅψιν ἔρχομαι ἐνώπιόν τινος. — χωρεῖ τί μοι ἀποβαίνει τι καλῶς
εἰς ἐμέ, ἐπιτυγχάνω τι. — δικαίῳ = ἀξιῶ. — ἀποχειροβίος ὁ ζῶν
διὰ τῆς ἐργασίας τῶν ἰδίων του χειρῶν. — μέγα ποιεῦμαι θεωρῶ με-
γάλην τιμὴν. — νηδὺς κοιλία. — ὡς τάχιστα εὐθὺς ὡς. — κεχαρη-

κῶς = χαίρων. — ἐσέρχεται τινα ἐπέρχεται εἰς τινα (εἰς τὸν νοῦν τινος). — καταλαμβάνει τί με συμβαίνει εἰς ἐμέ τι.

Κεφ. 43. ἐκκομίζω, κυρ.: ἔξω κομίζω (εἰς ἀσφαλῆ τόπον). ἐδῶ : σφίζω, ἀπαλλάσσω. — συντυχία σύμπτωσις, τύχη· ἐδῶ: δυστυχία.

BIBAION HEMIPTON

Κεφ. 49. ἐς λόγους ἔρχομαί τινι ἔρχομαι εἰς συνομιλίαν με τινα. — περίοδος περιφέρεια. — ἐντέμνω ἐγχαράττω.

ἀπιξιος = ἀττ. ἀφίξεως. — τὰ κατήκοντα (= ἀττ. τὰ καθήκοντα) = τὰ παρόντα ἢ παροῦσα κατάστασις. — ἄλγος λύπη. — ὄσφ καθόσον, διότι. — ῥύομαι ἀπολυτρώνω, σφίζω. — ὁμαίμων ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ αἵματος, συγγενής ἐξ αἵματος. — εὐπετέως = ἀττ. εὐπετῶς· εὐπετῆς εὐκολος. — οἷά τέ ἐστι = οἷόν τέ ἐστι. — χωρεῖ τί μοι, βλ. III, 42. — ἄλκιμος γενναῖος. — ἐς τὰ μέγιστα ἀνήκω ἀρετῆς πέρι ἔχω φθάσει εἰς τὴν ἀνωτάτην βαθμίδα τῆς ἀνδρείας (κυρ. : ὡς πρὸς τὴν ἀνδρείαν). — ἡ μάχη, ἐδῶ: ὁ τρόπος τῆς μάχης. — βραχέα = ἀττ. βραχεῖα. — ἀναξυρίς περισκελὶς. — κυβαρσίη περσικὸν κάλυμμα τῆς κεφαλῆς (τιάρα, σαρίκι).

νέμομαι κατοικῶ. — βούλομαι θυμῷ κυρ. : ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἐπιθυμῶ· ἔπειτα : ἐπιθυμῶ. — κατοίκημαι (πθηκ. πρκμ.) = κατοικῶ. — ἔχομαί τινος εἶμαι πλησίον τινός, συνορεύω με τινα. — ἀγαθὴ εὐφορος. — πολυάργυρος πλούσιος εἰς ἄργυρον. — ἡὼς ἀνατολή. — πρόσσυρός τινι ὁ χεινιᾷζων, ὁ συνορεύων με τινα. — καθήκω ἐπὶ φθάνω (ἐκτείνωμαι) ἕως. — τάλαντα, δηλ. βαβυλωνιακά· τὸ βαβυλωνιακὸν τάλαντον ἰσοδυναμεῖ πρὸς 78 ἀττικὰς μνᾶς ἢ πρὸς 7.800 ἀττικὰς δραχμάς. — ἐπέτεος = ἀττ. ἐπέτειος ἐτήσιος. — ἐπιτελῶ πληρῶνω. — Ματιανοὶ λαὸς ἐν τῇ ΒΔ Μηδίᾳ (ἡ χώρα : Ματιανή). — δίαιταν ποιοῦμαι διέρχομαι τὴν ζωὴν μου. — Διὶ ἐρίζετε (θὰ) δύνασθε νὰ διαγωνίζεσθε (νὰ μετρίεσθε) με τὸν Δία.

οὔροι = ἀττ. ὄροι σύνορα. — ἰσοπαλὴς ἰσόπαλος (ἐν μάχῃ). — χρυσοῦ ἐχόμενον οὐδέν = χρυσὸς οὐδεὶς. — ἐνάγω παρακινῶ. — παρέχον (δηλ. ὑμῖν), αἶτ. ἀπόλυτος· παρέχει μοι = ἔξεστί μοι. — αἰροῦμαι προτιμῶ.

Κεφ. 50. ὑποκρίνομαι = ἄττ. ἀποκρίνομαι. — ἐς τοσοῦτο ἐλαύνω ἕως αὐτοῦ προχωρῶ. — ἐπεῖτε = ἄττ. ἐπεί. — κύριος, ἐπὶ χρόνου : ὠρισμένος. — συγκείμενον (χωρίον) συμφωνημένος τόπος. — σοφὸς πονηρός. — διαβάλλω ἀπατῶ διὰ ψευδῶν πληροφοριῶν : ἐξαπατῶ. — εὖ ἐπιδεξίως. — χρεὸν ἐνῶ ἔπρεπε. — τὸ ἐόν τὸ ἀληθές. — δ' ὦν ὅμως, μολαταῦτα, — φὰς = ἄττ. φάσκων. — ὑφαρπάζω ἀποτόμως διακόπτω. — ὥρμητο λέγειν εἶχε κατὰ νοῦν νὰ εἴπη. — ἀπαλλάσσομαι ἀπέρχομαι, ἀναχωρῶ. — εὐεπῆς καλῶς λαληθεῖς : συνेतός, λογικός.

Κεφ. 51. τὰ οἰκία, βλ. III, 41. — ἱκετηρία (ῥάβδος) κλάδος ἐλαίας, τὸν ὁποῖον ὁ ἱκέτης ἐκράτει ὡς σύμβολον τῆς καταστάσεώς του. — ἐς τοῦ Κλεομ., δηλ. οἶκον. — ἅτε ἱκετεύων ὡς ἱκέτης. — προσίσταμαί τινι ἴσταμαι πλησίον τινός. — ἐπέχω (ἄμψ.) ἐμποδίζομαι. — ἀνανεύω κινῶ τὴν κεφαλὴν μου πρὸς τὰ ὀπίσω ὡς σημεῖον ἀρνήσεως : ἀρνοῦμαι. — τοῖς χρήμασι ὑπερβάλλω πρόσφέρω περισσότερα χρήματα. — ἐς ὃ ἕως ὅτου. — ὑποδέχομαι = ὑπισχνούμαι. — αὐδάζομαι φωνάζω. — ἦν μὴ ἀποστὰς ἱῆς = ἦν μὴ ταχέως ἀποστῇς· ἀφίσταμαι ἀπομακρύνομαι, φεύγω, — τὸ παράπαν παντελῶς. — ἐκγίνεται = ἔξεστι. — ἐπὶ πλέον σημαίνω διεξοδικῶς τερον λέγω.

Κεφ. 97. ἀπελαύνω ἐκδιώκω. — δυναστεύω ἔχω ἰσχύν, δύναμιν. — ἐπέρχομαι ἐπὶ τὸν δῆμον παρουσιάζομαι εἰς τὸν δῆμον. — νομίζω τι, ἐδῶ : μεταχειρίζομαι τι. — ἄποικοι, ὁ Νηλεὺς, ὁ υἱὸς τοῦ Κόδρου, εἶχεν ιδρύσει τὴν Μίλητον. — οἶκος = ἄττ. εἰκός. — σοφρέας, τοὺς Μιλησίους. — δυναμένους, τοὺς Ἀθηναίους. — οὐδέν, δηλ. ἦν. — ὑπίσχομαι = ἄττ. ὑπισχνούμαι. — οἶα = ἅτε. — οἶκε = ἔοικε φαίνεται. — διαβάλλω, βλ. κεφ. 50. — ἀποδείκνυμι διορίζω. — δόκιμος εὐυπόληπτος.

Κεφ. 99. ἀπίκοντο, εἰς Μίλητον, ὅπου εὗρίσκετο καὶ ὁ Ἄριστ. ἐπιστρέψας ἐξ Ἀθηνῶν. — ἅμα ἀγόμενοι φέροντες (ἔχοντες) μαζί των.

Κεφ. 100. Κορησσὸς προάστειον τῆς Ἐφέσου, παρὰ τὰς ὑπαρείας τοῦ ὁμωνύμου ὄρους, ἔχον λιμένα. — χεῖρ, ἐδῶ : πλῆθος στρατιω-

τῶν: δυνάμεις στρατιωτικάι. — ἡγεμῶν ὁδηγός. — ἀντιωθέντος = ἄττ. ἐναντιωθέντος. — ῥύομαι φυλάττω, ὑποστηρίζω. — Ἀρταφέρνης ἀδελφὸς τοῦ Δαρείου, διοικητὴς τῶν Σάρδεων.

Κεφ. 101. ἔσχε=ἐκώλυσε. — τὸ πῦρ ἐπινέμεται τὸ ἄστρῳ τὸ πῦρ ἐκτείνεται (ἐξαπλοῦται) εἰς τὴν πόλιν. — ἀπολαμφθέντες = ἄττ. ἀποληφθέντες· ἀπολαμβάνομαι ἀποκλείομαι. — ὥστε (μετὰ μτχ.) = ἄτε (μετὰ μτχ.). — νέμομαι ἐπὶ τοῦ πυρός: κατατρώγω, κατακαίω. — τὰ περιέσχατα τὰ περίεξ ἔσχατα μέρη (τῆς πόλεως). — ἐξήλυσις ἐξοδος. — ψῆγμα κόνις. — καταφορέω = καταφέρω φέρω κάτω, καταβιβάζω. — ἐκδίδωμι, ἐπὶ ποταμῶν: ἐκβάλλω. — προσφέρομαι ἐφορῶ. — ἐξαναχωρῶ ὑποχωρῶ, ἀποσύρομαι.

Κεφ. 102. ἐπιχώριος ἐγχώριος. — Κυβήβη (ἡ Κυβέλη) μεγάλη καὶ ἀρχαιοτάτη θεὰ λατρευομένη εἰς ὅλην σχεδὸν τὴν Μ. Ἀσίαν, ἰδίως εἰς τὴν Λυδίαν καὶ τὴν Φρυγίαν. — σκῆπτομαί τι μεταχειρίζομαι τι ὡς πρόφασιν. — ἀντεμπίμπρημι πυρπολῶ καὶ ἐγὼ πρὸς ἀντεκδίκησιν. — ἐντὸς Ἄλυος, βλ. I, 6 (σελ. 224). — νομός, ἐδῶ: κατοικία. — συναλιζομαί συναθροίζομαι. — καί κως (= πως) καὶ φυσικά. — στίβος ἵχνη. — αἰρῶ, ἐδῶ = καταλαμβάνω προφθάνω. — συμβάλλω (ἀμτβ.) συμπλέκομαι. — πολλόν = ἄττ. πολὺ ὀλοσχερῶς παντελῶς. — ἐσσοῦμαι = ἄττ. ἡττῶμαι. — ἐν δὲ δῆ, βλ. III, 39. — ἀναραιρηκότα = ἄττ. ἀνηρηκότα· ἀναιρῶ στεφανηφόρους ἀγῶνας κερδίζω νίκας εἰς ἀγῶνας, εἰς τοὺς ὁποίους τὸ ἄθλον εἶναι στέφανος. — Σιμωνίδης ὁ Κεῖος διάσημος λυρικός ποιητὴς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος (556 - 468 π.Χ.) — αἰνέομαι ἐπαινοῦμαι, ἐξυμνοῦμαι.

Κεφ. 103. τὸ παράπαν, βλ. κεφ. 51. — τιμωρῶ τινι βοηθῶ τινα. — γάρ, ἐδῶ = ἐπεὶ. — ὑπῆρχε = ἦν. — ἔσσον = ἄττ. ἥσσον. — ταύτῃ ἐκεῖ. — ἐκπλέω τὸν Ἑλλ. ἔξω ἐκπλέω (ἐξέρχομαι) ἐκ τοῦ Ἑλλ. ἔξω. — Καῦνος ἀρχαία πόλις κατὰ τὴν ΒΔ ἀκτὴν τῆς Καρίας ἀπέναντι τῆς Ρόδου. — προσγίγνομαι τι προσχωρῶ εἰς τινα (ὡς σύμμαχος). — Ἀμαθοῦσιοι κάτοικοι τῆς Ἀμαθοῦντος, ἀρχαίας πόλεως τῆς Κύπρου.

Κεφ. 105. συλλογὴ συνάθροισις τῶν στρατευμάτων. — συνυφαί-

νω μηχανορραφῶ, δολίως παρασκευάζω. — οὐδένα λόγον ποιουμαι **τινος** καθόλου δὲν φροντίζω διὰ τινα. — **καταπροίξομαι**, μέλλ. ἄνευ ἔνεστ. : θὰ κάμω τι ἀτιμώρητί· οὐ **καταπροίξονται** ἀποστάντες δὲν θὰ μείνουν ἀτιμώρητοι διὰ τὴν ἀποστασίαν των. — **δίστος** βέλος. — **μιν** = αὐτὸν (δηλ. τὸν **δίστον**). — **Ζεῦ**, βλ. I, 131 (**Δία**). — **ἐκγενέσθαι μοι**, τὸ ἀπαρφμ. εἰς δῆλωσιν εὐχῆς: εἴθε νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ: εἴθε νὰ ἀξιωθῶ. — **τείσασθαι**, ἄβρ. ἀπρμφ. τοῦ **τίνομαι** ἐκδικοῦμαι. — **μέμνηο** = ἄττ. μέμνησο.

BIBAION EKTON

Κεφ. 6 - 7. **συστρέφομαι** συναθροίζω τὰ στρατεύματά μου. — **στρατόπεδον** στρατός, στράτευμα. — **πόλισμα** = πόλις. — **περί ἐλάσσονος** ποιουμαι **τι** ὀλιγώτερον φροντίζω περί **τινος**. — **ἀντίξοος** = **ἐναντίος**. — **ὑπολείπομαι** **τι** ἀφήνω **τι** ὀπίσω μου. — **προναυμαχῶ** **τινος** ναυμαχῶ ὑπέρ **τινος**.

Κεφ. 18, 20 - 21. **ὑπορύσσω** σκάπτω ὑποκάτω. — **μηχανάς**, δηλ. πολιορκητικὰς. — **προσφέρω** φέρω πρὸς τι, χρησιμοποιοῦ. — **κατ' ἄκρης**, κυρ.: ἀπὸ κορυφῆς μέχρι θεμελίων· ἐδῶ: ἐξ ὁλοκλήρου. — **ἔκτω ἔτει**, ἡ ἀποστασία τῆς Μιλήτου ἐγένετο τὸ 500 π.Χ. — **Ἐρυθρῇ θαλάσῃ**, ἐννοεῖ τὸν Περσικὸν κόλπον. — **ἐξίημι** ἐκβάλλω. — **ὑπεράχθομαι** **τινι** πολὺ λυποῦμαι διὰ τι. — **ἄλλη** **πολλαχῇ** κατὰ πολλοὺς ἄλλους τρόπους. — **Φρύνιχος** Ἀθηναῖος δραματικὸς ποιητὴς (511 π.Χ.). — **διδάσχω** **δρᾶμα**, ἐπὶ τῶν δραματικῶν ποιητῶν: διδάσχω τοὺς ὑποκριτὰς τὰ μέρη των καὶ ἐπιστατῶ κατὰ τὴν παράστασιν τοῦ δράματος: ἀναβιβάζω τὸ δρᾶμα ἐπὶ τῆς σκηνῆς. — **πίπτω ἐς δάκρυα** ἀναλύομαι εἰς δάκρυα. — **οἰκεία** **κακὰ** οἰκιακαὶ συμφοραί.

Κεφ. 31 - 32. **χειμερίζω** διαχειμάζω. — **τῷ δ. ἔτει** τὸ ἐπόμενον ἔτος (493). — **ἀναπλέω** πλέω πρὸς τὰ ἄνω, ἀποπλέω. — **Ἰάδες** Ἰωνικαί. — **ὑπὸ Λυδῶν**, δηλ. ὑπὸ τοῦ Κροίσου (περὶ τὸ 560 π.Χ.). — **δῖς**, τὴν μίαν φορὰν ὑπὸ τοῦ Κύρου (549) καὶ τὴν ἄλλην τῶρα ὑπὸ τοῦ Δαρείου. — **ἐφεξῆς** κατὰ συνέχειαν.

Κεφ. 33. ἐσπλέοντι ὡς πρὸς ἓνα πού εἰσπλέει. — ἦν γεγονότα = ἐγεγόνει. — ὑποχείριος γίνομαι τινι ὑποτάσσομαι ὑπό τινος. — χῶραι τόποι, μέρη. — συχναὶ πολλάι. — τεῖχος ὠχυρωμένος τόπος, φρούριον.

Κεφ. 42. ὕπαρχος διοικητής. — σφίσι αὐτοῖς = ἀλλήλοις. — δωσίδικος ὁ παραδίδων ἑαυτὸν εἰς τὸν νόμον, εἰς τὸ δικαστήριον· ἵνα δωσίδικοι εἶεν καὶ μή... ἄγοιεν, κατ' ἔννοιαν : διὰ νὰ λύουν τὰς μεταξὺ των διαφοράς μετ' ὁ δικαστήριον καὶ ὅχι μετ' βιαιοπραγίας. — τοὺς καθῶς. — τὰ τριήκοντα στ. τὸ διάστημα τῶν τρ. σταδίων. — κατὰ χώραν εἰς τὴν θέσιν των : ἀμετάβλητοι. — διατελῶ ἔχων (= ὦν) ἐξακολουθῶ νὰ εἶμαι. — ἐς ἐμέ ἕως τὴν ἐποχὴν μου. — κατὰ ταῦτά, τὰ ὁμοίως ὡς. — εἶχον = ἦσαν. — εἰρηναῖα εἰρηνικά (μέτρα)

Κεφ. 43. ἅμα τῷ ἔαρι, τοῦ 492. — καταλύομαι καθαιροῦμαι, ἀπολύομαι. — κάρτα πολλὸν πρὸς πολὺν, πολυάριθμον. — ἅμα ἀγόμενος, βλ. V 99. — ναυτικός (στρατός) στρατός προωρισμένος διὰ τὰ πλοῖα. — γίγνομαι ἐν φθάνῳ εἰς. — κομίζομαι ταξιδεύω, πλέω. — καταπαύω καταβιβάζω ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν, καθαιρῶ. — καθίστημι ἰδρύω. — ἐπείγομαι σπεύδω. — χρῆμα πλῆθος.

Κεφ. 44. πρόσχημα πρόφασις. — στόλος ἐκστρατεία. — ἀτὰρ δέ, ὅμως. — καταστρέφομαι ὑποτάσσω. — τοῦτο μὲν... τοῦτο δέ ἀφ' ἑνὸς μὲν... ἀφ' ἑτέρου δέ. — ἀνταειραμένους = ἀττ. ἀνταραμένους (δὴλ. αὐτοῖς)· χεῖρας ἀνταίρομαι τινι σηκώνω χεῖρας ἐναντίον τινός, ἀνθίσταμαι κατὰ τινος. — ἐντὸς ἐντεῦθεν, δὴλ. ἀνατολικῶς τῆς Μακεδονίας (ἐὰν παρατηρῇ τις ἀπὸ τῆς Περσίδος). — ἦν γεγονότα, βλ. κεφ. 33. — ὑποχείριος γίνομαι τινι, βλ. κεφ. 33. — διαβάλλω (ἀμτβ.) διαβιβάζομαι. — Ἀκανθος πόλις ἐπὶ τοῦ Στρυμονικοῦ κόλπου. — περιβάλλω = περιπλέω. — ἄνεμος ἄπορος ἄνεμος, κατὰ τοῦ ὁποίου οὐδεμία ἀντίστασις δύναται νὰ ἔχῃ ἀποτελέσματα : ἀκαταμάχητος, ἀκατανίκητος. — τρηχέως περιέπω (τινὰ) κακοποιῶ, βλάπτω τινά. — κατὰ μετ' αἰτ. = ἀττ. εἰς ἢ περὶ μετ' αἰτ. — ὥστε (μετὰ μτχ.) = ἄτε (μετὰ μτχ.). — θηριώδης πλήρης ἀγρίων θηρίων (ἀρπακτικῶν ἰχθύων). — ἡ πέτρα ὁ βράχος. — ἀράσσω κτυπῶ, κατασυντρίβω. — νέω κολυμβῶ. — ἡπιστέατο = ἀττ. ἡπίσταντο. — κατὰ τοῦτο διὰ τοῦτο, διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν.

Κεφ. 45. οὕτω πρήσσω τοιαύτην τύχην ἔχω.— Βρύγοι λαὸς θρακικὸς κατοικῶν πλησίον τῆς Μακεδονίας.— ἐπιχειρῶ τινι προσβάλλω τινά, ἐπιτίθεμαι κατὰ τινος,— ἀπανίσταμαι ἀποσύρομαι, ἀποχωρῶ.— στόλος στρατός.

Κεφ. 94. δευτέρῳ ἔτει τούτων τὸ δεύτερον ἔτος μετὰ ταῦτα.— φλαύρως (= φαύλως) πρήσσω τινὶ ἀτυχῶ μέ τι.— παραλύω ἀπολύω, παύω.— ἀποδείκνυμι διορίζω.— ἀδελφιδοῦς ἀνεψιός.— ἐντειλάμενος ἀπέπεμπε=ἀπέπεμπεν (αὐτοὺς) ἐντειλάμενος (αὐτοῖς).— ἄγω τινὶ ἐς ὄψιν φέρω ἐνώπιόν τινος.

Κεφ. 95. πεζὸν στρ. πολλόν, αἱ δυνάμεις τῶν Περσῶν ἀνήρχοντο πιθανῶς εἰς 100.000 πεζικοῦ στρατοῦ, 10.000 ἵππικοῦ καὶ 600 πλοῖα ἐκτὸς τῶν ἱππαγωγῶν.— ἐπέρχομαι ἔρχομαι αἴφνης.— προεῖπε = ἐκέλευσε.— ἔχω τὰς ναῦς διευθύνω τὰς ναῦς.— ἰθὺ (= ἀττ. εὐθύ) μετὰ γυν. : κατ' εὐθεῖαν εἰς.— διὰ νήσων, δηλ. τοῦ Αἰγαίου πελάγους.— ὥς μὲν ἐμοὶ δοκέειν, βλ. I, 131 (σελ. 229).— τρίτῳ πρότερον ἔτει πρὸ δύο ἐτῶν.— ποιοῦμαι τὴν κομιδὴν = κομίζομαι (κεφ. 43).— ταύτῃ ἐκεῖ (δηλ. περὶ τὸν Ἄθων).— πρὸς δέ (ἐπίρρ.) πρὸς τούτοις δέ.— οὐκ ἀλοῦσα, οἱ Πέρσαι πρὸ 9 ἐτῶν (τὸ 499 π.Χ.) ὑπὸ τὸν Ἀρισταγόραν εἶχον ἀποπειραθῇ νὰ ὑποτάξουν τὴν Νάξον· ἡ ἀπόπειρά των ὁμῶς ἀπέτυχε.

Κεφ. 96. προσφέρομαι πλέω.— προσμείγνυμι τῇ Νάξῳ ἀγκυροβολῶ, ἀποβιβάζομαι εἰς Ν.— ἐπέχω (τὸν νοῦν) ἔχω κατὰ νοῦν, διανοοῦμαι.— τῶν πρότερον, δηλ. τῆς ἀποτυχούσης ἐκστρατείας τοῦ Ἀρισταγόρου.— καταλαμβάνω προφθάνω.

Κεφ. 97. Ῥήνια, νῆσος μικρά, 4 στάδια μακρὰν τῆς Δήλου (νῦν Μεγάλη Δῆλος).— ἵνα ποῦ.— ἱροί, ὡς κάτοικοι ἱερᾶς χώρας· διότι ἡ Δῆλος ἦτο ἀφιερωμένη εἰς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἀρτεμιν.— οὐκ ἐπιτήδεια καταγινώσκω κατὰ τινος κρίνω περὶ τινος οὐχὶ ὅπως πρέπει· ἀδίκως ὑποπτεύω τινά.— ἐπὶ τοσοῦτό γε φρονέω εἴμι βεβαίως ἀρκετὰ νοήμων.— ὧδε ἐπέσταλται ἔχει δοθῇ τοιαύτη ἐντολή.— ἐν τῇ = ἐν ἧ.— σίνομαι βλάπτω.— ἄπιτε ἐπανάλθετε (δηλ. ἐκ Τήνου).— νέμομαι κατοικῶ.— ἐπικηρυκεύομαι διὰ κή-

ρυκος παραγγέλλω.—μετὰ δέ, ἐπίρρ.—τάλαντα, τὸ τάλαντον ἐδῶ μέτρον βάρους ἦσαν μὲ 26 περίπου χιλιόγρ.· τὸ δὲ χιλιόγρ.=312¹/₂ δράμια.—κατανέω συσσωρεύω.—θυμιάω καίω ὡς θυμίαμα, ὡς προσφοράν.

Κεφ. 100. ἀπείπαντο=ἀττ. ἀπείπον ἡρνήθησαν.—κληρουχῶ ὡς κληροῦχος κατέχω, κατοικῶ· οἱ Ἀθην. τὸ 506 π.Χ. νικήσαντες τοὺς Χαλκιδεῖς τῆς Εὐβοίας διήρσαν τὴν χώραν αὐτῶν εἰς 4.000 κλήρους, τοὺς ὁποίους ἔδωκαν ὡς κατοχὴν εἰς τοὺς ἀπόρους συμπολίτας των· οὗτοι δὲ ὡς λαβόντες τοὺς κλήρους τούτους (δηλ. τὰ κληρωθέντα εἰς αὐτοὺς κτήματα) ἐκαλοῦντο κληροῦχοι.—ἱπποβόται ἐκαλοῦντο οἱ πλούσιοι Χαλκιδεῖς, οἱ ἀριστοκρατικοί.—τιμωρὸς βοηθός.—ἄρα ὡς κατόπιν ἐδείχθη.—ὕγιες βούλευμα συνετὴ ἀπόφασις.—διφασίας ἰδέας ἐφρόνεον διαφοροτρόπως ἐσκέπτοντο· ἐσκέπτοντο δύο τρόπους ἐνεργείας.—ἐκλιπεῖν τὴν π. ἔς=ἐκλιπεῖν τὴν π. καὶ φυγεῖν ἐς.—τὸ ἄκρον ἢ κορυφὴ (ὄρους).—προσδέχομαι ἐλπίζω.—ἴδια κέρδεα φέρομαι ἐπιτυχάνω ἰδιαίτερα ὠφελήματα.—ὁ Πέρσης=ὁ Περσέων βασιλεὺς.—ἐκάτερα=ἐκάτερον.—τὰ πρῶτα ἓνας ἀπὸ τοὺς πρώτους.—προσδέομαι=δέομαι.—προσαπόλλυμαι χάνομαι καὶ ἐγὼ (μαζὶ μὲ ἄλλους).

Κεφ. 101. κατέχω (τὰς νέας) κατὰ τι ἢ ἔς τι ἀγκυροβολῶ πλησίον εἰς τι.—χωρίον τόπος.—προσφέρομαι τινι ἐπιτίθεμαι κατὰ τινος.—ἐποιεῦντο βουλὴν=ἐβουλεύοντο.—μέλει τινὶ περὶ τίνος φροντίζει τις περὶ τίνος.—νικᾷ (ἢ γνῶμη) μετ' ἀπρμφ.: ἀποφασίζεται νά.—ἀστὸς πολίτης.—δόκιμος ἔγκριτος, εὐνοήλκτος.—τοῦτο μέν... τοῦτο δέ, βλ. κεφ. 44.—ἀποτίнуμαι τίνος λαμβάνω ἐκδίκησιν διὰ τι.—τῶν κατακ. ἱρῶν, περὶ τοῦ πράγμ. βλ. βιβλ. V. κεφ. 102 (ἐν σελ. κειμ. 164).

Κεφ. 102 - 103. χειροῦμαι ὑποτάσσω.—ἐπέχω διαμένω.—κατεπείγω σπυῖδω, βιάζομαι.—γάρ=ἐπεί.—ἐνιππεύω ἱππεύω,, (κάμνω χρῆσιν τοῦ ἱππικοῦ) ἐν τινι τόπῳ.—ἀγχοτάτω, ἐπίρρ. ὑπερ-θκ. τοῦ ἀγχοῦ πλησίον.—καθηγοῦμαι τινι ὁδηγῶ τινα.—καταλαμβάνει (ἀπροσ.) συμβαίνει.—φεύγω τινὰ ἐξορίζομαι ὑπὸ τίνος.—ἦκων, μετ' ἀπουσίαν 20 ἐτῶν.—ἐκ τῆς Χερσ., τῆς θρακικῆς, ὅπου ἕως τῶρα ἔξῃ μακρὰν τῆς πατρίδος του ὡς ἡγεμῶν.

Κεφ. 105. ἄλλως κατὰ τὰ ἄλλα.—**ἡμεροδρόμος** ὁ τρέχων καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, ὁ ταχυδρόμος, ὁ ἀγγελιαφόρος.—**τοῦτο**, δηλ. τὸ ἡμεροδρομεῖν.—**μελετῶν τι ἔχω τι** ὡς ἐπάγγελμα.—**ἀφικνουμαι ἐπὶ τινα** φθάνω καὶ παρουσιάζομαι ἐνώπιόν τινος.—**λόγιμος** ἀξιόλογος.

Κεφ. 106 - 107. ἔαδε, ἀόρ. β' τοῦ ἀνδάνω ἀρέσκω.—**τὸ παρραυτίκα** ἀμέσως.—**ἵσταμένου=ἀρχομένου**. — **ἐξελεύσεσθαι=ἀττ. ἐξιέναι**. — **τοῦ κύκλου**, δηλ. τῆς σελήνης.—**ἐν τεμένει 'Ηρ.**, πλησίον τοῦ Μαραθῶνος· **τέμενος** ἱερόν.—**ἐπέρχομαι**, βλ. κεφ. 95.—**ἐδεδώκεσαν σφέας**, τοῦτο εἶχε γίνεαι τὸ 519, ὅτε οἱ Θηβαῖοι ἐπίεζον τοὺς Πλαταιεῖς ὡς μὴ ἀναγνωρίζοντας τὴν κυριαρχίαν των.—**συχνὸς** πολὺς.— **ἀναραιρέατο = ἀττ. ἀνήρηντο**· **ἀναιρουμαι** ἀναλαμβάνω.

Κεφ. 108. **γίνομαι δίχα** διαιροῦμαι (εἰς δύο μέρη),· **διχάζομαι**.—**συμβάλλω** συμπλέκομαι.—**δλίγους**, ἡ ὅλη δύναμις τῶν Ἀθην. μετὰ τῶν 1.000 Πλαταιέων συνεποσοῦτο εἰς 11.000.—**γὰρ=ἐπεὶ**.—**ψηφιοδόφος** ψηφοφόρος.—**ὁ τῷ κυάμῳ λαχὼν** ὅποιος ἐτύχαινε διὰ τοῦ κυάμου (κλήρου).—**ὁμόψηφος** ὁ ἔχων ἴσον δικαίωμα νὰ δώσῃ ψῆφον.—**Ἀφιδναῖος** ὁ ἐκ τῶν Ἀφιδνῶν, πόλεως πλησίον τῆς Δεκελείας.

Κεφ. 109. **ἐν σοὶ ἔστι** εἰς τὰς χεῖράς σου κεῖται: ἀπὸ σὲ ἐξαρτᾶται.—**μνημόσυνον** μνημεῖον, ἐνθύμημα.—**δὴ** ὡς γνωστόν.—**δέδεκται=ἀττ. δέδεικται**.—**περιγίνομαι** ὑπερτερῶ, νικῶ.—**οἷός τέ εἰμι** δύναμαι.—**ἐς σέ τοι ἀνήκει** ἀπὸ σὲ ἀκριβῶς ἐξαρτᾶται.—**τὸ κῦρος ἔχει** περὶ τινος ἀποφασίζω ὀριστικῶς περὶ τινος.—**ἔλπομαι**, ἐδῶ: φοβοῦμαι.—**μετεξέτεροι=ἐνιοι**.—**σαθρόν τι ἐγγίνεται** τινι νοσηρὰ τις σκέψις ἐπέρχεται εἰς τινα (ἐδῶ: ἡ τῆς προδοσίας).—**συμβολὴ μάχη**.—**τείνει τι ἔς τι** ἀπόκειται τι εἰς τι.—**ἀρτῶ (-άω)** ἐξαρτῶ.—**τοί=ἀττ. σοί**.—**ἀποσπεύδω** προσπαθῶ μὲ κάθε τρόπον νὰ ἐμποδίσω, ἀποτρέπω.—**προσκτῶμαι** λαμβάνω μὲ τὸ μέρος μου.—**προσγίνομαι** προστίθεμαι.—**κυρῶ** ἀποφασίζω.

Κεφ. 110 - 111. ἡ γνώμη ἔφερε (μετ' ἀπρμφ.) ἡ γνώμη ἐκκλινεν εἰς τὸ νά.—**πρυτανίη**, ἐδῶ: ἡγεμονία, ἀρχιστρατηγία (τὴν

ὅποιαν ἑκάστος τῶν δέκα στρατηγῶν ἐναλλάξ ἐπὶ μίαν ἡμέραν εἶχε).—**οὔτι κω=οὔπω τι οὐδόλως ἀκόμῃ.**—**ἐξεδέκοντο** ἠκολούθουν.—**ὥς ἡριθμέοντο** καθὼς ἡριθμοῦντο, δηλ. κατὰ τὴν σειρὰν των, ἡ ὁποία διὰ κλήρου ὠρίζετο.—**ἐχόμεναι ἄλλ.** ἡ μία πλησίον τῆς ἄλλης.—**ἀνάγω φέρω ἐπάνω** (εἰς τὴν Ἀκρόπολιν).—**πανηγύριας**, ἐννοοῦνται τὰ μεγάλα Παναθήναια.—**ἐν τῇσι πεντετηρίσι** κατὰ πᾶν πέμπτον ἔτος.—**στρατόπεδον**, βλ. κεφ. 6.—**ἐπὶ τάξις ὀλίγας** κατὰ βάθος εἰς ὀλίγας τάξεις. εἶχε βάθος παρατάξεως ὀλίγων ἀνδρῶν (πιθανῶς τριῶν).—**ταύτῃ** ἐκεῖ, ἐν τῇ μέσῃ.—**ἔρρωτο**, τοῦ ῥώννυμι κάμνω ἰσχυρόν, ἐνισχύω.

Κεφ. 112. **διετέτακτο** (ἀπροσ.) ἡ παράταξις εἶχε γίνεῖ.—**ἀπείθησαν=ἀπ.** ἀφείθησαν τοῦ ἀφίημι.—**δρόμῳ** τροχάδην.—**ἱεμαὶ ὁρμῶ.**—**τὸ μεταίχμιον** τὸ μεταξὺ (τῶν δύο στρατῶν) διάστημα.—**ἐπιφέρω ἀποδίδω.**—**πάγχυ=πάνυ.**—**ἡ ἵππος** τὸ ἵππικόν.—**τοξεύματα=τοξόται.**—**κατεικάζω** συμπερικίνω.—**προσμείγνυμι** τινι πλησιάζω τινά.—**τῶν ἴδμεν**, βλ. I, 6 (σελ. 224).—**ἐσθημένος**, προχμ. ἀχρόστου τινός ῥ., τοῦ ἐσθέω (ἐσθῆς) ἐνδύω.—**τέως ἕως** τότε.

Κεφ. 113 - 114. **τῇ** (ἀπ. ἡ) ἐκεῖ ὅπου.—**Σάκαι** λαὸς κατοικῶν εἰς τὰ ΒΑ τῆς ἐν Ἀσίᾳ Βακτριανῆς· ἐθεωροῦντο ὡς ἀνδρειώτεροι καὶ καλύτεροι στρατιῶται τοῦ περσικοῦ στρατοῦ.—**ἐτετάχατο=τεταγμένοι ἦσαν.**—**ῥήγνυμι** διαρρηγνύω, διασπῶ.—**συνάγω** συνενῶ, συνάπτω.—**ἐς ὃ ἕως** ὅτου.—**ἐπιλαμβάνομαι** πιάνω.—**τοῦτο μὲν... τοῦτο δέ... τοῦτο δέ** πρῶτον μὲν, ἔπειτα δέ, πρὸς τούτοις δέ.—**πόνος μάχη.**—**ἀπό δ' ἔθανε**, τμήσεις=ἀπέθανε δέ.—**τὰ ἄφλαστα** τὰ κατὰ τὴν πρόμηναν τοῦ πλοίου κοσμήματα· ταῦτα ἦσαν συνήθως εἰκόνας θεῶν ἢ ἡρώων.

Κεφ. 115 - 117. **ἐπικρατῶ** τινος γίνομαι κύριός τινος.—**ἐξανακρούομαι** ἀποσύρομαι, ἀποπλέω.—**ἐκ τῆς νήσου**, δηλ. τῆς Αἰγυλείας (μεταξὺ Εὐβοίας καὶ Ἀττικῆς).—**φθάνω** τινά ἀφικόμενος φθάνω πρωτότερα ἀπὸ τινος.—**αἰτίῃ ἔσχε** ἐπεκράτησε (διεδόθη) ἡ κατηγορία.—**Ἀλκμαιωνίδαι**, ὀνομαστὴ οἰκογένεια ἐν Ἀθήναις.—**μηχανὴ μηχανορραφία**, σκευωρία.—**ἐπινοηθῆναι = ἐπινοῆσαι.** |

συντίθεμαί τινι συμφωνῶ μετὰ τινος.—**ἀναδείκνυμι ἀσπίδα** ἀνυψῶ ἀσπίδα ὡς σημειῶν.—**ὡς ποδῶν ἔχει** με ὅλην τὴν δύναμιν τῶν ποδῶν του: ὅσον ταχέως δύναται.—**Κυνόσαργες** γυμνάσιον ἐν Ἀθήναις παρὰ τὴν εἰς Φάληρον ὁδὸν (παρὰ τὴν σημερινὴν Γαργαρέταν).—**ὑπεραιωροῦμαι Φαλήρου** ἐμφανίζομαι εἰς τὸ πέλαγος (στ' ἀνοικτὰ) ἀντικρὺ τοῦ Φαλήρου.—**ὑπὲρ τούτου** πρὸ τούτου.—**ἀνακωχεύω** κρατῶ ἐπ' ὀλίγον στὰ πανιά.

Κεφ. 119. **προσέχω** ἐς προσορμίζομαι εἰς.—**ἐνέχω χόλον** τινὶ ἔχω μέσα μου ὀργήν, ὀργίζομαι κατὰ τινος.—**οἷα=ἄτε**.—**σταθμός** κτῆμα.—**μέχρι ἐμέο** ἕως τὸν καιρὸν μου.

Κεφ. 120. **καταλαμβάνω** (προ)φθάνω.—**ἰμείρομαι** ἐπιθυμῶ.—**τούς Μήδους**, δηλ. τοὺς ἐν Μαραθῶνι πεσόντας Πέρσας.

BIBAION EBΔOMON

Κεφ. 100. **διατάσσω** παρατάσσω.—**διεξελαύνω** διέρχομαι.—**θεῶμαι** ἐπιθεωρῶ.—**ἀπογράφω** καταγράφω ἐν καταλόγῳ.—**γραμματιστῆς** γραμματεὺς.—**ἐξ ἐσχάτων ἐς ἐσχατα** ἀπὸ τὸ ἐν ἄκρον ἕως τὸ ἄλλο.—**μετεκβαίνω** μεταβαίνω ἀπὸ τὸ ἐν εἰς ἄλλο.—**Σιδώνιος** ὁ ἐκ Σιδῶνος πόλεως τῆς Φοινίκης.—**ἴζομαι** κάθημαι.—**ἀπογράφομαι** διατάσσω νὰ καταγράφουν.—**ἀνάγω** φέρω εἰς τὸ πέλαγος.—**ὅσον τε** περίπου.—**ἀνακωχεύω**, βλ. VI, 115-117 (ἐν τῇ αὐτῇ σελ.).—**μετωπηδὸν** ἐν πυκνῷ μετώπῳ.—**ἐπιβάται** οἱ ἐπὶ τοῦ πλοίου πολεμισταὶ στρατιῶται (κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ἐρέτας καὶ λοιποὺς ναύτας).—**ἐντὸς** μεταξύ.

Κεφ. 101. **διεκπλέω** διέρχομαι πλέων.—**Δημάρατος**, ὁ ἐξόριστος βασιλεὺς τῆς Σπάρτης.—**εἷς=ἄττ.** εἷ.—**πυνθάνομαι** τινος μανθάνω ἀπὸ τινος.—**ὑπομένω** μετὰ μτχ. ἀναφερομένης εἰς τὸ ὑποκμ.: τολμῶ νά.—**χεῖρας ἀνταίρωμαί τινι**, βλ. VI, 44 (ἐν σελ. 243).—**πρὸς ἐσπέρης** πρὸς δυσμάς.—**ἀξιόμαχος** (μετ' ἀπρμφ.): **ὑπομένω** τινὰ ἐπιόντα περιμένω τὴν ἐπίθεσίν τινος.—**ἄρθμιος** ἡνωμένος.—

τὸ ἀπὸ σεῦ τὴν γνώμην σου.—ὕπολαμβάνω λαμβάνω τὸν λόγον.—
 χρώμαι ἀληθείᾳ λέγω τὴν ἀλήθειαν.—χρώμαι ἡδονῇ ὁμιλῶ πρὸς
 εὐχαρίστησιν.—ἡδῆς δυσάρεστος.—ἔσεσθαι, ὑπκμ. αὐτόν.

Κεφ. 102. ἀλίσκομαι ψευδόμενός τι πιάνομαι ψεύστης εἰς
 τι.—αἰεὶ κοτεῖ ἀνέκαθεν.—σύντροφός εἰμί τινι εἶμαι ἀναθρεμμένος
 μαζί μέ τινα.—ἔπακτός ἐστι δὲν εἶναι ἔμφυτος.—κατείργασται (ἐν
 πθκ. σημ.) ἔχει ἀποκτηθῇ.—σοφίῃ νοημοσύνη.—διαχρώμαί τι-
 νι μεταχειρίζομαι (ἔχω) τι πάντοτε.—ἀπαμύνομαι ἀποκρούω.—
 δεσποσύνη δεσποτισμός.—οἴκημαι=οἰκῶ.—οὐκ ἔστι ὅπως κο-
 τε οὐδέποτε.—λόγοι προτάσεις.—αὐτὶς δέ ἔπειτα δέ.—ἀντιοῦμαι
 =ἐναντιοῦμαι.—φρονῶ τὰ τινος ἔχω τὰ αὐτὰ φρονήματα, τὰ
 ὅποια ἔχει καὶ ἄλλος τις: εἶμαι μὲ τὸ μέρος τινός.

Κεφ. 103. φθέγγομαι λέγω, ἐκστομίζω.—ἔπος λόγος.—δυ-
 ναίατο=ἀττ. δύναιντο.—γίνονται περὶ ἓνα ἕκαστον ἀναλογοῦν
 εἰς τὸν καθένα.—γενοίατο=ἀττ. γένοιντο.—δαιμαίνω φοβοῦμαι.
 —ἀνειμένος (ἀνίημι) ἀφειμένος.—ἀνισῶ ἐξίσω.

Κεφ. 104. τὰ κατήκοντα Σπαρτ. τὰ ἀφορῶντα τοὺς Σπαρτ.—
 τὰ νῦν τάδε (ἐπίρρ.): ἀκριβῶς τώρα.—ἔστοργα, ὁ πρκμ. μὲ σημ.
 ἐνεστ.=στέργω ἀγαπῶ.—ἐξεπίσταμαι γνωρίζω καλῶς.—τιμὴ βα-
 σιλικὸν ἀζίωμα.—γέρεα προνόμια (ἀποδιδόμενα εἰς βασιλεῖς).—βίος
 τὰ μέσα πρὸς ζώην.—οἶκος κατοικία.—οἰκός=ἀττ. εἰκός.—φαι-
 νομένη φανερά.—διωθοῦμαι ἀποκρούω.—κατὰ ἓνα εἰς πρὸς ἓνα.
 —οὐδαμὸς=ἀττ. οὐδεῖς.—κακίων ὀλιγώτερον ἀνδρεῖος.—ἀλέες
 ὅλοι ὁμοῦ.—ἔπειμί τινι προῖσταμαί τινος.—ὑποδαιμαίνω φοβοῦ-
 μαι.—γῶν=ἀττ. γοῦν.—ἄνωγα διατάσσω.—φεύγω ἀποφεύγω.—
 ἐπικρατῶ νικῶ.—τὸ λοιπὸν εἰς τὸ ἐξῆς.—κατὰ νόον τοι κατὰ
 τὴν ἐπιθυμίαν σου.

Κεφ. 105. ἐς γέλωτα τρέπω (τό πρᾶγμα) τὸ γυρίζω στὸ
 γέλιο.—ποιοῦμαι ὀργὴν ὀργίζομαι.

Κεφ. 201. ἡ δίοδος τὸ στενόν.—ἐπιχώριος ἐντόπιος.—τὰ
 ἔχοντα ἢ φέροντα πρὸς τὰ ἐκτεινόμενα μέρη πρὸς.

Κεφ. 202 - 203. ὑπομένω περιμένω.—ὁ Πέρσης, βλ. VI, 100.—ἐπικλητός γίνομαι προσκαλοῦμαι.—Λοκροὶ Ὀπούντιοι οἱ κάτοικοι τῆς Ἀν. Λοκρίδος ἐκ τῆς ἐκεῖ πρωτεύουσας Ὀπούντος.—πρόδρομος ὁ τρέχων ἐμπρός τινος, ὁ προπορευόμενος, ἡ πρωτοπορία.—προσδοκίμῳ εἰμι περιμένω.—ἐν φυλακῇ εἰμι φυλάσσομαι.—τῶ=ῶ.—ἐξ ἀρχῆς γινομένων εὐθὺς ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του.—κακὸν οὐ συνεμείχθη (δηλ. τοῖσι ἀγαθοῖσι) μετὰ τὴν εὐτυχίαν δὲν ἀνεμείχθη κάποια δυστυχία.—μέγιστα, δηλ. κακὰ συνεμείχθη.—πίπτω ἀπὸ τῆς δόξης ἀποτυγχάνω εἰς τὴν ἰδέαν μου (εἰς τὴν προσδοκίαν μου).

Κεφ. 204 - 205. ἐκάστων, ἐκ τοῦ στρατηγοί.—ἐξ ἀπροσδοκίης ἀπροσδοκίως, παρ' ἐλπίδα· ὁ Λεωνίδας ὡς ἔχων δύο ἀδελφοὺς μεγαλύτερους, τὸν Κλεομένην καὶ τὸν Δωριέα, οὐδέποτε ἤλπιζε νὰ γίνῃ βασιλεὺς. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Κλεομένης ἀπέθανεν ἄνευ τέκνου ἄρρενος, ὁ δὲ Δωριεὺς δὲν ὑπῆρχε πλέον, ἀλλ' εἶχεν ἀποθάνει καὶ αὐτός, ἡ βασιλεία περιῆλθεν εἰς τὸν Λεωνίδα. —ἐπιλέγομαι ἐκλέγω διὰ τὸν ἑαυτόν μου.—οἱ κατεστεῶτες οἱ (διὰ νόμου) ὥρισμένοι ἐννοοῦνται οἱ κατ' ἐκλογὴν ὑπὸ τοῦ βασιλέως προσλαμβανόμενοι τριακόσιοι εἰς ἐπικινδύνους ἐπιχειρήσεις.—ἐς τὸν ἀριθμὸν λογίζομαι ἀπαριθμῶ.—σπουδὴν ποιοῦμαι (μετ. ἀπρμφ.) φροντίζω νά.—κατηγορεῖται (ἀπρμφ.) τινὸς (μετ' ἀπρμφ.) φέρεται κατηγορία κατὰ τινος ὅτι.—παρακαλῶ προσκαλῶ.—ἀπερέουσι, μέλλ. τοῦ ἀπαγορεύω ἀρνοῦμαι.—ἐκ τοῦ ἐμφανέος φανερά.

Κεφ. 206. ὑπερβάλλομαι ἀναβάλλω. — γὰρ ἐπειδὴ. — Κάρνεια ἐορτὴ τελουμένη ἐν Σπάρτῃ κατ' ἔτος πρὸς τιμὴν τοῦ Καρνείου Ἀπόλλωνος καὶ διαρκούσα ἐννέα ἡμέρας.—κατὰ τάχος=ταχέως.—πανδημεῖ=πανστρατιῇ.—ὡς=οὕτως. — ἐνένωντο = ἅπ. ἐνενόηοντο· τοῦ νοοῦμαι σκέπτομαι.—ἦν συμπεσοῦσα=συνέπεσε.—κατὰ τωὐτὸ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον.—Ὀλυμπιάς οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες.—κατὰ τάχος οὕτω=οὕτω ταχέως.—διακρίνεται ὁ πόλεμος τελειώνει ὁ πόλεμος.

Κεφ. 207. διενένωντο, βλ. ἀνωτέρω ἐνένωντο (κεφ. 206).—πέλας (μετὰ γνκ.) πλησίον τινός.—ἐσβολὴ δίοδος, στενόν.—κα-

ταρρωδῶ=κατορρωδῶ πολὺ φοβοῦμαι.—ἀπαλλαγὴ ἀναχώρησις.—
περισπέρχομαι τινι πολὺ δυσαρεστοῦμαι (ὀργίζομαι) διὰ τι.—
ἀλέξασθαι, μέσ. ὁρ. τοῦ ἀλέξω ἀποκρούω.

Κεφ. 208. ιδέσθαι=ιδεῖν. — ἀκηκόεε=ἤκηκόει.—ἀλίζομαι
συναροῖζομαι.—ταύτη αὐτοῦ.—προσελαύνω (ἐφιππος) πλησιάζω.—
κατώρα=ἄττ. καθεώρα· καθορῶ βλέπω καλῶς.—ἔσω τοῦ τεί-
χεος, τοῦτο τὸ τεῖχος εἶχον κτίσει πρὸ πολλῶν ἐτῶν οἱ Φωκεῖς, διὰ
τὴν προφυλάσσωνται ἀπὸ τὰς προσβολὰς τῶν Θεσσαλῶν, τῶν ἀσπόν-
δων ἐχθρῶν των.—ἀνορθώσαντες, διότι τὸ πλεῖστον μέρος αὐτοῦ
ὥς ἐκ τῆς πολυκαμίας εἶχε καταπέσει.—οἶά τε ἦν=οἶόν τε ἦν.—
ὁ δὲ=ἀλλά.—μανθάνω, ἐδῶ: παρατηρῶ.—τοῖσι (=οἷς) τὰ
ὄπλα ἔκειτο οἱ ὁποῖοι εἶχον στρατοπεδεύσει.—ἀτρεκέως ἀκριβῶς.—
ἀλογίῃ ἀδιαφορία, καταφρόνησις.—κυρέω=τυγχάνω.—ὄπωπα,
πρὶμ. τοῦ ὁρῶ.

Κεφ. 209. ἔχω (μετ' ἀπρμφ.) δύναμαι.—συμβάλλομαι ἐν-
νοῶ.—τὸ ἐὼν τὸ ἀληθές.—ἀλλὰ — γὰρ ἀλλ' ἐπειδὴ.—μευ=ἄττ. μου.
—καὶ πρότερον, περὶ τοῦ πράγμ. βλ. κεφ. 101 - 104 (ἐν σελ. κειμ.
171 - 172)—εὖτε=ἄττ. ὅτε.—γέλωτα τίθεμαί τινα περιγελῶ τι-
να. — τῇ (= ἄττ. ῇ) πῶς. — ἀγών ἔργον, καθήκον. — ἀντία σεῦ
ἐνώπιόν σου. — ἀπίκται=ἄττ. ἀφιγμένοι εἰσί. — ἔσδοδος=ἐσβο-
λὴ (κεφ. 207).—νόμος συνήθεια.—ἔχων ἐστὶ=ἔχει.—ἐπεὰν =
ἄττ. ἐπὰν. — ψυχὴ ζωή.—τὸ ὑπομένον = οἱ ὑπομένοντες·
ὑπομένω μένω ὀπίσω. — ὑπομένω (μετὰ μτχ. ἀναφερομένης εἰς
τὸ ὑποκμ.), βλ. κεφ. 101 (ἐν σελ. 248).—χείρας ἀνταίρομαι τι-
να ἢ τινι, βλ. VI, 44 (ἐν σελ. 243).—βασιλῆιος=ἄττ. βασιλείος
βασιλικός.—προσφέρομαι πρὸς τινα ἐπέρχομαι ἐναντίον τινός.
—κάρτα=λίαν.—χρᾶσθαι, τὸ ἀπρμφ. ἀντὶ προστακτ.=χρῶ. —
τοι=ἄττ. σοι.—ταύτη... τῇ οὕτω... ὅπως.

Κεφ. 210. παρεξῆκε, τοῦ παρεξίημι ἀφῆνω νὰ περάσῃ.—
ἀβουλία ἀπερισκεψία.—διαχρῶμαι=χρῶμαι.—Κίσσιοι κάτοικοι τῆς
Κισσίας, χώρας περσικῆς, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἔκειντο τὰ Σοῦσα.—ἐς ὅσιν
τὴν ἑωυτοῦ ἐνώπιόν του.—φερόμενοι μὲ ὁρμήν.—ἐπεσῆσαν=
ἄττ. ἐπεισῆσαν εἰσῆρχοντο εἰς. τὰς τάξεις τῶν πιπτόντων.—προ-

σπταίω βλάπτομαι, ὑφίσταμαι ἀπωλείας.—τέω = ἄττ. τῷ, τι-
νι.—πᾶς τις ἕκαστος.—συμβολή μάχη.—δι' ἡμέρης (καθ') ὅλην
τὴν ἡμέραν.

Κεφ. 211. τρηχέως περιέπω κακοποιῶ, βλάπτω.—ὑπεξέρ-
χομαι ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀποσύρομαι.—ἐκδέχομαι διαδέχομαι.—
ἀθάνατοι, σῶμα ἐκ δεκακισχιλίων ἐπιλέκτων στρατιωτῶν τῆς περσι-
κῆς βασιλικῆς φρουρᾶς· ὠνομάζετο οὕτω, διότι ἀντικαθίσταντο πάν-
τοτε οἱ ὑπὸ νόσου ἀποθνήσκοντες ἢ οἱ φονευόμενοι, ὥστε νὰ μένη πάν-
τοτε πλήρης ὁ ἀριθμός.—ὥς κατεργασόμενοι (αὐτούς, δηλ. τοὺς
"Ελλ.) μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ τοὺς νικήσουν.—εὐπετέως εὐκόλως.
—συμμίσγω=συμμείγνυμι ἔρχομαι εἰς χεῖρας.—πλέον φέρο-
μαι περισσότερον κατορθώνω.—στεινόπορος στενός. — ἥπερ =
ἄττ. ἢ (συγκρτκ.).—ἄλλα εἰς ἄλλα.—ἐξεπίσταμαι γνωρίζω κα-
λῶς.—ὄκως=ὁπότε ὁσάκις.—ἀλῆς εἰς ἓν ὅλον ἡθροισμένος, συν-
ηνωμένος.—φεύγεσκον=ἔφευγον.—δῆθεν κατὰ τὸ φαινόμενον.—
πάταγος κρότος (τῶν ὅπλων).—καταλαμβάνω προφθάνω.—ἂν ὑ-
πέστρεφον, ἐδῶ ὁ ἂν μετὰ τοῦ παρτκ. δηλοῖ τὸ κατ' ἐπανάληψιν
συμβαῖνον εἰς τὸ παρελθόν· ἔστρεφον ὀπίσω.—ἀντίοι ἀντιμέτωποι.—
μεταστρέφομαι στρέφομαι ὀπίσω.—καταβάλλω=ἀποκτείνω. πθτκ.
τούτου πίπτω.—ἐδυνάτο=ἄττ. ἡδύναντο. — οὐδέν, ἐπίρρ.—
παραλαμβάνω τῆς ἐσόδου καταλαμβάνω τὴν εἴσοδον· γίνομαι κύριος
τῆς εἰσόδου.—τέλος σῶμα στρατοῦ, τάγμα.—παντοίως κατὰ πολλοὺς
καὶ διαφόρους τρόπους.

Κεφ. 212. πρόσοδοι τῆς μάχης ἐπιθέσεις, ἔφοδοι.—ἀνατρέ-
χω ἀναπηδῶ.—ἀεθλέω=ἄττ. ἀθλῶ μάχομαι.—ἐόντων, δηλ. τῶν
Ἑλλήνων.—συμβάλλω ἔρχομαι εἰς χεῖρας συμπλέκομαι.—κεκο-
σμημένοι τεταγμένοι.—ἐν μέρεϊ μὲ τὴν σειράν, διαδοχικῶς.—ἐς
τὸ οὖρος, δηλ. τὸ Καλλίδρομον.—ἀλλοῖος διαφορετικός.—ἐνώ-
ρων=ἄττ. ἐνεώρων· ὁ πρτκ. ἐδῶ μὲ σημ. ὑπερσυντλκ. ἐνορῶ
παρατηρῶ.

Κεφ. 213. ὅ τι χρήσεται τῷ π. πρήγμ. πῶς νὰ μεταχειρισθῇ
τὴν παροῦσαν περίστασιν· τί νὰ κάμῃ εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν.
—φέρομαι λαμβάνω (ὡς ἀνταμοιβήν).—διὰ τοῦ οὖρεος (δηλ. τοῦ

Καλλιδρόμου) φέρουσαν, βλ. σχ. τῆς ἐν Θερμοπύλαις μάχης ἐν τέλει τοῦ βιβλίου (πίν. I).—ταύτη ἐδῶ (δηλ. ἐν Θερμοπ.).—ὕπομένω μένω.—ὕστερον, ὅτε δηλ. οἱ Πέρσαι ἀφῆκαν τὴν Ἑλλάδα.—Πυλαγόροι οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν 12 ἑλλ. φύλων, οἱ ὅποιοι μετεῖχον τοῦ ἀμφικτυονικοῦ συνεδρίου· συνήρχοντο δις τοῦ ἔτους, τὸ μὲν ἔαρ ἐν Δελφοῖς, τὸ δὲ φθινόπωρον ἐν Ἀνθήλῃ παρὰ τὰς Θερμοπύλας.—Πυλαίη (δηλ. σύνοδος) ἡ συνέλευσις ἐν Πύλαις (ἢ μᾶλλον ἐν Ἀνθήλῃ παρὰ τὰς Πύλας).—ἐπικηρύσσω ἀργυρίον τινα ὀρίζω χρηματικὴν ἀμοιβὴν διὰ τὴν κεφαλὴν τινος.—κατέρχομαι ἐπανέρχομαι.—Ἀντικύρη πόλις παρὰ τὸν Μαλιακὸν κόλπον, ἡ πατρίς τοῦ Ἐφιάλτου.

Κεφ. 215. κατεργάζομαι κατορθώνω.—ὠρμέατο=ἄττ. ὠρμηντο· ὀρμῶμαι ξεκινῶ.—περὶ λύχνων ἀφὰς περὶ τὴν ὥραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνάπτονται οἱ λύχνοι, δηλ. ὅταν ἀρχίζῃ νὰ νυκτώνῃ.—καθηγοῦμαι ὁδηγῶ.—ὅτε οἱ Φωκεῖς κτλ., περὶ τοῦ πράγμ. βλ. κεφ. 208 (ἐν σελ. 251).—ἐν σκέπη εἰμί τινος προφυλάσσομαι ἀπὸ τι.—ἐκ τόσου, δηλ. χρόνου.—κατεδέδεκτο=ἄττ. κατεδέδεικτο.—χρηστὸς χρήσιμος.

Κεφ. 216 - 217. διασφάξ, γὸς χαράδρα.—Ἄσωπός - Ἀνόπαια, βλ. σχ. τῆς ἐν Θερμοπύλαις μάχης ἐν πίν. I.—τείνω ἐκτείνομαι.—πρὸς τῶν Μηλιέων (ὡς πρὸς τὸν ἐρχόμενον) ἀπὸ τὴν χώραν ὧν Μαλιέων.—ἡὼς (=ἄττ. ἕως) διαφαίνει ἀρχίζει νὰ φαίνεται ἡ αὐγή· ἀρχίζει νὰ γλυκοχαράξῃ.—καὶ οἱ καὶ οὗτοι.—γίνομαι ἐπὶ τινι φθάνω εἰς τι.—ἀκρωτήριον κορυφή.—ῥύομαι ὑπερασπίζω.—ἡ κάτω ἐσβολὴ τὸ κάτω κείμενον στενόν.—ὑπὸ τῶν εἴρηται=ὑπὸ τούτων, ὑφ' ὧν αὐτὴν φυλάσσεσθαι πρότερόν μοι εἴρηται (βλ. κεφ. 202).—ὑποδέχομαι ἀναλαμβάνω, ὑπόσχομαι.

Κεφ. 218. ἐπίπλεος=ἄττ. ἐπίπλεως γεμάτος.—ψόφος θόρυβος.—οἰκὸς=ἄττ. εἰκός.—φύλλων ὑποκεχυμένων ὑπὸ τ.π. διότι φύλλα εἶχον πέσει (ἐκ τῶν δένδρων) καὶ εἶχον σκορπισθῇ ὑπὸ τοὺς πόδας των.—ἀνά - ἔδραμον, τμησίς· ἀνέδραμον· ἀνατρέχω, βλ. κεφ. 212.—ἐνδύνω=ἐνδύομαι.—ἐν θώματι γίνομαι ἐκπλήττομαι.—ἔλπομαι ἐλπίζω.—ἀντίξοος ἐναντίος, ἐχθρικός.—ἐγκυρέω (ἀόρ. ἐνεκύρησα) συναγτῶ.—ὀποδαπὸς ἐκ τίνος χώρας.—

διατάσσω θέτω ἐν τάξει, παρατάσσω.—βάλλω κτυπῶ.—τόξευμα βέλος.—κόρυμβος κορυφή.—ἐπίσταμαι, ἐδῶ: εἶμαι βέβαιος, πιστεύω.—ἀρχὴν (ἐπίρρ.) ἀρχικῶς, κυρίως.—παρεσκευάδατο=ἄττ. παρεσκευασμένοι ἦσαν.—οὐδένα λόγον ποιοῦμαι τινος καθόλου δὲν λογαριάζω τινα.—οἱ δὲ=ἄλλά.

Κεφ. 219. τὰ ἱρὰ τὰ σφάγια, τὰ σπλάχνα τῶν σφαγίων.—ἄμα ἡοῖ (=ἄττ. ἅμ' ἔω) κατὰ τὴν αὐγὴν (τῆς ἐπομένης ἡμέρας).—ἐπὶ δὲ (ἐπίρρ.) ὕστερον δέ.—περίοδος περικύκλωσις.—σημαίνω εἰδοποιῶ.—ἡμεροσκόπος φρουρὸς ἐν καιρῷ ἡμέρας.—τὸ ἄκρον ἡ κορυφή.—διαφαίνει ἡμέρη ἀρχίζει νὰ ξημερώνῃ.—σχιζομαι διαρῶμαι.—ἔων=ἄττ. εἶων.—διακρίνομαι διαλύομαι, χωρίζομαι.

Κεφ. 220. κήδομαι μεριμνῶ, ἐνδιαφέρομαι.—εὐπρεπέως ἔχει=πρέπει ἀρμόζει.—ἀρχὴν, βλ. κεφ. 218.—ταύτη τῇ γνώμῃ πλεῖστός εἰμι εἰς ταύτην τὴν γνώμην κατὰ τὸ πλεῖστον ἀποκλίνω: μὲ αὐτὴν τὴν γνώμην καθ' ὁλοκληρίαν συμφωνῶ.—καλῶς ἔχει εἶναι ἔντιμον.—ἐκέχρηστο, πθκ. ὑπερσυντλκ. τοῦ χρῶ δίδω χρησμόν.—χρῶμαι (χρηστηρίῳ ἢ Πυθίᾳ) ἐρωτῶ τὸ μαντεῖον.—αὐτίκα κατ' ἀρχὰς εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς.—ἀνάστατος γίνομαι καταστρέφομαι.—ἐπιλέγομαι σκέπτομαι.—κατατίθεμαι δόξαν θησαυρίζω δόξαν.—διαφέρομαι γνώμῃ ἔχω διάφορον γνώμην, διαφωνῶ.—ἀκόσμως ἀπρεπῶς.

Κεφ. 221. τὰ ἀνέκαθεν ἐκ καταγωγῆς.—Μελάμπους περίφημος μάντις κατὰ τοὺς μυθικοὺς χρόνους.

Κεφ. 222. ἐν ὁμήρων λόγω ποιοῦμαι θεωρῶ ὡς ὁμήρους.

Κεφ. 223. ἐπέχω περιμένω.—ἐς ἔως, μέχρι.—κου μάλιστα περίπου.—ἀγορᾶς πληθῶρη=ἀγορὰ πλήθους α ὁ χρόνος ἀπὸ 9-11 1/2 π.μ. περίπου.—ἐπέσταλτο οὕτω εἶχε δοθῇ τοιαύτη παραγγελία.—χῶρος ἀπόστασις.—πολλὸν πολύ.—ἥπερ=ἄττ. ἥ.—ἡ περίοδος, ἐδῶ: ἡ (περὶ τὸ ὄρος) κυκλοτερὴς ὁδός.—κατ' ἀρχὰς πρότερον.—αὐχὴν στενόν.—ἔρυμα ὀχύρωμα.—ὑπεξέρχομαι προφυλακτικῶς ἐξέρχομαι.—συμμίσγοντες, οἱ "Ελλ.—τέλος, βλ. κεφ. 211.—ῥαπίζω μαστιγώνω.—ζῶδς ζωντανός.—οὐδεὶς λόγος ἐστὶ

τινος οὐδείς φροντίζει περί τινος.—τὸ ἀπολλύμενον=οἱ ἀπολλύμενοι.—ἀποδείκνυμαι ἐπιδεικνύω.—ῥώμης ὅσον εἶχον μέγιστον τὴν μεγίστην δύναμιν ποῦ εἶχον.—παραχρεώμενοι μαχόμενοι ἄνευ σκέψεως περὶ τῆς ζωῆς των, ἀψηφούντες τὴν ζωὴν των.—ἀτέων παράφορος, ἔξω φρενῶν.—κατάγνυμι θραύω· ὁ πρὶν. κατέαγα εἶμαι θραυσμένος.—διεργάζομαι φονεύω.

Κεφ. 224. πόνος μάχη.—ἐν δὲ δὴ πρὸς τοῦτοις δέ.

Κεφ. 225. ὠθισμός, ἐπὶ τῶν μαχομένων ἐν συμπλοκῇ: σπρώξιμον.—ἐς ὃ ἔως ὅτου.—ἀρετὴ ἀνδρεία.—ὑπεξερύω ἀποσύρω, ἀποσπῶ.—τοῦτο συνεστήκει οὗτος ὁ ἀγὼν διήρκεσε.—ἐτεροιοῦμαι μεταβάλλομαι, ἀλλάσσω μορφήν.—τὸ νεῖκος ὁ ἀγὼν.—ἀναχωρῶ ὀπίσω ὑποχωρῶ.—παραμείβομαι ὑπερβαίνω.—κολωνὸς λόφος.—ἀλῆς, βλ. κεφ. 211 (σελ. 252).—ἐπὶ Λεωνίδῃ πρὸς τιμὴν τοῦ Λ.—ἀλέξομαι ὑπερασπίζομαι.—περίειμι ὑπολείπομαι, ἀπομένω.—καταχώννυμι χώνω βαθέως, κατακαλύπτω, θάπτω.—ἐξ ἐναντίας ἐκ τῶν ἔμπροσθεν.—ἐφέπομαι ἐπιτίθεμαι.—συγχώννυμι μεταβάλλω εἰς σωρὸν ἐρειπίων, κατακρημνίζω.—περιέχομαι περικυκλώνω.—περισταδὸν σταθέντες ὁλόγυρα.

Κεφ. 226 - 227. εἶπαι=ἄττ. εἰπεῖν.—τὸ ἔπος ὁ λόγος.—πρὸς τευ παρὰ τινος.—ἀπιέωσι=ἄττ. ἀφιῶσι· ἀφήμι ρίπτω.—δῖστος βέλος.—ἐν ἀλογίῃ ποιοῦμαί τι δὲν λογαριάζω τι, ἀδιαφορῶ διὰ τι.—τοιουτότροπος παρόμοιος.—μνημόσυνον, βλ. VI, 109 (ἐν σελ. 246).

Κεφ. 228. θαφθεῖσι=ἄττ. ταφεῖσι.—αὐτοῦ ταύτῃ ἐδῶ ἐν αὐτῇ τῇ θέσει.—τῇ περ ὅπου ἀκριβῶς.—ἡ, μετὰ τὸ πρότερον=πρίν.—γράμματα ἐπίγραμμα.—τῇδε ἐδῶ.—Πελοποννάσου, δωρικὸς τύπος.—τέτορες, δωρικὸς τύπος=τέσσαρες.—ἀγγέλλειν, ἀντὶ προσκτ. =ἄγγελλε.—ῥῆμα νόμος.—κλεινὸς ἐνδοξος.—ἀμείβομαι διαβαίνω.—κῆρ, κηρὸς, συνήθως ἐν τῷ πληθ. κῆρες θάνατος.—σάφα σαφῶς.—οὐκ ἔτλη (ἀόρ. β' τοῦ ἄχρ. ἐνεστ. τλάω) δὲν ὑπέμεινε, δὲν ἠθέλησε.—προλείπω καταλείπω.—ἔξω ἡ=πλήν.—ἐπικοσμῶ τιμῶ.—κατὰ ξεινίην, ἢ κατὰ ἔνεκα.—Σιμωνίδης, περὶ τούτου βλ. V, 102 (ἐν σελ. 241).

Κεφ. 40. κατίσχω τὰς νέας διευθύνω τὰ πλοῖα.—προσδέομαι=δέομαι.—σχεῖν=κατασχεῖν· κατέχω προσορμίζομαι, ἀράζω.—ὑπεξάγομαι φέρω (τοὺς ἰδικούς μου) εἰς ἀσφαλῆ τόπον.—τὸ=ἄττ. ὅ.—τὰ κατήκοντα πρήγματα=τὰ παρόντα πρήγματα ἡ παροῦσα κατάστασις τῶν πραγμάτων· αἱ παροῦσαι περιστάσεις.—βουλὴν ποιοῦμαι=βουλεύομαι.—ἔψευσμένοι γνώμης ἀπατηθέντες εἰς τὰς ἐλπίδας των.—ὑποκάθημαί τινα ἐνεδρεῶ τινά.—οἱ δὲ=ἀλλά.—τειχέω=τειχίζω.—περίειμι σφίζομαι.—περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι πολὺ φροντίζω.—ἀπιέναι=ἄττ. ἀφιέναι· ἐκ τοῦ ἐπυνθάνοντο.

Κεφ. 41. τῇ (=ῆ) τις ὅπου ἕκαστος.—οἰκέται ὅλοι ἐν οἱ τῇ οἰκίᾳ, ἡ οἰκογένεια· ἐδῶ· γυναῖκες καὶ δοῦλοι.—ὑπεκτίθεμαι=ὑπεξάγομαι (κεφ. 40).—χρηστήριον χρησμός· οἱ Ἀθηναῖοι ἀφότου ἔμαθον, ὅτι ὁ Ξέρξης θὰ ἐπέλθῃ κατὰ τῆς Ἑλλάδος, εἶχον ζητήσῃ ἀπὸ τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν χρησμόν. Ὁ Ἀπόλλων τοὺς ἀπεκρίθη ὅτι μεγάλη καταστροφή τοὺς περιμένει καὶ ὅτι μόνον τὰ ξύλινα τεῖχη θὰ ᾔτο δυνατόν νὰ τοὺς σώσουν. Ὁ Θεμιστοκλῆς ἀπὸ τότε ἐξήγγησε τὸν χρησμόν, ὅτι ὁ θεὸς μὲ τὰ ξύλινα τεῖχη ἐννοεῖ τὰ πλοῖα.—ὑπηρετῶ τινι προσφέρω ὑπηρεσίαν εἰς τινα, ὑπακούω εἰς τινα.—ἐνδιδαιτῶμαι κατοικῶ, διαμένω.—ἐν τῷ ἱρῷ, δηλ. τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς.—ὡς ἐόντι ὡς ἐὰν ἀληθῶς ὑπῆρχεν (ὁ ὅφρις).—ἐπιμήνια (ἱερὰ) μηνιαῖαι προσφοραὶ ἢ θυσίαι.—προτίθημι παραθέτω—μελιτόεσσα (=μελιτοῦττα, δηλ. μᾶζα) μελόπητα.—ἀναισιμῷ (-όω) καταναλίσκω, κατατρῶγω.—τῆς θεοῦ, δηλ. τῆς Ἀθηνᾶς, εἰς τὴν ὁποῖαν ἱερὸς ἦτο ὁ ὅφρις.—ὑπέκκειμαι (πθτκ.) ἔχω μεταφερθῇ εἰς μέρος ἀσφαλές.—στρατόπεδον στόλος.

Κεφ. 42. ωὗτός=ὁ αὐτός.—πάρεξ ἐκτός, πλὴν.—πεντηκόντερος, βλ. III, 39 (ἐν σελ. 237.).

Κεφ. 49. προτίθημι προτείνω.—ὅκου... τῶν...=ὅκου τούτων τῶν χωρέων, τῶν αὐτοὶ ἐγκρατέες εἰσὶ.—ἐγκρατὴς κύριος.—ἐπιτήδειος κατάλληλος.—ἀπεῖτο=ἄττ. ἀφείτο· πθτκ. ὑπερσυντλκ.

τοῦ ἀφίημι. — συνεκπίπτω εἶμαι σύμφωνος, συμφωνῶ. — ἐπιλέγω λέγω προσέτι. — πολιορκήσονται, ἐν πθκ. σημασία. — ἵνα, τοπκ. = ὅπου. — τιμωρή βοήθεια. — ἐκφέρομαι (μέλλ. ἐξοίσομαι) ἐξερχόμενος ἀπὸ τοῦ πλοῖον καταφεύγω.

Κεφ. 50. ἐπιλέγονται συσκέπτονται, συζητοῦν. — τρέπομαι πορεύομαι. — ἐκλείπω ἐς = ἐκλείπω καὶ φεύγω ἐς. — Καλλ. ἄρχοντος Ἀθ., δηλ. τὸ 480 π.Χ.

Κεφ. 51. ἐν τῷ ἱρῷ, δηλ. τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς ἐν τῇ Ἀκροπόλει. — ταμίας τοῦ ἱεροῦ, οὗτοι ἦσαν δέκα καὶ ἐφύλαττον τὰ κειμήλια καὶ τὰ χρήματα τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς καὶ καθόλου φαίνεται, ὅτι εἶχον τὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἐποπτεῖαν ὅλων τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει. — θύρα σάνις. — ἅμα μὲν — πρὸς δὲ ἀφ' ἑνὸς μὲν — πρὸς τοῦτοις δέ. — ἀσθένεια βίου πενία. — ἐκχωρῶ ἀπέρχομαι, ἀναχωρῶ. — αὐτοὶ αὐτοὶ μόνον. — τὸ μαντήιον, ἐδῶ: τὴν ἔννοιαν (τὴν σημασίαν) τοῦ χρησμοῦ. — χρῶ (-άω) χρησιμοδοτῶ. — ἀνάλωτος ἀκυρίευτος, ἀπόρητος. — κρησφύγετον καταφύγιον.

Κεφ. 52. ἵζομαι, ἐπὶ στρατεύματος: λαμβάνω θέσιν, στρατοπεδεύω. — καταντίον ἀπέναντι. — ὄχθος ὕψωμα, λόφος. — ὅκως = ὁπότε δόσakis. — ἄπτω ἀνάπτω. — τὸ ἔσχατον τοῦ κακοῦ τὰ ἔσχατα δεινά. — προδίδωμι (ἀμτβ.) ἐκλείπω, γίνομαι ἄχρηστος. — λόγοι προτάσεις. — τῶν Πεισιστρατιδῶν, δηλ. τοῦ Ἰππίου καὶ τῶν ὁποδῶν του, οἱ ὅποιοι εὕρισκοντο ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Ξέρξου. — ὁμολγία συνθήκη. — ὁλοίτροχος στραγγυλὸς λίθος. — ἀπορίησι ἐνέχο εὕρισκομαι εἰς ἀμηχανίαν.

Κεφ. 53. τὰ ἄπορα αἱ ἀπορίαι, ἡ ἀμηχανία. — ἐξοδος δος. — ἔδεε ἦτο προωρισμένον. — θεοπρόπιον χρησμός. — ὑπὸ τινι περιέρχομαι εἰς τὴν ἐξουσίαν τινός. — ἐλπίζω μὴ μήπως. — κατὰ ταῦτα ἀπ' αὐτοῦ. — ταύτη ἀπὸ αὐτοῦ κατὰ τοῦ τείχεος κάτω ἀπὸ τὸ τεῖχος κάτω. — ἐς τὸ μέγεθος τοῦ ναοῦ τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς· μέγαρον δὲ τὸ ἐσώτατον μέρος τοῦ ναοῦ, τὸ ἄδυτον· ἐν αὐτῷ εὕρισκετο ἡ θεᾶς. — τὰς πύλας, δηλ. τοῦ ναοῦ τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς στρωντο, πθκ. ὑπερστνλ. τοῦ καταστρώννυμι φρ

Κεφ. 54. Ἀρταβάνω, τοῦτον ὁ Ξέρξης εἶχεν ἀφήσει εἰς τὰ Σοῦσα ὡς διοικητὴν τοῦ κράτους του. — εὐπρηξίη εὐτυχία, ἐπιτυχία. — τοὺς φυγάδας, δηλ. τὸν Ἰππίαν καὶ τοὺς ὁπαδοὺς αὐτοῦ. — τὰ ἱρὰ τὰς συνήθεις θυσίας. — ὄψις ἐνυπνίου ὄραμα εἰς τὸν ὕπνον. — ἐνθύμιόν μοι γίνεται ποιήσαντι αἰσθάνομαι βάρος εἰς τὴν ψυχὴν μου (μὲ τύπτει ἢ συνείδησίς μου), δι' ὅ,τι ἔκαμα.

Κεφ. 55. ἐπιμιμνήσκομαί τινος μνημονεύω τι. — γηγενῆς ὁ ἐκ τῆς γῆς γεννηθεὶς. — θάλασσα πηγὴ ἁλμουρῷ ὕδατος. — ἔνι = ἔνεστι. — λόγος (ἐστὶ) λέγεται. — μαρτύριον μαρτυρία, ἀπόδειξις. — καταλαμβάνει (ἀπροσ.) συμβαίνει. — ὥρων = ἄττ. ἑώρων. — στέλεχος κορμός. — ὅσον τε περίπου. — ἀνατρέχω, ἐδῶ: βλαστάνω, μεγαλώνω.

Κεφ. 56. θόρυβος ταραχή. — μένω περιμένω. — κυρῶ (-όω) ἐπικυρώνω, λαμβάνω ἀπόφασιν. — τὸ προκείμενον πρῆγμα τὸ θέμα τῆς συνδιασκέψεως, τῆς συζητήσεως (τὸ ὅποῖον εἶχε προταθῇ ὑπὸ τοῦ Εὐρυβιάδου· βλ. κεφ. 49). — ἐσπίπτω πίπτω ἐντὸς μὲ ὁρμὴν (μὲ βίον), εἰσορμῶ. — αἶρω = ἄττ. αἶρω. — ἀποθευσόμενοι, τοῦ ἀποθέω ταχέως ἀπέρχομαι. — τοῖσί τε ὑπολ., δτκ. τοῦ ποιητκ. αἰτίου. — καὶ οἱ καὶ οὗτοι.

Κεφ. 57. Μνησίφιλος, πατρικὸς φίλος τοῦ Θεμιστ. — σφι, δτκ. τοῦ ποιητκ. αἰτίου. — βεβούλευται ἔχει ἀποφασισθῇ. — δέδοκται = βεβούλευται. — τοι βεβαίως. — ἀπαίρω τὰς ναῦς κινῶ τὸν στόλον, ἀποπλέω. — ἀβουλία ἀπερισκεψία. — μηχανὴ τρόπος. — διαχέαι, ἀπαρρ. ἀορ. τοῦ διαχέω διαλύω, ματαιώνω. — ἀνέγνωσα (ἀορ. ἀ' τοῦ ἀναγιγνώσκω) ἔπεισα. — μεταβουλεύομαι μεταβάλλω γνώμην.

Κεφ. 58. ὑποθήκη συμβουλή. — κοινὸν πρῆγμα ὑπόθεσις κοινῆς φροντίδος: ὑπόθεσις δημοσία. — συμμειγνυμί τινί τι ἀνακοινῶ τι. εἷς τινα. — παρίζομαί τινι κἀθημαι πλησίον τινός. — καταλέγω διηγούμαι, ἐκθέτω. — ἑμαυτοῦ ποιοῦμαί τι οἰκαιοποιοῦμαί τι. — ἐς ὃ ἔως ὅπου. — χρήζω παρακαλῶ.

Κεφ. 59. προτίθημι ἐκθέτω, ἀνακοινώνω. — τῶν εἵνεκεν ἀντί: τοῦ εἵνεκεν = οὗ (δηλ. λόγου) ἕνεκα. — πολλός εἰμι ἐν τοῖσι

λόγοισι ὁμιλῶ πολλά. — οἷα = ἄτε. — κάρτα δέομαι ἔχω μεγάλην ἀνάγκην. — προεξανίσταμαι, ἐν ἀγῶνι: ξεκινῶ πρὶν δοθῇ τὸ σύνθημα. — ραπίζω ραβδίζω, δέρω. — ἀπολύομαι ἀπολογοῦμαι. — ἐγκαταλείπομαι ἐν ἀγῶνι δρόμου: μένω ὀπίσω.

Κεφ. 60. διαδιδρήσκω = ἀποδιδράσκω. — κόσμον φέρει τινὶ φέρει τιμὴν εἰς τινα. — ὁ δέ = ἀλλά. — ἄλλου λόγου ἔχομαι πιάνομαι ἀπὸ ἄλλου λόγον: κάμνω χρῆσιν ἄλλου λόγου.

α) ἐν σοί ἐστι, βλ. VI, 109 (ἐν σελ. 246). — ἀναζεύγνυμι τὰς ναῦς φέρω τὰ πλοῖα. — ἀνατίθην ἀντιπαραβάλλω, συγκρίνω. — συμβάλλω συμπλέκομαι. — ἀναπεπταμένος ἀνοικτός. — τὸ = ἄττ. ὅ. — τοῦτο δέ ἀφ' ἐτέρου δέ. — κινδυνεύω τινὶ κινδυνεύω μέ τινα: ἐκθέτω τινὰ εἰς κίνδυνον.

β) χρηστὰ ὠφέλεια. — τὰ οἰκότα ἐκ τοῦ πολέμου ἐκβαίνει ὁ πόλεμος λαμβάνει ἐκβασιν, ὅποιαν πρέπει. — πολλόν κρατῶ κερδίζω μεγάλην νίκην. — πρὸς τινος πρὸς τὸ συμφέρον τινός. — αὐτὶς δέ πρὸς τούτοις δέ. — περιγίνομαι σφύρομαι. — ὑπέκκειμαι ἔχω μεταφεροῇ χάριν ἀσφαλείας. — ἐν αὐτοῖσι, δηλ. ἐν τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις. — περιέχομαι τινος προσκολλῶμαι εἰς τι: ἐπιδιώκω τι. — προναυμαχῶ τινος ναυμαχῶ ὑπὲρ τινος. — καί, μετὰ τὸ ὁμοίως καθὼς καί. — σφέας, τοὺς Πέρσας.

γ) ἑκαστέρω, συγκριτ. ἐπίρρ. τοῦ ἑκάς μακράν. — κόσμος τάξις. — κερδαίνω τινὶ περιέοντι ἔχω τὸ κέρδος, ὅτι σφύζεται τις. — λόγιον χρησμός. — κατύπερθε γίνομαι τινος γίνομαι ὑπέρτερός τινος: νικῶ τινα. — οἰκότα ὁρθά, λογικά. — ὡς τὸ ἐπίπαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. — ἐθέλει, ὡς ὑποκμ.: τὰ βεβουλευμένα· ἐθέλω, ἐδῶ: συνηθίζω. — εὖ γίνομαι ἀποβαίνω καλῶς, ἐπιτυχάνω. — προσχωρῶ πρὸς τινα ὑποστηρίζω, βοηθῶ τινα.

Κεφ. 61. ἐπιφέρομαι (τινι) διὰ λόγου καταφέρομαι κατὰ τινος. — ἐπιψηφίζω τινὶ δίδω δικαίωμα ψήφου εἰς τινα. — παρέχομαι παρουσιάζω, ἔχω. — γνώμας συμβάλλομαι προσθέτω τὴν γνώμην μου εἰς τὰς γνώμας τῶν ἄλλων: δίδω τὴν γνώμην μου, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι. — προσφέρω τί τινι ἐπιρρίπτω τι (ὄνειδος) κατὰ τινος. — ἔωυτοῖσι, δηλ.: ἔωυτῶ καὶ τοῖς ἄλλοις Ἀθ. — ἤπερ = ἄττ. ἤ. — ἔστε ἐφόσον. — οὐδαμὸς = οὐδεῖς.

Κεφ. 62. διαβαίνω ἔς τινα στρέφομαι πρὸς τινα. — λόγοι ἐπεστραμμένοι λόγοι ἔντονοι, σφοδροί. — τὸ πᾶν τοῦ πολέμου τὴν ὅλην κρίσιν τοῦ πολέμου. — ὡς ἔχομεν ὅπως εἴμεθα: εὐθύς, ἀμέσως. — ἀναλαμβάνω ἐμβιβάζω εἰς τὰ πλοῖα. — κομίζομαι πλέω. — ἐκ παλαιοῦ ἔτι ἤδη ἐκ παλαιοῦ χρόνου. — κτίζω ἰδρύω, ἀποικίζω, κατοικίζω. — μονοῦμαί τινος ἐγκαταλείπομαι ἀπὸ τινα.

Κεφ. 63 - 64. ἀναδιδάσχομαι μεταβάλλω γνώμην. — δοκέειν μοι, τὸ ἀπαρμφ. ἀπολύτως: κατὰ τὴν γνώμην μου. — ἄρρωδῶ = ὀρρωδῶ φοβοῦμαι. — διανουμαχῶ συγκροτῶ ναυμαχίαν. — ἀκροβολίζομαι, κυρ.: ἀψιμαχῶ· ἀκροβολίζομαι ἔπεισι λογομαχῶ. — ἐπὶ Αἰακὸν διὰ τὸν Αἰακόν: διὰ νὰ φέρῃ τὸν Αἰακόν (τὸ ἄγαλμα δηλ. αὐτοῦ)· ὁ Αἰακὸς ἦτο κατὰ τὸν μῦθον υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς νύμφης Λιγίνης· ἀπόγονοι τούτου (Αἰακίδαι) ἦσαν ὁ Πηλεὺς, ὁ Τελαμών, ὁ Φῶκος, ὁ Ἀχιλλεύς, ὁ Αἴας καὶ ὁ Τεῦκρος. Εἰς τὰ ἀγάλματα τῶν Αἰακιδῶν ἀπεδίδετο ἡ ιδιότης ἰσχυρῶν βοηθῶν κατὰ τὰς μάχας.

Κεφ. 70. παρήγγειλε, ὁ Ξέρξης. — παρεκρίθησαν διαταχθέντες παρετάχθησαν κατὰ σειρὰν καὶ τάξιν. — ἐξέχρησε, τοῦ ἐκχρῶ (-άω) ἐξαρχῶ. — οἱ δὲ = ἄλλά. — πολιορκήσονται, ἐν πλοτκ. σημασίᾳ. — ἀπολαμφθέντες = ἀττ. ἀποληφθέντες· ἀπολαμβάνω ἀποκλείω.

Κεφ. 71. ἐμεμηχάνητο, ὑπερσυντλ. ἐν παθοτκ. σημασίᾳ τοῦ μηχανῶμαι ἐπινοῶ. — ὡς τάχιστα εὐθύς ὡς. — ἵζομαι στρατοπεδεύω. — συγχῶ (-όω) σκεπάζω (φράζω) με χώματα. — Σκειρωνίς ὁδός, ἡ ἄρουσα ἀπὸ τῆς Κορίνθου εἰς τὰ Μέγαρα καὶ Ἀττικὴν παρὰ τὴν θάλασσαν ἐπὶ ἀποτόμων βράχων. — ἄνω = ἀνύω περατῶ. — φορμὸς κοφίνι. — ἐσφορέω εἰσκομίζω. — ἐλινύω (μετὰ μτχ.) παύω νά.

Κεφ. 72. ὑπεραρρωδῶ τινι ὑπερβολικὰ φοβοῦμαι διὰ τινα. — οὐδὲν μέλει τινὶ καθόλου δὲν ἐνδιαφέρεται τις. — Κάρνεια, βλ. VII, 206 (ἐν σελ. 250). — παροιχώκεε, ὑπερσυντλ. τοῦ παροίχομαι ἔχω παρέλθει.

Κεφ. 74. πόνος ἐπίπονος ἐργασία. — συνίσταμαί τινι, ἐδῶ: καταπονοῦμαι μετὰ τι. — τὸν περὶ τοῦ παντὸς δρόμον θέω διαχω-

νίζομαι, διακινδυνεύω περί τῶν ὅλων. — ἐλλάμπομαι διακρίνομαι· ἐδῶ· κερδίζω τὴν νίκην. — οὐκ οὕτω — ὡς ὅχι τόσον — ὅσον. — δειμαίνω περί τινι φοβοῦμαι διὰ τινα. — τέως ἐπὶ τινα χρόνον. — σιγῇ μὲ χαμηλὴν τὴν φωνήν. — θῶμα ποιεῦμαι θαυμάζω. — ἐξερράγη (ἀπρὸς.) ἡ ἀγανάκτησίς των ἐξέσπασε. — ἐς τὸ μέσον φανερά. — δοριάλωτος κυριευμένος.

Κεφ. 75. ἐσσοῦμαι = ἄττ. ἡττῶμαι. — χρεόν, δηλ. ἐστί. — ἐπιδέχομαι δέχομαι προσέτι, δέχομαι νέους (πολίτας). — ὀλβιος πλούσιος. — κατύπερθε γίνομαι ὑπερισχύω. — δρησμός (δρασμός - διδράσκω) φυγή. — παρέχει (ἀπρὸς.) = πάρεστι ἢ ἔξεστι. — περιῶ (μετὰ μτχ.) ἐπιτρέπω, ἀφήνω νά. — πρὸς ἑαυτοὺς = πρὸς ἀλλήλους. — ἐκποδὼν ἀπαλλάσσομαι ἀπέρχομαι.

Κεφ. 76. τοῦτο μέν.. τοῦτο δέ, βλ. VI, 44 (ἐν σελ. 243). — ἀνῆγον (ἀμτβ.) τὸ ἀπ' ἐσπέρης κέρας ἐπροχώρουν μὲ τὸ δυτικὸν κέρας. — κυκλοῦμαι = κυκλῶ. — Κέος - Κυνόσουρα, ἀκρωτήρια εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευράν τῆς Σαλαμῖνος. — Μουνιχίη, χερσονήσος τῆς Ἀττικῆς μὲ ὁμώνυμον λιμένα κείμενον μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Φαλήρου. — ἀπολαμφθέντες, βλ. κεφ. 70. — τίσιν δίδωμί τινος τιμωροῦμαι διὰ τι. — ἀγώνισμα πολεμικὸν κατόρθωμα. — τῶν Περσέων, δηλ. τινάς. — ἐκφέρομαι (μέλλ. ἐξοίσομαι) φέρομαι ἔξω (ἐκ τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ξηράν). — πόρος τῆς ναυμαχίης τῆς μελλ. ἔσ. τὸ μέρος, ὅπου ἔμελλε νά γίνη ἡ ναυμαχία. — περιποιῶ διασώζω. — πυνθανοίατο = ἄττ. πυνθάνοιντο. — παραρτέομαί τι παρασκευάζω τι.

Κεφ. 78 - 79. ὠθισμός λόγων λογομαχία. — οἱ στρατηγοὶ συνίστανται οἱ στρατηγοὶ διαφωνοῦν. — κατὰ χώραν εἰμὶ εἶμαι εἰς τὴν θέσιν μου. — τρόπος χαρακτήρ. — συνέδριον τόπος τοῦ συνεδρίου. — ἐκκαλοῦμαι φωνάζω ἔξω. — ὑπὸ ἔνεκα. — λήθην ποιῶμαι = ἐπιλανθάνομαι. — συμμείγνυμί τινι ὁμιλῶ μέ τινα. — στασιάζω φιλονικῶ. — τοι = ἄττ. σοι. — ἴσον Πελοποννησίοις τὸ αὐτὸ (ἀνωφελές) διὰ τοὺς Πελοπ.

Κεφ. 80 - 81. χρηστὰ ὠφέλιμα. — διακελεύομαι συμβουλεύω. — τὰ ἐγὼ ἐδεόμην κλπ. = αὐτόπτης γενόμενος (τούτων), τὰ

γενέσθαι ἐγὼ ἐδεόμην. — ἐξ ἐμέο (δηλ. ἐόντα) ὅτι ἐκ μέρους μου προέρχονται: ὅτι εἰς τὰς ἐνεργείας μου ὀφείλονται. — παρίσταμαι φέρω πρὸς τὸ μέρος μου διὰ τῆς βίαις, ἀναγκάζω. — πλάσσω ἐπινοῶ. — ὥς οὐ ποιεύντων τῶν β. ταῦτα διότι κατὰ τὴν γνώμην των (δηλ. τὴν γνώμην τῶν λοιπῶν στρατηγῶν) οἱ βάρβαροι δὲν πράττουν ταῦτα. — παρέρχομαι εἰσέρχομαι. — μόγις μόλις, μετὰ δυσκολίας. — ἐφορμῶ (-έω) μένω ἡγκυροβολημένος ἐν τινι τόπῳ: ἐκτελῶ ἀποκλεισμόν. — παραρτέομαι γίνομαι ἑτοιμος, παρασκευάζομαι. — ἀλέξομαι (καὶ μέσ. μέλλ. ἀλεξήσομαι) = ἀμύνομαι. — μεθίσταμαι ἀποχωρῶ. — ἀμφισβασίη φιλονικία: λόγων ἀμφισβασίη λογομαχία.

Κεφ. 82. ἐν τοῖσι, ἢ ἐν μεταξύ. — καθαιρῶ καταβάλλω, νικῶ. — ἐς τὸν τρίποδα, τὸν ὁποῖον οἱ Ἕλλ. μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην ἀφιέρωσαν εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνα· ὁ τρίπους οὗτος ἦτο χρυσοῦς καὶ ἐστηρίζετο ἐπάνω εἰς τὰς κεφαλὰς τριῶν χαλκῶν ὄψεων, τῶν ὁποίων τὰ σώματα περιπλεκόμενα ἀπετέλουν σπειροειδῆ στήλην· ἐπὶ τῶν σπειρῶν τῶν ὄψεων οἱ Ἕλλ. ἐχάραξαν τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων, ὅσαι ἔλαβον μέρος εἰς τοὺς ἀγῶνας κατὰ τῶν Περσῶν (βλ. πίν. IV ἐν τέλει τοῦ βιβλίου).

Κεφ. 83. ῥῆμα λόγος. — ἡὼς διαφαίνει, βλ. VII, 216. — καὶ οἱ καὶ οὗτοι (δηλ. οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἑλλ.). — ἐπιβάται, βλ. VII κεφ. 100. — προαγορεύω ὑμῖν ἐνώπιον ὄλων. — εὖ ἔχοντα ὥραϊα εὖστοχα. — ἐκ πάντων ὑπὲρ πάντας. — τὰ ἔπεα ἦν ἀντιτιθέμενα, κατ' ἐννοιαν: εἰς τὸν λόγον του (ὁ Θεμ.) παρέβαλε. — πάντα τὰ κρέσσω τοῖσι ἔσσοσι ὅλα τὰ εὐγενέστερα πρὸς τὰ χειρότερα (δηλ. τὴν ἀνδρείαν πρὸς τὴν δειλίαν, τὴν ἐλευθερίαν πρὸς τὴν δουλείαν, τὴν δόξαν πρὸς τὴν καταισχύνην). — ἐγγίνομαι ὑπάρχω. — καταπλέκω τὴν ῥῆσιν τελειώνω τὸν λόγον. — κατὰ τοὺς Αἰακίδας = ἐπὶ τοὺς Αἰακίδας (βλ. κεφ. 64). — ἀποδημῶ ἀπέρχομαι, ἀποπλέω.

Κεφ. 84. ἐπεκέατο = ἐπέκειντο· ἐπίκειμαι ἐπιτίθεμαι. — πρύμνην ἀνακρούομαι ὑποχωρῶ μὲ τὴν πρύμναν. — ὤκελλον, πρτκ. ἀποπειρτκ.: ὀκέλλω τὰς νέας ῥίπτω τὰ πλοῖα εἰς τὴν ξηράν. — Παλληνεύς, ὁ ἐκ τοῦ Ἀττικοῦ δήμου Παλλήνης (νῦν Χαρ-

βάτι). — ἐξανάγομαι ὁρμῶ ἔξω ἀπὸ τὴν γραμμὴν. — ἐμβάλλω νηὶ ἐπιπίπτω ἐναντίον πλοίου (ἐχθρικοῦ). — συμμίσγω συμπλέκομαι. — δαιμόνιος κακότυχος.

Κεφ. 85. κατὰ ἀπέναντι. — πρὸς Ἐλευσῖνος πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἐλευσ. — ἐθελοκακῶ μὲ τὴν θέλησίν μου δεικνύομαι δειλός. — κατὰ τὰς Θεμ. ἐντολάς, ὁ Θεμιστ. κατὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἑλλ. στόλου ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου εἶχε χαράξει ἐπὶ βράχων αὐτοῦ συμβουλὰς πρὸς τοὺς μετὰ τοῦ Ξέρξου ἐκστρατεύσαντας Ἴωνας, ὅπως ἀποστατήσουν ἀπὸ τοὺς Πέρσας ἢ τουλάχιστον δειχθοῦν ἐκουσίως δειλοὶ εἰς μέλλοντας ἀγῶνας. — καταλέγω ἀπαριθμῶ. — μέμνημαι, ἐδῶ: ἀναφέρω. — καθίστημι διορίζω.

Κεφ. 86. κεραῖζω καταβυθίζω. — σὺν κόσμῳ κανονικῶς. — σὺν νόῳ μετὰ περισκέψεως. — συμφέρομαι, ἐπὶ γεγονότων: συμβαίνω γίνομαι. — μακρῶ πολὺ (ἐπίρρ.). — ἀμείνονες αὐτοῖ ἑωυτῶν ἀνδρεῖότεροι πρὸς ὅτι ἦσαν ἄλλοτε. — βασιλέα, ὑποκμ. τοῦ θεήσασθαι· ὁ Ξέρξης καθήμενος ἐπὶ ἀργυρόποδος θρόνου εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Αἰγάλεω — ὄρους τῆς Ἀττικῆς ἀπέναντι τῆς Σαλαμῖνος — ἐπεσκόπει τὴν ναυμαχίαν μετὰ γραμματέων, οἱ ὅποιοι ἐσημείωνον τὴν δρᾶσιν ἐνὸς ἐκάστου.

Κεφ. 87. κατὰ τοὺς ἄλλους ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους. — ἀτρεκέως ἀκριβῶς. — εὐδοκιμῶ ἔχω ὑπόληψιν — θόρυβος ἀταξία. — καὶ ἡ καὶ αὕτη. — μάλιστα πρὸς τινος πολὺ πλησίον τινός. — συνήνεικε, ἀόρ. τοῦ συμφέρω φέρω καλὸν ἀποτέλεσμα, ὠφελῶ. — φέρουσα μὲ ὁρμὴν. — Καλυνδεῖς οἱ ἐκ τῆς Καλύνδης, πόλεως ἐν Καρίᾳ. — εἰ μὲν καὶ ἂν καὶ πράγματι. — νεῖκος φιλονικία. — μέντοι ὅμως. — ἐκ προνοίης ἐπίτηδες. — συγκυρέω (μετὰ μτχ.) συμπίπτω νῆ. — παραπίπτω συναντῶ. — ἀμύνω τινὶ βοηθῶ τινα. — ἀποστρέφω (ἀμτβτ.) στρέφομαι ὀπίσω.

Κεφ. 88. τοῦτο μὲν... τοῦτο δε, βλ. κεφ. 76. — συνήνεικε, ἐδῶ, ὅπως καὶ κατωτέρω συνέβη. — μαυθάνω (μετὰ μτχ.) παρατηρῶ ὅτι. — φημί λέγω ναί, διαβεβαιώνω. — τὸ ἐπίσημον τὸ σῆμα τοῦ πλοίου. — ἡπιστάετο = ἀττ. ἡπίσταντο· ἐπίσταμαι ἐδῶ: πιστεύω, νομίζω.

Κεφ. 89. πόνος μάχη. — ἀπὸ μὲν ἔθανε — ἀπὸ δὲ (ἔθانون),
 τμησίς. — νέω κολυμβῶ. — χειρῶν νόμος συμπλοκή μάχη. — διανέω
 ἐς κολυμβῶν διαπεραιοῦμαι εἰς. — ἐς τὸ πρόσθε παρέρχομαι περνω
 ἐμπρός. — ἀποδεξόμενοι = ἄττ. ἀποδειξόμενοι ἀποδείκνυμαι (ἐπι)
 δεικνύω. — περιπίπτω τινὶ πίπτω ἐπάνω εἰς τινα.

Κεφ. 90. διεφθάρατο = ἄττ. διεφθαρμένοι ἦσαν. — ἀπο-
 λοίατο = ἄττ. ἀπόλοιτο. — ὡς προδόντων, δηλ. αὐτῶν (τῶν
 Ἰωνῶν). — ἐπικρέομαι ἐπέρχομαι με ὁρμήν. — Σαμοθρήικες οἱ ἐκ
 τῆς Σαμοθράκης, νήσου παρὰ τὰ παράλια τῆς Θράκης, ἀνήκοντες εἰς
 τοὺς Ἰωνας. — ἀπαράσσω ἐξολοθρεύω, ξεπαστρεύω, . — ῥύομαι
 σφίζω. — οἶα (μετὰ μτχ.) = ἄτε (μετὰ μτχ.). — ὑπερλυπούμαι ἀγα-
 νακτῶ πολὺ. — κακὸς δειλός. — ὅκως = ὁπότε ὁσάκις. — ὑπὸ τῷ
 οὐρεῖ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους. — ἀντίον ἀπέναντι. — ἀναπυν-
 θάνομαί τινι ζητῶ πληροφορίας περὶ τινος. — γραμματιστῆς γραμ-
 ματεὺς. — πατρόθεν με τὸ ὄνομα τοῦ πατρός.

Κεφ. 91. ὑφίσταμαι ἐνεδρεύω. — ἐν τῷ πορθμῷ, τῷ μεταξύ
 τῆς νήσου Ψυτταλείας καὶ Ἀττικῆς. — κεραῖζω, βλ. κεφ. 86. — ὅκως
 βλ. κεφ. 90. — φέρομαι φεύγω με σπουδῇ.

Κεφ. 92. συγχυρέω συναντῶμαι. — σημήιον = ἐπίσημον
 (κεφ. 88.). — βώσας = ἄττ. βοήσας. — ἐπικερτομῷ τινα ὀνειδί-
 ζων εἰρωνεύομαι τινα με πειρακτικούς λόγους. — ἐς τὸν μηδισμὸν
 ὡς πρὸς τὸν μηδισμὸν οἱ Ἀθην. πρὸ ὀλίγων ἐτῶν εἶχον κατηγορήσει
 τοὺς Αἰγινήτας ἐπὶ μηδισμῷ καὶ τὸν πατέρα τοῦ Πολυκρίτου, τὸν Κρι-
 ὄν, εἶχον φυλακίσαι. Ταύτην τὴν ἄδικον κατηγορίαν ὑπαινίσσεται ἐδῶ
 ὁ Πολύκριτος. — ἀπορρίπτω (ὀνειδίη) ἐς τινα ἐξακοντίζω πειρα-
 κτικούς λόγους κατὰ τινος. — περιγίνομαι σφίζομαι. — ὑπὸ ὑπὸ τὴν
 προστασίαν.

Κεφ. 93. ἄριστα ἀκούω παρὰ πολὺ ἐπαινοῦμαι. — ἐπὶ δὲ
 μετὰ τούτους. — Ἀναγυράσιος ὁ ἐκ τοῦ Ἀναγυροῦντος, δήμου τῆς
 Ἀττικῆς, κειμένου νοτίως τοῦ Ὑμηττοῦ κατὰ τὴν θέσιν τῆς σημερινῆς
 Βάρης. — ἐπιδιώκω καταδιώκω. — ἐν ταύτῃ, δηλ. τῇ νηί. — ἤλω,
 τοῦ ἀλίσκομαι συλλαμβάνομαι. — παρεκεκέλευστο (πθτικ.) εἶχε δο-

θῆ διαταγή (νά συλλάβουν δηλ. τὴν Ἀρτ.) — ποιοῦμαι δεινὸν θεωρῶ βαρὺ πρᾶγμα: τὸ παίρνω βαρειά.

Κεφ. 95 - 96. τούτων, ἐκ τοῦ πρότερον. — ἐπιμιμνήσκομαί τινος κάμνω μνείαν τινός. — ἀπέβησα (ἀόρ. α' τοῦ ἀποβαίνω) ἀπεβίβασα. — κατειρύω = κατερύω καθέλκω, σύρω. — ταύτη εἰς. τοῦτο τὸ μέρος. — ἐλπίζω ὑποθέτω, νομίζω. — παρίειμι ὑπάρχω, ὑπολείπομαι.

Κεφ. 140. α) ἀμαρτὰς = ἀμάρτημα σφάλμα. — τὰς γενομένας ἐξ = τὰς ποιηθείσας ὑπό. — μετήμι συγχωρῶ. — ὁμολογῶ τινι ἔρχομαι εἰς συνεννόησίν με τίνα: συμβιβάζομαι με τίνα.

τούτων, ἐξ ὀνομαστικῆς ταῦτα αὐταί αἱ διαταγαί. — ἀναγκαίως ἔχει μοι ἀναγκάζομαι. — τὸ ὑμέτερον ἀντίον γίνεται = ὑμεῖς ἐναντιοῦσθε. — ἀνταιιρόμενοι = ἀιτ. ἀνταιρόμενοι· ἀνταίρομαί τινι πόλεμον κινῶ πόλεμον κατὰ τινος. — ὑπερβάλλομαι ὑπερτερῶ, ὑπερισχύω. — στρατηλασίῃ, ἐδῶ: στρατός. — παρισουῦμαι τινι ἐξισουῦμαι με τίνα. — θέω περὶ ἑαυτοῦ διακινδυνεύω τὴν ζωὴν μου. — καταλύσασθε, δηλ. βασιλεῖ· καταλύομαί τινι κάμνω εἰρήνην με τίνα. — παρέχει = ἔξεστι. — κάλλιστα με τοὺς ἐντιμωτέρους ὄρους. — ταύτη ὥρμηται τοιουτοτρόπως σκέπτομαι: τοῦτο ἐπιθυμῶ. — ὁμαιχιμὴν συντίθεμαί τινι συνάπτω συμμαχίαν μετὰ τινος.

β) προσχρηίζω τινός = δέομαί τινος. — λόγοι προτάσεις. — ἡ βασιλέως χεὶρ ὑπερμήκης ἐστὶ εἶναι πολὺ μακρά: φθάνει εἰς μεγάλην ἀπόστασιν. — προτεινόντων, δηλ. τῶν Περσῶν· μεγάλα προτείνω ἐπ' οἷσι προτείνω εὐνοϊκοὺς ὄρους, με τοὺς ὑποίους. — δειμαίνω φοβοῦμαι. — τρίβος μεγάλη ὁδός, λεωφόρος. οἴκημαι = οἰκῶ. — μάλιστα, νὰ συναφθῇ με τό: συμμαχῶν πάντων. — ἐξαίρετόν τι... = τὴν γῆν, ἣ ἐξαίρετόν τι μεταίχμιόν ἐστι· μεταίχμιον, ἐδῶ: διαμφισβητούμενη μεθόριος χώρα, ἀμφισβητούμενα σύνορα. — ἔκτημαι = κέκτημαι.

Κεφ. 141. ὁμολογίῃ συνεννόησις, συμβιβασμός. — λόγιον χρησμός. — χρεόν ἐστι = χρῆ εἶναι ὠρισμένον (πεπρωμένον). — ἐκπίπτω ἐκδιώκομαι. — συνέπιπτε συνέβη. — ὁμοῦ συγχρόνως. — σφεων δηλ. τοῦ Ἀλεξ. καὶ τῶν Λακεδ. πρέσβειων. — κατάστασις παρου-

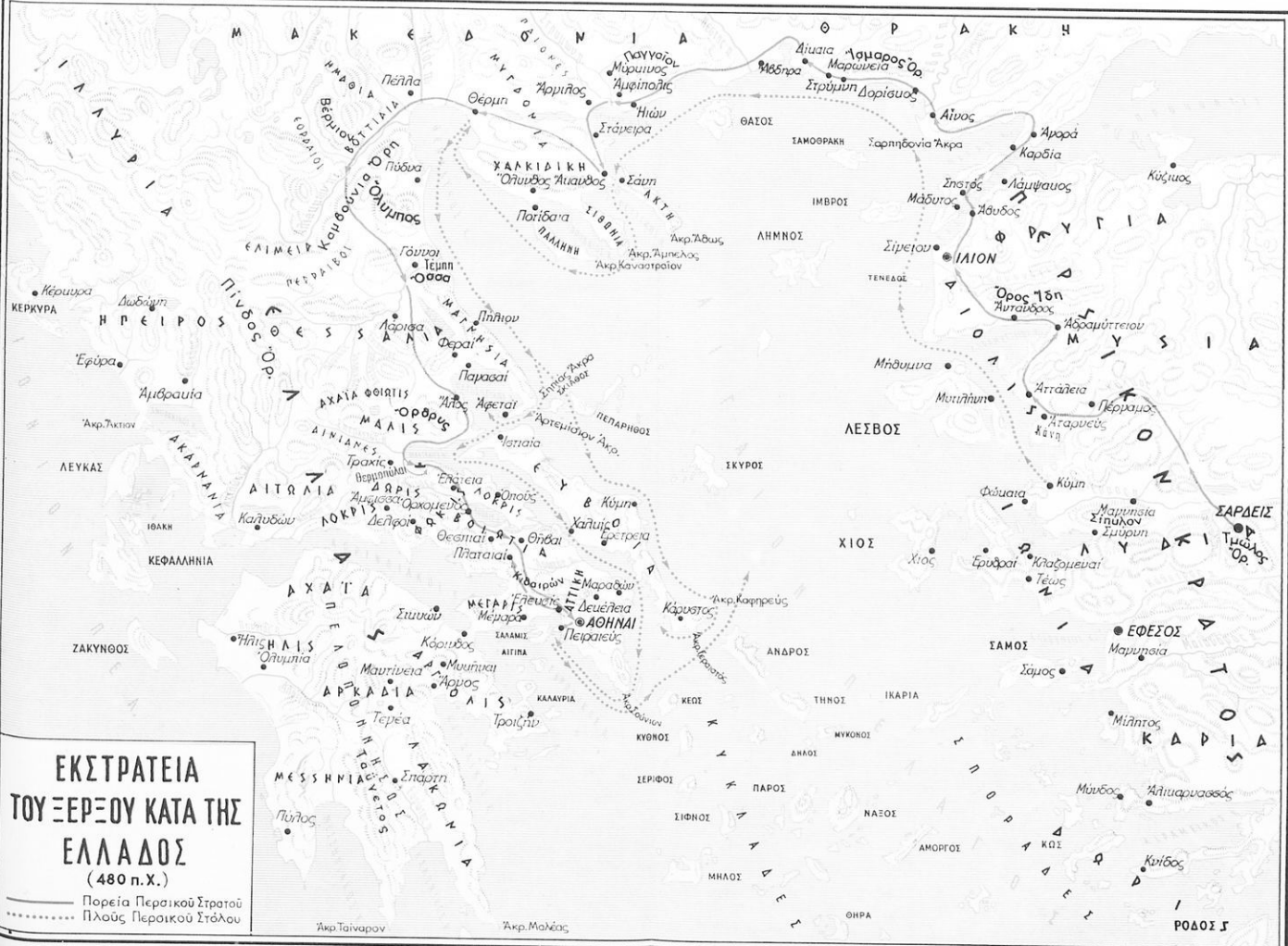
σίασις (ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου). — ἐπαναμένω περι-
μένω ἐπὶ πλέον. — διατρίβω ἀργοπορῶ. — ἐνδεικνύμενοι θέλοντες
να δείξουν.

Κεφ. 142. διαδέχομαι (τὸν λόγον) λαμβάνω τὸν λόγον. —
νεώτερον ἐπὶ πολιτικῶν μεταβολῶν : νεωτερισμός. — ἐνδέχομαι
ἀποδέχομαι. — κόσμον φέρον (δηλ. ἐστὶ) = κόσμον φέρει (βλ.
κεφ. 60). — οὐδαμὸς = οὐδείς. — διὰ πάντων μεταξύ πάντων. —
πολλῶν εἵνεκεν διὰ πολλὰς αἰτίας. — οὐδέν (ἐπίρρ.) εἰς τὸ βου-
λομένων. — φέρω ἐς ἐκτείνομαι εἰς. — ἄλλως τε καὶ πρὸς τούτοις
να συναρθῇ μέ τό: οὐδαμῶς ἀνασχετόν (ἐστὶ)· ἀνασχετός ὑπο-
φερτός. — τούτων ἀπάντων... δουλοσύνης = τούτων ἀπάντων
αἰτίους (γενομένους) αἰτίους γενέσθαι δουλοσύνης. — τὸ πά-
λαι ἐκ παλαιῶν χρόνων.

συνάχθομαι τινι συλλυποῦμαι τινι. — διξὸς = ἄττ. δισσός·
καρποὶ δισσοὶ παραγωγὴ δύο ἐτῶν (δηλ. τοῦ 480 καὶ 479). — οἰ-
κοφθόρημαι, πρkm. τοῦ οἰκοφθορέομαι χάνω τὴν περιουσίαν μου,
καταστρέφομαι, χάνομαι. — τὰ οἰκετέων ἐχόμενα = τοὺς οἰκέτας
οἰκέται μέλη οἰκογενείας (ἐδῶ: παῖδες καὶ δοῦλοι). — ἐπιτρέφω
τρέφω. — ἔστ' ἂν συνεστήκη ἐφόσον διαρκεῖ. — ἀνέγνωσα (ἄρρ. α'
τοῦ ἀναγινώσκω) ἔπεισα. — λεήνας, ἄρρ. τοῦ λεαίνω μετριάζω. —
συγκατεργάζομαι τινι βοηθῶ τινι.

Κεφ. 143. ὑποκρίνομαι = ἄττ. ἀποκρίνομαι. — ἡπερ = ἄττ..
ἢ (συγκριτικ.). — ὀνειδίζειν, δηλ. ἡμῖν ὀνειδίζω τινί τι κα-
τηγορῶ τινι διὰ τι. — γλίχομαι τινος ποθῶ, σφοδρῶς ἐπιθυμῶ τι. —
πίσυννοί μιν... = ἐπέξιμεν, ἀμυνόμενοι μιν, πίσυνοι θεοῖσί τε
καὶ ἥρωσι συμμάχοισι· ἐπέξερχομαι ἐξέρχομαι ἐναντίον τινός·
πίσυνος πεποιθὼς, ἔχων πεποιθήσιν· θ. τε καὶ ἥρ. συμμάχοισι
(κτηγρμ.) : εἰς τὴν συμμαχίαν θεῶν καὶ ἡρώων. — ὅπισ θρησκευτικός
φόβος, σεβασμός· ὅπιν ἔχω τινὸς ἔχω σεβασμὸν πρὸς τινι. — οἶκος,
ἐδῶ: νῶς. — ἐπιφαίνομαι παρουσιάζομαι. — χρηστὰ ὑπουργῶ
(τοῖς Ἀθηναίοις) παρέχω ὠφελίμους, ἐκδουλεύσεις εἰς τοὺς Ἀθ. —
ἀθέμιτος παράνομος. — ἔρδω πράττω. — ἄχαρις δυσάρεστος.

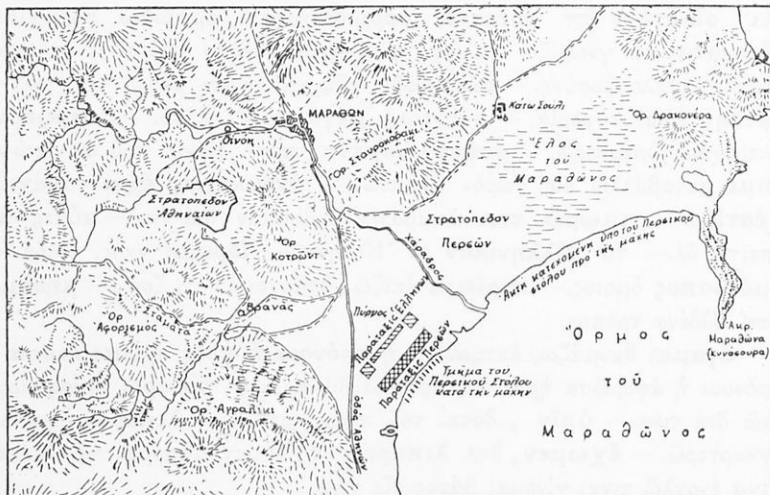
Κεφ. 144. ἀτὰρ δέ, ὅμως. — αἰσχυρῶς... οἶκατε... = οἶκατε.
αἰσχυρῶς ἀρρωδῆσαι ἐξεπιστάμενοι τὸ φρόνημα τῶν Ἀθηναίων,



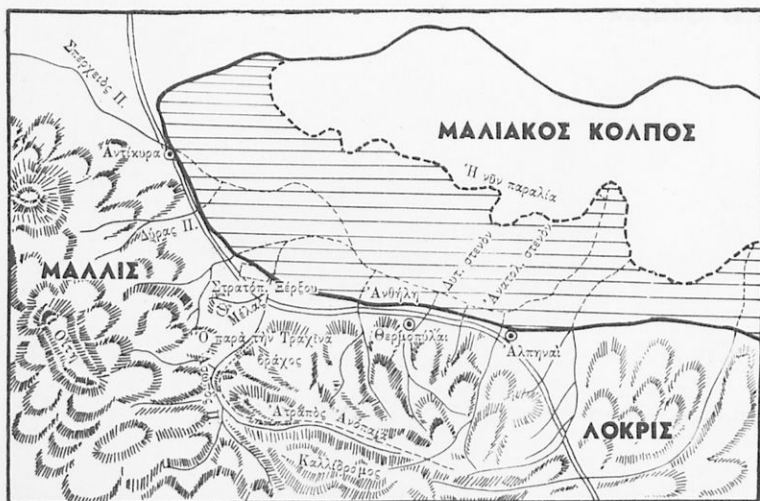
ὅτι· οἶκατε = ἄττ. εἰοίκατε· ἄρρωδῶ = ἄττ. ὀρρωδῶ φοβοῦμαι·
 ἐξεπίσταμαι γνωρίζω καλῶς· φρόνημα ὑψηλὸν καὶ εὐγενὲς φρό-
 νημα· μεγαλοφροσύνη. — οὐδαμόθι γῆς εἰς οὐδὲν μέρος τῆς γῆς. —
 ἀρετή, ἐδῶ· εὐφορία. — (οὕτω) μέγα τόσον πολὺ. — ὑπερφέρω
 ὑπερέχω, ὑπερτερῶ. — συγκεχωσμένα, πθτκ. πρkm. τοῦ συγχών-
 νυμι μεταβάλλω εἰς σωρὸν ἐρείπιων. — ἀναγκαίως ἔχει = ἀνάγκη
 (ἐστί). — τιμωρῶ τινι λαμβάνω ἐκδίκησιν διὰ τι. — αὐτίς δέ
 ἔπειτα δέ. — τὸ Ἑλληνικὸν οἱ Ἕλληνες. — ἴδρυμα ναός, ἱερὸν. —
 δμότροπος ὅμοιος. — περίειμι ἐπιζῶ, ὑπάρχω ἐν τῇ ζωῇ. — μηδαμὰ
 κατ' οὐδένα τρόπον.

ἄγαμαι θαυμάζω, ἐκτιμῶ. — ἡ πρόνοια ἡ πρὸς ἡμέας ἐοῦσα ἡ
 πρόνοια ἡ ἀφορῶσα ἡμᾶς· ἡ πρόνοια δι' ἡμᾶς. — προορῶ τινος προ-
 νοῶ διὰ τινα. — ὑμῖν, δοτκ. τοῦ ποιητ. αἰτίου. — λιπαρῶ ἐμμένω,
 ἐγκαρτερῶ. — ἔχωμεν, δηλ. λιπαρεῖν· ἔχω μετ' ἀπαρμφ. = ; — λυπῶ
 τινα ἐνοχλῶ τινα, γίνομαι βάρος εἰς τινα.

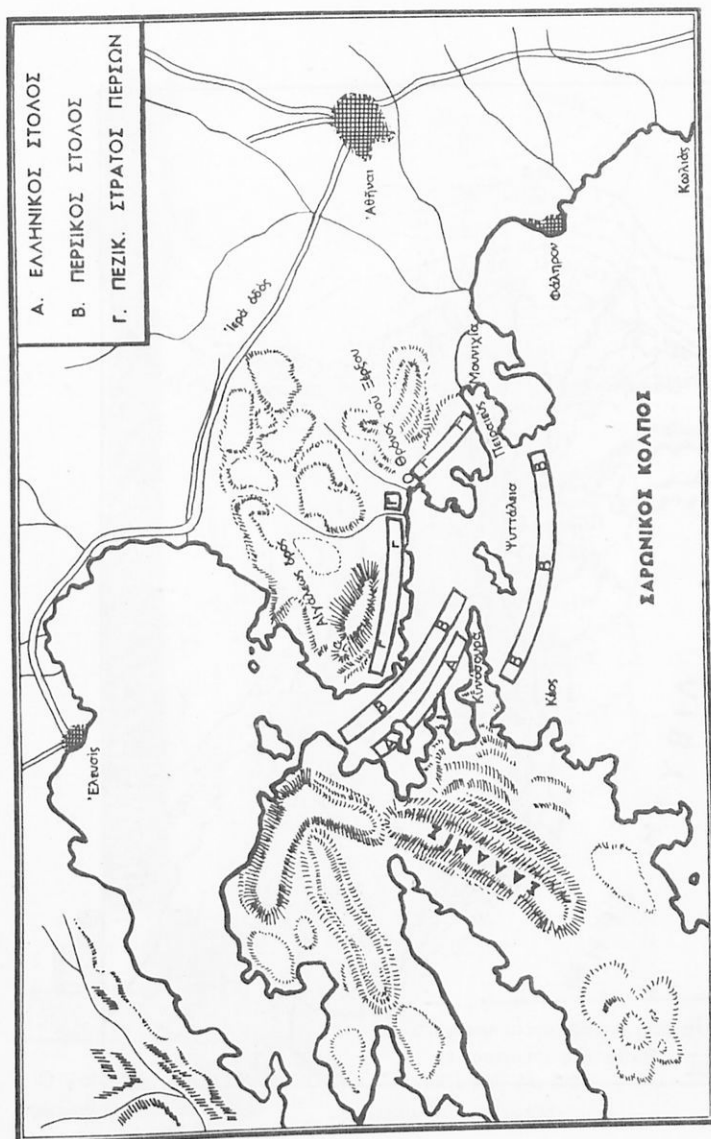
ὥς οὕτω ἐχόντων ἀφοῦ τοιοῦτοτρόπως ἔχουν τὰ πράγματα. —
 οὐκ ἐκὰς χρόνου οὐχὶ ἐν μακρῷ χρόνῳ. — ἐπεὰν τάχιστα εὐθὺς
 ὥς. — τῶν = τούτων, ἅ. — προσδέομαί τινός τι ζητῶ τι παρὰ τι-
 νος. — καιρὸς κατάλληλος περίστασις. — προβοηθῶ σπεύδω εἰς βοή-
 θειαν πρότερον.



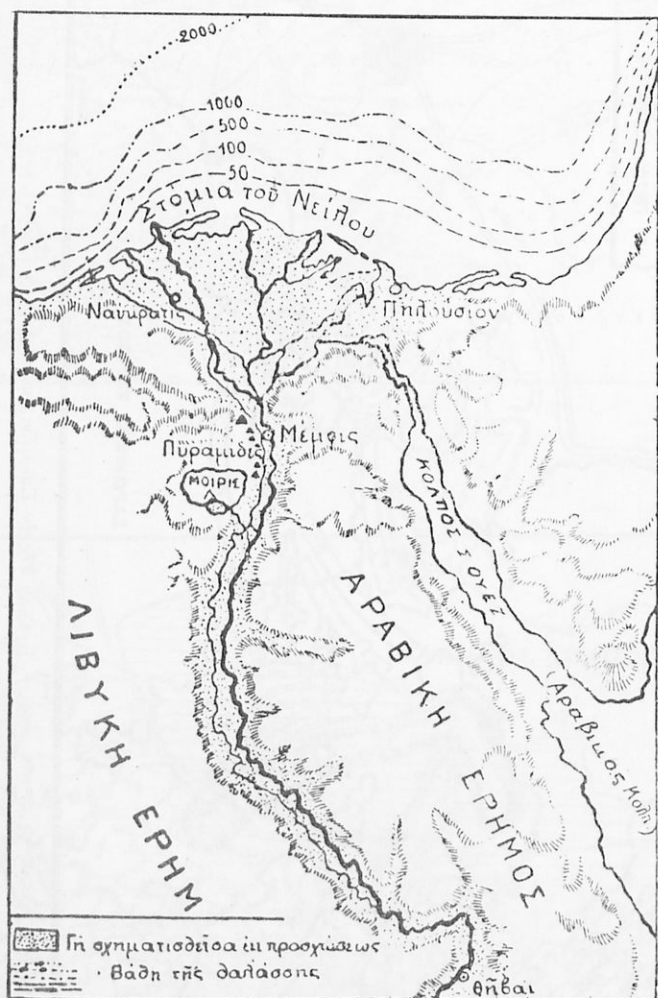
Σχέδιον τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης.



Σχέδιον τῆς ἐν Θερμοπύλαις μάχης

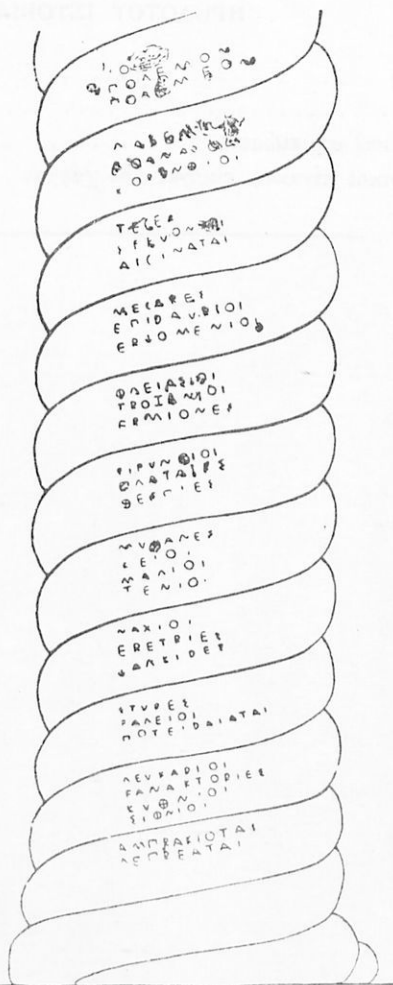


Σχέδιον τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας.





Ὁ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων
ἀριερωθεὶς εἰς τὸν Ἀπόλ-
λωνα τρίπους.



Ἡ ἐπὶ τῶν σπειρῶν
τῶν ὄψεων ἐπιγραφή.

Τοῖδε τὸν
πόλεμον
ἐπολέμεον
Λυκεδαμόνιοι
Ἀθηναῖοι
Κορίνθιοι
Τεγεαῖται
Σικυόνιοι
Αἰγινᾶται
Μεγαρεῖς
Ἐπιδαύριοι
Ἐρχομένιοι
Φλειᾷσιοι
Τροζάνιοι
Ἑρμιονεῖς
Τιρινῆσιοι
Παλαιεῖς
Θεσπῖες
Μυκανεῖς
Κέιοι
Μάλιοι
Τῆνιοι
Νᾶξιοι
Ἐρετριεῖς
Χαλκιδεῖς
Σινυεῖς
Φαλείοι
Ποιειδαῖται
Λευκαδίοι
Φανακτοριεῖς
Κύθιοι
Σίφνιοι
Ἀμπρακιοῖται
Λεπρεᾶται

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΙ

1. Εἰσαγωγή	5
2. Κείμενον	9
3. Ἑρμηνευτικαὶ σημειώσεις	97
4. Τοπογραφικοὶ πίνακες, εἰκόνες καὶ χάρται	142

